

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av konsumentskyddslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att konsumentskyddslagen ändras. Genom ändringarna genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv om digitalt innehåll och digitala tjänster och Europaparlamentets och rådets direktiv om försäljning av varor.

För genomförandet av direktivet om försäljning av varor föreslås det flera ändringar i konsumentskyddslagens kapitel om konsumentköp, särskilt vad gäller kapitlets bestämmelser om fel och påföljder vid fel. Det föreslås att kapitlets rubrik ändras från konsumentköp till köp av varor.

Enligt förslaget ska ett fel som visar sig inom ett år från den tidpunkt då varan överlåtits antas ha funnits vid tidpunkten för överlåtelsen, om inte motsatsen bevisas eller detta antagande är oförenligt med felets eller varans art. För närvarande omfattar den tid som presumtionen gäller sex månader. Det föreslås dessutom att det till kapitlet fogas särskilda bestämmelser om köp av varor med digitala delar, till exempel bestämmelser om säljarens skyldighet att svara för nödvändiga säkerhetsuppdateringar och andra uppdateringar.

Enligt direktivet om försäljning av varor är säljaren ansvarig för fel i två år från det att varan överlåtits, men medlemsstaterna kan föreskriva om ansvar för fel under en ännu längre tid. Enligt förslaget ska denna möjlighet utnyttjas så att bestämmelserna om säljarens ansvar vid fel hålls oförändrade, vilket innebär att ansvaret för fel bestäms på basis av varans förväntade livslängd och i sista hand begränsas på basis av den allmänna preskriptionstiden.

För genomförandet av direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster föreslås det att det till konsumentskyddslagen fogas ett nytt kapitel om avtal som gäller digitalt innehåll och digitala tjänster. Till tillämpningsområdet för kapitlet hör avtal som gäller till exempel program, videofiler, digitala spel och molntjänster. I kapitlet föreslås det bestämmelser om tillhandahållande av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst, fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten och påföljder vid fel samt om ändring av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst. Det föreslås att kapitlet inte bara tillämpas på avtal med stöd av vilka en konsument förbinder sig att betala en köpesumma för digitalt innehåll eller digitala tjänster, utan också på avtal med stöd av vilka en konsument förbinder sig att lämna ut personuppgifter. Avsikten är att man i överensstämmelse med det som föreslås i kapitlet om köp av varor också i fråga om enskilda tillhandahållanden av digitalt innehåll eller digitala tjänster ska kunna utnyttja medlemsstatens möjlighet att föreskriva om en längre ansvarstid vid fel än den som anges i direktivet.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2022, då direktiven ska börja tillämpas.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Beredning	3
2 Direktivens målsättning och huvudsakliga innehåll	5
2.1 Direktivens bakgrund och målsättning	5
2.2 Direktivens huvudsakliga innehåll	5
2.2.1 Direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster	5
2.2.2 Varuförsäljningsdirektivet	10
3 Nuläge och bedömning av nuläget	12
3.1 Nuläge	12
3.1.1 Köp av varor	12
3.1.2 Avtal om digitalt innehåll och digitala tjänster	17
3.2 Bedömning av nuläget	17
3.2.1 Ändringsbehov till följd av direktiven	17
3.2.2 Bestämmelser i direktivet som inte kräver ändringar i lagstiftningen	17
3.2.3 Tillämpning av köplagens bestämmelser på konsumentförhållanden	19
4 Förslagen och deras konsekvenser	20
4.1 De viktigaste förslagen	20
4.1.1 Förslag som gäller genomförandet av varuförsäljningsdirektivet	20
4.1.2 Förslag som gäller genomförandet av direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster	23
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	26
4.2.1 Konsekvenser för statsfinanserna och för myndigheternas verksamhet	26
4.2.2 Konsekvenser för näringsidkarnas och konsumenternas ställning	26
4.2.3 Miljökonsekvenser	31
5 Alternativa handlingsvägar	31
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	31
5.2 Handlingsmodeller som planeras eller används i andra medlemsstater	37
5.2.1 Sverige	37
5.2.2 Norge	38
5.2.3 Danmark	40
5.2.4 Nederländerna	41
6 Remissvar	41
7 Specialmotivering	43
8 Ikraftträdande	87
9 Genomförande och uppföljning	87
LAGFÖRSLAG	89
Lag om ändring av konsumentskyddslagen	89
BILAGA	111
PARALLELTEXT	111
Lag om ändring av konsumentskyddslagen	111

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Bakgrunden till beredningen av propositionen är EU-rättsakter som förutsätter nationellt genomförande, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/770 om vissa aspekter på avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll och digitala tjänster (nedan *direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster*) samt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771 om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor, om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiv 2009/22/EG samt om upphävande av direktiv 1999/44/EG (nedan *varuförsäljningsdirektivet*). Bakgrunden till antagandet av dessa rättsakter har varit strategin för en digital inre marknad (En strategi för en inre digital marknad i Europa, COM (2015) 192 final) och ett av dess tre huvudsakliga mål, dvs. att förbättra tillgången till digitala varor och tjänster för konsumenter och företag.

1.2 Beredning

Beredningen av EU-rättsakten

Den 9 december 2015 antog kommissionen två förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv, det ena om försäljning av varor på nätet och annan distansförsäljning av varor och det andra om tillhandahållande av digitalt innehåll (COM (2015) 634 och 635 final) samt ett meddelande i anslutning till förslagen till direktiv "Digitala avtal i EU - Att ta tillvara e-handelns potential" (COM (2015) 633 final).

Avsikten med de föreslagna rättsakterna var enligt meddelandet att bidra till snabbare tillväxt på den digitala marknaden genom att minska de kostnader som beror på olika avtalsrättsliga bestämmelser i medlemsstaterna, skapa rättssäkerhet för företagen, hjälpa konsumenterna att dra nytta av fördelarna med gränsöverskridande näthandel, minska de olägenheter som förorsakas konsumenterna av felaktigt digitalt innehåll samt överlag skapa en skälig balans mellan företagen och konsumenterna. Förslagen föregicks av kommissionens konsekvensbedömning (SWD (2015) 274 final).

Förhandlingarna i rådet inleddes med förslaget till direktiv om digitalt innehåll, eftersom medlemsstaterna ansåg det vara oändamålsenligt att tillämpa det tillvägagångssätt som kommissionen föreslagit, enligt vilken de avtalsrättsliga bestämmelserna om försäljning av varor (i konsumentskyddslagen "köp av varor") skulle vara olika beroende på vilken försäljningskanal varan säljs via (distansförsäljning eller någon annan försäljningskanal, t.ex. kvartersbutiker).

Till följd av medlemsstaternas ståndpunkter antog kommissionen i oktober 2017 ett ändrat förslag till direktiv (COM (2017) 637 final) där förslagets tillämpningsområde utvidgades så att bestämmelserna gäller försäljning av varor oavsett vilken försäljningskanal näringsidkaren använder. Konsekvensbedömningen i anslutning till förslaget (SWD (2017) 354 final) kompletterade konsekvensbedömningen av kommissionens ursprungliga förslag.

Den 14 januari 2016 ordnade justitieministeriet ett diskussionsmöte om förslagen, till vilket centrala myndigheter, näringslivsorganisationer och konsumentorganisationer hade bjudits in. Dessutom ordnade justitieministeriet ett diskussionsmöte om det ändrade förslaget om försäljning av varor 15.11.2017.

Det utarbetades en U-skrivelse om förslagen (U 25/2015 rd). Därtill utarbetades kompletterande U-skrivelser UK 16/2017 rd (direktivförslag om digitalt innehåll), UK 39/2017 rd (ändrat direktivförslag om distansförsäljning av varor) och UK 30/2018 rd (ändrat direktivförslag om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor). Utkasten till U-skrivelser behandlades i EU-sektion 8 (den inre marknaden). I riksdagen har initiativen behandlats i ekonomiutskottet och i lagutskottet (EkUU 2/2016 rd, LaUU 9/2017 rd, LaUU 20/2017 rd och EkUU 33/2017 rd).

Liksom också mer allmänt hade Finland också i detta fall ansett det vara ändamålsenligt att bestämmelserna om konsumentskydd skulle ha utvecklats horisontellt i stället för i form av separata initiativ. Detta hade varit motiverat inte bara för att trygga ett konsekvent rättssystem utan också därför att konsumenterna allt oftare erbjuds avtalshelheter bestående av varor, digitalt innehåll och andra tjänster och att också varor i allt högre grad har digitalt innehåll.

Finland ansåg det dock i princip viktigt att fortsätta harmoniseringen av konsumentskyddslagstiftningen i syfte att främja en fungerande digital inre marknad. Centrala mål för Finland i förhandlingarna var bl.a. en tydlig reglering, en balans mellan konsumenternas rättigheter och näringsidkarnas skyldigheter samt att se till att förslagen till direktiv var konsekventa i förhållande till andra EU-rättsakter. Finland ansåg att konsumentskyddsnivån å ena sidan även i fortsättningen skulle vara hög som helhet betraktad. Å andra sidan skulle regleringen vara skälig också med tanke på näringsidkare som handlar omsorgsfullt.

I förslaget till direktiv om digitalt innehåll var det ur Finlands perspektiv problematiskt bl.a. att konsumenten inte skulle vara skyldig att till näringsidkaren reklamera ett fel inom skälig tid efter att konsumenten upptäckt felet eller konsumenten borde ha upptäckt felet. Endast en minoritet av medlemsländerna understödde en option som gällde skyldigheten att reklamera, och optionen togs därmed inte in i det slutliga direktivet. Trots detta var Finland berett att godkänna förslaget med anledning av den positiva utvecklingen av förslaget som helhet, och i fråga om förslaget som gällde digitalt innehåll nåddes en allmän riktlinje i rådet för rättsliga och inrikes frågor den 8–9 juni 2017.

Ur Finlands synvinkel innehöll förslaget om försäljning av varor flera problematiska punkter som beskrivs i U-skrivelse 25/2015 rd avsnitt 6. Till dessa hör dels förslaget att ansvaret för fel kategoriskt skulle begränsas till två år, dels förslaget att en konsument skulle ha rätt att häva ett avtal också vid ett mindre fel. Under förhandlingarna uppnåddes på flera punkter förbättringar i enlighet med Finlands förhandlingsmål. Dessa har beskrivits i skrivelsen UK 30/2018 rd. Medlemsstaterna fick t.ex. möjlighet att föreskriva om ansvar för fel under en längre tid. Finland var därmed redo att godkänna ordförordandets kompromissförslag i rådet för rättsliga och inrikes frågor den 6–7 december 2018.

Direktiven publicerades i den officiella tidningen OJ L 136 22.05.2019, p. 0001 och OJ L 136 22.05.2019, p. 0028. Direktiven borde ha genomförts senast den 1 juli 2021, och de bestämmelser som ska utfärdas för genomförande av direktiven ska tillämpas från och med den 1 januari 2022.

Beredningen av propositionen

Justitieministeriet tillsatte den 4 februari 2020 en arbetsgrupp med uppgift att bereda nationella bestämmelser för genomförande av direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster samt varuförsäljningsdirektivet. Arbetsgruppens tidsfrist fastställdes ursprungligen till den 16 oktober 2020. På grund av den arbetsinsats som krävdes för de brådskande lagberedningsprojekt som med anledning av covid-19-epidemin inleddes våren 2020 var det snart klart att arbetsgruppens

arbete inte kan framskrida enligt den planerade tidtabellen, och därför beslutade justitieministeriet att förlänga arbetsgruppens mandatperiod till den 31 mars 2021.

I arbetsgruppen ingick företrädare för justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, Konkurrens- och konsumentverket/konsumentombudsmannen, konsumenttvistenämnden, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry, Finsk Handel rf, Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry, Neogames Finland ry, Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry och Företagarna i Finland rf. I arbetsgruppen ingick dessutom en permanent sakkunnig från dataombudsmannens byrå. Under arbetets gång hörde arbetsgruppen Mediaförbundet rf. Arbetsgruppens betänkande (Genomförande av direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster och av direktivet om försäljning av varor, Betänkanden och utlåtanden 2021:17, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-909-4>, betänkandet är skrivet på finska) publicerades den 6 maj 2021 och var på remiss 6.5.–24.6.2021. Responsen på remissvaren beskrivs nedan i avsnitt 6 i propositionen.

För att stödja medlemsstaternas genomförandearbete inrättades också en expertgrupp inom kommissionen bestående av myndigheter från EU- och EFTA-länderna. Expertgruppen har sammanträtt fyra gånger.

2 Direktivens målsättning och huvudsakliga innehåll

2.1 Direktivens bakgrund och målsättning

Både direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster och varuförsäljningsdirektivet antogs den 20 maj 2019. Direktiven borde ha genomförts senast den 1 juli 2021, och de bestämmelser som ska utfärdas för genomförande av direktiven ska tillämpas från och med den 1 januari 2022.

Bestämmelserna om digitalt innehåll och digitala tjänster är nya i EU. Syftet med direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster är att förhindra att allt fler medlemsstater inför egna regler med en komplicerad verksamhetsmiljö som följd. Däremot motsvarar bestämmelserna om försäljning av varor till stor del innehållet i bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier (nedan *gamla varuförsäljningsdirektivet*). En betydande skillnad jämfört med det tidigare är dock att det nya varuförsäljningsdirektivet i princip innebär fullständig harmonisering så att en medlemsstat inte har rätt att hålla i kraft eller utfärda bestämmelser som avviker från bestämmelserna i direktivet, om inte något annat föreskrivs i direktivet.

2.2 Direktivens huvudsakliga innehåll

2.2.1 Direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster

Syfte, tillämpningsområde och definitioner

Genom direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster fastställs bestämmelser om vissa krav i samband med avtal mellan näringsidkare och konsumenter om tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster. I direktivet ingår bestämmelser om bl.a. digitalt innehålls eller en digital tjänsts avtalsenlighet, avhjälpande åtgärder, dvs. rättsmedel, och ändring av digitalt innehåll eller en digital tjänst (artikel 1).

Direktivet ska tillämpas på avtal där näringsidkaren tillhandahåller eller förbinder sig att tillhandahålla digitalt innehåll eller en digital tjänst till konsumenten och konsumenten betalar eller åtar sig att betala ett pris. Direktivet ska också tillämpas när en näringsidkare tillhandahåller

eller förbinder sig att tillhandahålla digitalt innehåll eller en digital tjänst till en konsument och konsumenten lämnar ut eller förbinder sig att lämna ut personuppgifter till näringsidkaren. Ett undantag från detta är dock situationer där de personuppgifter som konsumenten lämnar ut behandlas av näringsidkaren endast för att tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten i enlighet med direktivet eller för att uppfylla lagstadgade krav, och näringsidkaren inte behandlar uppgifterna för något annat ändamål (artikel 3.1).

Direktivet ska också tillämpas i fall där digitalt innehåll eller en digital tjänst utvecklats i enlighet med konsumentens anvisningar (artikel 3.2). Med vissa undantag ska direktivet dessutom tillämpas på varje fysiskt medium som endast fungerar som bärare av digitalt innehåll (artikel 3.3). Om det är fråga om ett avtal som innefattar både inslag av tillhandahållande av digitalt innehåll eller en digital tjänst och inslag av tillhandahållande av andra tjänster eller varor, ska direktivet tillämpas endast på de delar av avtalet som gäller det digitala innehållet eller den digitala tjänsten (artikel 3.6).

Direktivet ska inte tillämpas på bl.a. de elektroniska kommunikationstjänster som avses i artikel 2 led 4 i direktiv (EU) 2018/1972, med undantag för nummeroberoende interpersonella kommunikationstjänster enligt definitionen i artikel 2 led 7 i det direktivet, hälso- och sjukvård enligt definitionen i artikel 3 a i direktiv 2011/24/EU, speltjänster samt finansiella tjänster enligt definitionen i artikel 2 b i direktiv 2002/65/EG (artikel 3.5).

Artikel 2 innehåller definitioner som hänför sig till direktivets bestämmelser, t.ex. en definition av digitalt innehåll, digital tjänst och pris. Med digitalt innehåll avses data som framställs och tillhandahålls i digital form (artikel 2 led 1). Med digital tjänst avses bl.a. en tjänst som gör det möjligt för konsumenten att skapa eller få tillgång till uppgifter i digital form, eller en tjänst som gör det möjligt att utbyta uppgifter i digital form som laddas upp eller skapas av konsumenten eller av andra användare av den tjänsten (artikel 2 led 2). Med pris avses i direktivet penningbelopp eller en digital värderrepresentation som ska betalas som motprestation för tillhandahållande av digitalt innehåll eller en digital tjänst (artikel 2 led 7).

Direktivet är ett fullständigt harmoniserande direktiv vilket innebär att medlemsstaterna inte ska behålla eller införa bestämmelser i sin nationella lagstiftning som avviker från bestämmelserna i detta direktiv, inklusive strängare eller mindre stränga bestämmelser, såvida inget annat föreskrivs i direktivet (artikel 4). Bestämmelserna i direktivet är tvingande till förmån för konsumenten, men direktivet hindrar inte näringsidkaren från att erbjuda konsumenten avtalsvillkor som ger ett bättre skydd än vad som föreskrivs i direktivet (artikel 22).

Tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster samt avtalsenlighet

I artikel 5 i direktivet föreskrivs om tillhandahållande av digitalt innehåll eller en digital tjänst. Såvida inte parterna har kommit överens om något annat ska näringsidkaren tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten utan onödigt dröjsmål efter avtalets ingående. Näringsidkaren ska anses ha fullgjort sin tillhandahållandeskyldighet när konsumenten ges tillgång eller åtkomst till det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

Bestämmelser om det digitala innehållets eller den digitala tjänstens avtalsenlighet ingår i artiklarna 6–9. I artikel 7 föreskrivs det om subjektiva krav på avtalsenlighet. För att överensstämma med avtalet ska det digitala innehållet eller den digitala tjänsten bland annat uppfylla kraven på beskrivning, kvantitet och kvalitet samt besitta funktionalitet och andra egenskaper i enlighet med avtalets bestämmelser. Dessutom ska det digitala innehållet eller den digitala tjänsten uppfylla lämplighet för det av näringsidkaren godkända särskilda ändamål för vilket konsumenten

behöver innehållet respektive tjänsten och som konsumenten informerade näringsidkaren om senast vid tidpunkten för avtalets ingående. Tillsammans med det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska det också levereras alla tillbehör och instruktioner som föreskrivs i avtalet, och det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska uppdateras i enlighet med avtalet.

I artikel 8 föreskrivs det om objektiva krav på avtalsenlighet. Det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska för det första lämpa sig för de ändamål för vilka digitalt innehåll eller digitala tjänster av samma typ normalt används. Dessutom ska det digitala innehållet eller den digitala tjänsten vara av den kvantitet och besitta de egenskaper, inbegripet den funktionalitet, tillgänglighet och säkerhet, som är normala för digitalt innehåll eller digitala tjänster av samma typ och som konsumenten rimligen kan förvänta sig. Det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska i tillämpliga fall tillhandahållas tillsammans med tillbehör och instruktioner och ska överensstämma med de försöks- eller förhandsversioner av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten som näringsidkaren gjort tillgängliga före avtalets ingående (artikel 8.1).

Näringsidkaren ska säkerställa att konsumenten tillhandahålls uppdateringar som är nödvändiga för att upprätthålla avtalsenligheten hos det digitala innehållet eller den digitala tjänsten (artikel 8.2). Om konsumenten underlåter att inom skälig tid installera uppdateringar som näringsidkaren tillhandahållit, ska näringsidkaren under vissa förutsättningar inte vara ansvarig för felaktigheter som följer enbart av bristen på den relevanta uppdateringen (artikel 8.3).

Fel till följd av felaktig integration av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska enligt artikel 9 betraktas som fel hos det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, om innehållet eller tjänsten integrerades av näringsidkaren eller under näringsidkarens ansvar. Det anses också vara näringsidkarens fel om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten skulle integreras av konsumenten och den felaktiga integrationen berodde på brister i de integrationsinstruktioner som tillhandahölls av näringsidkaren.

Näringsidkarens ansvar och bevisbörda

I artikel 11 finns bestämmelser om näringsidkarens ansvar. Näringsidkaren ska vara ansvarig gentemot konsumenten för varje underlåtenhet att tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten på det sätt som avses i direktivet (artikel 11.1).

När det är fråga om ett enskilt tillhandahållande eller en rad enskilda tillhandahållanden ska näringsidkaren vara ansvarig för alla fel som föreligger vid tidpunkten för tillhandahållandet. Om näringsidkaren enligt nationell rätt är ansvarig endast för fel som framkommer inom en tidsperiod efter tillhandahållandet, ska denna period vara minst två år från tidpunkten för tillhandahållandet. Om kontinuerligt tillhandahållande under en tidsperiod föreskrivs i avtalet ska näringsidkaren ansvara för fel som uppstår eller framkommer inom den tidsperiod då det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska tillhandahållas enligt avtalet. (artikel 11.2 och 11.3)

Bevisbördan för om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahållits i enlighet med direktivet ligger i regel hos näringsidkaren (artikel 12).

Rättsmedel

I artikel 13 finns bestämmelser om rättsmedel vid underlåtenhet att tillhandahålla. Om näringsidkaren har underlåtit att tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten i enlighet med direktivet, ska konsumenten uppmäna näringsidkaren att tillhandahålla det digitala

innehållet eller den digitala tjänsten. Om näringsidkaren då inte tillhandahåller det digitala innehållet eller den digitala tjänsten utan onödigt dröjsmål eller inom en ytterligare tidsperiod som parterna uttryckligen kommit överens om, ska konsumenten ha rätt att häva avtalet (artikel 13.1).

Konsumenten har dock rätt att omedelbart häva avtalet om näringsidkaren har meddelat, eller det tydligt framgår av omständigheterna, att näringsidkaren inte kommer att tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. Konsumenten kan också omedelbart häva avtalet om konsumenten och näringsidkaren har kommit överens om, eller det framgår av omständigheterna i samband med avtalets ingående, att en viss tidpunkt för tillhandahållandet är viktig för konsumenten och näringsidkaren underlåter att tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten senast vid denna tidpunkt (artikel 13.2).

I artikel 14 finns bestämmelser om rättsmedel vid avhjälpande av fel. Om det finns fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten har konsumenten rätt till en återställning av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten till avtalsenlighet eller rätt till ett proportionellt prisavdrag eller hävning av avtalet (artikel 14.1).

Konsumenten ska i första hand ha rätt att kräva att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten återställs till avtalsenlighet, såvida inte detta skulle vara omöjligt eller skulle ge upphov till oproportionellt höga kostnader för näringsidkaren med beaktande av omständigheterna i fallet (artikel 14.2). Näringsidkaren ska återställa det digitala innehållet eller den digitala tjänsten till avtalsenlighet inom skälig tid, kostnadsfritt och utan att det innebär någon väsentlig olägenhet för konsumenten (artikel 14.3).

Konsumenten ska antingen ha rätt till ett proportionellt prisavdrag eller rätt att häva avtalet bland annat om näringsidkaren inte har återställt det digitala innehållet eller den digitala tjänsten till avtalsenlighet, om felet är allvarligt eller om näringsidkaren inte kommer att återställa det digitala innehållet eller den digitala tjänsten till avtalsenlighet inom skälig tid eller utan väsentlig olägenhet för konsumenten (artikel 14.4). Prisavdraget ska stå i proportion till värdeminskningen på det digitala innehåll eller den digitala tjänst som tillhandahölls konsumenten (artikel 14.5).

Om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahålls mot betalning av ett pris ska konsumenten ha rätt att häva avtalet endast om felet inte är ringa. Bevisbördan för att felet är ringa ligger på näringsidkaren (artikel 14.6). Konsumenten ska utöva rätten att häva avtalet genom ett uttalande till näringsidkaren där konsumenten ger uttryck för sitt beslut att häva avtalet (artikel 15).

Skyldigheter i anslutning till hävning av avtal

I artikel 16 finns bestämmelser om näringsidkarens skyldigheter i anslutning till hävning av avtal. Vid hävning av avtalet ska näringsidkaren återbetala alla prestationer som betalats till konsumenten i enlighet med avtalet. Vid tillhandahållande av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst under en tidsperiod mot betalning av ett pris ska dock näringsidkaren till konsumenten återbetala endast den andel av det betalade priset som står i förhållande till och motsvarar den tid under vilken det inte förelåg avtalsenlighet hos det digitala innehållet eller den digitala tjänsten samt den del av priset som konsumenten erlagt i förskott. (Artikel 16.1)

Utgångspunkten är att näringsidkaren ska avhålla sig från att använda något annat innehåll än personuppgifter som lämnats ut eller skapats av konsumenten vid användning av digitalt innehåll eller digitala tjänster (artikel 16.3). Näringsidkaren ska dessutom, på konsumentens begäran, för konsumenten tillgängliggöra annat innehåll än personuppgifter, som lämnats ut eller skapats av konsumenten vid användning av digitalt innehåll eller digitala tjänster (artikel 16.4). I fråga om personuppgifterna ska näringsidkaren fullgöra de skyldigheter som är tillämpliga enligt förordning (EU) 2016/679 (artikel 16.2).

I artikel 17 finns bestämmelser om konsumentens skyldigheter vid hävning av avtal. Efter hävningen av avtalet ska konsumenten avstå från att använda det digitala innehållet eller den digitala tjänsten och avstå från att göra dem tillgängliga för tredje parter. Om det digitala innehållet har tillhandahållits på ett fysiskt medium, ska konsumenten på begäran av näringsidkaren, och på dennes bekostnad, återlämna det fysiska mediet till näringsidkaren utan onödigt dröjsmål. Konsumenten ska inte vara skyldig att betala för användningen av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten under den period som föregår hävningen av avtalet och under vilken det inte förelåg avtalsenlighet hos det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

En återbetalning som näringsidkaren är skyldig att göra till konsumenten till följd av ett prisavdrag eller hävning av avtalet ska ske utan onödigt dröjsmål och under alla omständigheter inom 14 dagar från den dag då näringsidkaren informerades om konsumentens beslut att återropa sin rätt till ett prisavdrag eller sin rätt att häva avtalet. Om konsumenten inte uttryckligen samtycker till något annat ska näringsidkaren vid återbetalningen använda samma betalningsmetod som konsumenten använde för att betala det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. Näringsidkaren får inte ålägga konsumenten någon avgift för denna återbetalning. (Artikel 18)

Ändring av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten

Enligt artikel 19 om ändring av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten får näringsidkaren ändra det digitala innehållet eller den digitala tjänsten utöver vad som är nödvändigt för att upprätthålla avtalsenligheten hos det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. Detta förutsätter dock att avtalet medger och ger ett giltigt skäl till en sådan ändring, att ändringen görs utan extra kostnader för konsumenten och att konsumenten har informerats om ändringen på ett tydligt och begripligt sätt. Dessutom ska konsumenten informeras om möjligheten att häva avtalet eller att behålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten utan ändringar. (Artikel 19.1)

Konsumenten har rätt att häva avtalet om ändringen inverkar negativt på konsumentens möjlighet att använda det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, såvida det inte rör sig om negativ inverkan endast i obetydlig utsträckning (artikel 19.2). Konsumenten har dock inte denna rätt, om näringsidkaren har gjort det möjligt för konsumenten att utan extra kostnad behålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten utan ändring (artikel 19.4).

Regressrätt

Om näringsidkaren hålls ansvarig gentemot konsumenten på grund av underlåtenhet att tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten eller på grund av ett fel till följd av en handling eller en underlåtenhet av en person i tidigare led i transaktionskedjan, har näringsidkaren rätt att rikta regressanspråk mot, dvs. rätt att kräva gottgörelse av den eller de ansvariga personerna i transaktionskedjan (artikel 20).

2.2.2 Varuförsäljningsdirektivet

Syfte, tillämpningsområde och definitioner

I varuförsäljningsdirektivet finns bestämmelser om vissa krav rörande köpeavtal mellan säljare och konsument. I direktivet finns bestämmelser om bland annat varors avtalsenlighet, rättsmedel och garantier (artikel 1).

Varuförsäljningsdirektivet ska tillämpas på köpeavtal mellan en konsument och en säljare. Som köpeavtal enligt direktivet betraktas också sådana avtal mellan en konsument och en säljare som gäller tillhandahållande av varor som ska tillverkas eller produceras. Direktivet ska inte tillämpas på avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster, utom i fråga om digitalt innehåll som är integrerat eller sammankopplat med varor eller digitala tjänster som är integrerade eller sammankopplade med varor och som tillhandahålls med varorna enligt köpeavtalet. (Artikel 3.1–3.3)

Direktivet ska inte tillämpas på ett fysiskt medium som endast fungerar som bärare av digitalt innehåll och varor som säljs på exekutiv auktion eller på annat sätt med stöd av lag. Medlemsstaterna får dessutom från tillämpningsområdet för direktivet undanta köpeavtal som gäller begagnade varor som säljs på offentlig auktion och levande djur. (Artikel 3.4 och 3.5)

Artikel 2 innehåller definitioner som hänför sig till direktivets bestämmelser, såsom definitioner av köpeavtal, konsument, säljare och varor.

Också varuförsäljningsdirektivet är ett fullständigt harmoniserande direktiv, vilket innebär att medlemsstaterna inte ska behålla eller införa bestämmelser i sin nationella lagstiftning som avviker från bestämmelserna i detta direktiv, inklusive strängare eller mindre stränga bestämmelser, såvida inget annat föreskrivs i detta direktiv. Bestämmelserna i direktivet är tvingande till förmån för konsumenten, men direktivet hindrar inte försäljaren från att erbjuda konsumenten avtalsvillkor som ger ett bättre skydd än vad som föreskrivs i direktivet (artikel 21).

Avtalsenlighet

Bestämmelser om varors avtalsenlighet ingår i artiklarna 5–8. I artikel 6 föreskrivs det om subjektiva krav på avtalsenlighet. För att vara avtalsenliga ska varorna bland annat uppfylla kraven på beskrivning, kvantitet och kvalitet samt besitta funktionalitet och andra egenskaper i enlighet med köpeavtalets bestämmelser. Varorna ska dessutom vara lämpliga för det särskilda av säljaren godkända ändamål för vilket konsumenten behöver dem och som konsumenten informerade säljaren om senast vid tidpunkten för köpeavtalets ingående. Varorna ska levereras tillsammans med alla tillbehör, instruktioner och uppdateringar i enlighet med köpeavtalet.

I artikel 7 föreskrivs det om objektiva krav på avtalsenlighet. Enligt artikeln ska varorna för det första lämpa sig för de ändamål för vilka varor av samma typ normalt skulle användas och de ska vara av den kvalitet och motsvara beskrivningen av ett prov eller en modell som säljaren gjorde tillgänglig för konsumenten innan avtalet ingicks. Dessutom ska varorna levereras tillsammans med sådana tillbehör och instruktioner som konsumenten rimligen kan förvänta sig. Varorna ska också besitta de egenskaper som är normala för varor av samma typ och som konsumenten rimligen kan förvänta sig. (Artikel 7.1)

När det gäller varor med digitala delar ska säljaren säkerställa att konsumenten informeras om och tillhandahålls uppdateringar som är nödvändiga för att upprätthålla avtalsenligheten. Om

konsumenten underlåter att inom skälig tid installera uppdateringar ska säljaren under vissa förutsättningar inte vara ansvarig för fel som följer enbart av bristen på den relevanta uppdateringen. (Artikel 7.3 och 7.4)

Ett fel som följer av en felaktig installation av en vara ska anses vara ett fel i varan, om installationen utgör en del av köpeavtalet och utfördes av säljaren eller under säljarens ansvar. En felaktig installation anses också vara ett fel i varan om konsumenten utförde en installation som var avsedd att utföras av konsumenten, och den felaktiga installationen berodde på brister i de installationsinstruktioner som tillhandahölls av säljaren eller av leverantören av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. (Artikel 8)

Säljaransvar, bevisbörda och anmälningsskyldighet

Artikel 10 innehåller bestämmelser om säljarens ansvar. Säljaren ska ansvara gentemot konsumenten för alla fel som föreligger vid den tidpunkt då varorna levererades och som framkommer inom två år från den tidpunkten (artikel 10.1). När det gäller varor med digitala delar ska säljaren också ansvara för sådana fel hos det digitala innehållet eller den digitala tjänsten som uppstår eller framkommer inom två år från den tidpunkt då varorna levererades. Om kontinuerligt tillhandahållande i mer än två år föreskrivs i avtalet ska säljaren ansvara för fel hos det digitala innehållet eller den digitala tjänsten som uppstår eller framkommer under den tidsperiod då det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska tillhandahållas enligt köpeavtalet (artikel 10.2).

I artikel 10 föreskrivs också om medlemsstatsoptioner som gäller säljarens ansvar. Medlemsstaterna får för det första behålla eller införa längre tidsfrister än de ovan beskrivna (artikel 10.3). Medlemsstaterna får dessutom endast behålla eller införa en preskriptionsfrist för de rättsmedel som föreskrivs i direktivet (artikel 10.5). När det gäller begagnade varor får medlemsstaterna föreskriva att säljaren och konsumenten kan enas om avtalsvillkor eller överenskommelser med en kortare ansvarsperiod eller preskriptionsfrist än de ovan beskrivna. Den kortare perioden får dock inte vara kortare än ett år (artikel 10.6).

Varje fel som framkommer inom ett år från den tidpunkt då varorna levererades ska antas ha förelegat vid den tidpunkt då varorna levererades, om inte motsatsen bevisas eller såvida inte detta antagande är oförenligt med felets natur eller varornas karaktär (artikel 11.1). Medlemsstaterna får i stället för en ettårsperiod behålla eller införa en period på två år (artikel 11.2).

Enligt artikel 12 om skyldigheten att anmäla får medlemsstaterna behålla eller införa bestämmelser om att konsumenten för att utnyttja sina rättigheter är skyldig att upplysa säljaren om fel inom en tidsperiod på minst två månader från den dag då konsumenten upptäckte felet.

Rättsmedel

I artikel 13 i varuförsäljningsdirektivet finns bestämmelser om rättsmedel vid avhjälpande av fel. Om varorna är felaktiga har konsumenten rätt att få dem återställda till avtalsenlighet eller att få ett proportionellt prisavdrag eller att häva avtalet (artikel 13.1). För att få varorna återställda till avtalsenlighet får konsumenten välja mellan reparation och utbyte, såvida inte den valda avhjälpande åtgärden skulle vara omöjlig eller skulle orsaka säljaren oproportionella kostnader (artikel 13.2). Säljaren får vägra att återställa varorna till avtalsenlighet om det inte går att reparera eller byta ut varorna eller om det skulle orsaka säljaren oproportionella kostnader, med beaktande av de samlade omständigheterna (artikel 13.3).

Konsumenten har rätt till antingen ett proportionellt prisavdrag eller hävning av köpeavtalet bland annat om säljaren inte har genomfört reparationen eller utbytet, om fel framkommer trots att säljaren har försökt återställa varan till avtalsenlighet eller om felet är allvarligt (artikel 13.4, med beaktande av korrigeringen av den finska språkversionen av direktivet den 26 november 2019). Prisavdraget ska stå i proportion till minskningen av värdet på de varor som konsumenten har mottagit jämfört med det värde varorna skulle ha haft om de varit avtalsenliga (artikel 15).

Konsumenten ska utöva rätten att häva köpeavtalet genom ett uttalande till säljaren, där konsumenten ger uttryck för sitt beslut att häva köpeavtalet (artikel 16.1). Konsumenten ska inte ha rätt att häva avtalet om felet endast är ringa (artikel 13.5).

Konsumenten ska ha rätt att hålla inne betalning av utestående delar av priset fram till dess att säljaren har fullgjort sina skyldigheter enligt direktivet (artikel 13.6). Medlemsstaterna får reglera huruvida och i vilken utsträckning konsumentens bidrag till felet påverkar konsumentens rätt till rättsmedel (artikel 13.7).

Artikel 14 innehåller närmare bestämmelser om reparation och utbyte av varor. Reparation eller utbyte av varor ska utföras kostnadsfritt och inom skälig tid från den tidpunkt då konsumenten har informerat säljaren om felet. Reparation eller utbyte av varor får inte heller medföra betydande olägenhet för konsumenten, med beaktande av varans natur och det ändamål för vilket konsumenten behövde varan.

Garantier

I artikel 17 finns bestämmelser om garantier. En garanti ska vara bindande för garantigivaren enligt de villkor som fastställs i garantibeviset och den tillhörande reklam som var tillgänglig vid tidpunkten för eller före avtalets ingående. Om en tillverkare erbjuder konsumenten en garanti för hållbarhet för vissa varor under en viss tidsperiod, är tillverkaren direkt ansvarig gentemot konsumenten under hela garantiperioden för reparation eller utbyte av varorna. Tillverkaren får erbjuda konsumenten mer gynnsamma villkor i garantibeviset för hållbarhet. (artikel 17.1)

Regressrätt

Om säljaren hålls ansvarig gentemot konsumenten på grund av fel till följd av en handling eller en underlåtenhet av en person i tidigare led i transaktionskedjan, har säljaren rätt att kräva gottgörelse eller de ansvariga personerna i transaktionskedjan (artikel 18).

3 Nuläge och bedömning av nuläget

3.1 Nuläge

3.1.1 Köp av varor

Allmänt

De viktigaste bestämmelserna om köp av varor (i varuförsäljningsdirektivet: försäljning av varor) som sker mellan näringsidkare och konsumenter ingår i 5 kapitlet i konsumentskyddslagen (38/1978). Dessutom tillämpas bestämmelserna i köplagen (355/1987) till vissa delar också på konsumentköp (5 kap. 29 § i konsumentskyddslagen). De nationella bestämmelser om köp av varor som gäller varors egenskaper och fel samt påföljder vid fel baserar sig till stor del på det gamla varuförsäljningsdirektivet.

Konsumentskyddslagens 5 kap. gäller köp av varor där säljaren är näringsidkare och köparen konsument. Kapitlet innehåller bestämmelser om bland annat avlämnande av varor, övergång av risken för varan samt parternas avtalsbrott och följderna av dem. Bestämmelserna i kapitlet tillämpas med vissa undantag också på beställning av varor som ska framställas eller tillverkas. Auktioner av begagnade varor där köparen har möjlighet att personligen närvara vid försäljningen har delvis lämnats utanför kapitlets tillämpningsområde. (1 §). Bestämmelserna i kapitlet är tvingande, på så sätt att avtalsvillkor som till köparens nackdel avviker från bestämmelserna i kapitlet är utan verkan, om inte något annat föreskrivs i lag. (2 §)

I Finland finns inga särskilda bestämmelser om varor med digitala delar, utan på varor med digitala delar tillämpas för närvarande allmänna bestämmelser om köp av varor.

Varans egenskaper och fel i varan

Varan ska i fråga om art, mängd, kvalitet, andra egenskaper och förpackning överensstämma med det som följer av avtalet. Om inte annat följer av avtalet, ska varan 1) vara ägnad för det ändamål för vilket varor av samma slag i allmänhet används, 2) vara lämplig för det särskilda ändamål för vilket varan var avsedd att användas, om säljaren vid köpet måste ha insett detta ändamål och säljaren inte före köpslutet har meddelat köparen att varan eventuellt inte är lämplig för det avsedda användningsändamålet, 3) stämma överens med den beskrivning säljaren har lämnat och ha egenskaper som säljaren har hänvisat till genom att lägga fram prov eller modell, 4) vara förpackad på vanligt eller annars försvarligt sätt, om en förpackning behövs för att bevara eller skydda varan, 5) till sin hållbarhet och i övrigt överensstämma med vad konsumenter i allmänhet har grundad anledning att förutsätta vid köp av en sådan vara. Varan ska till sina egenskaper överensstämma med de krav som uppställs i lag, förordning eller beslut av myndigheter, om inte köparens avsikt är att använda varan för ett ändamål där kravet saknar betydelse. Om varan avviker från det ovannämnda är den felaktig. Köparen får dock inte som fel åberopa en omständighet som köparen måste antas ha känt till vid köpet. Köparen får inte heller som fel åberopa en omständighet som har sitt ursprung i det material som köparen tillhandahållit för tillverkning eller framställning av varan, utom då vårdslöshet föreligger på säljarens sida. (12 §)

Fel föreligger också om varan på grund av felaktig installation eller montering avviker från vad som föreskrivs i 5 kap. 12 §, om installation eller montering av en vara ingår i ett avtal som gäller köp och varan har installerats av säljaren eller någon annan för säljarens räkning. Fel föreligger också, om varan inte åtföljs av anvisningar som behövs för dess installering, montering, användning, skötsel eller förvaring. (12 a §)

Varan är också felaktig, om den inte överensstämmer med de uppgifter om varans egenskaper eller användning som säljaren eller någon annan i ett tidigare säljled eller för säljarens räkning har lämnat vid marknadsföringen av varan eller på något annat sätt före köpslutet. Säljaren ansvarar dock inte för ett sådant fel, om säljaren visar att han eller hon varken kände till eller borde ha känt till de uppgifter som lämnats, uppgifterna inte har kunnat inverka på köpet, eller uppgifterna har rättats i tid på ett tydligt sätt. (13 §)

Även om varan har sålts "i befintligt skick" eller med ett liknande allmänt förbehåll ska det anses föreligga fel om varan inte överensstämmer med de uppgifter om dess egenskaper eller användning som säljaren har lämnat före köpet och som kan antas ha inverkat på köpet. Varan är också felaktig om säljaren före köpet har underlåtit att upplysa köparen om ett sådant väsentligt förhållande angående varans egenskaper eller användning som han måste antas ha känt till

och som köparen med fog kunde räkna med att bli upplyst om, under förutsättning att underlåtsen kan antas ha inverkat på köpet, eller om varan är i sämre skick än köparen med hänsyn till varans pris och övriga omständigheter med fog har haft anledning att förutsätta. (14 §)

Tidpunkt då fel uppkommit, tiden för ansvar för fel och garanti

Enligt konsumentskyddslagen ska frågan om varan har fel bedömas med hänsyn till dess beskaffenhet när risken för varan går över på köparen. Säljaren svarar för fel som funnits vid riskens övergång, även om felet visar sig först senare. Visar sig ett fel inom sex månader från den tidpunkt då risken för varan gick över på köparen, antas felet ha funnits vid denna tidpunkt, om inte motsatsen bevisas eller detta antagande är oförenligt med felets eller varans art. Uppkommer en försämring av varan efter det att risken gått över på köparen, ska fel anses föreligga om försämringen är en följd av säljarens avtalsbrott. (15 §) Bestämmelser om riskens övergång finns i 5 kap. 6 §.

Har säljaren förbundit sig att under en viss tid svara för varans användbarhet eller andra egenskaper, dvs. gett en garanti för varan, anses fel föreligga i varan, om varan under den angivna tiden försämras på det sätt som avses i garantin. Ansvar för fel inträder dock inte, om säljaren gör det sannolikt att försämringen beror på en olyckshändelse, felaktig hantering av varan eller någon annan omständighet på köparens sida. (15 a § 1 mom.)

Om garantin har getts av någon annan än säljaren i ett tidigare säljled eller för säljarens räkning, anses fel också härvid föreligga under de förutsättningar som anges i 15 a § 1 mom. En garanti som getts i ett tidigare säljled binder dock inte säljaren till ansvar för fel som han eller hon inte annars skulle ansvara för enligt detta kapitel, om säljaren visar att han eller hon meddelat köparen detta på ett tydligt sätt före köpslutet. (15 a § 2 mom.)

Av en eventuell garanti ska klart framgå garantins innehåll och att köparen har vissa rättigheter enligt lag, och att garantin inte begränsar dessa rättigheter. Köparen ska dessutom meddelas vem som gett garantin, garantins giltighetstid och giltighetsområde samt andra uppgifter som behövs för att kunna framställa anspråk som grundar sig på garantin. På begäran av köparen ska garantin ges skriftligen eller elektroniskt på ett sådant sätt att informationen inte ensidigt kan ändras och att köparen har varaktig tillgång till den. (15 b § 1 och 2 mom.) Köparen har dock rätt att åberopa garantin, även om den inte uppfyller kraven enligt 5 kap. 15 b § (15 b § 3 mom.).

I konsumentskyddslagen föreskrivs det inte om en tidsgräns för ansvar för fel. Varken säljaren, producenten eller importören befrias från ansvar för fel av att garantin löper ut, om varan har ett sådant fel som avses i konsumentskyddslagen (15 a § 3 mom.). Konsumenttvistenämnden har i sin avgörandepraxis ansett att om det klart framkommer ett fel eller en brist i varan innan varans normala livslängd gått ut och säljaren inte lägger fram någon utredning till stöd för att felet har orsakats av händelser på köparens sida eller av andra händelser oberoende av köparen, antas varan vara felaktig (t.ex. i avgörandena dnr 5194/36/2013, 5.1.2015, dnr 1185/32/2014, 15.10.2015 och dnr 1767/34/2014, 20.10.2015). Konsumenttvistenämnden har i sin avgörandepraxis ansett att den förväntade livslängden för t.ex. bilar, hushållsapparater och möbler vid normal användning ofta är över två år, och den förväntade livslängden för t.ex. en kombinerad kyl och frys eller en bärbar dator har i konsumenttvistenämndens avgörandepraxis ansetts vara cirka fyra år (dnr 3971/32/2014, 3.3.2016 och dnr 1241/32/2014, 15.10.2015).

Reklamationsskyldighet

Köparen får inte återropa fel i varan, om köparen inte lämnar säljaren meddelande om felet inom en skälig tid efter det att köparen upptäckte felet eller borde ha upptäckt det. En reklamation kan dock alltid lämnas inom två månader efter det att köparen upptäckte felet, och den kan också lämnas till den näringsidkare som har förmedlat köpet för säljarens räkning eller förbundit sig att svara för varans egenskaper. (16 § 1 mom.) Tidsfristen på två månader för reklamationer baserar sig ursprungligen på artikel 5.2 i det gamla varuförsäljningsdirektivet. Eftersom konsumentskyddslagen är tvingande till förmån för konsumenten, kan avtalsparterna inte avtala om en kortare tidsfrist för reklamation än två månader. Genom bestämmelsen om två månaders tidsfrist för reklamation begränsas dock inte köparens rätt att återropa fel inom en skälig tid. En skälig tid kan vara längre än två månader.

Konsumentklagonämnden (nuvarande konsumenttvistenämnden) har i sitt avgörande dnr 03/33/578 (15.3.2005) ansett att ordalydelsen i det gamla varuförsäljningsdirektivet när det gäller reklamationsskyldighet inte förutsätter att en period på två månader räknas från den faktiska upptäckten av felet, utan att reklamationstiden på två månader börjar löpa redan från det att konsumenten borde ha upptäckt felet.

Om konsumenten försummar sin reklamationsskyldighet förlorar han eller hon rätten att återropa fel i varan. Köparen förlorar dock inte sin rätt att återropa ett fel i varan på grund av en reklamation som gjorts för sent, om säljaren har handlat grovt vårdslöst eller i strid med tro och heder. Köparen förlorar inte heller sin rätt att återropa ett fel i varan på grund av en reklamation som gjorts för sent, om felet består i att varan i fråga om sina egenskaper inte uppfyller de krav som ställs på den i bestämmelser eller föreskrifter till skydd för hälsan eller egendom, eller om felet består i att varan i övrigt är farlig för hälsan eller egendom. (16 § 2 mom.).

Konsumentens rättsmedel vid fel

Om varan är felaktig har köparen med vissa begränsningar rätt att på grund av felet hålla inne betalningen. Köparen har dessutom rätt att kräva rättelse av felet så att säljaren rättar till felet eller levererar en felfri vara. Rättelsen ska göras inom skälig tid och så att köparen inte förorsakas kostnader eller väsentlig olägenhet. Säljaren är dock inte skyldig att avhjälpa felet, om det föreligger ett hinder som säljaren inte kan övervinna eller om det skulle medföra oskäliga kostnader för honom eller henne att avhjälpa felet. I sådana fall ska det i synnerhet tas hänsyn till felets betydelse och varans värde, om den var avtalsenlig, eller om rättelse kan ske på något annat sätt utan väsentlig olägenhet för köparen. (18 § 1 mom.)

Även om köparen inte kräver det har säljaren rätt att på egen bekostnad avhjälpa felet eller avlämna en felfri vara, om han utan uppskov efter det att köparen har reklamerat erbjuder sig att göra detta. Köparen får vägra låta felet avhjälpas, om avhjälpan skulle medföra väsentlig olägenhet för honom, nedgång i varans värde eller risk för att han inte får sina kostnader ersatta, eller om det finns andra särskilda skäl för vägran. Säljaren får inte återropa att han eller hon inte har fått möjlighet till det ovan avsedda avhjälpan av fel, om köparen har avhjälpt felet och det med hänsyn till omständigheterna inte skäligen kunde krävas att köparen skulle avvakta avhjälpan från säljarens sida. (18 § 2 och 3 mom.)

Om avhjälpan av fel eller avlämnande av felfri vara inte kommer i fråga eller inte sker på det sätt som avses i konsumentskyddslagens 5 kap. 18 §, får köparen kräva ett prisavdrag som motsvarar felet eller häva köpet. Köpet får dock inte hävas om felet är ringa (19 §). Enligt konsumentskyddslagen har köparen rätt till ersättning för den skada han eller hon lider genom att varan har fel (20 §).

Enligt konsumentkyddslagen ska den skadelidande parten vidta skäliga åtgärder för att begränsa sin skada. Om han eller hon försummar det, får han eller hon själv bära en motsvarande del av förlusten. (30 § 1 mom.)

Preskription av konsumentens yrkanden

Konsumentens rätt att framställa yrkanden som grundar sig på fel preskriberas på det sätt som föreskrivs i 7 § i lagen om preskription av skulder (728/2003) (t.ex. konsumentklagonämnden, dvs. den nuvarande konsumenttvistenämnden, i avgörande dnr 2754/30/2003, 28.8.2006). När det gäller ersättning för avtalsbrott börjar enligt 1 mom. 1 punkten i den paragrafen preskriptionstiden för skadestånd och gottgörelse av annat slag löpa när köparen har upptäckt felet eller bristen i köpeobjektet eller när någon annan avtalspart som är borgenär har eller borde ha upptäckt en felaktighet i fullgörandet av avtalet. När det gäller återbäring av obehörig vinst börjar preskriptionstiden enligt 7 § 1 mom. 4 punkten löpa när den som kan framställa ett sådant yrkande har fått eller borde ha fått vetskap om att något annat har skett som har lett till att det uppstått obehörig vinst som ska återbäras och vem som fått den obehöriga vinsten. Enligt 7 § 2 mom. i lagen om preskription av skulder måste preskriptionen dock avbrytas innan tio år har gått från avtalsbrottet eller från den händelse som har orsakat skadan eller lett till uppkomsten av obehörig vinst, dock utan att begränsa den skadelidandes rätt att kräva ersättning för person- eller miljöskador.

Tidigare säljleds ansvar för fel

Köparen har rätt att på grund av fel i varan rikta krav även mot en näringsidkare som i ett tidigare säljled har överlåtit varan för återförsäljning (konsumentkyddslagens 5 kap. 31 § 1 mom.). Köparen har dock inte denna rätt om felet har sin grund i orsaker som inte beror på näringsidkaren och felet har uppstått efter att näringsidkaren hade överlåtit varan vidare. Tidigare säljled svarar inte heller för fel till den del kravet grundar sig på en utfästelse som har getts av någon annan än näringsidkaren i fråga och utfästelsen ger köparen bättre rätt än utan utfästelsen, eller till den del kravet gäller prisavdrag eller återbetalning av priset och det yrkade beloppet övers- tiger vad näringsidkarens avtalspart hade kunnat kräva på samma grunder. (31 § 2 mom.)

Köparen förlorar sin rätt att framställa krav med stöd av konsumentkyddslagens 5 kap. 31 § 1 mom., om köparen hade tillgång till de uppgifter om näringsidkaren som behövs för framställande av kravet men inte inom den tid som avses i lagens 5 kap. 16 § 1 mom. underrättar näringsidkaren om felet eller han eller hon inte inom samma tid får uppgift om att ett meddelande om felet har lämnats till ett senare säljled. Köparen får dock återropa felet, om den näringsidkare mot vilken kravet riktas har handlat grovt vårdslöst eller i strid med tro och heder eller om det är fråga om ett fel som avses i 16 § 2 mom. 2 eller 3 punkten. (31 § 3 mom.)

Konsumenttvistenämnden har meddelat flera avgöranden om tidigare säljleds ansvar för fel i bilhandeln. Konsumenttvistenämnden har av hävd tillämpat 5 kap. 31 § i konsumentkyddslagen så att en konsument som köpt en begagnad bil inte kan rikta krav på fel i bilen till den affär som importerat bilen, om återförsäljningskedjan mellan näringsidkare har brutits (t.ex. i avgörandena dnr 3045/33/10, 21.9.2011, dnr 896/33/07, 29.5.2008, dnr 2907/33/05, 16.3.2007, dnr 02/33/891, 15.3.2004 och dnr 4077/33/09, 7.12.2010). Också Helsingfors hovrätt har nyligen meddelat ett avgörande där den i likhet med tingsrätten ansåg att syftet med bestämmelsen i 5 kap. 31 § 1 mom. i konsumentkyddslagen inte har varit att det ansvar som importören eller någon annan näringsidkare tidigare i kedjan av näringsidkare har för ett fel i en konsumtionsvara ska sträcka sig längre än det köp som gäller det första ibruktagandet av varan (Helsingfors hovrätts lagkraftvunna mellandom nr 1495, S 18/1936, 26.11.2019).

3.1.2 Avtal om digitalt innehåll och digitala tjänster

Lagstiftningen i Finland innehåller inga särskilda bestämmelser som gäller förseningar och fel i samband med avtal om digitalt innehåll eller digitala tjänster som omfattas av tillämpningsområdet för direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster, med undantag för fysiska medier som omfattas av direktivets tillämpningsområde och som används enbart som bärare av digitalt innehåll (t.ex. DVD). Sådana fysiska medier betraktas i Finland som varor och på dem tillämpas för närvarande de ovan beskrivna bestämmelserna om köp av varor.

I 8 kap. i konsumentskyddslagen finns allmänna bestämmelser om konsumenttjänstavtal. Bestämmelserna gäller tjänster som näringsidkare (uppdragstagare) utför åt konsumenter (beställare) mot vederlag och som innebär att arbete eller andra prestationer utförs på lösa saker, byggnader, andra anläggningar eller fast egendom. En stor del av konsumenttjänstavtalen faller utanför kapitlets tillämpningsområde.

Trots att tillämpningsområdet för 8 kap. i konsumentskyddslagen är relativt snävt, har de bestämmelser som nämns i konsumenttvistenämndens avgörandepraxis till vissa delar tillämpats också på andra konsumenttjänstavtal än sådana som uttryckligen hör till kapitlets tillämpningsområde, eftersom det har ansetts att bestämmelserna återspeglar allmänna avtalsrättsliga principer (se t.ex. konsumenttvistenämndens avgörande dnr 3779/39/05 (29.11.2007), där det var fråga om en saldotjänst för telefonabonnemang). Bestämmelserna i konsumentskyddslagens 8 kap. är dock mer allmänna än de mycket detaljerade bestämmelserna i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster.

3.2 Bedömning av nuläget

3.2.1 Ändringsbehov till följd av direktiven

Genomförandet av varuförsäljningsdirektivet förutsätter ändringar framför allt i bestämmelserna i 5 kap. i konsumentskyddslagen. Ändringsbehoven gäller i synnerhet bestämmelserna om varans egenskaper och fel samt påföljder vid fel. Genomförandet av direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster förutsätter i sin tur att helt nya bestämmelser tas in i lagen, eftersom konsumentskyddslagen i enlighet med vad som konstaterats ovan inte sedan tidigare innehåller bestämmelser som motsvarar bestämmelserna i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster.

3.2.2 Bestämmelser i direktivet som inte kräver ändringar i lagstiftningen

Definitionerna av konsument och säljare i artikel 2.2 och 2.3 i varuförsäljningsdirektivet och definitionerna av näringsidkare och konsument i artikel 2.5 och 2.6 i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster motsvarar i sak 1 kap. 4 och 5 § i konsumentskyddslagen, vilket innebär att nationella genomförandeåtgärder inte behövs till dessa delar.

Definitionen av varor i artikel 2.5 i varuförsäljningsdirektivet motsvarar åter när det gäller led a ordets allmänspråkliga betydelse, vilket innebär att en definition inte behövs till denna del. Det kan särskilt konstateras att också huselement betraktas som varor i Finland. På huselementen tillämpas dock i stället för bestämmelserna i konsumentskyddslagens 5 kap. de särskilda bestämmelser som ingår i lagens 9 kap. Enligt skäl 12 i ingressen till varuförsäljningsdirektivet ska direktivet endast tillämpas på lösa saker som utgör varor i den mening som avses i det direktivet. Det bör därför stå medlemsstaterna fritt att reglera avtal om försäljning av fast egendom, till exempel bostadshus, och av den fasta egendomens huvudkomponenter som är avsedda att utgöra en central del av sådan fast egendom. Kommissionen har särskilt tillfrågats om det på

denna grund är möjligt att lämna köp av huselement utanför tillämpningsområdet för den reglering som baserar sig på varuförsäljningsdirektivet. Enligt kommissionens ansvariga tjänsteman är detta möjligt. Undantaget kan tolkas så att det också omfattar sådana fall där näringsidkaren utöver de prestationer som omfattas av tillämpningsområdet för 9 kap. levererar andra varor till konsumenten för en byggnad eller konstruktion eller för konsumenten utför andra tjänster i anslutning till byggnads- eller reparationsprojektet. Genomförandet av varuförsäljningsdirektivet anses således inte förutsätta några ändringar i 9 kap. i konsumentskyddslagen. Till den del det i kapitlet hänvisas till bestämmelserna i 5 kap. anses det dock av tydlighetsskäl motiverat att hänvisningsbestämmelserna förblir oförändrade, även om det föreslås ändringar i vissa av de bestämmelser som det hänvisas till.

Det anses inte heller nödvändigt att ta in definitionen av hållbarhet enligt artikel 2.13 och definitionen av kostnadsfritt enligt artikel 2.14 som uttryckliga definitioner i lagen på grund av att definitionerna motsvarar ordens allmänspråkliga betydelse.

Enligt artikel 3.2 i varuförsäljningsdirektivet ska som köpeavtal också betraktas avtal mellan en konsument och en säljare om tillhandahållande av varor som ska eller tillverkas eller produceras. Punkten motsvarar artikel 1.4 i det gamla varuförsäljningsdirektivet. Enligt 5 kap. 1 § 2 mom. i den gällande konsumentskyddslagen ska kapitlets bestämmelser tillämpas också på beställning av en vara som ska framställas eller tillverkas. Om köparen ska tillhandahålla en väsentlig del av det material som behövs för att framställa eller tillverka varan, tillämpas dock på beställningen 8 kap. 23–31 § i stället för 5 kap. 23–28 §. På en sådan beställning tillämpas dessutom vad som föreskrivs i 8 kap. 14 och 32 §. Liksom i det gamla varuförsäljningsdirektivet finns det inte heller i det nya varuförsäljningsdirektivet bestämmelser om skyldigheterna för en beställare av en vara som ska tillverkas eller framställas eller bestämmelser om påföljderna för beställarens avtalsbrott. Till dessa delar kan bestämmelserna i 8 kap. även i fortsättningen tillämpas på de beställningsavtal som avses ovan. Spelrum i fråga om bestämmelserna om rådgivningsskyldighet ges däremot av skäl 20 i ingressen till direktivet.

Enligt artikel 3.4 i varuförsäljningsdirektivet ska direktivet inte tillämpas på varor som säljs exekutivt eller på annat sätt tvångsvis med stöd av lag. En motsvarande avgränsning ingick redan i artikel 1.2 b i det gamla varuförsäljningsdirektivet. Enligt 5 kap. om försäljning i utskökningsbalken (705/2007) är försäljningssätten för utmätt egendom auktion och försäljning under hand. Enligt utskökningsbalken är endast försäljning som utmätningssmannen förrättar på auktion försäljning på auktion. När utmätningssmannen förrättar försäljningen på något annat sätt än på auktion eller försäljningen förrättas av en privat, antingen på offentlig auktion eller på något annat sätt, tillämpas bestämmelserna om försäljning under hand i 5 kap. 75–80 § i utskökningsbalken. Alla dessa försäljningssätt kan anses höra till undantaget från direktivets tillämpningsområde, och därför kan den nationella regleringen kvarstå oförändrad.

Enligt artikel 17.1 i varuförsäljningsdirektivet ska en garanti vara bindande för garantigivaren enligt de villkor som fastställs i garantibeviset och den tillhörande reklam som var tillgänglig vid tidpunkten för eller före avtalets ingående. I enlighet med de villkor som anges i den artikeln, och utan att det påverkar tillämpningen av andra tillämpliga bestämmelser i unionslagstiftningen eller i nationell lagstiftning, ska tillverkaren, om en tillverkare erbjuder konsumenten en garanti för hållbarhet för vissa varor under en viss tidsperiod, vara direkt ansvarig gentemot konsumenten under hela garantiperioden för reparation eller utbyte av varorna i enlighet med artikel 14. Tillverkaren får erbjuda konsumenten förmånligare villkor i garantibeviset för hållbarhet.

I det gällande 5 kap. 15 a § 1 mom. i konsumentskyddslagen föreskrivs det att om säljaren förbundit sig att under en viss tid svara för varans användbarhet eller andra egenskaper (garanti),

anses fel föreligga i varan, om varan under den angivna tiden försämras på det sätt som avses i garantin. Om garantin har getts av någon annan än säljaren i ett tidigare säljled, anses enligt paragrafens 2 mom. fel också i sådana fall föreligga under de förutsättningar som anges i 1 mom. Köparen kan naturligtvis rikta krav som grundar sig på garantin mot den som ställt garantin. Av betydelse är dessutom 5 kap. 31 § 1 mom. som baserar sig enbart på nationell prövning. Enligt momentet har köparen rätt att på grund av fel i varan rikta krav enligt det kapitlet även mot en näringsidkare som i ett tidigare säljled har överlåtit varan för återförsäljning. Av det ovannämnda följer att om t.ex. tillverkare har gett köparen en garanti och varan försämras under garantitiden på det sätt som avses i garantin, anses det finnas ett fel i varan. Om köparen beslutar att framställa sina krav vid fel direkt till den tillverkare som har gett garantin, bestäms påföljderna för felet i enlighet med bestämmelserna i det kapitlet, med beaktande av de begränsningar som framgår av 31 §, om inte innehållet i garantin är förmånligare för konsumenten än vad som anges i lag. Eftersom det alltså redan för närvarande av den nationella lagen följer att köparen på basis av den hållbarhetsgaranti som tillverkaren gett kan åberopa påföljderna av ett fel, inbegripet reparation eller byte av en vara, förutsätter artikel 17.1 inga särskilda verkställighetsåtgärder till den del som där föreskrivs om hur en hållbarhetsgaranti som tillverkaren erbjuder konsumenten för en viss vara inverkar på tillverkarens ansvar.

I artikel 18 i varuförsäljningsdirektivet föreskrivs det att om säljaren hålls ansvarig gentemot konsumenten på grund av fel till följd av en handling eller en underlåtenhet av en person i tidigare led i transaktionskedjan, ska säljaren ha rätt att kräva gottgörelse av den eller de ansvariga personerna i transaktionskedjan. Vilken person som säljaren har rätt att rikta anspråk mot samt relevanta åtgärder och villkor för utövandet av denna rätt ska fastställas i nationell rätt. En bestämmelse som motsvarar denna reglering ingick redan i artikel 4 i det gamla varuförsäljningsdirektivet. Artikeln behöver inte genomföras separat, eftersom det i köplagen allmänt föreskrivs om säljarens ansvar för fel vid köp mellan näringsidkare. Finland har också ratificerat FN:s konvention angående avtal om internationella köp av varor.

Artikel 21 i varuförsäljningsdirektivet om tvingande bestämmelser som grundar sig på direktivet motsvarar vad som föreskrivs om bestämmelsernas tvingande natur i 5 kap. 2 § i den gällande konsumentskyddslagen. Särskilda nya verkställighetsåtgärder behövs alltså inte.

3.2.3 Tillämpning av köplagens bestämmelser på konsumentförhållanden

Med stöd av hänvisningsbestämmelsen i konsumentskyddslagens 5 kap. 29 § tillämpas bestämmelserna i köplagen på sådana köp som avses i 5 kap., till den del något annat inte följer av bestämmelserna i konsumentskyddslagen. I paragrafen räknas dessutom upp flera bestämmelser som uttryckligen inte ska tillämpas eller som endast delvis tillämpas på köp av varor som sker mellan konsumenter och näringsidkare. Det ursprungliga syftet med regleringslösningen har varit att förenkla 5 kap. i konsumentskyddslagen så att det i kapitlet endast föreskrivs om de viktigaste frågorna vid konsumentköp och att det till övriga delar hänvisas till köplagen.

Hänvisningsbestämmelsen är rätt svårförståelig i synnerhet till den del som det i bestämmelsen föreskrivs om tillämpning av köplagen på sådana köp som avses i 5 kap., till den del något annat inte följer av bestämmelserna i konsumentskyddslagen. Bestämmelsen har med tiden blivit mer svårförståelig i och med att bestämmelserna i kapitlet till följd av genomförandet av olika direktiv har förändrats särskilt i fråga om tillämpningsområde och även i övrigt avvikit från systematiken i köplagen.

På grund av genomförandet av varuförsäljningsdirektivet är det nödvändigt att ändra hänvisningsbestämmelsen. Samtidigt är det nödvändigt att sträva efter att förtydliga regleringen också till övriga delar.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 Förslag som gäller genomförandet av varuförsäljningsdirektivet

Allmänt

Det föreslås att varuförsäljningsdirektivet i huvudsak genomförs genom ändringar av konsumentskyddslagens 5 kap. som gäller konsumentköp och i synnerhet av bestämmelserna om varors egenskaper och fel samt om påföljder vid fel. Samtidigt föreslås det att kapitlets rubrik konsumentköp ändras till köp av varor, så att kapitlets innehåll tydligare än hittills ska framgå av rubriken. Detta anses viktigt i synnerhet nu när det bereds flera nya kapitel i konsumentskyddslagen.

De nuvarande bestämmelserna om köp av varor har varit i kraft redan länge. Regleringen har i huvudsak fungerat väl, och det finns en etablerad tolkningspraxis. Utgångspunkten för genomförandet av direktivet har därför varit att den nationella lagstiftningen ska ändras endast till den del det är nödvändigt för att genomföra direktivet.

Tillämpningsområdet

Enligt förslaget ska tillämpningsområdet för 5 kap. i huvudsak vara oförändrat. Ett nytt element är att kapitlet i fortsättningen endast i begränsad utsträckning ska tillämpas på köp av varor som uteslutande används som bärare av digitalt innehåll, exempelvis Blu-rayskivor med digitalt innehåll. På köp av sådana varor ska kapitlet i fortsättningen tillämpas endast till den del det i kapitlet föreskrivs om varans avlämnande, risken för varan och påföljder vid dröjsmål med avlämnandet av varan. Till övriga delar ska köp av sådana varor i fortsättningen omfattas av tillämpningsområdet för det nya 5 a kap. Ändringen är nödvändig för genomförandet av direktivet.

När köpet gäller en vara som enligt avtalet innehåller digitalt innehåll eller digitala tjänster som tillhandahålls av säljaren eller en tredje part eller som enligt avtalet är sammankopplat till digitalt innehåll eller digitala tjänster som tillhandahålls av säljaren eller av en tredje part, och frånvaron av det digitala innehållet eller de digitala tjänsterna gör att varan inte fungerar, ska i enlighet med den gränsdragning som gjorts mellan varuförsäljningsdirektivet och direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster också köp av en vara med digitala delar höra till tillämpningsområdet för det kapitel som gäller köp av varor.

I avsnitt 5.1 under rubriken ”Tillämpningsområde” redogörs det för utnyttjandet av det nationella handlingsutrymmet i fråga om tillämpningsområdet.

Varans avlämnande

Enligt bestämmelsen om varans avlämnande är varan avlämnad när köparen har fått den i sin besittning. Det föreslås att bestämmelserna kompletteras så att det i bestämmelsen separat tas ställning till när en vara med digitala delar ska anses vara avlämnad vid tillämpningen av bestämmelserna om dröjsmål och avgörande tidpunkt för bedömningen av om fel föreligger. En sådan vara ska till dessa delar anses vara avlämnad först när också det digitala innehållet eller den digitala tjänsten har tillhandahållits köparen eller, om det är fråga om kontinuerligt tillhandahållande av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst under en längre tidsperiod, när tillhandahållandet till köparen har inletts.

Varans beskaffenhet samt fel i varan

Enligt förslaget ska det i lagen mer ingående än hittills föreskrivas om en felfri varas beskaffenhet. Förutom att en vara ska överensstämja med det som avtalats, ska den också uppfylla de allmänna krav som ställs på varan. Det ska dock vara möjligt att avvika från de allmänna kraven, om köparen vid avtalets ingående särskilt informerats om avvikelserna och köparen uttryckligen och separat då godkänt avvikelserna.

I den gällande lagen ingår en bestämmelse som gäller användning av villkoret ”i befintligt skick”. I och med genomförandet av direktivet är det nödvändigt att upphäva den bestämmelsen. I fortsättningen ska ett fel i en begagnad vara bedömas på samma grunder som ett fel i en ny vara. Detta har varit syftet redan med den gällande bestämmelsen, men i praktiken har fel i en begagnad vara bedömts på andra grunder än fel i en ny vara (se Arviomuistio kuluttajansuojalain muutostarpeista 9/2012; https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/76350/omml_9_2012_arviomuistio_32_s.pdf, på finska).

Med tanke på köp av varor med digitala delar föreslås det också att till lagen fogas en bestämmelse om att säljaren i regel ska se till att köparen under en bestämd tidsperiod tillhandahåller behövliga säkerhetsuppdateringar och andra uppdateringar. Om säljaren försummar att fullgöra sina skyldigheter ska varan anses ha ett fel, utom i det fall att köparen väl medveten om följderna har underlåtit att installera uppdateringarna, och underlåtenheten att installera uppdateringarna eller en felaktig installation inte heller har berott på brister i de installationsanvisningar som lämnats köparen.

Enligt förslaget ska ett fel som visar sig inom ett år från den tidpunkt då varan överlåtits antas ha funnits vid tidpunkten för överlåtelsen, om inte motsatsen bevisas eller detta antagande är oförenligt med felets art eller varans karaktär. Den nuvarande presumptionstiden är sex månader. I avsnitt 5.1 under rubriken ”Bevisbörda” redogörs det närmare för utnyttjandet av medlemsstaternas handlingsutrymme i fråga om bevisbördan.

Den i direktivet angivna huvudregeln vid köp av varor är att säljaren anses vara ansvarig för fel (i direktivet ”bristande avtalsenlighet”) i en vara, om felet framkommer inom två år från varans avlämnande. Direktivet ger dock till denna del ett visst handlingsutrymme, och det föreslås att detta utnyttjas för att bevara nuläget, där den nationella lagen inte innehåller någon bestämmelse som begränsar säljarens ansvar. Ansvarstiden vid fel ska således bestämmas på samma sätt som hittills utifrån varans förväntade livslängd, och i sista hand avgränsas utifrån preskriptionstiden. För tydlighetens skull föreslås i kapitlet en informativ hänvisning till lagen om preskription av skulder. Därmed anges det hädanefter uttryckligen i lagen att ansvarstiden är kopplad till bestämmelserna om preskription.

Med stöd av det handlingsutrymme som direktivet medger föreslås det att bestämmelserna om reklamation förblir oförändrade i sak.

I avsnitt 5.1 under rubrikerna ”Säljarens ansvar” och ”Reklamationsskyldighet” redogörs det närmare för medlemsstaternas handlingsutrymme i fråga om säljarens ansvarstid samt för reklamation.

Påföljder vid fel

I förslaget ändras inte den grundläggande lösningen i fråga om påföljder vid fel i en vara, nämligen att avhjälpande av felet är den primära påföljden och prisavdrag eller hävning av köpet

den sekundära påföljden. Bestämmelserna föreslås dock bli preciserade till många delar med anledning av genomförandet av varuförsäljningsdirektivet. Enligt förslaget ska konsumenten vid fel i varan i princip fritt få välja om han eller hon vill kräva att varan repareras eller att felfri vara levereras i stället för den felaktiga. Säljaren ska dock inte vara skyldig att avhjälpa felet på det sätt på vilket köparen kräver eller över huvud taget, om det föreligger ett hinder som säljaren inte kan övervinna eller det skulle medföra oskäliga kostnader för honom eller henne att avhjälpa felet. Trots att det redan i ingressen till det gamla varuförsäljningsdirektivet betonades att köparen har valfrihet i fråga om reparation respektive ny leverans, har det nationella rättsläget inte till denna del motsvarat direktivet.

I lagen föreslås mer detaljerade bestämmelser än hittills också om när konsumenten ska ha rätt att kräva prisavdrag eller hävning av köpet. Enligt förslaget ska köparen få kräva prisavdrag eller häva köpet bland annat om fel i varan framkommer trots att säljaren har försökt att bringa varan i överensstämmelse med kraven i lagen. Syftet med bestämmelsen är att förhindra upprepade reparationer. Det föreslås dock en viss flexibilitet i regleringen, särskilt i fråga om dyrare varor med mer komplex uppbyggnad.

Garanti

Det föreslås att bestämmelserna om garanti ändras med anledning av direktivet så att garantin alltid ska ges skriftligt eller i någon annan varaktig form.

Liksom hittills ska det krävas att garantin är avgiftsfri för att den ska få kallas garanti. Med anledning av genomförandet av direktivet föreslås det emellertid att bestämmelserna om garanti med vissa undantag utsträcks till att också gälla motsvarande utfästelser som säljaren eller producenten ger köparen mot en tilläggsersättning. I avsnitt 5.1 under rubriken ”Garanti” redogörs det närmare för det nationella handlingsutrymmet i fråga om garanti och för utnyttjandet av handlingsutrymmet.

Tillämpning av köplagens bestämmelser på konsumentförhållanden

Det föreslås att hänvisningen till köplagen i 5 kap. 29 § i konsumentskyddslagen ändras av orsaker som hänför sig till genomförandet av varuförsäljningsdirektivet. Samtidigt föreslås i bestämmelserna närmast lagtekniska ändringar. För det första ska bestämmelser om köparens medverkan och vissa bestämmelser om hävning av avtalet uttryckligen tas in i konsumentskyddslagen, eftersom de är av central betydelse. Till övriga delar ska det även i fortsättningen hänvisas till köplagen, till den del det inte av orsaker som hänför sig till genomförandet av varuförsäljningsdirektivet finns anledning att flytta bestämmelserna till konsumentskyddslagen. Hänvisningen till köplagen ska dock till skillnad från nuläget skrivas in så att det i hänvisningsbestämmelsen uttryckligen räknas upp de bestämmelser i köplagen som ska tillämpas på köp som omfattas av tillämpningsområdet för 5 kap. i konsumentskyddslagen. På så sätt behöver inte den som tillämpar lagen utreda saken. Regleringen föreslås vara tvingande till förmån för konsumenten.

Under beredningsskedet har man också övervägt andra alternativ för att genomföra ändringen. Dessa alternativ läggs fram nedan i avsnitt 5.1.

Förmedlarens ansvar

Enligt bestämmelsen om ansvar som åvilar förmedlare av konsumtionsnyttigheter i 12 kap. 1 § i konsumentskyddslagen svarar en näringsidkare som för en varuleverantörs räkning förmedlar

ett avtal angående en konsumtionsnyttighet för att avtalet fullgörs för den konsument som skaffar nyttigheten i enlighet med 5 och 8 kap. i konsumentskyddslagen samt 41 § i köplagen. Ansvar uppkommer dock inte om förmedlaren handlar för en annan näringsidkares räkning och konsumenten vid ingåendet av avtalet är medveten om detta och om hur denna omständighet påverkar hans eller hennes rättigheter.

Enligt förslaget ska i bestämmelsen också nämnas det nya 5 a kap. Samtidigt föreslås det att hänvisningen till köplagens 41 § som gäller rättsligt fel stryks, eftersom det föreslås att bestämmelser om rättsligt fel uttryckligen tas in i konsumentskyddslagens 5 och 5 a kap. med anledning av genomförandet av direktiven.

4.1.2 Förslag som gäller genomförandet av direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster

Allmänt

För genomförandet av direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster föreslås det att till konsumentskyddslagen fogas ett nytt 5 a kap. som gäller avtal om digitalt innehåll och digitala tjänster. I kapitlet föreslås bestämmelser om tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster, fel i ett digitalt innehåll eller en digital tjänst och påföljder vid fel samt om ändring av digitalt innehåll eller digitala tjänster. I kapitlet har man strävat efter att så långt det är möjligt följa uppbyggnaden av konsumentskyddslagens 5 kap. och språkdräkten i det kapitlet.

Tillämpningsområdet

Bestämmelserna om digitalt innehåll och digitala tjänster ska i enlighet med direktivet tillämpas på mellan näringsidkare och konsumenter ingångna avtal som gäller digitalt innehåll, såsom exempelvis datorprogram, digitala spel och e-böcker, samt digitala tjänster, såsom molntjänster och sociala medier. Kapitlet ska tillämpas inte bara på avtal med stöd av vilka en konsument förbinder sig att betala en köpesumma för ett digitalt innehåll eller en digital tjänst, utan också på avtal med stöd av vilka en konsument förbinder sig att lämna ut personuppgifter till näringsidkaren. Till de sistnämnda delarna är ändringen av grundläggande betydelse, eftersom de gällande bestämmelserna om ansvaret vid dröjsmål och fel i konsumentskyddslagen veterligen inte har tillämpats ens analogt på sådana avtal. För tydlighetens skull är det skäl att notera att skyddet för personuppgifter är en grundläggande rättighet, och att personuppgifter därför inte ska betraktas som ett vederlag. Reformen kommer inte att påverka skyddet för personuppgifter. Syftet med reformen är emellertid att säkerställa att konsumenterna har rätt till vissa avtalsenliga rättsmedel också när de i stället för att betala en köpesumma har lämnat ut personuppgifter till näringsidkaren.

Direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster innehåller flera undantag från tillämpningsområdet. Avsikten är att dessa ska utnyttjas i den nationella lagstiftningen till den del de inte enbart förtydligar tillämpningsområdet och därför är onödiga som uttryckliga bestämmelser på lagnivå. Med avvikelse från tillämpningsområdet för direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster ska emellertid hälso- och sjukvårdstjänster som yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården tillhandahåller en konsument inte lämnas utanför tillämpningsområdet för 5 a kap., till den ringa del de över huvud taget kan anses omfattas av kapitlet. I avsnitt 5.1 under rubriken "Tillämpningsområde" redogörs det närmare för detta samt för andra lösningar som gäller tillämpningsområdet.

Tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster

Enligt förslaget ska det i kapitlet i överensstämmelse med direktivet föreskrivas om en skyldighet att tillhandahålla konsumenten det digitala innehållet eller den digitala tjänsten utan onödigt dröjsmål efter avtalets ingående. Dessutom föreslås bestämmelser om när näringsidkaren ska anses ha fullgjort sin skyldighet i fråga om tillhandahållandet.

I kapitlet föreslås också bestämmelser om konsumentens rätt att hålla inne betalningen, att kräva att avtalet fullgörs om tillhandahållandet fördröjs samt rätt till ersättning för skada som han eller hon lider på grund av näringsidkarens dröjsmål. Till denna del rör det sig om nationell reglering, och den överensstämmer med motsvarande reglering i andra kapitel i konsumentskyddslagen.

Egenskaper och fel hos digitalt innehåll eller digitala tjänster

Bestämmelserna om fel hos digitalt innehåll eller digitala tjänster överensstämmer i förslaget i stor utsträckning med de motsvarande bestämmelser som föreslås i det kapitel som gäller köp av varor. På samma sätt som i det kapitlet föreslås också i det föreslagna 5 a kap. bestämmelser om egenskaperna hos ett felfritt digitalt innehåll eller en felfri digital tjänst. Förutom att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska stämma överens med det som avtalats, ska innehållet eller tjänsten i princip också uppfylla de allmänna krav som ställs på dem, utom om konsumenten vid tidpunkten för avtalets ingående uttryckligen har informerats om avvikelser och uttryckligen och separat då godkänt avvikelserna. Dessutom ska det förutsättas att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten överensstämmer med den senaste version som var tillgänglig vid tidpunkten för avtalets ingående, om inte parterna har avtalat något annat.

Liksom det kapitel som gäller köp av varor ska också det föreslagna 5 a kap. innehålla bestämmelser om att konsumenten under en bestämd tidsperiod ska tillhandahållas behövliga säkerhetsuppdateringar och andra uppdateringar. Om näringsidkaren försummar att fullgöra sina skyldigheter, är utgångspunkten enligt förslaget den att det finns ett fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. I kapitlet föreslås dessutom liksom i det kapitel som gäller köp av varor bestämmelser om bl.a. fel som beror på felaktig integration av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst.

Också bestämmelserna om avgörande tidpunkt för bedömning av om fel föreligger överensstämmer med de föreslagna bestämmelserna om köp av varor på så sätt att om det rör sig om ett enskilt tillhandahållande eller en rad enskilda tillhandahållanden av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst, ska näringsidkaren ansvara för fel som innehållet eller tjänsten hade vid tidpunkten för tillhandahållandet, även om felet visar sig först senare. Det föreslås alltså inte heller till denna del uttryckliga bestämmelser om hur lång ansvarstiden är vid fel. I fråga om digitalt innehåll som tillhandahålls kontinuerligt under en längre tidsperiod ska näringsidkaren ansvara för fel som framkommer under den tid då det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska tillhandahållas enligt avtalet.

I fråga om digitalt innehåll eller digitala tjänster ska det på motsvarande sätt som i fråga om köp av varor även föreskrivas att ett fel som framkommer inom ett år från tillhandahållandet av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska antas ha funnits i innehållet eller tjänsten redan vid tidpunkten för tillhandahållandet, om inte näringsidkaren visar något annat. Om det däremot rör sig om kontinuerligt tillhandahållande av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst under en längre tidsperiod, och felet framkommer under perioden i fråga, ska felet antas vara ett sådant fel som näringsidkaren ska ansvara för. Enligt förslaget ska en näringsidkare dock under vissa förutsättningar kunna befrias från presumtionsansvaret exempelvis genom att visa att konsumentens digitala miljö inte är förenlig med de tekniska kraven för det digitala innehållet eller

den digitala tjänsten. I lagen föreslås även bestämmelser om konsumentens skyldighet att samarbeta med näringsidkaren för att utreda den digitala miljöns kompatibilitet.

Skillnaden jämfört med bestämmelserna om köp av varor ska vara att det inte föreslås någon skyldighet för konsumenten att inom en skälig tid underrätta näringsidkaren om ett fel som konsumenten upptäckt, med risk för att konsumenten annars skulle förlora sin rätt att åberopa felet. Med stöd av direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster är det inte nationellt möjligt att införa en reklamationsskyldighet.

Påföljder vid fel

Om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten har ett fel, ska enligt förslaget den primära påföljden vara avhjälpande av felet, och de sekundära påföljderna prisavdrag och hävning av avtalet. De bestämmelser som grundar sig på direktivet föreslås även bli kompletterade med bestämmelser om konsumentens rätt att hålla inne betalningen av köpesumman och att kräva skadestånd. Rätten att kräva ersättning ska också gälla personskador.

Om konsumenten på basis av avtalet enbart har lämnat ut personuppgifter till näringsidkaren, ska konsumenten inte ha rätt att kräva prisavdrag. Därför ska konsumenten vid fel i innehållet eller tjänsten enligt förslaget ha rätt att häva avtalet, även när det rör sig om ringa fel. Om konsumenten däremot har betalat en köpesumma, ska det däremot liksom i fråga om köp av varor krävas att felet inte är ringa för att konsumenten ska ha rätt att häva avtalet.

Verkningar av hävning av avtal

Enligt förslaget ska det i kapitlet utfärdas detaljerade bestämmelser om vilka verkningar hävning av avtal har på dels betalningsprestationerna, dels användningen av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. När avtalet hävs, ska näringsidkaren enligt en huvudregel avhålla sig från att använda sådant digitalt innehåll som konsumenten har överlåtit eller skapat vid användningen av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, och med vissa undantag ska näringsidkaren på konsumentens begäran med undantag av personuppgifter göra tillgängligt för konsumenten allt innehåll som konsumenten har skapat eller överlåtit vid användning av det digitala innehåll eller den digitala tjänst som näringsidkaren tillhandahållit. Bakgrunden till detta förslag som baserar sig på direktivet är att förebygga situationer där konsumenten i praktiken kan låta bli att utöva sin hävningsrätt, om han eller hon vid hävning vägras tillgång till det digitala innehåll eller den digitala tjänst som han eller hon har överlåtit eller skapat.

Ändring av digitalt innehåll eller digitala tjänster

I fråga om digitalt innehåll eller digitala tjänster som tillhandahålls under en längre tidsperiod är det vanligt att näringsidkaren utöver nödvändiga ändringar som exempelvis uppdateringar och förbättringar också behöver göra andra ändringar i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. Enligt förslaget ska det i det nya 5 a kap. föreskrivas om de ramvillkor under vilka sådana ändringar ska vara tillåtna. Dessutom ska det föreskrivas om konsumentens rätt att under vissa förutsättningar häva avtalet i en situation där en ändring av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten inverkar negativt på konsumentens möjligheter att få tillgång till eller använda det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Konsekvenser för statsfinanserna och för myndigheternas verksamhet

Propositionen har inga konsekvenser för den offentliga ekonomin.

Det föreslås inga nya uppgifter för Konkurrens- och konsumentverket/konsumentombudsmannen eller för andra tillsynsmyndigheter. De nya bestämmelserna och de ändrade bestämmelserna kan emellertid inledningsvis medföra extra arbete för Konkurrens- och konsumentverket. Verket måste för det första utbilda sin egen personal i fråga om reformen. Dessutom behöver bland annat anvisningarna uppdateras, och näringsidkarna och konsumenterna ska ges råd om innehållet i de nya bestämmelserna. Det är också möjligt att den nya regleringen kommer att öka trycket på att förnya standardvillkoren, vilket kommer att ha återverkningar också på konsumentombudsmannen.

De nya bestämmelserna och de ändrade bestämmelserna kan i synnerhet till en början medföra extra arbete också för konsumenttvistenämnden. Också konsumenttvistenämnden behöver nämligen se till att dess personal bekantar sig med de nya bestämmelserna, och dessutom behöver nämnden utarbeta riktlinjer för nya tolkningsfrågor. Det kan antas att i synnerhet de nya bestämmelserna om digitalt innehåll och digitala tjänster till en början kommer att leda till tolkningssituationer, eftersom redan exempelvis tillämpningsområdet för direktivet och därmed också för 5 a kap. i konsumentskyddslagen kan innehålla tvetydigheter i synnerhet när de digitala innehållen och de digitala tjänsterna utvecklas. Det kan antas att ett i någon mån ökat antal tvistemål som gäller digitalt innehåll och digitala tjänster kommer att föras exempelvis till konsumentrådgivningen och konsumenttvistenämnden för behandling, innan EU-domstolens rättspraxis och nationell rättspraxis och nämndpraxis utformas och bestämmelserna får en etablerad tolkning. Dessutom kan antalet tvistemål som gäller digitalt innehåll och digitala tjänster åtminstone till en början öka, eftersom konsumenterna genom att det utfärdas uttryckliga bestämmelser om saken kan bli mer medvetna om sina rättigheter. Enligt konsumenttvistenämndens bedömning kommer antalet tvistemål som gäller digitalt innehåll och digitala tjänster emellertid att öka på grund av att tjänster av detta slag överlag blir vanligare, snarare än på grund av den nya lagstiftningen.

Regleringen kan emellertid också minska uppkomsten av meningsskiljaktigheter, när parterna bättre än hittills är medvetna om sina rättigheter och skyldigheter. Också utredningen och avgörandet av tvistemål kan komma att underlättas vid såväl konsumentrådgivningen, konsumenttvistenämnden som domstolarna, eftersom det beträffande konsumentens rättigheter och skyldigheter i fråga om avtal som gäller digitalt innehåll och digitala tjänster kommer att utfärdas uttryckliga bestämmelser i lag, i stället för att tvistemål liksom hittills avgörs utifrån avtalsrättsliga principer. Som helhet taget bedöms således den nya regleringen inte kräva ökade resurser för vare sig myndigheterna eller domstolarna.

4.2.2 Konsekvenser för näringsidkarnas och konsumenternas ställning

Bestämmelserna om köp av varor

Att bestämmelserna om köp av varor blir mer enhetliga i EU är ägnat att förbättra näringsidkarnas möjligheter att tillhandahålla nyttigheter över gränserna, och på motsvarande sätt ägnat att förbättra konsumenternas möjligheter att köpa nyttigheter över gränserna mellan EU- och EES-länderna. De gynnsamma effekterna av regleringen på gränsöverskridande köp av varor minskas

dock av att direktiven fortfarande ger mycket handlingsutrymme och av att direktiven i vilket fall som helst endast harmoniserar en del av de avtalsrättsliga bestämmelserna.

Även om det med anledning av genomförandet av direktivet föreslås vissa ändringar i 5 kap. i konsumentskyddslagen, bedöms ändringarna inte ha några nämnvärda konsekvenser för näringsidkarnas och konsumenternas rättigheter och skyldigheter, i synnerhet som det handlingsutrymme som medlemsstaterna getts har använts så att den nationella regleringen i så stor utsträckning som möjligt ska kvarstå oförändrad.

Näringsidkare som bedriver handel med varor kommer sannolikt att föranledas en del kostnader av engångsnatur genom att avtalsvillkoren och garantivillkoren ses över i överensstämmelse med den nya och ändrade lagstiftningen. Enligt Statistikcentralens uppgifter fanns det i Finland år 2020 cirka 17 100 företag som bedrev detaljhandel med varor (exklusive handel med motorfordon och motorcyklar). Bland dessa fanns det cirka 850 företag som bedrev specialiserad butikshandel med informations- och kommunikationsteknisk utrustning och hemelektronik. Enligt den bedömning som fåtts från Finsk handel rf kan arbetet med att se över avtalsvillkoren och utbilda personalen i synnerhet i att behandla reklamationer kräva en extra arbetsinsats på upp till tiotals årsverken i små och medelstora företag och på hundratals årsverken i stora företag.

Å andra sidan är en betydande del av de avtal som gäller köp av varor mycket vardagliga avtal med ringa ekonomiskt värde som inte ingås skriftligen och som i typiska fall inte är förenade med t.ex. garanti. Det bedöms att bestämmelserna om köp av varor de facto i praktiken kommer att ha mest konsekvenser för handeln med dyra och tekniskt komplicerade nyttigheter. En sådan grupp av nyttigheter är bilar. År 2020 fanns det cirka 2 700 företag i Finland som bedrev detaljhandel med personbilar, motorcyklar och andra motorfordon samt delar och utrustning till dessa. Enligt Autoalan Keskusliitto ry säljs i Finland årligen cirka 140 000 nya bilar, varav cirka 110 000 är personbilar. Av dessa personbilar anskaffas cirka 70 000 till hushåll. Dessutom omfattar handeln med begagnade bilar cirka 630 000 bilar varje år, varav cirka 600 000 utgör konsumentköp. Enligt Autoalan Keskusliitto uppgår värdet av den detaljhandel med bilar som årligen bedrivs i Finland till cirka 8 miljarder euro. Andelen konsumentköp av detta belopp är något över 6 miljarder euro. Som jämförelsen kan det noteras att enligt uppgift från Finsk handel rf var detaljhandelns (exklusive handeln med motorfordon och motorcyklar) omsättning sammanlagt 41,5 miljarder euro 2020.

Också utifrån de kontakter som konsumentskyddsmyndigheterna har fått och de typer av mål som konsumenttvistenämnden har behandlat kan man uppskattningsvis bedöma vilka slags nyttigheters handel regleringen mest kommer att påverka. År 2020 behandlade Konkurrens- och konsumentverket sammanlagt 66 873 konsumentkontakter. Av dessa gällde cirka 20,90 procent (13 979 kontakter) fordon, cirka 7,70 procent (5 152 kontakter) elektronik och hushållsapparater och cirka 3,76 procent (2 517 kontakter) inredning och möbler medan cirka 2,21 procent (1 480 kontakter) av alla anmälningar gällde kläder. Siffrorna kan också innefatta kontakter som gäller serviceavtal. Av de 7 102 klagomål som avgjordes i konsumenttvistenämnden år 2020 gällde 1 163 begagnade personbilar, 121 material i anslutning till underhåll och reparation av bostäder, 118 möbler, 109 elektronik (annan än informationsteknik eller hemelektronik), 105 fritidsvaror, 93 databehandlingsutrustning, 91 vitvaror, 83 nya personbilar och 73 kläder och skor. Av de kontakter som inkommit till konsumentskyddsmyndigheterna eller av antalet mål som konsumenttvistenämnden behandlat kan man dock inte direkt dra några slutsatser om mängden konsumentskyddsproblem, bland annat eftersom en del säljare kan ha mycket effektiva interna reklameringsprocesser.

De föreslagna bestämmelserna om köp av varor kommer i vissa avseenden att förbättra köparens ställning i förhållande till säljaren, eftersom exempelvis säljarens omvända bevisbörda förlängs

från sex månader till ett år. Eftersom det i praktiken kan vara svårt för en köpare som är konsument att lägga fram bevis för att en vara haft ett dolt fel, torde ändringen innebära att näringsidkarna oftare än vad som är fallet i dag kan bli ansvariga för fel i en vara. Vilken praktisk betydelse denna ändring kommer att få beror på produktgruppen. I fråga om vissa produktgrupper fördelas reklamationerna över en längre tidsperiod, och också presumptionstiden kan ha olika betydelse i olika produktgrupper. I fråga om kapitalvaror minskar den praktiska betydelsen av ändringen genom att kapitalvaror ofta är förenade med en garanti, som redan i sig innebär en omvänd bevisbörda för säljaren. Med tanke på garantierna innebär en förlängd omvänd bevisbörda samtidigt att säljaren i fortsättningen inte kommer att kunna erbjuda köparen en ett års garanti som sådan, eftersom garantin ska utgöra en extra förmån för köparen.

Enligt förslaget ska konsumenten vid fel i varan med vissa begränsningar fritt få välja om han eller hon vill kräva att varan repareras eller att felfri vara levereras i stället för den felaktiga. För närvarande har näringsidkaren i praktiken i stor utsträckning kunnat välja på vilket sätt han eller hon vill avhjälpa ett fel. Vilket sätt att avhjälpa fel konsumenterna i praktiken kommer att föredra i fortsättningen torde bero på bl.a. varans karaktär och felets art, på näringsidkarens synpunkter samt på konsumentens egna värderingar. Det är möjligt att det i vissa fall skulle vara i konsumentens intresse att reparera en vara exempelvis med hänsyn till hållbar konsumtion, även när det exempelvis på basis av villkoren i avtalet mellan näringsidkaren och ett tidigare säljled skulle vara enklare och ekonomiskt lönsammare för näringsidkaren att leverera en felfri vara i stället för den felaktiga. I andra fall kan konsumenten vilja ha en ersättande vara även om näringsidkaren själv hellre skulle reparera varan och det också skulle vara ekologiskt mer hållbart. Det bör dock beaktas att säljaren i fortsättningen enligt förslaget inte ska vara skyldig att avhjälpa felet på det sätt på vilket köparen kräver eller över huvud taget, om det föreligger ett hinder som säljaren inte kan övervinna eller det skulle medföra oskäligen kostnader för honom eller henne att avhjälpa felet.

Enligt förslaget ska till lagen fogas särskilda bestämmelser om köp av varor med digitala delar. Särskilt bestämmelsen om säljarens skyldighet att se till att köparen tillhandahålls behövliga säkerhetsuppdateringar och andra uppdateringar bedöms skapa klarhet i parternas rättsliga ställning och förebygga tvister som kan uppstå mellan parterna till följd av underlåtelse att tillhandahålla och installera behövliga uppdateringar. Eftersom tillgången till sådana säkerhetsuppdateringar och andra uppdateringar som tillverkaren tillhandahåller eller godtar i regel är beroende av tillverkarens ensidiga beslut, kan bestämmelsen öka de kostnader som säljarna föranleds vid fel, särskilt om tillhandahållandet av uppdateringarna upphör i förtid.

Parternas ställning torde förtydligas även av förslaget om att det av vardera parten ska krävas en tydligare viljeförklaring än hittills i situationer där köparen behöver varan för ett särskilt ändamål.

De nationella bestämmelserna om säljarens ansvarstid kommer med stöd av den möjlighet som ges i varuförsäljningsdirektivet att behållas oförändrade. Till denna del innebär regleringen således ingen ändring jämfört med nuläget. Det är svårt att bedöma vilken betydelse de olika medlemsstaternas avvikande bestämmelser om ansvar för fel kommer att ha för näringsidkarna och konsumenterna, med beaktande av att ansvarsregleringen endast är en av de faktorer som påverkar näringsidkarnas och konsumenternas beslutsfattande. I vissa fall kan Finlands mer långtgående ansvarsreglering bidra till att minska utländska näringsidkares intresse för att komma in på den finländska marknaden, men här kan också många andra faktorer spela in. Samtidigt kan det mer begränsade ansvar för fel som näringsidkare har i vissa andra länder minska konsumenternas intresse för att bedriva handel med utländska näringsidkare i sådana fall där finsk lagstiftning inte kommer att vara tillämplig på avtalet. Det är också möjligt att den kortare ansvarstiden för säljaren jämfört med det som föreskrivs i Finland kan komma som en

övertäckning för finländska konsumenter när de bedriver handel med utländska näringsidkare och exempelvis köper fordon från andra länder. Konsumenternas villighet att bedriva gränsöverskridande handel oberoende av den lagstiftning som tillämpas kan dock dämpas också av många andra faktorer, exempelvis praktiska svårigheter i samband med hanteringen av eventuella problemsituationer.

Bestämmelserna om digitalt innehåll och digitala tjänster

Genom harmoniserade bestämmelser om digitalt innehåll och digitala tjänster i EU kan man på längre sikt underlätta tillhandahållandet av gränsöverskridande tjänster och likaså underlätta konsumenternas möjligheter att ingå sådana avtal över gränserna. Särskilt harmoniseringen av regleringen kan främja utbudet av gränsöverskridande tjänster mellan EU- och EES-länderna. Liksom det konstateras ovan i fråga om bestämmelserna om köp av varor dämpas även konsekvenserna av bestämmelserna om digitalt innehåll och digitala tjänster av att direktivet slutligen endast har en delvis harmoniserande effekt.

De föreslagna bestämmelserna om digitalt innehåll och digitala tjänster är nya i den nationella lagen. Även om konsumentskyddslagen inte för närvarande innehåller några uttryckliga bestämmelser om digitalt innehåll och digitala tjänster, tillämpas bestämmelserna i 8 kap. som gäller vissa konsumenttjänstavtal redan för närvarande på sådana avtal, till den del bestämmelserna ger uttryck för allmänna avtalsrättsliga principer. Att det tas in uttryckliga bestämmelser i lagen bidrar dock till att skapa klarhet i rättsläget och därmed förtydliga näringsidkarnas och konsumenternas rättigheter och skyldigheter vid dröjsmål och fel i digitalt innehåll och digitala tjänster.

Det finns inga exakta data om den utsträckning i vilken finländska företag tillhandahåller digitalt innehåll eller digitala tjänster, men det är uppenbart att tillhandahållandet av sådant innehåll och sådana tjänster har blivit vanligare och ständigt ökar. Enligt uppgifter från Neogames Finland ry finns det i Finland för närvarande cirka 200 företag i spelbranschen. Enligt de uppgifter som fåtts av Medieförbundet rf var exempelvis i en granskning av den totala försäljningen 2016–2020 enligt litteraturslag andelen tryckta böcker 90,1 procent och andelen e-böcker 9,9 procent år 2016. År 2020 var andelen tryckta böcker 71,6 procent och andelen e-böcker 28,4 procent. I fråga om tidningar var den digitala försäljningens andel av konsumentförsäljningen år 2012 ca 2 procent, år 2016 cirka 6 procent och år 2019 cirka 11 procent (källa: Nyhetsmediernas förbunds årsenkäter, försäljningsintäkter för journalistiska produkter). När man granskar prenumerationsformerna för dagstidningar 2019 kan man konstatera att merparten av prenumerationerna var kombinerade beställningar där prenumerationen bestod av såväl en papperstidning som en digital tidning (källa: MediaAudit Finland och Nyhetsmediernas förbund).

Enligt förslaget ska bestämmelserna om digitalt innehåll och digitala tjänster också tillämpas på sådana avtal med stöd av vilka näringsidkaren tillhandahåller eller förbinder sig att tillhandahålla konsumenten ett digitalt innehåll eller en digital tjänst, och konsumenten lämnar ut eller förbinder sig att lämna ut personuppgifter för att få det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. Till denna del rör det sig om en principiellt betydande ändring av det gällande rättsläget, eftersom bestämmelserna om dröjsmål och fel i konsumentskyddslagen inte gäller sådana avtal, och bestämmelser har inte heller tillämpats analogt på sådana avtal. Regleringen förtydligar och förbättrar konsumentens ställning till denna del särskilt vid hävning av avtal om digitalt innehåll eller digitala tjänster. Näringsidkaren ska nämligen med vissa undantag vara skyldig att på konsumentens begäran göra tillgängligt för konsumenten allt innehåll som denne har överlåtit eller skapat vid användning av det digitala innehåll eller den digitala tjänst som näringsidkaren tillhandahållit. Vågrar att ge tillträde till innehåll som konsumenten överlåtit eller

skapat kan nämligen i praktiken påverka konsumentens villighet att utöva sin hävningsrätt vid fel.

Det är skäl att särskilt notera att regleringen inte kommer att ha konsekvenser för skyddet för personuppgifter eller den registrerades rättigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen. Regleringen kommer å andra sidan inte heller att ha konsekvenser för de personuppgiftsansvarigas skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen.

Parternas rättsliga ställning kan anses bli tydligare också genom att det utfärdas uttryckliga bestämmelser om tillhandahållande av säkerhetsuppdateringar och andra uppdateringar samt om felaktig integrering av digitalt innehåll eller digitala tjänster. Bestämmelserna om den digitala miljöns kompatibilitet med de tekniska kraven på det digitala innehållet eller tjänsten bedöms ha likartade effekter. Ur konsumenternas synvinkel är det positivt att det av lagen uttryckligen kommer att framgå att näringsidkaren är skyldig att klart och tydligt informera om kraven på kompatibilitet innan avtalet ingås. Positivt ur näringsidkarnas synvinkel är att det av lagen uttryckligen kommer att framgå att konsumenten är skyldig att samarbeta med näringsidkaren för att utreda om ett fel eller en brist i ett digitalt innehåll eller en digital tjänst beror på konsumentens digitala miljö. Sådana problemsituationer förekommer nämligen mycket ofta i fråga om digitalt innehåll och digitala tjänster.

Utifrån direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster kan det inte i den nationella lagen åläggas någon skyldighet för konsumenten att inom en skälig tid underrätta näringsidkaren om ett fel som konsumenten upptäckt, med risk för att konsumenten annars förlorar sin rätt att åberopa felet. Bestämmelserna om reklamation är viktiga redan principiellt, och att inte föreskriva om reklamation försvagar i viss mån också rättssystemets enhetlighet. I praktiken har emellertid reklamationen inte lika stor betydelse i fråga om bestämmelserna om digitalt innehåll och digitala tjänster som t.ex. i fråga om köp av varor, redan med beaktande av de ovannämnda nyttigheternas livscykel.

Det är inte möjligt att exakt uppskatta de totala kostnader i euro som de nya bestämmelserna medför för företagen. De konsumtionsnyttigheter som omfattas av tillämpningsområdet skiljer sig från varandra också till sin karaktär, och konsekvenserna kan vara olika i olika branscher. Exempelvis ett digitalt innehåll eller en digital tjänst kan tillhandahållas en enda gång eller på basis av ett längre, flerårigt avtal. Näringsidkarens ansvar och skyldigheter bestäms då på olika sätt i de olika avtalstyperna. Bedömningen av konsekvenserna av de nya bestämmelserna försvåras också av att man inte vet hur den nationella rättspraxisen och nämndpraxisen i fråga om digitalt innehåll och digitala tjänster skulle ha utformats utan uttryckliga bestämmelser om dessa nyttigheter.

De föreslagna bestämmelserna om digitalt innehåll och digitala tjänster kommer i någon mån att öka risken för att det ställs nya krav som föranleder näringsidkarna direkta kostnader i form av prisavdrag och skadestånd. I enlighet med vad som konstaterats ovan kan risknivån dock variera beroende på vilket slags konsumtionsnyttigheter det rör sig om. I situationer där konsumenten inte betalar en köpesumma för ett digitalt innehåll eller en digital tjänst kan det exempelvis inte ställas krav på att näringsidkaren ger ett prisavdrag. Däremot kan konsumenten också i sådana situationer väcka talan om skadestånd mot näringsidkaren för skada som konsumenten lidit. Samtidigt kan det antas att konsumenterna inte alltid kommer att anse det vara nödvändigt att utöva alla sina lagenliga rättigheter, i synnerhet i de fall då konsumenten enbart har lämnat ut sina personuppgifter till näringsidkaren.

Allmänt kan det bedömas att de nya och ändrade bestämmelserna i initialskedet kommer att medföra administrativa kostnader av engångsnatur för företagen. Exempelvis Neogames Finland ry, som företräder företag i spelbranschen, har bedömt att en uppdatering av användningsvillkoren för digitala tjänster så att de överensstämmer med kraven i den nationella lagstiftningen kommer att kosta mindre företag i spelbranschen från flera hundra euro till upp till närmare tusen femhundra euro i advokatkostnader. I större företag kan kostnaderna stiga till flera tusen euro. Eftersom det i synnerhet inom spelbranschen är fråga om gränsöverskridande verksamhet kommer företagen att föranledas motsvarande kostnader också av att de måste beakta ändringar i andra EU-länders lagstiftning. Beredskapen inför kraven enligt de nya och ändrade bestämmelserna förutsätter också att företagets personal får utbildning och att det också i övrigt säkerställs att näringsidkarna uppfyller sina skyldigheter vid tillhandahållandet av digitalt innehåll eller digitala tjänster och att företagen förfogar över färdigheter och kompetens att behandla konsumenternas krav. Företagen kommer att orsakas extra administrativt arbete också av behandlingen av eventuellt ökade krav och av utredningsarbetet i anslutning till dem.

4.2.3 Miljökonsekvenser

Propositionen bedöms inte ha några nämnvärda miljökonsekvenser.

Små, positiva miljökonsekvenser bedöms följa bl.a. av förslaget om att bestämmelserna om säljarens ansvar för fel ska hållas kvar oförändrade i den nationella lagen. Det innebär att den ansvarstid på två år som anges i direktivet inte införs. Om säljarens ansvar för fel skulle gälla en kortare tid, kan detta i enlighet med vad som konstaterats ovan leda till att felaktiga varor och varor som kan repareras inte längre repareras efter att säljarens ansvarstid har löpt ut.

Obetydliga miljökonsekvenser, särskilt i fråga om avfallsmängder och koldioxidavtryck, kan följa av förslaget om att konsumenten i princip ska ha rätt att antingen kräva att få varan reparerad eller att få den utbytt mot en felfri vara. Dessa konsekvenser kan vara antingen positiva eller negativa för miljön, beroende på sättet att avhjälpa felet som köparna föredrar. Det är möjligt att köparna hellre väljer att få varan utbytt i stället för att få den reparerad, åtminstone när byte av varan är en snabbare avhjälpande åtgärd än reparation.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Utövande av nationell prövningsrätt

Varuförsäljningsdirektivet ger också i fortsättningen medlemsstaterna i viss mån handlingsutrymme i regleringen av vissa frågor. Handlingsutrymmet gäller i synnerhet tillämpningsområdet för bestämmelserna om köp av varor, konsumentens frihet att välja rättsmedel, bevisbördan, reklamationskyldigheten, den betydelse som köparens medverkan har för användningen av rättsmedel samt garantin. Dessutom har medlemsstaterna nationellt handlingsutrymme enligt både varuförsäljningsdirektivet och direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster till den del det är fråga om den tid en näringsidkare är ansvarig för fel. Det är däremot värt att notera att det i enlighet med vad som konstaterats ovan inte är möjligt att nationellt införa en reklamationskyldighet med stöd av direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster (skäl 11 i ingressen).

Tillämpningsområde

Enligt artikel 3.5 i varuförsäljningsdirektivet får medlemsstaterna från tillämpningsområdet för varuförsäljningsdirektivet undanta begagnade varor som säljs på offentlig auktion och levande djur.

Redan i nuläget har begagnade varor som säljs på offentlig auktion lämnats utanför bestämmelserna om fel och påföljder vid fel i 5 kap. i konsumentskyddslagen. Eftersom denna lösning inte har lett till några särskilda problem, föreslås det att möjligheten till undantag ska utnyttjas även i detta sammanhang. Eftersom det inte heller har framkommit något behov av särskilda bestämmelser, kommer bestämmelserna om fel och påföljderna vid fel i köplagen även i fortsättningen att tillämpas på dessa situationer på samma sätt som enligt den gällande lagen. Med anledning av att undantaget utnyttjas är det dock nödvändigt att genomföra artikel 3.5 till den del det i artikeln förutsätts att tydlig och uttömmande information om att de rättigheter som följer av varuförsäljningsdirektivet inte gäller ska göras lätt tillgänglig för konsumenterna när undantaget utnyttjas.

I Finland finns det inga särskilda bestämmelser om handel med levande djur, utan på handeln med djur tillämpas de rättsnormer som gäller köp av lös egendom. Dessutom ska bestämmelserna i djurskyddslagen (247/1996) beaktas vid handeln med djur. Om handeln med levande djur lämnas utanför konsumentskyddslagens tillämpningsområde och det inte utfärdas några särskilda bestämmelser, blir bestämmelserna i köplagen tillämpliga. I dessa bestämmelser har inte heller särdragen i handeln med djur beaktats. Ett alternativ kunde vara att utfärda särskilda bestämmelser, men när frågan tidigare dryftats ansåg branschorganisationerna och myndigheterna i sina bedömningar att det inte ens i en speciallag är möjligt att beakta alla djurarters egenskaper och lösa enskilda problem som beror på dessa. Det enda sättet att beakta de djurartsspecifika specialfrågorna har tidigare ansetts vara att använda branschspecifika avtalsförfaranden och modellblanketter. Det har inte framkommit några skäl till att bedöma ärendet på något annat sätt i detta sammanhang.

Direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster innehåller inga uttryckliga optioner i fråga om tillämpningsområdet, men artikel 3.5 innehåller flera undantag från tillämpningsområdet. Det ska vara möjligt att låta bli att utnyttja undantagen från tillämpningsområdet till den del det inte finns något hinder för det på grund av annan EU-lagstiftning. I samband med genomförandet av direktivet har man övervägt om det är motiverat att utnyttja alla undantag enligt artikel 3.5 i direktivet. Undantagen från tillämpningsområdet anses till stor del behövas också i den nationella lagen eller i motiveringen till den.

Enligt förslaget ska det i den nationella lagen dock inte tas in något undantag som motsvarar undantaget i artikel 3.5 c i direktivet, enligt vilket direktivet inte ska tillämpas på avtal om hälso- och sjukvård enligt definitionen i artikel 3 a i direktiv 2011/24/EU. Sådana tjänster faller utanför kapitlets tillämpningsområde huvudsakligen redan på den grunden att tjänsterna vanligen inte är sådana digitala tjänster som avses i kapitlet, när man beaktar att en tjänst inte blir en sådan digital tjänst som avses i kapitlet enbart på den grunden att en näringsidkare använder sig av digitala formulär eller medel för att framställa resultatet av tjänsten eller leverera eller överföra det till konsumenten (artikel 3.5 a i direktivet). Bakgrunden till det separata undantag som baserar sig på artikel 3.5 c i direktivet har enligt skäl 29 i ingressen till direktivet framför allt varit att tillämpningsområdet, om något undantag inte görs, kunde omfatta medicintekniska produkter som föreskrivits eller tillhandahållits av hälso- och sjukvårdspersonal. På basis av 5 § i lagen om vissa medicintekniska produkter enligt EU-direktiv (629/2010) kan också t.ex. programvara och applikationer vara sådana produkter.

Möjligheten till undantag avses endast gälla hälso- och sjukvårdstjänster som en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården tillhandahåller en konsument, vilket innebär att kapitlet i

vilket fall som helst ska tillämpas på avtal mellan en näringsidkare och en konsument om digitalt innehåll eller digitala tjänster som utgör en medicinteknisk produkt, såsom hälsoapplikationer, när innehållet eller tjänsten tillhandahålls av någon annan än en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. Det anses vara tydligare om konsumentens rättsmedel inte är beroende av om den näringsidkare som tillhandahåller det digitala innehållet eller den digitala tjänsten är en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården eller inte. Inte heller kapitlet om köp av varor innehåller några undantag som gäller hälso- och sjukvården.

Konsumentens frihet att välja rättsmedel

Med stöd av artikel 3.7 i varuförsäljningsdirektivet har medlemsstaterna möjlighet att föreskriva om konsumenternas frihet att välja ett visst rättsmedel om ett fel i varan framkommer inom en period efter leveransen som inte överstiger 30 dagar. Om optionen utnyttjas innebär det i praktiken framför allt att konsumenten har rätt att häva ett avtal också vid ett mindre fel, förutsatt att felet framkommer mycket snart efter det att varan levererades. Även om detta ur konsumentens synvinkel skulle vara ett snabbt och effektivt sätt att gottgöra ett fel, är en hävningsrätt på basis av ett obetydligt fel främmande i Finlands rättssystem, och därför har det inte ansetts ändamålsenligt att ta optionen i bruk. Hävning av ett köpeavtal är ett kraftfullt rättsmedel som innebär att parternas avtalsförpliktelser omedelbart upphör, och ett sådant medel borde inte kunna vidtas vid mindre fel. Hävningsrätt även vid mindre fel är inte heller värd att understödja om man ser till en hållbar konsumtion och ekologiska aspekter, särskilt i situationer där det kan bli aktuellt att reparera varan.

Säljarens ansvar

I artikel 10 i varuförsäljningsdirektivet finns det bestämmelser om den tid en säljare är ansvarig för fel. Denna tid är i regel två år från den tidpunkt då varan levererades. När det gäller varor med digitala delar där köpeavtalet föreskriver ett kontinuerligt tillhandahållande av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten i mer än två år, är säljaren enligt direktivet ansvarig för fel under hela den period när innehållet eller tjänsten tillhandahålls. Direktivet gör det dock möjligt för medlemsstaterna att behålla eller införa längre tidsfrister. I fråga om rättsmedel får medlemsstaterna också behålla eller införa endast preskriptionstiden.

För ansvaret för fel har det i Finland inte angetts någon uttrycklig tidsgräns, utan den tid säljarens ansvar gäller bestäms enligt varans förväntade livslängd. Dolda fel i varaktiga konsumtionsvaror kan framkomma också senare än två år efter den tidpunkt då varan överläts. Därför är det skäligt att säljaren ansvarar för tillverkningsfel som ursprungligen funnits i vissa varor, såsom fordon och hushållsmaskiner, även om felet framkommer först när mer än två år gått efter det att varan överläts. Enligt förslaget ska regleringen till denna del kvarstå oförändrad.

Om man vid köp som omfattas av tillämpningsområdet för 5 kap. i konsumentskyddslagen inför en absolut två år lång eller längre tid som begränsar säljarens ansvar, kan säljarens ansvar vid konsumentköp bli avsevärt lindrigare än vid köp mellan två näringsidkare eller två privatpersoner, vilket inte kan anses vara följdriktigt. Om säljarens ansvar för fel blir kortare kan detta också leda till att varor som har ett fel och som kan repareras inte längre repareras när säljarens ansvarstid löpt ut, vilket inte kan anses vara värt att understödja med tanke på en ansvarsfull och ekologisk konsumtion.

Medlemsstaterna får med stöd av artikel 10.6 i varuförsäljningsdirektivet också föreskriva att säljaren och konsumenten i fråga om begagnade varor kan enas om avtalsvillkor med en ansvarsperiod eller preskriptionsfrist som kan vara kortare än den tidsfrist som annars fastställts

för att begränsa säljarens ansvar. En sådan tidsfrist ska dock vara minst ett år. Det anses inte ändamålsenligt att utnyttja optionen, eftersom en kortare ansvarstid för fel vid handel med begagnade varor, t.ex. vid bilhandel och handel med andra varaktiga konsumtionsvaror, kan vara problematisk i synnerhet när en ny bil eller en annan varaktig konsumtionsvara byter ägare mycket snart efter det första köpet. Detsamma gäller en situation där en begagnad bil t.ex. har genomgått en betydande reparation före försäljningen.

Också direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster ger medlemsstaterna möjlighet att föreskriva att näringsidkaren har ansvar för fel under en längre tid än vad som anges i direktivet. Särskilt på grund av att direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster inte innehåller någon option om införande av en reklamationskyldighet, övervägde man i beredningsskedet att föreskriva om en sådan absolut ansvarstid för fel som begränsar näringsidkarens ansvar till den del det är fråga om enskilda tillhandahållanden av digitalt innehåll eller digitala tjänster.

Det anses dock motiverat att den option som gäller möjligheten att föreskriva att näringsidkaren har ansvar för fel under en längre tid än vad som anges i direktivet utnyttjas också när det är fråga om enskilda tillhandahållanden av digitalt innehåll eller digitala tjänster. Därmed blir bestämmelserna om näringsidkarens ansvarstid i 5 och 5 a kap. enhetliga. För detta talar för det första de tydlighetsskäl som hänför sig till en enhetlig reglering. För det andra, i synnerhet när det gäller varor med digitala delar, kunde avvikande bestämmelser om ansvar för fel i 5 och 5 a kap. uppmuntra näringsidkarna att planera sin avtalshelhet så att ansvarstiden blir så kort som möjligt. Vid bedömningen av behovet av en uttrycklig ansvarstid är det också skäl att beakta att bestämmelserna om felantagande i vilket fall som helst försvagar konsumentens faktiska möjligheter att åberopa fel i synnerhet i avtal som gäller digitalt innehåll och digitala tjänster, efter det att bevisbördan för att det är fråga om ett ursprungligt fel har lagts på konsumenten. Optionens praktiska betydelse minskar också av att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ofta tillhandahålls kontinuerligt under en längre tidsperiod i stället för genom enskilt tillhandahållande, varvid näringsidkaren ansvarar för fel som framkommer under den period då det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska tillhandahållas enligt avtalet.

Bevisbörda

Enligt artikel 11.2 i varuförsäljningsdirektivet får medlemsstaterna i fråga om omvänd bevisbörda införa en period på två år. Detta innebär att om felet framkommer inom två år från den tidpunkt då varan levererades, behöver köparen inte visa att varan hade ett fel vid den tidpunkten. Det kan vara svårt för konsumenten att visa att en vara hade ett fel när den levererades. Om optionen tas i bruk bidrar den alltså till att konsumentens rättsliga ställning vid fel i en vara blir bättre. Det anses dock inte nödvändigt att ta optionen i bruk, eftersom i synnerhet den allmänna garantin vid köp av varaktiga konsumtionsvaror redan nu innebär en omvänd bevisbörda för säljaren, och en förlängning av bevisbördan har således inte någon betydande inverkan på konsumenternas ställning.

Reklamationskyldighet

Enligt artikel 12 i varuförsäljningsdirektivet får medlemsstaterna behålla eller införa bestämmelser om att konsumenten för att utnyttja sina rättigheter är skyldig att upplysa säljaren om fel inom en tidsperiod på minst två månader från den dag då konsumenten upptäckte felet. Det föreslås att möjligheten att föreskriva om reklamationskyldigheten ska utnyttjas nationellt.

I sådana fall när det inte förutsätts att konsumenten lämnar en reklamation vid fel i en vara, kan konsumenten i princip åberopa felet inom den tidsfrist som anges i lagen om preskription av

skulder. Detta innebär att säljaren kan få kännedom om felet också en mycket lång tid efter det att felet har framkommit. Syftet med reklamationen är bl.a. att den part som brutit mot ett avtal ska kunna förbereda sig på den andra partens krav och försöka lösa meningsskiljaktigheten genom samråd. Reklamationsskyldigheten bidrar också till en snabb utredning av fel. Ju längre tid som går efter det att felet framkommit, desto svårare kan det t.ex. vara att rätta till felet. Också t.ex. omständigheter i anslutning till bevisning kan försvåras om det går lång tid. I synnerhet i konsumentavtal är reklamation viktig ur näringsidkarens synvinkel, eftersom näringsidkaren via reklamationen får information exempelvis om ett fel i varan eller om en arbetstagares oaktsamma eller bristfälliga arbetsprestation. Det är t.ex. möjligt att ett fel systematiskt framkommer i ett visst produktparti, och att hela partiet på grund av felet måste dras tillbaka från marknaden. I sådana situationer har reklamationen en central betydelse också med tanke på en begränsning av skadan. Bevarandet av reklamationsskyldigheten anses också vara en viktig faktor som balanserar säljarens i europeiskt hänseende relativt långa ansvarstid för fel.

Köparens rättsmedel och medverkan till fel

Enligt artikel 13.7 i varuförsäljningsdirektivet får medlemsstaterna reglera huruvida konsumentens medverkan till ett fel påverkar konsumentens rätt till rättsmedel.

Enligt förslaget ska punkten i artikeln utnyttjas genom att det i lagen bevaras en bestämmelse om hur fel i det material som köparen tillhandahållit för tillverkningen av en vara inverkar på säljarens ansvar för fel. Om en sådan reglering inte bevaras, kan säljaren utan grund bli ansvarig för fel som beror på fel i det material som köparen tillhandahållit. Detta kan också höja tröskeln för att ta emot material som köparen tillhandahåller och som används i tillverkningen.

Garanti

Enligt artikel 17.4 i varuförsäljningsdirektivet får medlemsstaterna föreskriva ytterligare regler om garantier, inbegripet regler om det eller de språk på vilka garantibeviset ska göras tillgängligt. Enligt propositionen föreslås den option som gäller garantibevisets språk inte bli utnyttjad. I praktiken har avsaknaden av språkreglering inte medfört några särskilda problem, och det anses inte heller annars vara nödvändigt att ta optionen i bruk.

Enligt definitionen i det tidigare varuförsäljningsdirektivet är garantin en utfästelse som utan extra kostnad görs till konsumenten. Definitionen enligt det nya varuförsäljningsdirektivet innehåller inte längre något element av kostnadsfrihet. I skäl 62 till direktivet konstateras det att medlemsstaterna bör förbli fria att kräva att garantier ska tillhandahållas kostnadsfritt, men de bör säkerställa att utfästelser som säljaren eller tillverkaren gör och som omfattas av definitionen av garanti enligt direktivet är förenliga med de harmoniserade reglerna i direktivet. Enligt förslaget ska det förutsättas att garantin även i fortsättningen är kostnadsfri, men för genomförande av direktivet på behörigt sätt ska motsvarande bestämmelser med vissa begränsningar också tillämpas på andra utfästelser som säljaren och tillverkaren gör, med den skillnaden att sådana utfästelser inte heller i fortsättningen får kallas ”garanti”.

Tillämpning av köplagen

I enlighet med vad som konstaterats ovan är det nödvändigt att ändra hänvisningen till köplagen i 5 kap. 29 § i konsumentskyddslagen till följd av genomförandet av varuförsäljningsdirektivet. Liksom det konstaterats ovan är avsikten att bestämmelsen ska kvarstå i 5 kap. i konsument-

skyddslagen på så sätt att det i bestämmelsen uttryckligen räknas upp vilka bestämmelser i köplagen som ska tillämpas. Under beredningen har också andra alternativa handlingsvägar diskuterats.

Ett alternativ som togs upp var att bevara bestämmelsens nuvarande struktur på så sätt att endast sådana ändringar som är nödvändiga med anledning av genomförandet av direktivet skulle ha gjorts i bestämmelsen. Då skulle det dock ha blivit allt svårare att få klarhet i regleringens innehåll eftersom det samtidigt görs flera andra ändringar i kapitlet som ytterligare skiljer bestämmelserna i 5 kap. i konsumentskyddslagen från motsvarande bestämmelser i köplagen.

Ett alternativ kunde ha varit att till konsumentskyddslagen i sin helhet överföra de bestämmelser i köplagen som nu ingår i den föreslagna hänvisningsbestämmelsen. Detta skulle dock avsevärt ha utvidgat 5 kap. med bestämmelser som har mycket liten praktisk betydelse.

Ett alternativ som också under remissbehandlingen fick understöd var att helt och hållet stryka hänvisningen till köplagen eftersom den är svårbegriplig och har liten praktisk betydelse. Åtminstone i konsumenttvistnämndens avgörandepaxis har det sällan funnits behov av att hänvisa till bestämmelserna i köplagen, och också till den del det har funnits ett behov av hänvisningar har det nu föreslagits att bestämmelserna till denna del uttryckligen ska tas in i konsumentskyddslagen. Även om den uttryckliga hänvisningen till köplagen skulle ha strukits, skulle bestämmelserna enligt behov ha kunnat tillämpas också på köp mellan näringsidkare och konsumenter till den del bestämmelserna kan anses ge uttryck för allmänna avtalsrättsliga principer.

Modellen skulle skenbart ha förenklat 5 kap. i konsumentskyddslagen. Ett problem med modellen skulle dock framför allt ha varit att det i vissa fall kunde ha blivit oklart till vilka delar konsumentskyddslagen är uttömmande och när bestämmelserna i köplagen kunde ha tillämpats på köp mellan en konsument och en näringsidkare i egenskap av allmänna avtalsrättsliga principer trots att handeln mellan en konsument och en näringsidkare uttryckligen hade lämnats utanför köplagens tillämpningsområde. För att undvika oklarheter av detta slag har man i förslaget inte gått in för att föreslå denna modell. Ur konsumenternas och näringsidkarnas synvinkel anses det tydligare att det av lagen uttryckligen framgår till vilka delar bestämmelserna i köplagen ska tillämpas jämsides med konsumentskyddslagen.

Tidigare säljleds ansvar för fel

I varuförsäljningsdirektivet finns det inga bestämmelser om tidigare säljleds ansvar för fel. I skäl 18 i ingressen till direktivet konstateras att direktivet inte påverkar nationell lagstiftning som vid fel i varorna föreskriver utomobligatoriska rättsmedel för konsumenten mot personer i tidigare led i transaktionskedjan, exempelvis tillverkare eller andra personer som fullgör dessa personers skyldigheter. Således är det möjligt att med stöd av direktivet bevara 5 kap. 31 § i konsumentskyddslagen om tidigare säljleds ansvar för fel.

Enligt nämnda 5 kap. 31 § 1 mom. har köparen rätt att på grund av fel i varan rikta krav enligt kapitlet även mot en näringsidkare som i ett tidigare säljled har överlåtits varan för återförsäljning, med undantag för de situationer som nämns i 2 mom. i paragrafen. Såsom konstaterats ovan upphör ansvaret för fel i ett tidigare säljled för närvarande i det skede då en köpare som är konsument överlåter varan vidare. I samband med genomförandet av direktivet har det uppstått en fråga om huruvida ansvaret för fel i ett tidigare säljled bör utvidgas så att konsumenten kan vända sig exempelvis till varuimportören eller tillverkaren också efter det att den tidigare försäljningskedjan har brutits. I praktiken kan det t.ex. vara fråga om situationer där en näringsidkare har sålt ett fordon till en konsument som senare på nytt sålt varan till näringsidkaren.

Redan enligt den gällande lagen kan konsumenten alltid i en situation där försäljningskedjan har brutits och konsumentskyddslagens 5 kap. 31 § inte blir tillämplig vända sig till den egna avtalsparten och kräva gottgörelse för felet. Säljaren av en vara är gentemot köparen också ansvarig för tillverkningsfel i varan. En utvidgning av tidigare säljleds ansvar för fel skyddar konsumenten närmast i situationer där säljaren är insolvent eller har upphört med sin verksamhet. Även om det framför allt med tanke på vissa branscher, såsom bilhandeln, kunde vara motiverat att utvidga tidigare säljleds ansvar för fel i syfte att sprida felansvaret, är det nuvarande rättsläget veterligen inte förenat med några betydande konsumentskyddsproblem som talar för en ändring av regleringen. En sådan beredskap för ett överraskande ansvar som går längre än avtalsförhållandet kunde också återspeglas i produktpriserna. I vilket fall som helst skulle en sådan ändring förutsätta en noggrann konsekvensbedömning, vilken inte var möjlig inom den tidsram som fanns till förfogande.

5.2 Handlingsmodeller som planeras eller används i andra medlemsstater

5.2.1 Sverige

I Sverige är avsikten att både direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster och varuförsäljningsdirektivet ska genomföras genom en ny lag om konsumentskydd vid köp och vissa andra avtal, som ersätter den nuvarande konsumentköplagen (1990:932), som gäller köp mellan en näringsidkare och en konsument. Ett betänkande om saken (SOU 2020:51. En ny lag om konsumentskydd vid köp och vissa andra avtal. Betänkande av Utredningen om nya konsumentköpregler. Stockholm 2020) färdigställdes i september 2020 och har varit på remiss. Enligt uppgift från de svenska myndigheterna kommer en regeringsproposition om saken att lämnas under hösten 2021.

Enligt betänkandet ämnar Sverige inte undanta begagnade varor som säljs på offentlig auktion eller levande djur från lagens tillämpningsområde, även om detta skulle vara möjligt enligt direktivet. Det föreslås dock att det utfärdas särskilda bestämmelser om dessa. I fråga om levande djur ska det exempelvis bl.a. föreskrivas om köparens undersökningsskyldighet i situationer där djurets pris överstiger en viss summa.

Enligt förslaget avser Sverige utnyttja möjligheten enligt artikel 12 i varuförsäljningsdirektivet att föreskriva om köparens anmälningsskyldighet, dvs. reklamationskyldighet. Reklamationen ska på samma sätt som för närvarande göras inom en skälig tid från det att köparen har märkt eller borde ha märkt felet. En skälig reklamationstid ska dock i enlighet med varuförsäljningsdirektivet alltid vara minst två månader (5 kap. 3 § 1 mom.).

Enligt betänkandet utnyttjar Sverige delvis också möjligheten enligt artikel 10.3 om säljarens ansvar att behålla eller införa längre tidsfrister än de som avses i punkterna 1 och 2 i den artikeln. Detta genomförs genom att man håller kvar den sekundära reklamationsstid på tre år som ingår i den gällande lagen. Reklamerar köparen inte inom tre år från det att han eller hon har tagit emot varan, förlorar han eller hon rätten att åberopa felet, om inte annat följer av en garanti eller liknande utfästelse (5 kap. 3 § 2 mom.).

Om de digitala delarna i en vara med digitala delar ska tillhandahållas kontinuerligt under en period som är längre än tre år, förlorar köparen rätten att reklamera fel på de digitala delarna om köparen underlåter att reklamera felet under avtalsperioden. Om de digitala delarna i en vara med digitala delar ska tillhandahållas enskilt och fel föreligger till följd av att säljaren inte har säkerställt avtalsenligheten enligt 4 kap. 5 § (uppdateringsskyldighet), förlorar köparen enligt betänkandet rätten att reklamera felet om köparen underlåter att reklamera felet under den tid

som köparen med fog kan förutsätta att säljaren säkerställer avtalsenligheten. (5 kap. 3 § 2 och 3 mom.).

Enligt betänkandet föreslås det i lagen vidare en bestämmelse om att köparen behåller sin rätt att åberopa att varan är felaktig trots att reklamationskyldigheten försumrats, om säljaren t.ex. har handlat grovt vårdslöst eller i strid mot tro och heder.

Bestämmelserna om den avgörande tidpunkten för bedömningen av om fel föreligger motsvarar i huvudsak de nuvarande bestämmelserna. Enligt förslaget ska frågan om varan är felaktig bedömas med hänsyn till dess beskaffenhet när den avlämnas. Säljaren svarar för fel som funnits vid denna tidpunkt, även om felet visar sig först senare. Om de digitala delarna i en vara med digitala delar ska tillhandahållas kontinuerligt under en period, svarar säljaren för bristande avtalsenlighet hos de digitala delarna under den avtalade perioden, dock minst under tre år efter det att varan med digitala delar avlämnades (4 kap. 12 § 1 mom. i lagförslaget).

Enligt betänkandet utnyttjar Sverige inte möjligheten att föreskriva om en presumptionstid på två år i enlighet med artikel 11.2 i varuförsäljningsdirektivet, utan i betänkandet föreslås att presumptionstiden i enlighet med artikel 11.1 i direktivet förlängs från nuvarande sex månader till ett år.

Enligt betänkandet har Sverige inget behov av att utnyttja optionen enligt artikel 10.6 i varuförsäljningsdirektivet, enligt vilken säljaren och konsumenten i fråga om begagnade varor kan enas om en kortare ansvarsperiod eller preskriptionsfrist än vad som annars anges i artikeln, förutsatt att den kortare perioden inte är kortare än ett år. Sverige ämnar enligt betänkandet inte heller utnyttja möjligheten enligt varuförsäljningsdirektivet att föreskriva om konsumenters frihet att välja rättsmedel, om ett fel i varan framkommer inom högst 30 dagar efter leveransen.

När det gäller direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster föreslås det i betänkandet att man i den nationella lagen utnyttjar alla andra undantag som ingår i artikel 3.5 i direktivet, utom undantaget enligt artikel 3.5 c som gäller hälso- och sjukvård (1 kap. 8 §). I betänkandet har det framförts att ett motsvarande undantag inte heller utnyttjades i Sverige i samband med genomförandet av konsumenträttighetsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG).

5.2.2 Norge

I Norge är avsikten att genomföra direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster genom att det stiftas en ny lag om digitala tjänster för konsumenter (lov om levering av digitale ytelser til forbrukere, digitalytelsesloven). Ett betänkande om saken (Høringsnotat – ny lov om levering av digitale ytelser til forbrukere (digitalytelsesloven) 20/5957) blev färdigt i december 2020 och var på remiss fram till den 3 mars 2021. Den slutliga propositionen har ännu inte lämnats.

Enligt förslaget ska lagens tillämpningsområde enligt 2 § inte omfatta hälso- och sjukvårdstjänster som tillhandahålls av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, penning-spelstjänster, offentligt tillgängliggörande av digitalt innehåll som en del av ett framförande eller evenemang, elektroniska kommunikationstjänster, med undantag för nummeroberoende interpersonella kommunikationstjänster, samt finansiella tjänster och försäkringstjänster som avses i den norska finansavtalslagen (finansavtaleloven).

I betänkandet har det ansetts att direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster inte möjliggör egentliga bestämmelser om en reklamationskyldighet vid avtalsbrott som gäller digitalt innehåll eller digitala tjänster. Enligt betänkandet ska det i Norge inte heller föreskrivas om en sekundär reklamations tid (absolute reklamationsfrister) som begränsar säljarens ansvar i digitala avtal. Säljarens ansvar bestäms således inom den tidsfrist som anges i den norska preskriptionslagen. I Norge föreslås dock bestämmelser om en viss anmälningsskyldighet. Enligt förslaget ska konsumenten informera säljaren om sina krav på grund av avtalsbrott både vid förseningar och vid fel (18 och 27 § i lagförslaget). Försummelse av anmälningsskyldigheten ska dock i regel inte ha några konsekvenser för konsumenten. Avsikten är att uppmuntra konsumenten att informera säljaren om dröjsmålet och felet så snart som möjligt. Om konsumenten dock dröjer med sin anmälan så länge att det kan anses vara illojalt gentemot säljaren att framställa yrkanden, kan konsumenten förlora sin yrkanderätt på basis av allmän passivitet. Enligt den tolkning som framförs i betänkandet kunde det vara möjligt att utfärda sådana bestämmelser med stöd av direktivet och allmänna avtalsrättsliga bestämmelser.

Avsikten är att varuförsäljningsdirektivet ska genomföras genom en ändring av den norska konsumentköplagen (forbrukerkjøpsloven, LOV-2002-06-21-34). Ett betänkande om saken (Høringsnotat – endringer i forbrukerkjøpsloven i forbindelse med gjennomføring av forbrukerkjøpsdirektivet 2019/771) blev klart i juni 2021. Betänkandet var på remiss fram till den 29 september 2021.

Enligt betänkandet behöver köpeavtal som gäller levande djur eller begagnade varor som sålts vid offentlig auktion inte lämnas utanför tillämpningsområdet för den norska konsumentköplagen.

Genomförandet av direktivet föranleder inga ändringar i de reklamations tider som det föreskrivs om i 27 § i konsumentköplagen. Reklamationen ska alltså göras inom en skälig tid från det att köparen har märkt eller borde ha märkt felet. En skälig reklamations tid är dock i enlighet med direktivet alltid minst två månader. I Norge är den sekundära reklamations tiden vid köp antingen två eller fem år beroende på varans förväntade livslängd. Den sekundära reklamations tiden börjar löpa från den tidpunkt då varan överläts. Det föreslås dock att det till 27 § 2 mom. i konsumentköplagen fogas en bestämmelse enligt vilken reklamations tiden, till den del det är fråga om uppdateringar eller varor med digitala delar där det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahålls kontinuerligt, är minst lika lång som tiden för uppdateringen eller tillhandahållandet av tjänsten.

Det föreslås inga ändringar i de bestämmelser i 18 § i konsumentköplagen som gäller tidpunkten för bestämmande av om det föreligger ett fel, utan den tidpunkt då det bedöms om en vara innehåller ett fel är fortfarande den tidpunkt då varan levereras. Säljaren svarar för fel som funnits vid denna tidpunkt, även om felet visar sig först senare. I betänkandet föreslås att den presumptionstid som ingår i 18 § i konsumentköplagen förlängs från nuvarande sex månader till ett år i enlighet med vad som förutsätts i artikel 11.1 i direktivet. Till den del det är fråga om uppdateringar eller varor med digitala delar där det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahålls som kontinuerlig beställning, föreslås i betänkandet en ny bestämmelse om säljarens ansvar för fel som framkommer under den tid då tjänsten eller uppdateringen tillhandahölls eller borde ha tillhandahållits. Norge har också beslutat att i 18 § i konsumentköplagen hålla kvar en bestämmelse om säljarens ansvar också efter presumptionstiderna för fel vid säljarens eget avtalsbrott.

5.2.3 Danmark

I Danmark har direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster och varuförsäljningsdirektivet genomförts genom en ändringslag (lov om ændring af købeloven og lov om markedsføring, LOV nr 1173 af 08/06/2021), genom vilken det kapitel i den danska köplagen (købeloven) som gäller konsumentköp ändras. Avsikten är att bestämmelserna ska börja tillämpas den 1 januari 2022. Danmark lämnar inte begagnade varor som säljs på offentlig auktion eller levande djur utanför lagens tillämpningsområde. Enligt 4 a § 8 mom. i den danska köplagen betraktas köp av levande hästar dock inte som konsumentköp. I köplagen har det dessutom tagits in vissa särskilda bestämmelser om begagnade varor som säljs på offentlig auktion och om levande djur.

Danmark behåller den gällande primära (relativa) och sekundära (absoluta) reklamationsskyldigheten vid köp av varor. Enligt den relativa reklamationskyldigheten ska konsumenten reklamera ett fel i en vara inom en skälig tid från det att konsumenten har upptäckt felet. Reklamationstiden är i enlighet med direktivet alltid minst två månader (81 § 1 mom.). I fråga om avtal som gäller digitalt innehåll eller digitala tjänster har konsumenten dock ingen relativ reklamationskyldighet (81 § 2 mom.).

Enligt den gällande regleringen är den absoluta reklamationstiden vid köp av varor två år i Danmark. Enligt bestämmelsen ska konsumenten inom två år från det att varan levererades underätta säljaren om ett fel i varan (83 § 1 mom.). Om konsumenten inte reklamerar inom två år från det att varan levererades, förlorar han eller hon sin rätt att åberopa ett fel i varan, om inte säljaren har gett varan en garanti som förlänger ansvaret för felet eller förfarit klandervärt (83 § 4 mom.).

Om det är fråga om en vara med digitala delar i fråga om vilken det har avtalats om kontinuerlig leverans av digitala delar under en längre tidsperiod, upphör den absoluta reklamationstiden tidigast när den överenskomna leveranstiden för de digitala delarna har löpt ut (83 § 2 mom.). I 83 § 2 mom. i den danska köplagen föreskrivs likaså om två månaders tidsfrist för reklamation i situationer som gäller kontinuerlig leverans av digitalt innehåll och digitala tjänster. En sådan reklamations tid på två månader börjar löpa när den kontinuerliga leveransen har upphört. Denna två månader långa tidsfrist för reklamation gäller dock inte sådana varor med digitala delar i fråga om vilka det har avtalats om kontinuerlig leverans av digitala delar under en längre tidsperiod. Enligt 75 d § i köplagen har konsumenten också alltid rätt att lämna en reklamation vid brister eller fel i de uppdateringar som näringsidkaren ansvarar för under hela den period under vilken näringsidkaren är skyldig att tillhandahålla uppdateringar.

Danmark utnyttjar inte möjligheten att föreskriva om en presumtionstid på två år i enlighet med artikel 11.2 i varuförsäljningsdirektivet, utan i 77 a § 3 mom. i den danska köplagen föreskrivs att presumtionstiden är ett år i enlighet med artikel 11.1 i direktivet. I fråga om levande djur är presumtionstiden dock sex månader. Om det är fråga om en vara med digitala delar har säljaren bevisbörda för att varan överensstämmer med kraven under en period av två år, om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten enligt avtalet ska tillhandahållas som kontinuerlig leverans under en period av högst två år, och under avtalets giltighetstid, om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska tillhandahållas som kontinuerlig leverans i mer än två år (77 a § 4 mom.).

Danmark utnyttjar inte heller den option i artikel 10.6 enligt vilken säljaren och konsumenten i fråga om begagnade varor kan enas om en kortare ansvarsperiod eller preskriptionsfrist än vad som annars anges i direktivet.

Med stöd av artikel 3.5 i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster har avtal som inte omfattas av direktivets tillämpningsområde, såsom speltjänster, lämnats utanför bestämmelserna om digitalt innehåll (4 a § 4 mom.) i den danska köplagen.

5.2.4 Nederländerna

I Nederländerna har ingen uttrycklig tidsgräns fastställts för säljarens ansvar för fel vid köp av varor, utan ansvaret är bundet till varans förväntade livscykel. Enligt uppgift från det nederländska justitie- och säkerhetsministeriet är avsikten att bestämmelserna ska förbli oförändrade i samband med genomförandet av direktivet och att man också ska utnyttja optionen enligt artikel 12 att föreskriva om en reklamationskyldighet.

6 Remissvar

Justitieministeriet begärde utlåtande av 26 myndigheter och sammanslutningar om arbetsgruppens betänkande via tjänsten utlåtande.fi. Av dem gav 13 ett utlåtande. Dessutom gav tre andra aktörer ett utlåtande. Ett sammandrag av utlåtandena har sammanställts på justitieministeriet (Justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 2021:33, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-998-8>).

Remissinstanserna förhöll sig i huvudsak positivt till arbetsgruppens förslag. En del av remissinstanserna uttryckte dock sitt missnöje med vissa delar av innehållet i direktiven och därmed också med den föreslagna nationella lagstiftningen. Vissa remissinstanser ansåg att det är problematiskt bl.a. med det förslag som baserar sig på varuförsäljningsdirektivet och enligt vilket en konsument vid köp av varor i princip har rätt att välja mellan reparation och ny leverans av en vara. Under den fortsatta beredningen har man till denna del strävat efter att ytterligare förtydliga propositionen, även om de grundläggande lösningarna på grund av direktivens karaktär av fullständig harmonisering inte kan ändras.

De bestämmelser om avtal om digitalt innehåll och digitala tjänster som föreslås i det nya 5 a kap. i konsumentskyddslagen välkomnades och harmoniseringen av bestämmelserna med de bestämmelser om köp av varor som ingår i konsumentskyddslagens 5 kap. ansågs i huvudsak vara en lyckad lösning. Vissa remissinstanser ansåg det dock sannolikt att den nya regleringen kommer att medföra tolkningsproblem särskilt i det inledande skedet och ansåg att man ytterligare borde försöka precisera tillämpningsområdet för 5 a kap. i konsumentskyddslagen och ge ytterligare exempel på tillämpningen av regleringen. Under den fortsatta beredningen har man till vissa delar försökt precisera tillämpningsområdet. På grund av dels mångtydigheten i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster, dels den snabba utvecklingen av tjänster och teknik är det dock inte möjligt att i propositionen uttömmande beskriva tillämpningsområdet.

Remissinstanserna understödde i huvudsak de lösningar för användning av det nationella handlingsutrymmet som föreslogs i betänkandet. Åsikterna gick i någon mån isär i fråga om hur den nationella prövningsrätten ska användas när det gäller bestämmelserna om ansvar för fel.

Arbets- och näringsministeriet, Konkurrens- och konsumentverket och Konsumentförbundet understödde de föreslagna ansvarsbestämmelserna. Däremot förhöll sig många aktörer som företrädare näringslivet kritiskt till de föreslagna bestämmelserna om ansvar för fel, framför allt till den del det föreslogs att motsvarande bestämmelser om ansvar för fel som de som gäller köp av varor också ska tillämpas i fråga om enskilda tillhandahållanden av digitalt innehåll och digitala tjänster. Autoalan Keskusliitto ry ansåg att den valda riktlinjen för genomförandet är problematisk som helhet för den finländska bilhandeln, med beaktande av att det inte heller har föreslagits

att tidigare säljleds ansvar för fel ska utvidgas jämfört med nuläget. Under den fortsatta beredningen har det inte framkommit några grunder för att avvika från det som föreslogs i betänkandet när det gäller bestämmelserna om ansvar för fel. Orsakerna till den valda metoden för genomförande redogörs i avsnitt 5.1.

Vissa aktörer som företräder näringslivet ansåg att det kunde vara motiverat att nationellt utnyttja medlemsstaternas möjlighet att föreskriva om parternas rätt att när det gäller handeln med begagnade varor avtala om en ansvarstid på mindre än två år, men dock på minst ett år. Som grund för detta angavs bl.a. en effektivare cirkulär ekonomi och en balansering av säljarens ansvar. Företrädarna för konsumenterna understödde däremot inte förslaget på att utnyttja denna option. Under den fortsatta beredningen har det inte heller till denna del ansetts motiverat att avvika från den lösning som föreslogs i betänkandet och enligt vilken optionen inte ska utnyttjas nationellt. I avsnitt 5.1 redogörs det för motiven för denna lösning.

Åsikterna gick isär när det gällde hur frågan om förhållandet mellan konsumentskyddslagen och köplagen tekniskt ska lösas. Flera remissinstanser understödde att den hänvisning till köplagen som ingår i konsumentskyddslagen helt och hållet stryks, så att de mest centrala tillämpliga bestämmelserna ur köplagen uttryckligen tas in i konsumentskyddslagen och de övriga bestämmelserna i köplagen tillämpas vid behov, om bestämmelserna kan anses ge uttryck för allmänna avtalsrättsliga principer. Understöd fick också det alternativ enligt vilket hänvisningsbestämmelsen bevaras, men strävan är att den formuleras tydligare än för närvarande. Under den fortsatta beredningen har man stannat för det sistnämnda alternativet. Orsakerna till den föreslagna lösningen beskrivs i avsnitten 4.1.1 och 5.1.

I betänkandet föreslogs det att 5 kap. 31 § i konsumentskyddslagen om tidigare säljleds ansvar för fel ska förtydligas, eftersom det i praktiken har varit oklart huruvida köparen har rätt att vända sig till ett tidigare säljled, om återförsäljningskedjan mellan näringsidkare har brutits på grund av en tidigare överlåtelse. Under den fortsatta beredningen har det uttryckts oro över huruvida den föreslagna bestämmelsen kunde ha haft oönskade återverkningar på frågor som gäller garanti. Det var inte möjligt att utreda frågan inom den givna tidsramen, och därför har man beslutat att inte inkludera ändringen i den slutliga propositionen.

I betänkandet föreslogs det att bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2022, då direktiven ska börja tillämpas. Företrädarna för näringslivet föreslog att ikraftträdandet av bestämmelserna ska skjutas upp med åtminstone några månader, medan företrädarna för konsumenterna inte ansåg det vara motiverat att avvika från den planerade tidpunkten för ikraftträdandet. Det förslås inga ändringar i fråga om tidpunkten för ikraftträdandet. Efter det att direktiven har börjat tillämpas har medlemsstaterna inte längre prövningsrätt när det gäller tidsplanen för tillämpningen av bestämmelserna. Det är fråga om bestämmelser som är centrala med tanke på konsumenternas rättsskydd och som även i övrigt bör träda i kraft enligt den tidsplan som förutsatts i direktiven. Inte heller ur näringsidkarnas synvinkel kan tidsplanen anses oskälig, eftersom innehållet i direktiven har varit känt redan en längre tid och eftersom den nationella prövningsrätten har utövats så att den nationella lagstiftningen i så stor utsträckning som möjligt förblir oförändrad. Bestämmelserna i direktiven är också till sin karaktär till många delar sådana att de inte förutsätter betydande ändringar i exempelvis avtalsvillkor eller informationssystem.

Utöver vad som nämnts ovan har det under den fortsatta beredningen gjorts andra kompletteringar och preciseringar i propositionen utifrån remissvaren. Även med anledning av det utlåtande som rådet för bedömning av lagstiftningen gett om utkastet till proposition har propositionen kompletterats i den mån detta varit möjligt utifrån den statistik och övrig information som funnits tillgänglig.

7 Specialmotivering

Konsumentskyddslagen

2 kap. Marknadsföring samt förfaranden i kundrelationer

8 c § Särskild informationsskyldighet vid offentlig auktion av begagnade varor. Paragrafen är ny och i den föreskrivs om näringsidkarens informationsskyldighet vid offentlig auktion av begagnade varor.

Enligt det föreslagna 5 kap. 1 § 3 mom. tillämpas inte bestämmelserna om varans beskaffenhet och fel i varan i det kapitlet på offentlig auktion av begagnade varor. Avgränsningen motsvarar till sitt sakinnehåll nuläget. För att konsumenterna emellertid ska vara bättre medvetna om sin rättsliga ställning vid offentlig auktion av begagnade varor, ska näringsidkaren enligt den föreslagna nya paragrafen vid en dylik auktion på ett lättillgängligt sätt ge konsumenterna tillgång till tydlig och uttömmande information om att bestämmelserna i 5 kap. om varans beskaffenhet och fel i varan inte tillämpas på köpet. En förutsättning för att skyldigheten ska fullgöras är inte att informationen ges separat till varje konsument. Vid bedömningen av när uppgifterna ska vara lättillgängliga bör man också beakta vilka informationskanaler de som deltar i auktionen vanligtvis följer. Sådana kanaler kan t.ex. vara en auktions webbplats och anslagstavla.

En definition av offentlig auktion finns i det föreslagna 5 kap. 2 a § 7 punkten.

Genom paragrafen genomförs delvis artikel 3.5 i varuförsäljningsdirektivet.

5 kap. Köp av varor

Rubriken för kapitlet. Det föreslås att kapitlets rubrik ändras från konsumentköp till köp av varor. Bestämmelserna i 5 kap. tillämpas på köp av varor som sker mellan näringsidkare och konsument, och därför beskriver rubriken ”köp av varor” innehållet i kapitlet bättre än konsumentköp som inte entydigt anger vilken typ av köp det mer specifikt är fråga om.

1 §. Kapitlets tillämpningsområde. Paragrafens 1 mom. förblir oförändrad, och detsamma gäller gränsdragningen mellan köp av varor och traditionella avtal om tjänster. Gränsdragningen har utretts i detalj i regeringens proposition RP 360/1992 rd med förslag till bestämmelser om 5 och 8 kap. (s. 47 i propositionen).

Inte heller 2 mom. ändras till sitt sakinnehåll, men till följd av de nya paragraferna om ansvar för fel som enligt förslaget ska fogas till kapitlet behöver hänvisningen till 23–28 § kompletteras. Dessutom föreslås det för tydlighetens skull att köplagen inte till någon del ska tillämpas på beställning av en vara som ska tillverkas, om köparen ska tillhandahålla en väsentlig del av det material som behövs.

Genom 1 och 2 mom. genomförs varuförsäljningsdirektivets artikel 3.1 och 3.2 samt artikel 2.1 och delvis också punkt 3 i samma artikel.

Enligt 3 mom. ska offentlig auktion av begagnade varor inte omfattas av kapitlets tillämpningsområde, med undantag av 2, 2 a och 3–11 § samt 29 § 3 mom. Avgränsningen motsvarar till sitt sakinnehåll det nuvarande 3 mom., men ordalydelsen ändras eftersom definitionen av offentlig auktion föreslås ingå i 2 a § 6 punkten. Avgränsningen baserar sig på artikel 3.5 a i varuförsäljningsdirektivet.

Inte heller köp av varor som endast fungerar som bärare av digitalt innehåll ska enligt momentet omfattas av kapitlets tillämpningsområde, med undantag av kapitlets 2, 2 a och 3–11 §. På köp av varor som endast fungerar som bärare av digitalt innehåll tillämpas det föreslagna nya 5 a kap. bl.a. när det gäller fel och rättsmedel. I bestämmelsen avsedda bärare av digitalt innehåll kan vara exempelvis DVD- och CD-skivor, usb-minnen eller minneskort, i sådana fall då digitalt innehåll tillhandahålls med hjälp av dem. Avgränsningen baserar sig på artikel 3.4 a i varuförsäljningsdirektivet. Till den del det är fråga om tillämpning av 2, 2 a och 3–11 § på sådana köp baserar sig regleringen däremot delvis på artikel 18 i direktivet om konsumenträttigheter (Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG). För tydlighetens skull kan det konstateras att avgränsningen endast gäller sådana fall där en bärare av digitalt innehåll används för överföring av digitalt innehåll med stöd av just det avtalet. Om konsumenten däremot köper exempelvis ett minneskort av en näringsidkare för senare användning, ska på avtalet på samma sätt som för närvarande tillämpas bestämmelserna i 5 kap. i sin helhet.

I 4 mom. finns bestämmelser om tillämpning av bestämmelserna om garanti i 5 kap. också på motsvarande utfästelse som säljaren eller tillverkaren ger köparen mot tilläggsersättning. Om köparen ska betala för en utfästelse som motsvarar en garanti, får förbindelsen dock inte i enlighet med vad som konstateras nedan kallas garanti. Syftet med bestämmelsen är att garantera att även om köparen blir tvungen att betala för en utfästelse som motsvarar garantin, har han eller hon t.ex. rätt att få motsvarande uppgifter om utfästelsen som om den egentliga garantin.

Till skillnad från vad som är fallet när det gäller den egentliga garantin anses det dock skäligt att säljaren inte på basis av en avgiftsbelagd utfästelse som tillverkaren har gett ska bindas till ansvar för ett fel som säljaren inte annars skulle ansvara för med stöd av 5 kap. En sådan avgränsning är möjlig, eftersom bestämmelserna om garanti till denna del är rent nationella.

Bestämmelsen gäller endast en utfästelse som säljaren eller tillverkaren har gett. Om det alltså är fråga om exempelvis en produktförsäkring beviljad av ett försäkringsbolag för en enskild vara, ska bestämmelsen inte tillämpas. En definition av tillverkare finns i den föreslagna 2 a § 1 punkten. Enligt punkten avses med tillverkare den som tillverkar en vara och den som importerar en vara till unionen samt den som uppger sig vara tillverkare genom att sätta sitt namn, varumärke eller annat eget kännetecken på varan.

Bestämmelsen behövs, eftersom definitionen av garanti i direktivet inte längre innehåller något krav på avgiftsfrihet på samma sätt som definitionen i det tidigare direktivet. Även om medlemsstaterna enligt skäl 62 även i fortsättningen kan kräva att garantin ska vara kostnadsfri, ska de samtidigt se till att alla utfästelser som säljaren eller tillverkaren ger och som uppfyller definitionen av garanti är förenliga med de harmoniserade bestämmelserna i direktivet.

2 a §. Definitioner som anknyter till köp av varor. Paragrafen med de centrala definitionerna i kapitlet är ny, och genom den genomförs artikel 2 i varuförsäljningsdirektivet till den del det anses behövt att genomföra definitionerna i artikeln nationellt.

I 1 punkten ingår en definition av tillverkare. Med tillverkare avses den som tillverkar en vara och den som importerar en vara till unionen samt den som uppger sig vara tillverkare genom att sätta sitt namn, varumärke eller annat eget kännetecken på varan. Definitionen omfattar alltså i fråga om import endast aktörer som importerar varor till unionens territorium. Definitionen baserar sig på artikel 2.4 i varuförsäljningsdirektivet.

I 2 punkten i den föreslagna paragrafen definieras köp av en vara med digitala delar. Med det avses köp som gäller en vara som enligt avtalet innehåller digitalt innehåll eller digitala tjänster eller som är sammankopplat till digitalt innehåll eller digitala tjänster. En förutsättning för att definitionen ska uppfyllas är dessutom att frånvaron av det digitala innehållet eller de digitala tjänsterna gör att varan inte fungerar.

Med tanke på huruvida definitionen uppfylls saknar det betydelse om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahålls av säljaren eller av en tredje part, utan det väsentliga är om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten också ska betraktas som en del av köpeavtalet. Definitionen baserar sig på direktivets artikel 2.5 b och artikel 3.3. Syftet med definitionen är att förtydliga när en vara och dess digitala innehåll eller digitala tjänst är en så integrerad helhet att det är skäl att i sin helhet tillämpa bestämmelserna i 5 kap. på varan i stället för att tillämpa bestämmelserna i 5 a kap. på det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. Kapitlet innehåller dessutom vissa bestämmelser som uttryckligen gäller köp av sådana varor.

Vid bedömningen av huruvida det är fråga om köp av en vara med digitala delar är det för det första avgörande om frånvaron av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten gör att varan inte fungerar. Kriteriet ska inte tolkas snävt och begränsas till varans huvudfunktioner. För att varan i sin helhet, inklusive digitala delar, ska omfattas av kapitlets tillämpningsområde krävs det dock ytterligare att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahålls tillsammans med varan i enlighet med köpeavtalet för varan i fråga. Huruvida tillhandahållandet av ett integrerat eller sammankopplat digitalt innehåll eller en integrerad eller sammankopplad digital tjänst utgör en del av köpeavtalet med säljaren, bestäms på basis av innehållet i avtalet mellan näringsidkaren och konsumenten. Om det råder oklarhet om huruvida tillhandahållandet av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten hör till köpeavtalet, ska bestämmelserna i 5 kap. tillämpas.

Digitalt innehåll som är integrerat i eller sammankopplat med en vara kan bestå av alla slag av data som framställs och tillhandahålls i digital form, såsom operativsystem, applikationer och annan programvara. Digitalt innehåll kan också vara förinstallerat vid tidpunkten för ingåendet av köpeavtalet eller så kan det digitala innehållet installeras senare på det sätt som anges i avtalet. Digitala tjänster som är sammankopplade med en vara kan vara tjänster som gör det möjligt för köparen att skapa, bearbeta, få tillgång till eller lagra data i digital form. Det är fråga om t.ex. mjukvara som en tjänst som erbjuds i en molnbaserad datormiljö, kontinuerligt tillhandahållande av trafikdata i ett navigationssystem eller kontinuerligt tillhandahållande av individuellt anpassade träningsplaner för smartklockor.

Om frånvaron av det integrerade eller det sammankopplade digitala innehållet eller den integrerade eller sammankopplade digitala tjänsten inte gör att varan inte fungerar, ska det avtal som gäller varan betraktas som ett separat avtal om köp av varor, inte som ett sådant köp av varor med digitala delar som anges i definitionen. Om konsumenten på motsvarande sätt ingår ett avtal om digitalt innehåll eller digitala tjänster som inte utgör en del av köpeavtalet, är det inte fråga om köp av varor med digitala delar, även om säljaren fungerar som mellanhand i detta andra avtal med en tredjepartsnäringsidkare. Om konsumenten t.ex. laddar ned en spelapplikation från en applikationsbutik till sin smarttelefon ska avtalet om tillhandahållande av spelapplikationen anses vara separat från avtalet om köp av smarttelefonen. I sådana fall ska bestämmelserna i 5 kap. tillämpas endast på köpet av smarttelefonen, medan tillhandahållandet av spelapplikationen ska omfattas av tillämpningsområdet för 5 a kap. Som ett annat exempel kan nämnas en situation där parterna uttryckligen har kommit överens om att konsumenten köper en smarttelefon utan något specifikt operativsystem och konsumenten senare ingår ett avtal om att en

tredje part ska tillhandahålla ett operativsystem. I ett sådant fall är tillhandahållandet av ett separat köpt operativsystem inte en del av köpeavtalet, och det är alltså inte fråga om ett sådant köp av varor med digitala delar som avses i definitionen.

I 3 punkten definieras begreppet funktionalitet. Med funktionalitet avses en varas förmåga att fungera på avsett vis. Definitionen baserar sig på artikel 2.9 i direktivet.

I 4 punkten i den föreslagna paragrafen definieras åter kompatibilitet och i 5 punkten driftskompatibilitet. Med kompatibilitet avses förmågan hos en vara att fungera ihop med maskinvara eller programvara med vilken varor av samma typ normalt används, utan att varan, maskinvaran eller programvaran behöver konverteras. Med driftskompatibilitet avses förmågan hos en vara att fungera ihop med annan maskinvara eller programvara än den med vilken varor av samma typ normalt används. Med driftskompatibilitet avses t.ex. att varan har förmågan att sända och ta emot information tillsammans med annan programvara eller maskinvara och att använda den information som utbyts. Definitionerna baserar sig på artikel 2.8 och 2.10 i direktivet.

I 6 punkten definieras begreppet offentlig auktion. Definitionen baserar sig på artikel 2.15 i direktivet. Definitionen ingår inte som sådan i den gällande lagen, men den har skrivits ut delvis i 5 kap. 1 § 3 mom. Med offentlig auktion avses en försäljningsmetod där säljaren genom ett öppet anbudsförfarande som sköts av en auktionsförrättare bjuder ut nyttigheter till köpare som personligen närvarar eller ges möjlighet att närvara vid auktionen, och där den som lämnar det vinnande budet är skyldig att köpa nyttigheten. Anbudets bindande karaktär ska på samma sätt som för närvarande bestämmas enligt lagen om rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (228/1929). Marknadsdomstolen har i sitt avgörande (diariernr 2020/138, den 11 november 2020), som vunnit laga kraft, ansett att det inte kan anses vara personligt deltagande att konsumenten kan delta i en nätauktion som sänts via ett medel för distanskommunikation i anordnarens lokaler.

3 §. Varans avlämnande. Paragrafens 1 och 2 mom. ändras inte.

I det gällande 3 mom. föreskrivs det om bestämmande av tidpunkten för avlämnande vid tillämpning av bestämmelserna om dröjsmål när det är fråga om en vara som säljaren enligt avtal ska installera eller montera hos köparen. I fråga om en vara av detta slag anses varan enligt gällande 3 mom. vid tillämpning av bestämmelserna om dröjsmål vara avlämnad först när säljaren har uppfyllt denna förpliktelse. Enligt förslaget ska ett avlämnande anses ske först vid den tidpunkten också när det är fråga om tillämpning av bestämmelserna om tidpunkten för bedömningen av om fel föreligger. Enligt den föreslagna 15 § ska fel i fortsättningen bedömas med hänsyn till varans beskaffenhet vid tidpunkten för avlämnandet av varan i stället för vid tidpunkten för övergången av risken. I direktivet används termen leverans i stället för avlämnande. Enligt skäl 38 i ingressen ska innebörden av leverans regleras i den nationella lagstiftningen. I skäl 40 i ingressen tar man dock ställning till när avlämnandet ska anses ha skett, i de fall som det är fråga om en vara som kräver installation. Enligt skälet ska en vara betraktas som levererad till köparen när installationen är avslutad.

Den ändring som föreslås i momentet innebär att t.ex. den tidsfrist på ett år som gäller presumtionen om tidpunkten för ett fel ska börja löpa först från den tidpunkt då säljaren har fullgjort sin skyldighet när det gäller installation eller montering, medan den presumtion om en tidsfrist på sex månader som för närvarande tillämpas räknas från tidpunkten för övergången av risken.

Det föreslås dessutom att det till momentet fogas en bestämmelse på basis av skäl 39 om tidpunkten för avlämnande, när det är fråga om köp av varor med digitala delar. Vid köp av en

vara med digitala delar ska enligt förslaget varan vid tillämpning av bestämmelserna om säljarens dröjsmål och avgörande tidpunkt för bedömningen av om fel föreligger anses ha blivit avlämnad först när varan i sig och det digitala innehållet eller den digitala tjänsten har avlämnats till köparen. Bestämmelser om tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster finns i 5 § i det föreslagna 5 a kap. Om det är fråga om kontinuerligt tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster under en längre tidsperiod anses varan vid tillämpning av bestämmelserna om säljarens dröjsmål och avgörande tidpunkt för bedömningen av om fel föreligger ha blivit avlämnad när tillhandahållandet av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten till köparen har inletts. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa en enhetlig tidpunkt för när svaret för fel i en fysisk vara eller en digital del börjar löpa. I många fall kan köparen inte heller upptäcka ett fel i den fysiska varan innan det digitala innehållet eller den digitala tjänsten har tillhandahållits.

Om installationen av en digital del kräver att säljaren också kommer och installerar det digitala innehållet eller den digitala tjänsten hos köparen ska varan med stöd av första meningen i momentet också i detta fall anses ha blivit avlämnad först när säljaren har fullgjort denna skyldighet. Om varan kräver att installationen utförs av säljaren kan köparen inte nödvändigtvis använda varan eller upptäcka fel i varan innan installationen har slutförts. Om varan enligt köpeavtalet ska installeras av säljaren eller under säljarens ansvar, ska varan följaktligen betraktas som avlämnad till köparen när installationen är avslutad. En installation som har gjorts hos köparen kan innebära att säljaren fysiskt kommer till köparen men också att installationen utförs på distans.

Bestämmelsen är av betydelse endast när bestämmelserna om säljarens dröjsmål och om avgörande tidpunkt för bedömning av om fel föreligger tillämpas. Däremot övergår risken för varan på samma sätt som för närvarande till köparen redan i det skede då köparen i enlighet med 2 mom. har fått den fysiska varan i sin besittning.

Paragrafens 4 mom. motsvarar gällande 4 mom.

12 §. Varans beskaffenhet. I paragrafen föreslås bestämmelser om vad som i regel ska krävas för att en vara ska anses vara utan fel. Genom paragrafen genomförs bestämmelser i artiklarna 5–7 i direktivet.

Enligt paragrafens 1 mom. ska den vara som säljaren levererar till köparen överensstämja med avtalet. Utgångspunkten vid bedömningen är alltså det avtal som ingåtts mellan parterna. För att artikel 6 i direktivet ska genomföras på korrekt sätt räknas i momentet dessutom upp omständigheter som säljaren och köparen vanligen avtalar om. Till sitt sakinnehåll motsvarar bestämmelsen i stor utsträckning gällande 12 § 1 mom., men är betydligt mer detaljerad.

Enligt 1 mom. 1 punkten överensstämmer varan med avtalet när varan uppfyller kraven på beskrivning, typ, kvantitet, kvalitet, funktionalitet, kompatibilitet, driftskompatibilitet och andra egenskaper i avtalet.

I den gällande 12 § 2 mom. 2 punkten föreskrivs det att om inte annat följer av avtalet ska varan vara lämplig för det särskilda ändamål för vilket varan var avsedd att användas, om säljaren vid köpet måste ha insett detta ändamål och säljaren inte före köpslutet har meddelat köparen att varan eventuellt inte är lämplig för det avsedda användningsändamålet. Det föreslås att denna bestämmelse ersätts av 1 mom. 2 punkten, enligt vilken varan överensstämmer med avtalet när den är lämplig för det särskilda ändamål för vilket köparen behöver den och som köparen informerat säljaren om senast vid den tidpunkt när avtalet ingicks och som säljaren har godkänt. För att punkten ska uppfyllas krävs det alltså tydligare viljeyttringar av parterna än för närvarande.

Köparen ska tydligt informera säljaren om varans särskilda användningsändamål senast när avtalet ingås, och säljaren ska åter godkänna detta användningsändamål. Om säljaren godkänner det särskilda användningsändamålet, svarar säljaren för att den sålda varan är lämplig för det ändamål som köparen har meddelat. Säljaren ska dock inte vara ansvarig för fel om orsaken till att varan inte är lämplig för köparens behov beror på att köparen har beskrivit användningsändamålet för varan bristfälligt eller felaktigt.

Enligt 3 punkten ska varan levereras tillsammans med alla tillbehör, installationsbeskrivningar och andra instruktioner som föreskrivs i avtalet. Utgångspunkten vid bedömningen ska vara det som säljaren och köparen har kommit överens om i fråga om tillbehören och instruktionerna. Även om säljaren och köparen inte har kommit överens om en leverans av anvisningar, är säljaren i vilket fall som helst skyldig att med stöd av det föreslagna 2 mom. tillsammans med varan leverera sådana installationsbeskrivningar eller andra anvisningar som köparen rimligen kan förvänta sig.

Enligt 4 punkten ska varan levereras med uppdateringar i enlighet med avtalet. Eftersom digitalt innehåll eller digitala tjänster som är integrerade i eller sammankopplade med varor ständigt utvecklas kan säljaren komma överens med köparen om leverans av uppdateringar för sådana varor. Uppdateringar i enlighet med avtalet kan t.ex. förbättra och effektivisera de delar av varorna som utgörs av digitalt innehåll eller digitala tjänster, utöka deras funktioner, anpassa dem till teknisk utveckling eller skydda dem mot nya säkerhetshot. Om man har kommit överens om sådana särskilda uppdateringar, är det klart att de ska levereras i enlighet med avtalet. I den föreslagna 13 b § finns det särskilda bestämmelser om skyldigheten att svara för säkerhetsuppdateringar och andra uppdateringar som behövs för att varor med digitala delar fortfarande ska uppfylla kraven enligt 12 §.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om s.k. objektiva krav, dvs. allmänna krav som varan ska uppfylla utöver vad säljaren och köparen eventuellt har avtalat om i enlighet med 1 mom. Varans överensstämmelse med kraven ska således bedömas inte bara utifrån de subjektiva kraven i 1 mom. utan också utifrån objektiva krav. Genom momentet genomförs artikel 7.1 i direktivet.

Enligt den föreslagna 2 mom. 1 punkten ska varan lämpa sig för de ändamål för vilka varor av samma typ normalt används, med beaktande av den tillämpliga lagstiftningen, tekniska standarder eller, i avsaknad av sådana tekniska standarder, tillämpliga sektorsspecifika uppförandekoder. Varan ska alltid vara lämplig för sitt ändamål, dvs. den ska besitta alla de egenskaper som krävs för att de ska kunna användas. Samtidigt får den inte ha egenskaper som i något avseende gör den olämplig för sitt ändamål.

Den tillämpliga lagstiftningen, tekniska standarder eller, i avsaknad av sådana tekniska standarder, eventuella sektorsspecifika uppförandekoder, om sådana finns, ska beaktas vid bedömningen. Uppförandekoderna kan t.ex. gälla hurdana egenskaper varan ska ha eller hurdana egenskaper den inte får ha för att det ska vara tillåtet att marknadsföra varan. Av relevans vid bedömningen ska på motsvarande sätt också vara sådana bestämmelser eller föreskrifter enligt vilka en vara inte får användas för sitt ändamål om den inte uppfyller de krav som ställs på den. I allmänhet har bestämmelser och föreskrifter av detta slag utfärdats för att skydda hälsa, miljö eller egendom. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i huvudsak det nuvarande rättsläget.

Enligt den föreslagna 2 mom. 2 punkten ska varan vara av samma kvalitet som och motsvara beskrivningen av ett prov eller en modell som säljaren gjort tillgänglig för köparen innan avtalet ingicks. Det prov eller den modell som säljaren uppvisar är av betydelse vid bedömningen av fel endast i fråga om de egenskaper som provet eller modellen avses beskriva. Bestämmelsen motsvarar det nuvarande rättsläget.

Enligt den föreslagna 2 mom. 3 punkten ska varan levereras tillsammans med tillbehör, förpackningar, installationsbeskrivningar, bruksanvisningar och andra instruktioner som köparen rimligen kan förvänta sig. Som ett exempel på sådana tillbehör som köparen rimligen kan förvänta sig kan nämnas en laddare som levereras med en smarttelefon. Med kravet på förpackningar avses att en vara ska vara förpackad på sedvanligt sätt eller på något annat lämpligt sätt, om förpackningen behövs för att bevara eller skydda varan. Om en vara på grund av bristfällig förpackning t.ex. skadas under transporten efter avlämnandet eller förstörs under normala lagringsförhållanden, blir säljaren ansvarig för fel med stöd av det föreslagna 13 § 1 mom.

Med installationsbeskrivningar, bruksanvisningar och andra instruktioner som en köpare rimligen kan förvänta sig avses instruktioner som behövs t.ex. för ibruktage, användning och förvaring av varan i fråga. Liksom för närvarande avses med instruktioner om användningen av en vara uppgifter som klarlägger varans funktion och behandling samt eventuella uppgifter om varans särdrag eller egenskaper, men däremot inte uppgifter eller instruktioner om hur en sådan vara allmänt ska eller kan användas. Instruktionerna kan anses spela en särskild roll när det är fråga om varor med digitala delar.

Uppgifter som köparen även annars kan förutsättas ha ska inte anses behövliga. Säljaren ska ha rätt att utgå ifrån att köparen känner till de faktorer som hör till normal allmän kunskap och livserfarenhet. Också i gällande 12 a § 2 mom. förutsätts det att köparen ska ges sådana anvisningar som behövs för installering, montering, användning, skötsel eller förvaring av varan. Således innebär den föreslagna bestämmelsen ingen ändring i sak jämfört med nuläget.

Enligt 2 mom. 4 punkten ska varan vara av den kvantitet och kvalitet och besitta den hållbarhet och andra egenskaper som är normala för varor av samma typ och som köparen rimligen kan förvänta sig med hänsyn till varans karaktär och med beaktande av de uppgifter som har lämnats av eller på uppdrag av säljaren, tillverkaren eller andra personer i tidigare led i transaktionskedjan vid marknadsföringen av varan eller annars före köpet. Den föreslagna 4 punkten motsvarar gällande reglering.

Vid bedömningen av egenskaperna har utöver varans kvalitet och hållbarhet också egenskaper som hänför sig till varans funktion, kompatibilitet och säkerhet betydelse. Det kan givetvis finnas kvalitetsskillnader mellan varor som tjänar samma ändamål, utan att den vara som är av lägre kvalitet nödvändigtvis kan anses vara felaktig. Hänvisningen till vad köparen rimligen kan förvänta sig innebär att säljaren inte blir ansvarig för fel t.ex. om orsaken till att en vara går sönder efter en ovanligt kort användningstid är att varan har utsatts för en större belastning än köparen med fog kan anta att varan tål. En enskild köparens personliga förväntningar har ingen avgörande betydelse med tanke på bestämmelsen, utan bedömningen ska basera sig på en mer allmän måttstock. Vid bedömningen av konsumenternas befogade förväntningar kan bl.a. priset på varan ha betydelse. När det gäller varans kvalitet liksom andra egenskaper hos varan återspeglas kvalitetsskillnaderna mellan varor från olika tillverkare ofta i varans prisnivå. Prisskillnaderna kan vara så stora att de kan tillmätas betydelse också vid bedömningen av konsumenternas berättigade kvalitetsförväntningar.

När det gäller köparens rimliga förväntningar är det också av betydelse om exempelvis försäljaren, tillverkaren eller någon annan person i tidigare led i transaktionskedjan har lämnat uppgifter eller om uppgifter om varans kvalitet och egenskaper har lämnats vid marknadsföringen för dessa aktörers räkning. Sådana uppgifter har kunnat ges i marknadsföring riktad till allmänheten, såsom reklam eller förpackningspåskrifter för varor. Utgångspunkten är att köparen har rätt att lita på sådana uppgifter som lämnats vid marknadsföringen.

För tydlighetens skull bör det konstateras att den information som är en väsentlig del av avtalet och som ska ges till konsumenten innan avtalet ingås, och som t.ex. i fråga om distansförsäljning i huvudsak regleras i 6 kap. i konsumentskyddslagen, redan med stöd av 1 mom. i den föreslagna paragrafen är relevant med hänsyn till ansvaret för fel. Uppgifter som personligen lämnats köparen kan också gälla annan information än sådan som säljaren enligt lag är skyldig att lämna köparen.

13 §. Allmän bestämmelse om fel. Enligt 1 mom. har en vara ett fel om den avviker från vad som föreskrivs i 12 §. Utgångspunkten vid bedömningen av förekomsten av ett fel är således innehållet i avtalet mellan parterna samt de allmänna krav som gäller varan. För att varan inte ska ha ett fel på det sätt som avses i bestämmelsen, ska varan uppfylla både de eventuella subjektiva kraven och de objektiva krav som gäller varan. Om säljaren och köparen inte har avtalat om särskilda krav på varan, bedöms fel i varan enbart utifrån de objektiva krav som anges i 12 § 2 mom.

Det föreslagna 2 mom. innehåller två undantag från huvudregeln enligt 1 mom. Enligt 1 punkten ska varan inte anses stå i strid med de allmänna kraven enligt 12 § 2 mom. även om en särskild egenskap hos varan avviker från dessa krav, om köparen vid avtalets ingående särskilt informerats om avvikelserna och köparen uttryckligen och separat då godkänt avvikelserna. Genom 1 punkten genomförs delvis artikel 7.5 i direktivet.

Avsikten är således att om en vara avviker från de allmänna kraven, ska säljaren uttryckligen informera köparen om detta, och köparen ska uttryckligen godkänna att varan avviker från de allmänna kraven. Det föreslås inte bli föreskrivet om något standardformat för lämnande av information eller för köparens godkännande, utan både informationen och godkännandet ska kunna ges både muntligt och skriftligt. Eftersom säljaren dock ska ha bevisbördan för att informationen har lämnats och köparens godkännande har inhämtats vid tidpunkten för avtalets ingående, kan det ligga i säljarens eget intresse att använda skriftlig form.

Informationen ska lämnas och godkännandet inhämtas vid tidpunkten för avtalets ingående. Med detta ska avses att lämnandet av informationen och köparens godkännande ska ha ett nära tidsmässigt samband med tidpunkten för avtalets ingående.

Enligt 2 punkten ska varan inte anses stå i strid med de allmänna kraven enligt 12 § 2 mom. om felet eller bristen har sitt ursprung i det material som köparen tillhandahållit för tillverkning av varan och säljaren inte har vetat och inte borde ha vetat att materialet var felaktigt. Bestämmelsen motsvarar i sak bestämmelsen i den sista meningen i gällande 12 § 4 mom. Det innebär liksom för närvarande att om säljaren t.ex. har märkt eller borde ha märkt att fel i det material som köparen tillhandahållit orsakar fel eller brister i den vara som tillverkas, befrias säljaren inte från ansvar för felet, om köparen inte har godkänt att varan tillverkas trots att materialet är felaktigt. Med fel i materialet avses att materialet är felaktigt, bristfälligt eller olämpligt för det avsedda ändamålet. Säljaren ansvarar också för fel i varan när det material som köparen har levererat har skadats först efter det att det har avlämnats till säljaren. Med stöd av artikel 13.7 i direktivet anses det möjligt att bevara bestämmelsen i lagen i den form som nu föreslås.

I det föreslagna 3 mom. föreskrivs det om situationer där säljaren inte ska ansvara för sådana fel som hänför sig till lämnande av uppgifter för marknadsföring och som avses i 12 § 2 mom. 4 punkten. Genom momentet genomförs artikel 7.2 i direktivet.

Enligt 1 punkten ska säljaren för det första inte svara för ett fel i samband med lämnande av uppgifter för marknadsföring eller annars före köpet, om säljaren visar att han eller hon inte kände till och rimligen inte kunde ha känt till uppgifterna i fråga. Punkten motsvarar nuläget.

Enligt gällande 5 kap. 13 § 2 mom. 3 punkten svarar säljaren inte för felaktig information, om säljaren visar att uppgifterna har rättats i tid på ett tydligt sätt. I lagen finns inga närmare bestämmelser om hur rättelsen ska genomföras. Enligt 3 mom. 2 punkten är säljaren fri från ansvar, om uppgifterna i fråga har korrigerats vid tidpunkten för avtalets ingående på samma sätt eller på ett jämförbart sätt som de hade lämnats. Om felaktiga eller vilseledande uppgifter har lämnats vid marknadsföring riktad till allmänheten, såsom reklam, kan uppgifterna korrigeras också vid sådan marknadsföring, även om köparen i fråga inte har fått kännedom om rättelsen. Om säljaren har varit medveten om att t.ex. felaktiga eller vilseledande marknadsföringsuppgifter om varan har lämnats av ett tidigare säljled, ska säljaren kunna undgå ansvar genom att själv korrigera uppgiften. I praktiken kan säljaren i allmänhet lättare försäkra sig om att kunden får kännedom om rättelsen genom att han eller hon fogar ett meddelande om korrigeringen till varan.

Enligt den föreslagna 3 mom. 3 punkten är säljaren fri från ansvar också i de fall då de uppgifter som lagts fram vid marknadsföringen eller annars före köpet inte har kunnat inverka på köpet. De felaktiga eller vilseledande uppgifter som lämnats ska alltså vara sådana som har inverkat på köparens köpbeslut. Också till denna del motsvarar bestämmelserna nuläget.

13 a §. Fel som beror på installation. I paragrafen föreslås bestämmelser om när en vara ska anses ha ett fel på grund av felaktig installation. Genom paragrafen genomförs artikel 8 i varuförsäljningsdirektivet.

Den föreslagna 1 punkten motsvarar till innehållet gällande 12 a § 1 mom.

Enligt 2 punkten har varan också ett fel om installationen av varan har ankommit på köparen och den felaktiga installationen har berott på brister i den installationsbeskrivning som tillhandahållits av säljaren eller, om det är fråga om köp av en vara med digitala delar, som tillhandahållits av säljaren eller av leverantören av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. Det saknar betydelse om installationen utfördes av köparen eller av en tredje part under köparens ansvar, om den felaktiga installationen berodde på brister i installationsbeskrivningarna. Med brister i installationsbeskrivningarna avses bl.a. att installationsbeskrivningarna är ofullständiga eller oklara på ett sådant sätt att det skulle vara svårt för genomsnittskonsumenten att följa dem. Den 2 punkten i paragrafen motsvarar delvis gällande 12 a § 2 mom.

13 b §. Fel till följd av underlåtenhet som gäller uppdateringar vid köp av varor med digitala delar. Paragrafen är ny och i den föreslås bestämmelser om fel till följd av underlåtenhet som gäller uppdateringar vid köp av varor med digitala delar.

Vid köp av varor med digitala delar kan säkerhetsuppdateringar och andra uppdateringar behövas för att varan fortfarande ska uppfylla kraven i 12 §. Enligt 1 mom. ska säljaren vid köp av varor med digitala delar se till att köparen informeras om uppdateringarna.

Enligt 1 punkten ska uppdateringarna under en skälig tidsperiod tillhandahållas köparen med beaktande av varans och de digitala delarnas typ och ändamål samt omständigheterna och avtalets karaktär. Längden på en skälig tidsperiod bör bestämmas från fall till fall, men varans förväntade livslängd kan anses vara en vanlig skälig tidsperiod. Om det däremot är fråga om ett kontinuerligt tillhandahållande av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst, ska uppdateringar i vilket fall som helst tillhandahållas minst under den period då det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska tillhandahållas enligt avtalet. Genom momentet genomförs artikel 7.3 i varuförsäljningsdirektivet.

Säljarens skyldighet att tillhandahålla uppdateringar ska begränsas till sådana uppdateringar som behövs för att varor med digitala delar fortfarande ska uppfylla de objektiva och subjektiva krav som anges i den föreslagna 12 §. Om köparen och säljaren inte har kommit överens om något annat, är säljaren enligt bestämmelsen inte skyldig att tillhandahålla uppdaterade versioner av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten för varan eller att förbättra eller utöka varans funktioner utöver vad de allmänna kraven förutsätter.

Om säljaren har underlåtit att sköta sina skyldigheter enligt 1 mom. finns det enligt paragrafens 2 mom. ett fel i varan.

I 3 mom. begränsas i vissa situationer säljarens ansvar för fel som enbart beror på att en uppdatering saknas. Om köparen underlåter att inom skälig tid installera uppdateringar som tillhandahållits i enlighet med 1 mom. ska säljaren inte vara ansvarig för ett fel som följer av bristen på den relevanta uppdateringen, förutsatt att säljaren har informerat köparen om att uppdateringen finns att tillgå och om konsekvenserna av köparens underlåtenhet att installera uppdateringen. Dessutom förutsätts det att köparens underlåtenhet att installera uppdateringen eller köparens felaktiga installation av den inte beror på brister i de installationsbeskrivningar som lämnats köparen.

Köparen kan alltså fritt besluta om han eller hon installerar uppdateringarna. Om köparen beslutar att inte installera de uppdateringar som behövs för att en vara med digitala delar fortfarande ska uppfylla kraven, kan köparen inte utgå från att varan fortfarande uppfyller kraven. För att bli fri från ansvar borde säljaren ha informerat köparen om att konsumentens beslut att inte installera uppdateringar som behövs för att en vara med digitala delar fortfarande ska uppfylla kraven, påverkar säljarens ansvar för de egenskaper hos en vara med digitala delar som de relevanta uppdateringarna förväntas upprätthålla. Genom momentet genomförs artikel 7.4 i varuförsäljningsdirektivet.

Enligt det föreslagna 4 mom. är en vara med digitala delar inte heller felaktig på det sätt som avses i paragrafen, om köparen vid avtalets ingående särskilt har upplysts om att han eller hon inte får information om uppdateringar och att uppdateringarna inte tillhandahålls på det sätt som avses i 1 mom., och köparen uttryckligen och separat då godkände avvikelser. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 7.5 i varuförsäljningsdirektivet.

14 §. Rättsligt fel. I paragrafen föreslås bestämmelser om rättsligt fel. Den föreslagna paragrafen är ny i konsumentskyddslagen, men den motsvarar till sitt innehåll i hög grad 41 § i köplagen som redan för närvarande ska tillämpas också på köp av varor mellan näringsidkare och konsumenter. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 9 i varuförsäljningsdirektivet.

Enligt 1 mom. är en vara felaktig om en tredje man äger varan eller har panträtt eller någon annan rätt i varan och det inte följer av avtalet att köparen ska ta emot varan med de begränsningar som tredje mans rätt medför. Bestämmelsen motsvarar 41 § 1 mom. i köplagen.

Bestämmelserna om rättsligt fel ska tillämpas om en vara som tillhör en tredje part har överlåtit till köparen. Om användningen eller återförsäljningen av varan står i strid med en tredje parts immateriella rättigheter, såsom patent-, varumärkes- eller upphovsrätt, tillämpas inte bestämmelserna om rättsligt fel. I sådana fall ska övriga bestämmelser om fel tillämpas.

Enligt 2 mom. ska köparen också få göra gällande påföljder av ett rättsligt fel, om tredje man påstår att han eller hon har en sådan rätt som avses i 1 mom. och det finns sannolika skäl för påståendet. Momentet motsvarar 41 § 3 mom. i köplagen.

15 §. Avgörande tidpunkt för bedömningen av om fel föreligger. Paragrafens 1 mom. motsvarar i sak den gällande paragrafens 1 mom. Det föreslås att momentets ordalydelse med anledning av genomförandet av direktivet ändras så att tidpunkten för avlämnande av varan ska betraktas som avgörande tidpunkt för bedömning av om fel föreligger. I den gällande lagen betraktas som avgörande tidpunkt den tidpunkt när risken för varan går över på köparen. I praktiken innebär ändringen emellertid ingen förändring jämfört med nuläget. Genom momentet genomförs delvis artikel 10.1 i direktivet.

Paragrafens 2 mom. är nytt. Det föreslås att om det rör sig om köp av varor med digitala delar där det har avtalats om kontinuerligt tillhandahållande av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten under en längre tidsperiod, ska utöver vad som föreskrivs i 1 mom. säljaren i vilket fall som helst ansvara för ett sådant fel i fråga om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten som framkommer under den period då det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska tillhandahållas enligt avtalet. Genom paragrafen genomförs till denna del delvis artiklarna 10.2 och 10.3 i direktivet.

I 2 mom. föreslås dessutom en bestämmelse om att säljaren, utöver vad som föreskrivs i 1 mom., i vilket fall som helst också ska ansvara för ett fel till följd av underlåtenhet att tillhandahålla uppdateringar som avses i 13 b § och som framkommer under den period då uppdateringarna enligt 13 b § 1 mom. ska tillhandahållas. Genom momentet genomförs till denna del delvis artikel 7.3 i direktivet, till vilken det hänvisas i artikel 10.1.

Det föreslås att 3 mom. i paragrafen ändras så att om ett fel visar sig inom ett år från den tidpunkt då varan avlämnats till köparen, ska felet antas ha funnits vid denna tidpunkt, om inte motsatsen bevisas eller detta antagande är oförenligt med felets art eller varans karaktär. I den gällande lagen antas ett fel finnas i varan, om det visar sig inom sex månader från den tidpunkt då risken för varan gick över på köparen. Bestämmelser om en minimitid på ett år finns i artikel 11.1 i direktivet, som föreslås bli genomförd genom momentet.

Den avgörande tidpunkten för bedömningen av om fel föreligger föreslås bli ändrad på samma sätt som i 1 mom. På samma sätt som hittills kan presumptionen emellertid motbevisas genom att det visas att felet har uppstått först efter den tidpunkt då varan avlämnades. Presumptionsregeln tillämpas inte heller om antagandet är oförenligt med felets art eller varans karaktär. Antagandet om fel kan vara oförenligt med varans karaktär t.ex. när varans normala livslängd är mindre än ett år. Oförenlighet med felets art kan föreligga exempelvis när det konstateras att felet är en följd av normalt slitage eller har uppstått till följd av en olycka eller att varan har skadats på grund av felaktig hantering.

Paragrafens 4 mom. motsvarar i sak gällande 15 § 3 mom. Den avgörande tidpunkten för bedömningen av om fel föreligger föreslås bli preciserad på samma sätt som i 1 mom.

15 a §. Garantin och dess betydelse. I 1 mom. föreslås en definition av begreppet garanti och av när ett fel ska anses föreligga i det fall att garanti har getts för en vara. Enligt momentet avses med garanti en utfästelse som säljaren eller en tredje part för säljarens räkning har ingått för en viss tid i fråga om en varas användbarhet eller andra egenskaper. Liksom hittills ska garantin alltid utgöra en extra förmån för köparen.

För att denna ytterligare utfästelse ska uppfylla definitionen av garanti, ska det inte få tas ut en tilläggsavgift av konsumenten för utfästelsen. Om det för varan ges en sådan ytterligare utfästelse för vilken konsumenten måste betala, ska det inte längre röra sig om en garanti enligt konsumentskyddslagen, och utfästelsen i fråga ska inte få kallas ”garanti”.

Om varan under garantitiden försämras i förhållande till villkoren i garantibeviset och i den reklam som gällde garantin vid tidpunkten för eller före avtalets ingående, ska varan enligt den föreslagna bestämmelsen anses vara felaktig. Vid bedömningen av felet ska således dels det som anges i villkoren i garantibeviset, dels det som anges i den reklam som gäller garantin tillmätas relevans.

Genom momentet genomförs delvis artikel 17.1 första stycket i direktivet. Till den del det i momentet föreskrivs om en lindrigare bevisbörda än normalt, är den föreslagna regleringen dock nationell och motsvarar nuläget.

Bestämmelsen i 2 mom. motsvarar i övrigt gällande 2 mom., men för tydlighetens skull föreslås det att omnämnandet av ”för säljarens räkning” flyttas till 1 mom. I övrigt motsvarar momentet gällande 15 a § 2 mom. Genom momentet genomförs delvis artikel 17.1 första stycket i direktivet.

Paragrafens 3 mom. är nytt. I momentet föreslås det bli föreskrivet att om de villkor som fastställs i garantibeviset avviker till köparens nackdel från de villkor som fastställs i reklamen, ska garantin var bindande i enlighet med de villkor som fastställs i reklamen, om inte reklamen i tid har rättats i överensstämmelse med eller på ett sätt som kan jämföras med hur villkoren framställdes i reklamen. Genom momentet genomförs artikel 17.1 andra stycket i direktivet.

Paragrafens 4 mom. motsvarar gällande 15 a § 3 mom.

15 b §. Garantins innehåll och tillhandahållande av garantin. Paragrafens rubrik föreslås bli ändrad så att den motsvarar den reviderade paragrafens innehåll. Enligt 1 mom. ska det upprättas ett klart och begripligt bevis över garantin, dvs. ett garantibevis. Hur klart och begripligt beviset är bedöms på objektiva grunder. Vidare ska enligt momentet garantibeviset tillhandahållas köparen personligen senast vid tidpunkten för avlämnandet av varan antingen skriftligt eller elektroniskt, så att köparen kan bevara och återge beviset i oförändrad form. Enligt den gällande lagen ska garantin endast om köparen har begärt detta ges skriftligen eller elektroniskt och så att köparen har varaktig tillgång till den. Genom momentet genomförs delvis artikel 17.2 i direktivet.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om de omständigheter som ska framgå av garantibeviset. Bestämmelsen motsvarar till sitt sakinnehåll i stor utsträckning gällande 15 b § 1 mom., men regleringen är mer detaljerad. Genom momentet genomförs delvis artikel 17.2 i direktivet. Enligt 1 punkten ska av garantibeviset för det första framgå garantigivarens namn och adress. Enligt 2 punkten ska i garantibeviset också nämnas den vara för vilken garantin gäller samt enligt 3 punkten nämnas villkoren för garantin. Dessutom ska av garantibeviset enligt 4 punkten framgå det förfarande som köparen ska följa för att garantin ska genomföras. Enligt 5 punkten ska intrycket innehålla en klar redogörelse för att köparen har rättigheter enligt lag och att garantin inte begränsar dessa rättigheter.

Paragrafens 3 mom. motsvarar gällande 15 b § 3 mom.

16 §. Köparens rättigheter. Paragrafen är ny. I paragrafen föreslås en förteckning över de eventuella rättsmedel som köparen förfogar över i en situation där varan har ett fel som säljaren ansvarar för. Bestämmelsen föreslås vara enbart en sammanställning av de tillgängliga rättsmedlen. Genom bestämmelsen genomförs artikel 13.1 i direktivet.

16 a §. Reklamation. Paragrafen motsvarar gällande 16 §. Att paragrafen hålls kvar i lagen baserar sig på möjligheten enligt artikel 12 i varuförsäljningsdirektivet att föreskriva om köparens

skyldighet att upplysa om fel. Motiveringar till att bestämmelsen hålls kvar i lagen läggs fram i avsnitt 5.1.

Paragrafens 2 mom. motsvarar i övrigt 16 § i den gällande lagen, men det föreslås att hänvisningen i 2 punkten till den upphävda produktsäkerhetslagen ersätts med en hänvisning till konsument säkerhetslagen (920/2011).

18 §. Avhjälpande av fel. I 1 mom. föreslås bestämmelser om säljarens skyldighet att vid fel i varan fullgöra avtalet antingen genom att reparera den felaktiga varan eller leverera en felfri vara. Momentet motsvarar i stor utsträckning gällande 18 § 1 mom., men det föreslås bli förtydligat så att det av momentet i enlighet med vad som förutsätts i artikel 13.2 i varuförsäljningsdirektivet entydigt framgår att konsumenten i princip har rätt att själv bestämma på vilket sätt felet ska avhjälpas. Trots att det redan i ingressen till det gamla varuförsäljningsdirektivet betonades att köparen har valfrihet i fråga om reparation respektive ny leverans, har det nationella rättsläget inte till denna del motsvarat direktivet.

Säljaren ska dock enligt förslaget inte vara skyldig att avhjälpa felet på det sätt på vilket köparen kräver eller över huvud taget, om det föreligger ett hinder som säljaren inte kan övervinna eller det skulle medföra oskäligen kostnader för honom eller henne att avhjälpa felet. I sådana fall ska hänsyn tas i synnerhet till betydelsen av felet samt till varans värde, i det fall att varan inte hade haft något fel, samt till huruvida rättelse kan ske på något annat sätt utan betydande olägenhet för köparen. Säljaren ska ha möjlighet att vägra att byta ut varan mot en felfri vara och i stället erbjuda sig att avhjälpa felet exempelvis i det fall att konsumenten på grund av att varan har en lite skräma kräver att få en felfri vara trots att det felet lätt kunde avhjälpas. Genom momentet genomförs till denna del artikel 13.2 och 13.3 i varuförsäljningsdirektivet.

I andra meningen i det gällande 18 § 1 mom. föreskrivs det om hur avhjälpandet ska ske. Denna reglering föreslås bli flyttad till den nya 18 a §, där det föreslås bestämmelser om förfarandet vid avhjälpande av fel.

I gällande 18 § 2 mom. föreskrivs det om säljarens rätt att på egen bekostnad avhjälpa felet, även om köparen inte kräver att felet avhjälpas eller kräver att få en felfri vara. Momentet föreslås bli upphävt, eftersom det bedöms strida mot varuförsäljningsdirektivet. Det nuvarande 3 mom. blir av denna anledning 2 mom. Det föreslås dock att hänvisningen till gällande 2 mom. stryks i momentet. Att de bestämmelser som ingår i det nuvarande 3 mom. hålls kvar anses vara möjligt med stöd av skäl 54 i ingressen till direktivet.

18 a §. Förfarande vid avhjälpande av fel. Paragrafen är ny. Enligt den första meningen i 1 mom. ska köparen göra den vara som ska repareras eller bytas ut tillgänglig för säljaren. Bestämmelsen motsvarar det gällande rättsläget. Genom bestämmelsen genomförs delvis artikel 14.2 i direktivet.

Om varan byts ut, ska köparen enligt den andra meningen i momentet dock inte behöva returnera den vara som han eller hon har tagit emot förrän omleverans sker. Bestämmelsen motsvarar 64 § 3 mom. i köplagen, som redan nu ska tillämpas också på konsumentköp.

Köparen ska inte heller vara skyldig att betala för normal användning av den utbytt varan under den tid som föregått bytet. Bestämmelsen motsvarar i sak det gällande rättsläget, och genom den genomförs delvis artikel 14.4 i direktivet. Omvänt innebär detta att säljaren ska ha rätt att av köparen få ersättning för sådan värdenedsättning av varan som beror på att varan försämrats eller minskat vid annan användning än normal användning. Vad som ska anses vara normal användning av varan bör bedömas på objektiva grunder. Den normala användningen kan variera

t.ex. beroende på det hushåll till vilket varan har köpts. Om varan exempelvis har skaffats till ett hushåll som består av flera personer är det naturligt att varan används i större utsträckning och att den också förbrukas snabbare än i en personshushåll, även om det skulle röra sig om normal användning av varan. Om varan försämrats eller minskar t.ex. på grund av att köparen har använt varan i strid med dess ändamål eller med bruksanvisningarna, kan detta däremot inte betraktas som normal användning av varan.

Om varan emellertid har förstörts, förkommit, försämrats eller minskat på grund av sina egna egenskaper eller genom någon annan sådan omständighet som inte beror på köparen, eller om varan har förstörts, försämrats eller minskat på grund av en åtgärd som har varit nödvändig för kontrollen av varans felfrihet, ska köparen inte vara skyldig att betala säljaren ersättning för sådan förstörelse eller förlust av varan eller för den värdenedsättning som beror på försämringen eller minskningen.

Enligt 2 mom. ska avhjälpande av fel ske inom skälig tid efter det att köparen har informerat säljaren om felet och så att det inte leder till kostnader eller betydande olägenhet för köparen, med beaktande av varans natur och det ändamål för vilket köparen behövde varan. Momentet motsvarar i stor utsträckning den andra meningen i det gällande 18 § 1 mom. Genom momentet genomförs artikel 14.1 i varuförsäljningsdirektivet. Av betydelse är dessutom definitionen av ordet ”kostnadsfritt” som ingår i artikel 2.14 i direktivet. Enligt direktivet avses med ”kostnadsfritt” utan de nödvändiga kostnader som uppkommer för att återställa varor till avtalsenlighet, särskilt kostnader för postbefordran, transport, arbetskraft eller material.

Vad som ska betraktas som skälig tid bör bestämmas från fall till fall. Bedömningen påverkas t.ex. av om det handlar om avhjälpande av fel eller leverans av en ny, felfri vara. Om felet avhjälpas, kan tidsfristen påverkas av exempelvis felets art och omfattning. För att säljaren ska kunna avhjälpa felet inom en skälig tid efter det att köparen informerat om felet, bör köparen givetvis se till att varan är tillgänglig för säljaren för reparation. Om köparen inte har gjort detta, kan inte säljaren antas kunna avhjälpa felet inom skälig tid.

Enligt gällande 18 § 1 mom. får avhjälpandet inte åsamka köparen väsentlig olägenhet. Till denna del föreslås det att ordalydelsen i momentet preciseras i enlighet med artikel 14.1 c i direktivet, så att avhjälpandet ska ske så att det inte leder till kostnader eller betydande olägenhet för köparen, med beaktande av varans natur och det ändamål för vilket köparen behövde varan. Syftet med ändringarna är inte att ändra det gällande rättsläget.

Enligt den första meningen i 3 mom. ska säljaren på egen bekostnad återta den vara som ska bytas ut. Bestämmelsen motsvarar det gällande rättsläget. Genom bestämmelsen genomförs delvis artikel 14.2 i direktivet. I momentet ska det dessutom föreskrivas att om en reparation eller ett utbyte kräver avlägsnande av en vara som installerats innan felet blev uppenbart, ska säljaren också se till att den felaktiga varan avlägsnas och en felfri vara installeras och svara för kostnaderna för avlägsnandet och installationen, under förutsättning att varan har installerats på ett sätt som är förenligt med dess natur och ändamål. Huruvida installationen av varan ursprungligen har ankommit på säljaren eller på köparen ska inte vara relevant.

Om en vara har installerats i strid med varans natur och ändamål, ska säljaren inte behöva se till att varan avlägsnas eller stå för kostnaderna för avlägsnandet. Med avlägsnande ska avses att den felaktiga varan exempelvis lösgörs från den omgivning i vilken den har installerats. En sådan installerad vara kan vara t.ex. en hushållsmaskin som installerats i köksinredning.

Säljaren ska också sörja för installationen av den felfria varan och för de kostnader detta medför.

Genom momentet genomförs artikel 14.3 i direktivet.

19 §. Prisavdrag och hävning av köp. I paragrafen föreslås på samma sätt som i den gällande paragrafen bestämmelser om de förutsättningar under vilka köparen kan kräva prisavdrag eller hävning av köpet på grund av ett fel i varan. Paragrafen föreslås bli ändrad för att artikel 13.4 och 13.5 i varuförsäljningsdirektivet ska genomföras på korrekt sätt.

Enligt den föreslagna 1 mom. 1 punkten ska köparen få kräva prisavdrag eller hävning av köpet om det är omöjligt att avhjälpa felet eller det skulle medföra sådana oskäliga kostnader som avses i 18 § 1 mom. En sådan situation kan föreligga exempelvis när det redan på förhand är uppenbart att felet inte kan avhjälpas och det heller inte är möjligt att leverera en felfri vara. Bestämmelsen i 1 punkten motsvarar det gällande rättsläget.

Enligt 2 punkten ska köparen få kräva prisavdrag eller häva köpet också om säljaren inte har avhjälpit felet. En förutsättning ska då vara att det förflutit en i 18 a § 2 mom. avsedd skälig tid sedan felmeddelandet gavs, och avhjälpande ännu inte har skett. Köparen ska få kräva prisavdrag eller häva köpet också när felet inte har avhjälpits på det sätt som förutsätts i 18 a § 3 mom. För närvarande är en förutsättning för att kräva prisavdrag eller hävning av köp bl.a. att avhjälpande av felet inte har skett på det sätt som avses i 18 §. Enligt den föreslagna bestämmelsen är det de förfaranden som avses i 3 mom. i den nya 18 a § som ska bedömas. Således ska köparen ha rätt att kräva prisavdrag eller hävning av köpet, om säljaren t.ex. inte har sett till att en vara som installerats avlägsnas i enlighet med 18 a § 3 mom.

Enligt 3 punkten ska köparen ha motsvarande rätt om säljaren har meddelat eller det klart framgår av omständigheterna att säljaren inte kommer att avhjälpas felet inom skälig tid eller utan att det medför betydande olägenhet för köparen. Vid bedömningen av olägenheten för köparen ska hänsyn tas till bland annat varans karaktär och det ändamål för vilket köparen har skaffat varan.

Enligt 4 punkten ska köparen ha motsvarande rätt också om fel i varan framkommer trots att säljaren redan har försökt bringa varan i överensstämmelse med kraven i 5 kap. Vid tillämpningen av bestämmelsen bör hänsyn bl.a. tas till huruvida det rör sig om samma fel eller ett annat fel samt vid varans typ, värde och karaktär. Om det rör sig om samma fel som framkommer på nytt, ska köparen i regel ha rätt att kräva prisavdrag eller häva köpet. Om det fel som upptäcks i varan däremot är något annat än det som upptäcktes tidigare, ska det enligt förslaget vara motiverat att ge säljaren ännu en möjlighet att avhjälpas felet, i synnerhet om det rör sig om en dyr vara med komplex uppbyggnad. Vid bedömningen av om säljaren ska ges en ytterligare möjlighet att avhjälpas felet, bör det å andra sidan också i fråga om dyrare varor med komplex uppbyggnad tas hänsyn till om köparen fortfarande kan förväntas ha förtroende för säljarens förmåga att avhjälpas felet.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska köparen trots vad som föreskrivs i 1 mom. omedelbart få kräva prisavdrag eller hävning av köpet, om felet är av så allvarlig art att avhjälpande av felet inte kan komma i fråga. Med stöd av skäl 52 i ingressen till direktivet kan köparen om felet är allvarligt inte nödvändigtvis längre ha förtroende för säljarens förmåga att återställa varan till avtalsenlighet. Detta kan vara fallet exempelvis om felet allvarligt påverkar köparens förmåga att använda varan normalt och köparen inte kan förväntas lita på att problemet skulle kunna avhjälpas genom att säljaren reparerar eller byter ut varan.

Enligt 3 mom. ska rätten att häva köpet dock inte gälla om felet är ringa. Enligt förslaget ska säljaren ha bevisbördan för att felet är ringa. Momentet motsvarar det gällande rättsläget. Vid bedömningen av om ett fel är ringa ska hänsyn tas till den övergripande betydelsen av felet för

köparen. Ett fel kan anses vara ringa t.ex. när det lätt och snabbt kan avhjälpas. Även olika slags ytdefekter kan vara av ringa art.

Enligt artikel 16.1 i direktivet ska konsumenten utöva rätten att häva köpeavtalet genom ett uttalande till säljaren, där konsumenten ger uttryck för sitt beslut att häva köpeavtalet. Punkten kan betraktas som till den grad självklar att det inte anses nödvändigt att genomföra den separat.

19 a §. Prisavdragets storlek. Paragrafen är ny, och genom den genomförs artikel 15 i direktivet. Den föreslagna paragrafen motsvarar i sak 38 § i den gällande köplagen. I 5 kap. i den gällande konsumentskyddslagen finns ingen motsvarande bestämmelse om hur prisavdrag ska beräknas, men enligt 19 § i det gällande kapitlet har köparen rätt att kräva ett prisavdrag som motsvarar felet. I praktiken blir man ofta tvungen att från fall till fall bestämma vad som är ett proportionerligt prisavdrag.

20 §. Skadestånd vid fel i varan. Paragrafens 1 mom. motsvarar gällande lag.

Bestämmelsen i 2 mom. är ny i konsumentskyddslagen, men den motsvarar köplagens 41 § 2 mom. som redan för närvarande ska tillämpas också på konsumentköp. Enligt det momentet har köparen alltid rätt till ersättning för den skada han lider genom ett rättsligt fel som förelåg vid köpet, om han varken kände till eller borde ha känt till felet. Bestämmelsen behöver tas in också i konsumentskyddslagen, eftersom det i den lagen föreslås uttryckliga bestämmelser även om rättsligt fel. Det föreslagna momentet kommer liksom de övriga bestämmelserna i paragrafen att vara nationell reglering.

Paragrafens 3 mom. motsvarar 2 mom. i den gällande lagen.

22 §. Skadeståndsskyldighet för andra än säljaren. Hänvisningen i 1 mom. till ett fel enligt 13 § 1 mom. föreslås bli ändrat till en hänvisning till fel som hänför sig till lämnande av 12 § 2 mom. 4 punkten avsedda uppgifter.

22 a §. Preskription av krav på gottgörelse. I den gällande lagen har det inte föreskrivits någon särskild bakre gräns för ansvarstiden vid fel. Någon sådan föreslås inte heller nu, på de grunder som nämns i avsnitt 5.1 i motiveringen. Det föreslås dock att det till den föreslagna nya paragrafen för tydlighetens skull fogas en informativ hänvisning till lagen om preskription av skulder, utifrån vilken således liksom hittills ska bestämmas den absoluta bakre gränsen för säljarens ansvar för fel.

Enligt 7 § 1 mom. 1 punkten i lagen om preskription av skulder börjar preskriptionstiden för skadestånd och gottgörelse av annat slag löpa när det gäller ersättning för avtalsbrott, då köparen har upptäckt felet eller bristen i köpeobjektet eller då någon annan avtalspart som är borgenär har eller borde ha upptäckt en felaktighet i fullgörandet av avtalet. När det gäller återbäring av obehörig vinst börjar preskriptionstiden enligt den lagens 7 § 1 mom. 4 punkt löpa då den som kan framställa ett sådant krav fick kännedom om eller borde ha känt till att något har skett som har lett till att det uppstått obehörig vinst som skall återbäras och vem som fått den obehöriga vinsten. Enligt 7 § 2 mom. i lagen om preskription av skulder måste preskriptionen dock avbrytas innan tio år har gått från avtalsbrottet eller från den händelse som har orsakat skadan eller lett till uppkomsten av obehörig vinst. Denna tidsfrist begränsar dock inte den skadelidandes rätt att kräva ersättning för person- eller miljöskador.

Genom paragrafen anges till denna del genomförandet av artikel 10 i direktivet. Vid genomförandet utnyttjas den möjlighet som ges i artikel 10.5.

24 §. Tidpunkt för betalningen. Paragrafen motsvarar till övriga delar gällande lag, men i 3 mom. föreslås en hänvisningsteknisk ändring.

24 a §. Köparens skyldighet att medverka. I paragrafen föreslås bestämmelser om köparens skyldighet att medverka. I gällande 5 kap. finns inga bestämmelser om köparens skyldighet att medverka, men vid köp av varor mellan näringsidkare och konsumenter tillämpas för närvarande de bestämmelser i köplagen som gäller köparens medverkan. Paragrafen motsvarar i sak köplagens 50 §. Eftersom köparens medverkan till köpet har stor betydelse med tanke på genomförandet av köpet föreslås det att bestämmelser om köparens skyldighet att medverka tas in direkt i konsumentskyddslagen. Det rör sig om rent nationell reglering.

Enligt *1 punkten* ska köparen medverka till köpet på ett sådant sätt som skäligen kan förväntas av honom eller henne, för att säljaren ska kunna fullgöra avtalet. I bestämmelsen avses med köparens medverkan sådan medverkan som sker i det skede som föregår avlämnandet av varan och som är en förutsättning för att säljaren ska kunna fullgöra sin egen prestationsskyldighet. Sådan medverkan från köparens sida kan behövas närmast när köpet gäller en vara som säljaren ska tillverka eller anskaffa på basis av köparens beställning.

Enligt *2 punkten* ska köparen dessutom hämta eller ta emot varan. Beträffande denna skyldighet kan det dock endast i vissa specialfall bli fråga om egentliga påföljder för avtalsbrott.

24 b §. Krav på fullgörande av köp på grund av bristande medverkan. Paragrafen gäller säljarens rätt att kräva att köparen fullgör den skyldighet att medverka som avses i 24 a § 1 punkten. Paragrafen motsvarar köplagens 53 §. Det rör sig om rent nationell reglering.

Om köparen inte medverkar till köpet i enlighet med bestämmelsen i 24 a § 1 punkten, ska enligt det föreslagna *1 mom.* säljaren få hålla fast vid köpet och kräva att köparen medverkar till köpet i enlighet med den punkten. Köparen ska dock inte vara skyldig att medverka till köpet, om det föreligger ett hinder som han eller hon inte kan övervinna eller om hans eller hennes medverkan skulle förutsätta uppoffringar som inte är rimliga med hänsyn till säljarens intresse av köparens medverkan. Av relevans vid bedömningen av situationen ska i synnerhet vara hur viktigt det är för säljaren att avtalet alls fullgörs.

I *2 mom.* föreslås bestämmelser om att säljaren ska få kräva att köparen medverkar till köpet, om ett i *1 mom.* avsett hinder eller missförhållande upphör inom skälig tid.

I *3 mom.* föreslås en bestämmelse om att säljaren förlorar rätten att kräva att köparen medverkar till köpet, om han eller hon dröjer orimligt länge med att framställa kravet.

25 §. Krav på fullgörande av köp i vissa andra fall. Det föreslås att den gällande paragrafens rubrik "Avbeställning" ändras så att den bättre motsvarar paragrafens ändrade innehåll. Det rör sig om rent nationell reglering.

I *1 mom.* föreslås en bestämmelse om att säljaren ska ha rätt att hålla fast vid köpet och kräva betalning om köparen inte betalar i rätt tid. Bestämmelsen motsvarar det gällande rättsläget. För att regleringen ska vara tydlig anses det dock behövligt att i lagen ta in en bestämmelse om saken.

Om köparen bryter mot avtalet genom att avbeställa en vara innan den har avlämnats, ska säljaren enligt det föreslagna *2 mom.* inte ha rätt att hålla fast vid köpet och kräva betalning. Där-
emot ska säljaren ha rätt till ersättning enligt 28 § för den skada som han eller hon lider. Mo-
mentet motsvarar 25 § i det gällande kapitlet.

26 §. Säljarens rätt att häva köpet på grund av dröjsmål med betalningen. Paragrafen motsvarar gällande 27 §. Det föreslås att paragrafens rubrik preciseras så att det framgår att det rör sig om säljarens rätt att häva köpet på grund av köparens dröjsmål med betalningen. Preciseringsen behövs eftersom till kapitlet också föreslås bli fogad en bestämmelse om säljarens rätt att häva köpet på grund av bristande medverkan. Det rör sig om rent nationell reglering.

27 §. Säljarens rätt att häva köpet på grund av bristande medverkan. I paragrafen föreslås bestämmelser om säljarens rätt att häva köpet om köparen inte har fullgjort sin skyldighet att medverka till fullgörandet av köpet eller sin skyldighet att hämta eller ta emot varan. Paragrafens 1–3 mom. motsvarar köplagens 55 §. Det rör sig om rent nationell reglering.

Den första meningen i 1 mom. gäller säljarens rätt att häva köpet i sådana fall då köparen inte medverkar till köpet i enlighet med 24 a § 1 punkten. En förutsättning för hävningsrätten ska vara att avtalsbrottet är av väsentlig betydelse för säljaren och köparen insåg eller borde ha insett detta. Enligt den andra meningen i momentet ska säljaren under samma förutsättningar få häva köpet, om köparen inte i rätt tid hämtar eller tar emot varan och det framgår av avtalet eller omständigheterna att säljaren har ett särskilt intresse av att bli av med det som han eller hon har sålt. Hävning av avtalet vid bristande medverkan från köparens sida kan komma i fråga t.ex. i en – sannolikt mycket exceptionell – situation där säljarens övriga affärsverksamhet orsakas betydande olägenhet eller lider betydande skada om fullgörandet av avtalet med köparen fördröjs på grund av att köparen inte fullgör sin skyldighet att medverka. I en situation där köparen har försummat att hämta eller ta emot varan förutsätter hävningen av avtalet att köparens dröjsmål är av väsentlig betydelse för säljaren och köparen insåg eller borde ha insett detta. En ytterligare förutsättning är att det av avtalet eller annars av omständigheterna framgår att säljaren har ett särskilt intresse av att bli av med det som han eller hon har sålt.

Enligt 2 mom. ska säljaren likaså få häva köpet, om köparen inte inom en bestämd tilläggstid som säljaren har förelagt köparen och som inte är oskäligt kort i enlighet med 1 punkten medverkar till köpet enligt 24 a § 1 punkten, eller i enlighet med 2 punkten hämtar eller tar emot varan, i det fall det av avtalet eller omständigheterna framgår att säljaren har ett särskilt intresse av att bli av med det som han eller hon har sålt. Vid bedömningen av tilläggstidens längd ska hänsyn tas till vilkendera skyldigheten det rör sig om. Tilläggstiden ska ge köparen en realistisk möjlighet att fullgöra skyldigheten. När försäljaren förelägger tilläggstiden är han eller hon dock inte skyldig att ta hänsyn till köparens individuella behov och omständigheter. Utnyttjandet av bestämmelsen om tilläggstid får dock inte leda till att ett avtalsbrott som är oväsentligt ur säljarens synvinkel ger säljaren rätt att häva avtalet.

Enligt 3 mom. ska säljaren medan en tilläggstid löper få häva köpet endast om köparen meddelar att han eller hon inte kommer att fullgöra sina skyldigheter inom tilläggstiden.

Enligt 4 mom. ska säljaren inte få häva köpet på grund av att köparen inte har hämtat eller tagit emot varan, om säljaren inte meddelar köparen om hävningen innan köparen har fullgjort sin skyldighet. Momentet motsvarar den bestämmelse som framgår av köplagens 59 § 1 mom. Säljaren får således inte häva köpet efter att köparen har hämtat eller tagit emot varan.

Om köparen har medverkat till köpet enligt 24 a § 1 punkten, men har gjort det alltför sent, får säljaren enligt det föreslagna 5 mom. inte häva köpet på grund av dröjsmålet, om säljaren inte inom skälig tid efter att ha fått kännedom om att köparen fullgjort sin skyldighet att medverka meddelar köparen att han eller hon häver köpet. Momentet motsvarar den bestämmelse som framgår av köplagens 59 § 2 mom.

28 a §. Dröjsmålsränta. Paragrafen motsvarar gällande 26 §.

28 b §. Partiellt avtalsbrott. Paragrafen är ny i konsumentskyddslagen men den motsvarar 43 § i köplagen, som redan för närvarande ska tillämpas också på köp av varor mellan näringsidkare och konsumenter.

Om endast en del av leveransen är försenad eller felaktig, ska enligt första meningen i *1 mom.* bestämmelserna om avtalsbrottet i fråga tillämpas på denna del. Enligt den andra meningen i momentet ska köparen dock få häva köpet i dess helhet, om köparen inte rimligen kan förväntas godkänna endast den del av leveransen som uppfyller kraven i kapitlet.

Bestämmelsen baserar sig på artikel 16.2 i varuförsäljningsdirektivet, och gäller fall där en viss del av ett varuparti eller av de enskilda varor som ingår i det försenas eller är felaktiga. I detta sammanhang avses däremot inte sådana fall där felet visserligen hänför sig till en bestämd del av varan men där denna del har en så nära fysisk eller funktionell anknytning till varan som helhet att den berörda delen inte kan skiljas från helheten. Om det t.ex. finns ett fel i en maskindel eller i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten i en vara med digitala delar, ska det anses röra sig om ett fel i varan som helhet. Momentet är inte heller avsett att bli tillämpat på sådana fall där en maskin som ska monteras och installeras hos köparen levereras i flera lådor, och leveransen av en låda fördröjs.

Den första meningen i momentet har den största praktiska betydelsen med tanke på köparens hävningsrätt. Bestämmelsen innebär att köparen får häva köpet till den del leveransen är felaktig eller försenad och behålla resten av varan. De i 19 § angivna allmänna förutsättningarna för hävning på grund av fel bör då uppfyllas i fråga om den del av leveransen som avtalsbrottet gäller.

Enligt den andra meningen i momentet får köparen när avtalsbrottet gäller en del av leveransen häva köpet i dess helhet, om avtalsbrottet är väsentligt med tanke på hela köpet. Hävning av köpet i dess helhet kan komma i fråga t.ex. om köparen med beaktande av varans tilltänkta ändamål inte utan betydande olägenhet kan ta emot endast en del av leveransen.

Om det rör sig om en del av ett paket av tjänster som ett teleföretag tillhandahåller i enlighet med 108 a § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation, tillämpas bestämmelserna i den lagen.

Om det kan antas att säljaren anser sig ha fullgjort köpet i dess helhet trots att allt inte har avlämnats, ska i ett sådant fall enligt *2 mom.* tillämpas bestämmelserna om fel. Momentet gäller fall där omständigheterna visar att säljaren sannolikt av misstag har levererat en ofullständig mängd varor. Som exempel kan nämnas situationer där det finns några mindre brister i varans kvantitet, eller viss mindre utrustning för varan saknas i leveransen. I en sådan situation kan köparen kräva att felet avhjälps eller rentav kräva omleverans. Till denna del motsvarar förslaget till sitt innehåll köplagens 43 § 2 mom. och är nationell reglering.

28 c §. Hävning av köp vid successiv leverans. Paragrafen är ny i konsumentskyddslagen, men motsvarar köplagens 56 §. I *1 mom.* föreslås en bestämmelse om att om avlämnandet av varan ska ske efter hand och någon delleverans är försenad eller felaktig, får köparen häva köpet i fråga om denna delleverans enligt de bestämmelser som i övrigt gäller om hävning av köp.

I *2 mom.* föreslås en bestämmelse om att om dröjsmålet eller felet ger anledning att anta att ett avtalsbrott som ger rätt till hävning kommer att inträffa beträffande någon senare delleverans, får köparen på denna grund häva köpet i fråga om en sådan senare leverans, om det sker inom skälig tid.

28 d §. Verknningar av hävning. Paragrafen om verkningarna av hävning är ny i konsument-skyddslagen. För närvarande finns bestämmelser om verkningar av hävning i köplagen, som till denna del också tillämpas på konsumentköp.

Om köpet hävs bortfaller enligt det föreslagna *1 mom.* säljarens skyldighet att avlämna varan och köparens skyldighet att betala och medverka till köpet. Momentet motsvarar det gällande rättsläget.

Om köparen använder sin rätt att häva köpet, ska enligt det föreslagna *2 mom.* köparen på säljarens bekostnad återsända varan till säljaren, och säljaren ska till köparen återbetala priset för varan vid mottagandet av varan eller enligt bevis som tillhandahålls av köparen om att han eller hon har skickat tillbaka varan. Ett i momentet avsett bevis kan t.ex. vara ett returkvitto av vilket det framgår att köparen har skickat tillbaka varan till säljaren. Genom momentet genomförs artikel 16.3 i varuförsäljningsdirektivet.

Köparen är i regel inte skyldig att returnera varan till ett annat ställe än det där han eller hon har tagit emot varan. I vissa fall kan det dock förutsättas att köparen ser till att varan skickas till säljaren, om detta är skäligt med hänsyn till varans art. Utgångspunkten är att säljaren ska återbetala priset för varan till köparen på samma sätt och på samma ställe som priset betalades till säljaren. Om detta inte längre är möjligt, kan säljaren återbetala priset också på något annat sätt som säljaren och köparen kommer överens om.

28 e §. Nyttan av en vara. Paragrafen är ny i konsumentskyddslagen, men den motsvarar köplagens 65 §, som ska tillämpas också på konsumentköp. Med stöd av artikel 16.3 andra stycket i varuförsäljningsdirektivet anses det vara möjligt att bevara det rådande rättsläget till denna del.

Om köpet hävs, ska köparen enligt *1 mom.* till säljaren ge ut den avkastning av varan som han eller hon har fått samt betala en skälig ersättning, om han eller hon har haft annan nytta av varan. Om säljaren ska återbetala priset för varan, ska säljaren enligt *2 mom.* betala ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) från den dag han eller hon tog emot betalningen.

29 §. Tillämpning av köplagen. I paragrafen föreslås på samma sätt som i den gällande paragrafen en bestämmelse om tillämpningen av köplagen på sådana köp av varor där säljaren är en näringsidkare och köparen är en konsument. För tydlighetens skull föreslås paragrafen dock bli ändrad så att den innehåller en förteckning över de bestämmelser i köplagen som utöver bestämmelserna i 5 kap. ska tillämpas på köp av varor mellan näringsidkare och konsument. Med avvikelse från nuläget ska de bestämmelser i köplagen som förtecknas i 29 § vid sidan av bestämmelserna i 5 kap. vara tvingande vid sådant köp av varor mellan näringsidkare och konsument som omfattas av tillämpningsområdet för kapitlet.

Enligt *1 mom.* ska på köp som omfattas av tillämpningsområdet för 5 kap. tillämpas vad som föreskrivs i 8 §, 9 § 2 och 3 mom., 46 § 1 mom., 61 och 62 §, 63 § 2 och 3 mom., 72 §, 73 § 1 mom. samt 74, 79 och 82 § i köplagen. Bestämmelserna i fråga ska också för närvarande tillämpas på sådant köp av varor mellan näringsidkare och konsument som omfattas av tillämpningsområdet för 5 kap., om inte näringsidkaren och konsumenten har kommit överens om något annat.

I 8 § köplagen finns bestämmelser om ordnande av transport av varor. Paragrafen är väsentlig också vid sådant köp av varor som omfattas av tillämpningsområdet för konsumentskyddslagens 5 kap. I 9 § 2 och 3 mom. i köplagen föreskrivs det om tiden för varans avlämnande. I paragrafens 2 mom. föreskrivs det att om varan ska avlämnas inom en viss tidrymd och det inte

av omständigheterna framgår att det ankommer på köparen att välja tidpunkten för avlämnandet, ska denna bestämmas av säljaren. Vidare föreskrivs det i 3 mom. att om säljaren vid hämtningsköp ska bestämma tidpunkten för avlämnandet, ska han i tid underrätta köparen om när varan finns tillgänglig för avhämtning.

I köplagens 46 § 1 mom. föreskrivs det om hur priset på en vara bestäms när priset beräknas efter antal, mått eller vikt. Som grund för beräkningen ska då användas varans mängd vid den tidpunkt då risken för varan går över på köparen. Motsvarande reglering finns inte i vare sig i konsumentskyddslagen eller i statsrådets förordning om prisinformation vid marknadsföring av konsumtionsnyttigheter (553/2013).

I köplagens 61 § föreskrivs det om stoppningsrätt, och i lagens 62 § föreskrivs det om hävning av köp i en situation där det står klart att det kommer att inträffa ett avtalsbrott som ger en part rätt att häva köpet. Eftersom paragraferna i fråga kan bli tillämpliga också vid sådant köp av varor mellan näringsidkare och konsumenter som omfattas av tillämpningsområdet för 5 kap., är en hänvisning till köplagen motiverad.

I 63 § 2 och 3 mom. i köplagen föreskrivs det om en situation där köparen har försatts i konkurs. Även om bestämmelsernas torde ha endast ringa betydelse när köparen är en konsument, är det ändå möjligt att t.ex. en enskild näringsidkare försätts i konkurs, varvid den egendom som personen förvärvat i egenskap av näringsidkare kan förväxlas med den egendom som personen förvärvat som privatperson. I en sådan situation kan bestämmelser om förfarandet i det fall att köparen försätts i konkurs vara behövliga.

I 72 §, 73 § 1 mom. och 74 § i köplagen föreskrivs det om köparens och säljarens vårdplikt i fråga om varan samt om förvaring av en vara hos tredje man. Dessa bestämmelser kan vara väsentliga också vid sådant köp av varor mellan näringsidkare och konsumenter som omfattas av tillämpningsområdet för 5 kap.

I köplagens 79 § föreskrivs det om avkastning av en vara. Eftersom 5 kap. i konsumentskyddslagen inte innehåller någon bestämmelse om avkastningen av en vara, behövs det till denna del en hänvisning till köplagen.

Dessutom blir 82 § i köplagen tillämplig till den del det i den paragrafen hänvisas till bestämmelser som blir tillämpliga vid sådant köp av varor mellan näringsidkare och konsumenter som omfattas av tillämpningsområdet för 5 kap.

Enligt den sista meningen i momentet ska på hävning av köp tillämpas 66 § i köplagen. Till den del den bestämmelsen för närvarande gäller leverans av en felfri vara, kommer bestämmelserna i köplagen att ersättas med bestämmelserna i den föreslagna 18 a § vid köp mellan näringsidkare och konsumenter.

Det föreslås att på köparens rätt till ersättning för prisskillnad ska tillämpas vad som föreskrivs i 68 och 69 § i köplagen. Bestämmelsen motsvarar det gällande rättsläget.

Enligt 2 mom. ska på köp som omfattas av tillämpningsområdet för kapitlet också tillämpas bestämmelserna i 75–78 § i köplagen. Säljaren ska dock inte med stöd av nämnda paragrafer ha rätt till större ersättning än vad som bestäms i 28 § i det föreslagna kapitlet. Vad som föreskrivs i 76 § 2 mom. i köplagen ska enligt förslaget tillämpas endast när säljaren har vårdplikt. Regleringen motsvarar det gällande rättsläget.

Enligt 3 mom. ska bestämmelserna i köplagen tillämpas på offentlig auktion med begagnade varor, till den del något annat inte följer av bestämmelserna i konsumentskyddslagen. Momentet motsvarar det gällande rättsläget.

29 a §. *Begränsning när det gäller laghänvisningar vid konsumentköp.* Paragrafen föreslås bli upphävd. Paragrafen är onödig, eftersom bestämmelser om tillämplig lag för konsumentavtal finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I).

31 §. *Tidigare säljleds ansvar för fel.* Paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar den gällande lagen.

I 3 mom. föreslås vissa hänvisningstekniska ändringar.

5 a kap. **Avtal om digitalt innehåll och digitala tjänster**

Allmänna bestämmelser

1 §. *Kapitlets tillämpningsområde.* I paragrafen föreslås bestämmelser om tillämpningsområdet för det nya 5 a kap., som har samband med genomförandet av direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster. Avsikten är att genom 1 mom. genomföra artikel 3.1 och 3.2 i direktivet, genom 2 mom. genomföra artikel 2.1 och 2.2 i direktivet och genom 3 mom. genomföra artikel 3.3 i direktivet.

Enligt 1 mom. 1 punkten ska kapitlet för det första tillämpas på avtal med stöd av vilka en näringsidkare tillhandahåller eller förbinder sig att tillhandahålla ett digitalt innehåll eller en digital tjänst till konsumenten och konsumenten betalar eller förbinder sig att betala en köpesumma. Med köpesumma avses enligt artikel 2.7 i direktivet penningbelopp eller en digital värderrepresentation som ska betalas som motprestation för tillhandahållande av digitalt innehåll eller en digital tjänst. Enligt skäl 23 i ingressen till direktivet är digitala värderrepresentationer t.ex. elektroniska kuponger eller e-kuponger som används för betalning samt virtuella valutor.

Med tanke på tillämpningen av kapitlet har det ingen betydelse om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten har utvecklats i enlighet med konsumentens krav eller inte.

Enligt 1 mom. 2 punkten ska kapitlet också tillämpas på avtal med stöd av vilka en näringsidkare tillhandahåller eller förbinder sig att tillhandahålla ett digitalt innehåll eller en digital tjänst till konsumenten och konsumenten lämnar ut eller förbinder sig att lämna ut personuppgifter till näringsidkaren. Enligt artikel 2.8 i direktivet avses med personuppgifter personuppgifter enligt definitionen i artikel 4.1 i EU:s allmänna dataskyddsförordning (EU) 2016/679, dvs. varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person.

Tillämpningen av kapitlet förutsätter således även med stöd av 2 punkten först och främst att ett avtal kan anses ha uppkommit mellan parterna. När ett avtal kan anses ha uppkommit mellan parterna bestäms enligt de allmänna avtalsrättsliga principerna. I vilket fall som helst kan uppkomsten av ett avtal anses förutsätta åtminstone något slags aktivt förfarande för ingående av avtal också från konsumentens sida. Ett i kapitlet avsett avtal ska inte anses uppkomma enbart exempelvis på den grunden att konsumenten gett sitt samtycke till användning av kakor när han eller hon börjar läsa en webbtidning. Vid bedömningen av om kriteriet uppfylls bör hänsyn tas till om parterna kan anses ha den uppfattningen att de har förbundit sig till ett avtal med stöd av vilket konsumenten lämnar ut eller förbinder sig att lämna ut personuppgifter för att få ett digitalt innehåll eller en digital tjänst av näringsidkaren.

Det är skäl att betona att den föreslagna regleringen inte påverkar tillämpningen av den allmänna dataskyddsförordningen. Grunderna för behandlingen av personuppgifter och tillgodoseendet av registrerades rättigheter bestäms således i enlighet med den allmänna dataskyddsförordningen. Näringsidkaren ska alltid ha en laglig grund för behandlingen av personuppgifter. Det att avtal ingås undanröjer således inte exempelvis näringsidkarens skyldighet att begära i den allmänna dataskyddsförordningen avsett samtycke till behandlingen av personuppgifter till den del själva avtalet eller andra grunder för behandling av personuppgifter inte utgör en tillräcklig grund för behandling av personuppgifter med stöd av dataskyddsförordningen. Ingående av ett avtal om ett digitalt innehåll eller en digital tjänst innebär inte heller att konsumenten inte har en registrerads rättigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen, exempelvis rätt att återkalla sitt samtycke.

Även om ett avtal kan anses ha uppkommit, ska bestämmelserna i kapitlet dock med stöd av 2 punkten inte bli tillämpliga när en näringsidkare enbart i syfte att tillhandahålla ett digitalt innehåll eller en digital tjänst i enlighet med vad som föreskrivs i det föreslagna kapitlet behandlar personuppgifter som konsumenten lämnat ut. På denna grund kan t.ex. en situation där konsumenten har beställt en nätpublikation till sin e-post och näringsidkaren behandlar e-postadressen för att leverera publikationen lämnas utanför regleringen. Om personuppgifterna emellertid samtidigt används för andra ändamål, kan bestämmelserna i kapitlet bli tillämpliga.

Bestämmelserna i kapitlet ska trots ingående av ett avtal inte heller tillämpas i det fall att näringsidkaren behandlar de personuppgifter som konsumenten lämnat ut enbart för att uppfylla de lagstadgade krav som gäller näringsidkaren själv. Som exempel kan nämnas en situation där registrering av konsumenten krävs enligt tillämplig lagstiftning av säkerhets- och identifierings-skäl. Sådana krav kan följa t.ex. av lagstiftningen om penningtvätt.

Bestämmelserna i kapitlet ska däremot tillämpas i enlighet med 2 punkten t.ex. när parterna avtalar om tillhandahållande av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst, och konsumenten ger sitt samtycke till att näringsidkaren för marknadsföringssyften får behandla allt material som betraktas som personuppgifter, exempelvis publikationer som konsumenten laddar upp. Som exempel på en situation som med stöd av 2 punkten omfattas av tillämpningsområdet kan nämnas i synnerhet en situation där konsumenten skapar ett konto i sociala medier och överlåter sitt namn och sin e-postadress, vilka sedan används även för andra ändamål än enbart tillhandahållande av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst eller iakttagande av lagstadgade krav.

Med tanke på tillämpningen av kapitlet har det ingen betydelse om personuppgifterna har lämnats ut vid tidpunkten för avtalets ingående eller om de i enlighet med avtalet lämnas ut först senare. Kapitlet kan alltså bli tillämpligt t.ex. när konsumenten ger sitt samtycke till att näringsidkaren använder personuppgifter som konsumenten kan komma att ladda upp eller skapa med användning av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten (skäl 24 i ingressen till direktivet).

För tydlighetens skull kan det konstateras att ett avtal kan komma att omfattas av kapitlets tillämpningsområde både på den grunden att konsumenten har förbundit sig att betala en köpesumma och på den grunden att konsumenten har förbundit sig att lämna ut personuppgifter till näringsidkaren.

Paragrafens 2 mom. innehåller definitioner av begreppen digitalt innehåll och digital tjänst, som är centrala med tanke på tillämpningen av kapitlet. Med digitalt innehåll ska avses data som framställs och tillhandahålls i digital form. Som exempel kan nämnas datorprogram, applikationer, videofiler, ljudfiler, digitala spel, e-böcker och andra e-publikationer (skäl 19 i ingressen till direktivet). Med digital tjänst ska avses en tjänst som gör det möjligt för konsumenten att

skapa, bearbeta, lagra eller få tillgång till uppgifter i digital form, eller en tjänst som gör det möjligt att utbyta eller interagera på annat sätt med uppgifter i digital form som laddas upp eller skapas av konsumenten eller av andra användare av den tjänsten. Som exempel kan nämnas video- och ljudspelning och annan fillagring på webben, spel och möjligheter till ordbehandling som erbjuds i molnbaserad datortjänstmiljö samt sociala medier. Med tanke på huruvida definitionerna uppfylls har det ingen betydelse vilket medium som används för att överföra eller ge tillgång till det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, exempelvis huruvida innehållet eller tjänsten tillhandahålls konsumenten genom nedladdning via egen utrustning, strömmande via nätet, tillgång till lagringskapacitet för digitalt innehåll eller möjlighet att använda sociala medier (skäl 19).

Av relevans för definitionen av digitala tjänster är också bestämmelsen i artikel 3.5 a i direktivet, enligt vilken direktivet inte ska tillämpas på avtal om tillhandahållande av andra tjänster än digitala tjänster, oberoende av om näringsidkaren använder sig av digitala formulär eller medel för att framställa resultatet av tjänsten eller leverera eller överföra det till konsumenten. Enligt skäl 27 i ingressen till direktivet avses med detta sådana fall där det huvudsakliga föremålet för avtalet är tillhandahållande av professionella tjänster. Av lagstiftningstekniska skäl har det inte ansetts motiverat att ta in detta undantag i kapitlets 2 § som gäller undantag från tillämpningsområdet, eftersom bestämmelsen snarare kan anses utgöra ett undantag från själva definitionen av digitala tjänster. I vilket fall som helst innebär detta i praktiken att begreppet digital tjänst behöver uppfattas snävare än den betydelse begreppet har i allmänspråket och delvis också annanstans i lagstiftningen. Som i kapitlet avsedda digitala tjänster ska alltså inte betraktas exempelvis sådana professionella tjänster som i typiska fall förutsätter mänskliga insatser, såsom exempelvis arkitektjänster, andra översättningstjänster än maskinöversättningstjänster, juridiska tjänster eller andra professionella rådgivningstjänster, även om dessa skulle tillhandahållas konsumenten digitalt.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om att kapitlet till vissa delar också ska tillämpas på avtal om leverans av en vara som uteslutande används som bärare av digitalt innehåll. Som exempel på i momentet avsedda bärare av digitalt innehåll kan nämnas usb-minnen, minneskort, Blu-rayskivor, cd-skivor och dvd-skivor. För tydlighetens skull kan det konstateras att en förutsättning för att kapitlet ska kunna tillämpas i det fallet givetvis är att varorna används för överföring av digitalt innehåll med stöd av just det avtalet. Om konsumenten däremot köper exempelvis ett minneskort av en näringsidkare för senare användning, ska på avtalet på samma sätt som för närvarande tillämpas bestämmelserna i 5 kap. i sin helhet.

På bärare av digitalt innehåll ska emellertid inte tillämpas bestämmelserna i kapitlets 5–9 §, som gäller tillhandahållande av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst samt påföljder vid försenad leverans. Undantaget baserar sig på artikel 3.3 i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster, som i enlighet med det ovannämnda ska genomföras genom det föreslagna 3 mom. I stället för dessa bestämmelser ska enligt det föreslagna 5 kap. 1 § 3 mom. tillämpas bestämmelserna i lagens 5 kap. 2, 2 a och 3–11 §.

2 §. Begränsningar av tillämpningsområdet. I den föreslagna 1 mom., som gäller begränsningar av tillämpningsområdet, lämnas enligt 1 punkten avtal som gäller i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation avsedda kommunikationstjänster i regel utanför tillämpningsområdet. Begreppet kommunikationstjänst definieras i 3 § 37 punkten i den lagen, och avser en tjänst som helt eller huvudsakligen utgörs av överföring av meddelanden i kommunikationsnät samt överförings- och sändningstjänster i masskommunikationsnät och interpersonella kommunikationstjänster. Tjänster som avses i den punkten är t.ex. telefonabonnemang till mobilnät och bredbandsanslutning till internet. I detta förslag ska den begränsning av tillämpningsområdet

som gäller kommunikationstjänster emellertid inte vara utan undantag. Nummeroberoende interpersonella kommunikationstjänster ska enligt förslaget omfattas av regleringen. Sådana kommunikationstjänster definieras i 3 § 11 b-punkten i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation, och avser interpersonella kommunikationstjänster som inte använder ett eller flera nummer i nationella eller internationella nummerplaner. Som exempel på sådana tjänster kan nämnas tjänster av typen WhatsApp eller Facebook Messenger som är avsedda för snabb kommunikation mellan personer och som fungerar via internet, samt webbaserade e-posttjänster. Dessa kommunikationstjänster kan alltså komma att omfattas av kapitlets tillämpningsområde under förutsättning att de övriga villkoren för tillämpning enligt 1 § uppfylls. Undantaget i 1 punkten baserar sig på artikel 3.5 b i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster.

I 2 punkten föreslås det att avtal som gäller tjänster som omfattas av tillämpningsområdet för lotterilagen (1047/2001) ska lämnas utanför tillämpningsområdet för kapitlet, eftersom bestämmelserna i praktiken skulle vara illa lämpade för sådana tjänster. Ett motsvarande undantag finns i 6 kap. som gäller hemförsäljning och distansförsäljning. Undantaget baserar sig på artikel 3.5 d i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster. I den punkten lämnas speltjänster utanför tillämpningsområdet endast om de tillhandahålls på elektronisk eller annan teknisk väg för att underlätta kommunikation och på individuell begäran av en tjänstemottagare. Det anses emellertid inte nödvändigt att ta in dessa kriterier i begränsningen av tillämpningsområdet, eftersom redan den föreslagna 1 § begränsar tillämpningsområdet på motsvarande sätt.

Med stöd av 3 punkten ska kapitlets tillämpningsområde inte omfatta avtal om finansiella tjänster eller finansiella instrument. Undantaget baserar sig på artikel 3.5 e i direktivet, och det anses vara motiverat eftersom det redan utfärdats speciallagstiftning om finansiella tjänster, exempelvis betaltjänster, som till många delar tryggar konsumentens rättsliga ställning. För tydlighetens skull kan det konstateras att det föreslagna undantaget från tillämpningsområdet också omfattar sådana tjänster som ingår i definitionen av finansiella tjänster som inte omfattas av speciallagstiftningen på grund av eventuella undantag från tillämpningsområdet för den lagstiftningen.

I den nationella lagstiftningen finns ingen definition av finansiella tjänster, men i artikel 3.5 e i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster hänvisas det till definitionen av finansiella tjänster i direktivet om distansförsäljning av finansiella tjänster (Europaparlamentets och rådets direktiv om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och om ändring av rådets direktiv 90/619/EEG samt direktiven 97/7/EG och 98/27/EG), enligt vilken med finansiella tjänster avses alla banktjänster samt tjänster som avser krediter, försäkringar, privata individuella pensioner, investeringar eller betalningar. Definitionen motsvarar i praktiken bestämmelserna i 1 § i lagens 6 a kap. som gäller distansförsäljning av finansiella tjänster och finansiella instrument. Den paragrafen gäller tillämpningsområdet för det kapitlet.

Det bör noteras att enbart det faktum att en betaltjänst ingår i t.ex. en applikation för en smarttelefon inte innebär att det avtal som gäller applikationen i sin helhet faller utanför tillämpningsområdet för bestämmelserna i kapitlet.

Med stöd av 4 punkten ska utanför tillämpningsområdet för kapitlet också lämnas avtal som gäller fri programvara med öppen källkod som näringsidkaren tillhandahållit, där konsumenten inte betalar en köpesumma och de personuppgifter som konsumenten tillhandahåller behandlas av näringsidkaren enbart för att förbättra säkerheten, kompatibiliteten eller driftskompatibiliteten hos den specifika programvaran. Om konsumenten däremot betalar en köpesumma för en sådan programvara, eller om de personuppgifter som konsumenten lämnar ut används också för andra ändamål än de som nämns i punkten, ska bestämmelserna i kapitlet tillämpas på avtalet. Undantaget baserar sig på artikel 3.5 f i direktivet och syftar till att det inte ska ställas hinder

för forskning och innovation på marknaden för digitalt innehåll eller digitala tjänster. Det är motiverat att möjligheten till undantag utnyttjas också nationellt.

Med stöd av 5 punkten ska utanför tillämpningsområdet för kapitlet även lämnas avtal på basis av vilka digitalt innehåll som är en del av ett framförande eller ett evenemang överförs till allmänheten på annat sätt än genom signalöverföring. Syftet med undantaget är att förtydliga att bestämmelserna i kapitlet inte tillämpas i situationer där ett digitalt innehåll eller en digital tjänst tillhandahålls en publik som en del av ett konstnärligt framförande eller annat evenemang. Utanför kapitlets tillämpningsområde lämnas således t.ex. digitala filmvisningar och audiovisuella teaterföreställningar. Om däremot ett digitalt innehåll eller en digital tjänst tillhandahålls en publik genom signalöverföring, exempelvis när en konsument erbjuds digitala televisionstjänster, kan bestämmelserna i kapitlet bli tillämpliga (skäl 31 i ingressen till direktivet).

Enligt 6 punkten ska avtal som gäller digitalt innehåll som tillhandahålls av en offentlig myndighet i enlighet med direktiv (EU) 2019/1024 undantas från tillämpningsområdet för kapitlet. Undantaget baserar sig på artikel 3.5 h i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster, enligt vilken direktivet inte ska tillämpas på avtal om digitalt innehåll som tillhandahålls av offentliga myndigheter i medlemsstaterna i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/98/EG. Med offentliga myndigheter avses enligt artikel 2.1 i det direktivet statliga, regionala eller lokala myndigheter, organ som lyder under offentlig rätt, sammanslutningar av en eller flera sådana myndigheter eller av ett eller flera sådana organ som lyder under offentlig rätt. Direktivet har upphävts, men definitionen av offentlig myndighet motsvarar enligt jämförelsetabellen i bilaga III till det omarbetade direktivet (EU) 2019/1024 definitionen i artikel 2.1 i det omarbetade direktivet. Undantaget har ytterst liten praktisk betydelse, eftersom det i princip i det fallet inte är fråga om ett avtal mellan en näringsidkare och en konsument. Det föreslås dock att undantaget nämns i lagen för tydlighetens skull. Eftersom det omarbetade direktivet har genomförts genom flera olika lagar, görs det för enkelhetens skull en hänvisning direkt till direktivet.

I 2 *mom.* föreslås bestämmelser om hur regleringen i kapitlet ska tillämpas när ett avtal också gäller andra nyttigheter än digitalt innehåll eller digitala tjänster. Om ett avtal mellan parterna gäller både tillhandahållande av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst och tillhandahållande av andra nyttigheter, ska enligt första meningen i momentet bestämmelserna i kapitlet tillämpas endast på de delar av avtalet som gäller digitalt innehåll eller digitala tjänster. Bestämmelsen blir tillämplig när det rör sig om ett enda avtal mellan samma näringsidkare och samma konsument. I motsats till vad som i fallet då man behöver avgöra gränsfall mellan 5 kap. och 8 kap. har det med tanke på tillämpningen av bestämmelserna i det föreslagna kapitlet ingen betydelse vad som ska anses utgöra huvudkomponenten i avtalet. Genom bestämmelsen genomförs artikel 3.6 i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster.

Momentets andra mening innehåller dock ett betydande undantag från det som konstateras i första meningen. Om det nämligen rör sig om sådant köp av varor med digitala delar som definieras i det föreslagna 5 kap., ska på avtalet i sin helhet tillämpas bestämmelserna i det kapitlet. Definitionen av köp av varor med digitala delar finns i 2 a § 2 punkten i det föreslagna 5 kap. Om det råder tvivel om huruvida tillhandahållandet av ett integrerat eller sammankopplat digitalt innehåll eller en integrerad eller sammankopplad digital tjänst utgör en del av köpeavtalet, dvs. avtalet om köp av varor, ska det digitala innehållet eller den digitala tjänsten enligt artikel 3.4 i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster anses omfattas av köpeavtalet. Vid oklarheter ska således bestämmelserna i 5 kap. tillämpas i stället för bestämmelserna i 5 a kap.

Paragrafens 3 *mom.* gäller situationer där det digitala innehållet eller den digitala tjänsten utgör en del av ett sådant paket av tjänster som tillhandahålls av teleföretag och som avses i 108 a § i

lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation. I momentet föreslås en uttrycklig bestämmelse om att 27 § i det föreslagna kapitlet, där det föreskrivs om ändring av avtalet, inte ska tillämpas i sådana fall. Genom momentet genomförs artikel 3.6 andra stycket i direktivet. För tydlighetens skull bör det konstateras att även annan reglering som gäller paket av tjänster som tillhandahålls av teleföretag vid en eventuell normkonflikt skulle betraktas som särskilda bestämmelser som har företräde framför den nu föreslagna regleringen.

Här kan särskilt nämnas bestämmelsen i 108 a § 2 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation, där det föreskrivs att om konsumenten enligt lag har rätt att häva ett avtal om en tjänst eller terminalutrustning som ingår i ett paket på den grunden att tjänsten eller terminalutrustningen i fråga inte har varit förenlig med avtalet eller inte har levererats, har han eller hon rätt att häva alla avtal om tjänster eller terminalutrustning som ingår i paketet. Om ett digitalt innehåll eller en digital tjänst således ingår i ett i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation avsett paket, ska uppkomsten av en hävningsgrund för det digitala innehållet eller den digitala tjänsten bestämmas enligt det som föreskrivs i det föreslagna 5 a kap. Oberoende av om ett digitalt innehåll eller en digital tjänst har ett fel som med stöd av dessa bestämmelser berättigar till hävning av avtalet, ska konsumenten dock med stöd av den ovannämnda bestämmelsen i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation ha rätt att häva också ett sådant avtal om ett digitalt innehåll eller en digital tjänst som ingår i ett paket, om konsumenten har rätt att häva ett avtal om en annan tjänst eller terminalutrustning på den grunden att tjänsten eller utrustningen inte har varit förenlig med avtalet eller inte har levererats.

3 §. Bestämmelsernas tvingande natur. Enligt paragrafen ska avtalsvillkor som till konsumentens nackdel avviker från bestämmelserna i det föreslagna kapitlet vara utan verkan. Ingenting hindrar givetvis att näringsidkaren erbjuder konsumenten avtalsarrangemang som är förmånligare för konsumenten än bestämmelserna i den tvingande lagen. Genom paragrafen genomförs artikel 22 i direktivet.

4 §. Definitioner. I paragrafen ingår de definitioner som är centrala med tanke på kapitlet, med undantag för definitionerna av digitalt innehåll och digitala tjänster eftersom de föreslås bli inkluderade i kapitlets 1 § som definitioner som är väsentliga med tanke på tillämpningsområdet för kapitlet. Avsikten är att en del av de termer som används i kapitlet ska definieras i det föreslagna 5 kap., medan en del av definitionerna i 5 a kap. är relevanta också vid tillämpningen av bestämmelserna i 5 kap.

I 1 punkten föreslås en definition av begreppet integration. Med integration ska avses sammankoppling och integrering av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst med de olika komponenterna i konsumentens digitala miljö, så att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten kan användas i enlighet med de krav som föreskrivs i kapitlet. Genom definitionen genomförs artikel 2.4 i direktivet.

I 2 punkten föreslås en definition av begreppet digital miljö. Med digital miljö ska avses maskinvara, programvara och eventuella nätanslutningar som används av konsumenten för åtkomst till eller användning av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst. Genom definitionen genomförs artikel 2.9 i direktivet.

I 3 punkten föreslås en definition av begreppet kompatibilitet. Med kompatibilitet ska avses förmågan hos ett digitalt innehåll eller en digital tjänst att fungera ihop med annan maskinvara eller programvara med vilken digitalt innehåll eller digitala tjänster av samma typ normalt används, utan att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten behöver konverteras. Genom definitionen genomförs artikel 2.10 i direktivet.

I 4 punkten föreslås en definition av begreppet funktionalitet. Med funktionalitet ska avses förmågan hos det digitala innehållet eller den digitala tjänsten att fungera på avsett vis, dvs. huruvida det finns exempelvis tekniska begränsningar för användningen av innehållet, såsom skyddsåtgärder eller regionkodning, som kan hindra att innehållet fungerar i ett visst land eller med viss maskinvara. Genom definitionen genomförs artikel 2.11 i direktivet.

Enligt 5 punkten ska med begreppet driftskompatibilitet avses förmågan hos ett digitalt innehåll eller en digital tjänst att fungera ihop med annan maskinvara eller programvara än den med vilken digitalt innehåll eller digitala tjänster av samma typ normalt används. Här avses exempelvis det digitala innehållets eller den digitala tjänstens förmåga att utbyta information med sådan annan programvara eller maskinvara och använda den information som utbyts. Genom punkten genomförs artikel 2.12 i direktivet.

Tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster och påföljder vid försenad leverans

5 §. *Tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen om tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster ska det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahållas konsumenten utan obefogat dröjsmål efter det att avtalet ingåtts, om inte parterna har avtalat något annat. Genom momentet genomförs artikel 5 punkt 1 i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster. Enligt den punkten ska näringsidkaren tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten till konsumenten. Till denna del anses det emellertid inte nödvändigt att punkten genomförs separat, eftersom genomförandet kan anses följa redan av kapitlets 1 §.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om när en näringsidkare ska ha anses fullgjort sin skyldighet i fråga om tillhandahållandet. Enligt 1 punkten som gäller digitalt innehåll har skyldigheten att tillhandahålla fullgjorts när konsumenten, eller den funktion som konsumenten valt för ändamålet, ges tillgång eller åtkomst till det digitala innehållet eller ett medel för tillgång till eller nedladdning av det digitala innehållet. Enligt 2 punkten som gäller digitala tjänster är skyldigheten att tillhandahålla fullgjord när den digitala tjänsten har gjorts tillgänglig för konsumenten eller för den funktion som konsumenten har valt för ändamålet. Genom momentet genomförs artikel 5.2 i direktivet.

I skäl 41 i ingressen till direktivet konstateras det att med hänsyn till att näringsidkaren i princip inte ansvarar för handlingar eller underlåtenheter från en tredje part som driver en fysisk eller virtuell funktion, till exempel en elektronisk plattform eller en molnlagringsfunktion, som konsumenten väljer för att motta eller lagra det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, bör det vara tillräckligt att näringsidkaren tillhandahåller denna tredje part det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. Om konsumenten inte har valt funktionen, bör situationen omprövas. Konsumenten kan emellertid inte anses ha valt funktionen på det sätt som avses i 2 mom., om funktionen är under näringsidkarens kontroll eller har ett avtalsmässigt band till näringsidkaren eller om funktionen var det enda alternativ som konsumenten erbjöds av näringsidkaren för att motta eller få tillgång till det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. Då kan det digitala innehållet eller den digitala tjänsten inte anses ha tillhandahållits i enlighet med kraven, om konsumenten inte kan ta emot eller få tillgång till det digitala innehållet eller den digitala tjänsten i enlighet med bestämmelserna i kapitlet.

Digitalt innehåll och digitala tjänster tillhandahålls ofta kontinuerligt under en längre tid i stället för genom enskilt tillhandahållande. Som exempel kan nämnas tillgång till molntjänster. Om det i sådana fall sker avbrott i tillhandahållandet, bör de behandlas som fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten (se skäl 51 i ingressen till direktivet).

I 3 mom. föreslås för tydlighetens skull en bestämmelse om att näringsidkaren har bevisbördan för att det digitala innehållet eller tjänsten har tillhandahållits konsumenten på det sätt som förutsätts i den aktuella paragrafen. Genom momentet genomförs artikel 12.1 i direktivet.

6 §. Rätt att hålla inne betalningen. I paragrafen föreskrivs det om konsumentens rätt att vid dröjsmål hålla inne betalningen av köpesumman. En motsvarande bestämmelse som gäller köp av varor finns i gällande 5 kap. 7 §. Paragrafen baserar sig inte på direktivet utan det rör sig om rent nationell reglering. Att sådana bestämmelser tas in i en nationell lag anses vara möjligt med stöd av skäl 15 i ingressen till direktivet.

En del digitala innehåll eller digitala tjänster betalas helt eller delvis innan de tillhandahålls, och en del först efter tillhandahållandet. En del av de avtal som omfattas av kapitlet är tidsbegränsade avtal eller tillsvidareavtal. I sådana fall kan man ha avtalat om att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska betalas vid bestämda tidpunkter, t.ex. en gång i månaden antingen på förhand eller i efterhand. Den rätt att hålla inne en betalning som avses i paragrafen kan bli aktuell exempelvis när någon delprestation för ett digitalt innehåll eller en digital tjänst, exempelvis leveransen av det senaste numret av en digital tidning, har försenats innan den nya betalningsposten förfallit till betalning. Konsumenten ska enligt förslaget ha rätt att hålla inne betalningen av en summa som förfallit, till dess att den avtalade leveransen sker. Konsumenten ska dock inte få hålla inne en betalning till den del som den uppenbart överskrider vad han eller hon har rätt att kräva på grund av dröjsmålet.

För tydlighetens skull kan det noteras att bestämmelsen kan bli tillämplig endast i sådana fall där det avtalats att en köpesumma ska betalas. Om det däremot är fråga om utlämnande av personuppgifter enligt 1 § 1 mom. 2 punkten, kan bestämmelsen inte bli tillämplig.

7 §. Rätt att kräva fullgörelse. I 1 mom. föreslås bestämmelser om att konsumenten om tillhandahållandet fördröjs ska ha rätt att kräva att näringsidkaren fullgör avtalet. Avsikten är att näringsidkaren ska kunna befrias från sin prestationsskyldighet endast om det finns ett hinder för fullgörandet av avtalet som näringsidkaren inte kan övervinna eller om fullgörelsen skulle kräva uppoftningar som är oskäligen med hänsyn till konsumentens intresse av att avtalet fullgörs. Vid bedömningen av konsumentens intresse bör bland annat beaktas vilka möjligheter konsumenten har att få en motprestation någon annanstans.

Bestämmelsen innebär inte att näringsidkaren vid ett sådant hinder som avses i bestämmelsen ska ha rätt till en förlängning av tidpunkten för tillhandahållandet som motsvarar den tid som hindret varat, alltmedan konsumenten är bunden av avtalet. Konsumentens i 8 § föreslagna rätt att häva ett avtal på grund av dröjsmål i tillhandahållandet är inte beroende av vad som orsakat dröjsmålet. Således ska konsumenten också vid ett prestationshinder ha rätt att åberopa hävningsrätten.

Om hindret eller missförhållandet upphör inom skälig tid, ska konsumenten enligt 2 mom. dock få kräva att näringsidkaren fullgör avtalet. I 3 mom. föreslås en bestämmelse om att konsumenten förverkar sin rätt att kräva att avtalet fullgörs, om han eller hon dröjer oskäligt länge med att framställa kravet.

Bestämmelserna baserar sig inte på direktivet utan det rör sig om rent nationell reglering. Att sådana bestämmelser tas in i en nationell lag anses vara möjligt med stöd av skäl 14 i ingressen till direktivet.

8 §. Hävning av avtal. I 1 mom. föreslås bestämmelser om konsumentens rätt att häva ett avtal på grund av näringsidkarens dröjsmål. Konsumenten ska få häva avtalet på grund av näringsidkarens dröjsmål, om konsumenten har krävt att näringsidkaren ska tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, och näringsidkaren inte har tillhandahållit innehållet eller tjänsten utan obefogat dröjsmål eller inom en tilläggstid som parterna uttryckligen har kommit överens om. Med beaktande av det sätt på vilket digitala innehåll och digitala tjänster tillhandahålls, kan tillhandahållande av en tjänst på det sätt som avses i paragrafen utan ogrundat dröjsmål oftast förutsätta att innehållet eller tjänsten tillhandahålls konsumenten omedelbart.

Medan en avtalad tilläggstid löper ska konsumenten enligt förslaget få häva avtalet endast om näringsidkaren har meddelat eller det av omständigheterna klart framgår att näringsidkaren inte har för avsikt att tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten inom denna tid. I denna situation ska konsumenten alltså inte behöva vänta på att den avtalade förlängda tidsfristen ska löpa ut, utan konsumenten ska kunna häva avtalet omedelbart. Genom momentet genomförs artikel 13.1 och bestämmelser i artikel 13.2 a i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om situationer där konsumenten ska ha rätt att häva avtalet på grund av näringsidkarens dröjsmål utan att avtala om föreläggande av en tilläggstid. Detta ska för det första med stöd av 1 punkten vara möjligt när näringsidkaren har meddelat eller det av omständigheterna klart framgår att näringsidkaren inte har för avsikt att tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

För det andra ska enligt 2 punkten den omedelbara hävningsrätten till följd av dröjsmål gälla en situation där parterna har enats om att leverans vid en viss tidpunkt eller senast vid en viss tidpunkt är av avgörande betydelse för konsumenten, men näringsidkaren inte levererar det digitala innehållet eller den digitala tjänsten senast vid den utsatta tidpunkten eller vid den utsatta tidpunkten. Villkoret i punkten uppfylls inte enbart genom att konsumenten exempelvis i näringsidkarens chatttjänst före avtalets ingående har meddelat att leverans vid en viss tidpunkt eller senare vid en viss tidpunkt är av avgörande betydelse, utan villkoret ska vara att näringsidkaren för sin del kan ansetts ha godkänt detta. En sådan situation kan vara aktuell t.ex. när konsumenten har meddelat att han eller hon vill ha ett visst tv-kanalpaket för att kunna följa med kommande idrottstävlingar och näringsidkaren för sin del har förbundit sig till denna tidtabell, men det digitala innehållet inte tillhandahållits före den överenskomna tidpunkten och avtalets syfte således inte uppnås för konsumentens del.

Med stöd av 3 punkten ska konsumenten få häva avtalet på grund av dröjsmål utan att förelägga en förlängd tidsfrist också när det med beaktande av de omständigheter som gällde när avtalet ingicks är klart att leverans vid en viss tidpunkt eller senast vid en viss tidpunkt är av avgörande betydelse. Skillnaden jämfört med 2 punkten är alltså att även om parterna inte i samförstånd skulle ha konstaterat att en viss tidpunkt är av väsentlig betydelse för konsumenten, har det i detta fall varit möjligt att sluta sig till detta utifrån de omständigheter som gällde när avtalet ingicks. En sådan situation kan föreligga t.ex. när näringsidkaren har marknadsfört ett visst tv-kanalpaket med avseende på en viss idrottsturnering. Detsamma gäller situationer där avtalet ger konsumenten rätt att följa ett visst framförande, exempelvis en konsert eller en teaterföreställning, som direktsändning i ett allmänt datanät. Genom momentet genomförs bestämmelser i artikel 13.2 i direktivet.

I 3 mom. föreslås en hänvisning till bestämmelser som ska tillämpas på hävning. Genom momentet genomförs artikel 13.3 i direktivet.

9 §. Skadestånd vid dröjsmål. I paragrafen föreslås bestämmelser om konsumentens rätt till skadestånd vid dröjsmål. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 5 kap. 10 §, där det föreskrivs om skadestånd vid köp av varor på grund av säljarens dröjsmål. Regleringen grundar sig inte på direktivet, men i artikel 3.10 i direktivet konstateras det uttryckligen att direktivet inte påverkar medlemsstaternas frihet att reglera rätten till skadestånd.

Enligt förslaget ska näringsidkarens ansvar för skador som orsakats konsumenten huvudsakligen vara så kallat kontrollansvar. Detta innebär att ersättningsskyldighet uppkommer oberoende av om dröjsmålet eller skadan beror på oaktsamhet från näringsidkarens sida. Om dröjsmålet har berott på ett i paragrafen angett hinder som näringsidkaren inte kunnat övervinna, kan näringsidkaren dock komma att befrias från skadeståndsansvar.

Enligt 1 mom. är utgångspunkten den att konsumenten har rätt till ersättning för skada han eller hon lider genom näringsidkarens dröjsmål. Näringsidkaren kan dock befrias från skadeståndsskyldighet, om han eller hon visar att dröjsmålet beror på ett hinder utanför näringsidkarens kontroll som han eller hon inte skäligen kunde förväntas ha räknat med vid den tidpunkt då avtalet ingicks och vars följderna han eller hon heller inte skäligen kunde ha undvikit eller övervunnit. Genom 2 mom. kompletteras 1 mom. i fråga om sådana fall där dröjsmålet beror på någon som näringsidkaren har anlitat för att helt eller delvis fullgöra avtalet eller på någon i tidigare säljled. Näringsidkaren kan då befrias från skadeståndsskyldighet endast om förutsättningarna för beviljande av ansvarsfrihet enligt 1 mom. uppfylls både i fråga om näringsidkaren själv och i fråga om den tredje part som nämns i bestämmelsen.

Enligt 3 mom. ska näringsidkaren vara skyldig att ersätta indirekt skada som konsumenten lider endast om dröjsmålet eller skadan beror på oaktsamhet från näringsidkarens sida. Som indirekt skada ska enligt 1 punkten för det första betraktas inkomstförlust som konsumenten lider på grund av dröjsmålet eller åtgärder som föranleds av dröjsmålet. Enligt 2 punkten ska med indirekt skada också avses skada som beror på en förpliktelse som grundar sig på något annat avtal. Enligt 3 punkten ska som indirekt skada betraktas sådan väsentlig förlust av nytta av användningen av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten som inte medför direkt ekonomisk skada, samt annan därmed jämförbar väsentlig olägenhet.

En skada som avses i 3 mom. ska dock enligt 4 mom. inte betraktas som indirekt skada i den mån den förorsakas av åtgärder för att begränsa annan typ av skada. I det fallet ska rätten att få ersättning således inte förutsätta oaktsamhet från näringsidkarens sida, utan ersättningen bestäms enligt 1 och 2 mom. Syftet med bestämmelsen är att förhindra att konsumenten råkar i en sämre ställning när han eller hon försöker begränsa sin skada på det sätt som anges i kapitlets 28 § 1 mom.

Enligt 5 mom. ska en medlem av konsumentens familj som lider skada på grund av dröjsmålet ha samma rätt till ersättning som konsumenten. Med medlemmar av konsumentens familj avses personer som bor i samma hushåll som konsumenten. De formella familjerelationerna ska inte ha någon avgörande betydelse.

Egenskaper och fel hos digitalt innehåll eller digitala tjänster

10 §. Egenskaper hos digitalt innehåll eller digitala tjänster. I paragrafen föreslås bestämmelser om vad som i regel ska krävas för att digitalt innehåll eller en digital tjänst ska anses vara utan fel. Genom paragrafen genomförs bestämmelser i artiklarna 6–8 i direktivet.

Enligt 1 mom. ska det digitala innehåll eller den digitala tjänst som näringsidkaren tillhandahåller konsumenten överensstämma med avtalet. Utgångspunkten vid bedömningen är alltså det

avtal som ingåtts mellan parterna. I det föreslagna momentet räknas det särskilt upp sådana omständigheter som näringsidkaren och konsumenten i typfall kan avtala om. Enligt 1 mom. 1 punkten ska det digitala innehållet eller den digitala tjänsten uppfylla kraven på beskrivning, kvantitet och kvalitet i avtalet. Med kvantitet kan exempelvis avses ett visst antal musikfiler. När det gäller kvaliteten har man kunnat avtala om exempelvis en viss bildupplösning, ett visst språk eller en viss version. Vidare ska enligt 1 punkten det digitala innehållets eller den digitala tjänstens funktionalitet, kompatibilitet, driftskompatibilitet och andra egenskaper uppfylla kraven i avtalet. Definitioner på funktionalitet, kompatibilitet och driftskompatibilitet finns i 4 § i det föreslagna kapitlet. Enligt 1 mom. 2 punkten ska det digitala innehållet och de digitala tjänsterna också uppvisa lämplighet för det särskilda ändamål för vilket konsumenten behöver innehållet respektive tjänsten som konsumenten informerat näringsidkaren om senast vid tidpunkten för avtalets ingående och som näringsidkaren har godtagit. I 1 mom. 3 punkten föreslås en bestämmelse om att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska tillhandahållas tillsammans med alla tillbehör, installationsbeskrivningar och andra instruktioner som föreskrivs i avtalet, medan i 1 mom. 4 punkten föreslås bestämmelser om att kundstöd ska inkluderas i enlighet med avtalet. Enligt 1 mom. 5 punkten ska det digitala innehållet eller den digitala tjänsten även uppdateras i överensstämmelse med avtalet. Parterna har t.ex. kunnat komma överens om att näringsidkaren ska leverera uppdateringar och egenskaper till konsumenten i takt med att de finns tillgängliga. Till den del det särskilt har avtalats om uppdateringar ska givetvis också det digitala innehållet eller den digitala tjänsten uppdateras i enlighet med vad som avtalats. I kapitlets 12 § föreslås särskilda bestämmelser om allmänna säkerhetsuppdateringar och andra uppdateringar som behövs för att bevara det digitala innehållet eller den digitala tjänsten i enlighet med kraven.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om s.k. objektiva krav, dvs. allmänna krav som det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska uppfylla utöver vad parterna eventuellt har avtalat om i enlighet med 1 mom. Det digitala innehållets eller den digitala tjänstens överensstämmelse med kraven ska således bedömas inte bara utifrån de subjektiva kraven i 1 mom. utan också utifrån objektiva krav. Enligt 2 mom. 1 punkten ska det digitala innehållet eller den digitala tjänsten lämpa sig för de ändamål för vilka digitalt innehåll eller digitala tjänster normalt används, med beaktande av den tillämpliga lagstiftningen, tekniska standarder eller, i avsaknad av sådana tekniska standarder, tillämpliga sektorsspecifika uppförandekoder. Digitala innehåll eller digitala tjänster ska alltid vara lämpliga för sitt ändamål, dvs. de ska besitta alla de egenskaper som krävs för att de ska kunna användas. Samtidigt får de inte ha egenskaper som i något avseende gör dem olämpliga för sitt ändamål.

I 2 mom. 2 punkten föreslås krav på att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska vara av den kvantitet och kvalitet och besitta de egenskaper, inbegripet den funktionalitet, kompatibilitet, tillgänglighet, kontinuitet och säkerhet, som är normala för digitalt innehåll eller digitala tjänster av samma typ och som konsumenten rimligen kan förvänta sig. Det kan givetvis finnas kvalitetsskillnader mellan digitala innehåll eller digitala tjänster som tjänar samma ändamål, utan att det innehåll eller den tjänst som är av lägre kvalitet nödvändigtvis kan anses vara felaktiga. Sådana kvalitetsskillnader återspeglas ofta i priset på det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. Vid bedömningen av vad konsumenten rimligen kan förvänta sig ska hänsyn tas till det digitala innehållets eller den digitala tjänstens karaktär samt de uppgifter som lämnats av eller på uppdrag av näringsidkaren eller andra personer i tidigare led i transaktionskedjan vid marknadsföringen av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, eller annars före avtalets ingående. Begreppet marknadsföring är omfattande och avser bl.a. kommersiell kommunikation såsom reklam samt information som ges på förpackningen eller i bruksanvisningen eller på annat sätt i samband med att ett avtal ingås. För tydlighetens skull bör det konstateras att de uppgifter som är en väsentlig del av avtalet och som ska lämnas till konsumenten innan avtalet

ingås, och som t.ex. i fråga om distansförsäljning i huvudsak regleras i 6 kap., redan med stöd av 1 mom. i den föreslagna paragrafen är relevanta med hänsyn till ansvaret för fel.

I 2 mom. 3 punkten föreslås en bestämmelse om att det digitala innehållet och den digitala tjänsten i tillämpliga fall ska tillhandahållas tillsammans med de tillbehör och instruktioner som konsumenten rimligen kan förvänta sig att få.

Enligt 2 mom. 4 punkten ska det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska överensstämma med försöks- eller förhandsversioner som näringsidkaren gjort tillgängliga före avtalets ingående. I synnerhet inom programvaruutveckling är det vanligt att man som en del av utvecklingsarbetet innan slutversionen av programvaran publiceras även publicerar testversioner, som i princip inte ens är avsedda att motsvara den slutliga programvaran. För tydlighetens skull bör det noteras att punkt 4 inte innebär att den slutliga programvaran måste motsvara en sådan testversion, såvida inte konsumenten på goda grunder har kunnat få det intrycket att den slutliga programvaran och testversionen motsvarar varandra.

När det rör sig om digitalt innehåll eller digitala tjänster är det vanligt att versionerna förnyas regelbundet. I 3 mom. föreslås därför en bestämmelse om att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten i princip också ska överensstämma med den senaste version som var tillgänglig vid tidpunkten för avtalets ingående. Det ska dock vara möjligt för parterna att avtala om något annat. Genom momentet genomförs artikel 8.6 i direktivet.

11 §. Allmän bestämmelse om fel. I 1 mom. föreslås en huvudregel om att ett digitalt innehåll eller en digital tjänst som avviker från vad som föreskrivs i 10 § har ett fel. Utgångspunkten vid bedömningen av förekomsten av ett fel är således innehållet i avtalet mellan parterna samt de allmänna krav som gäller det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. För att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten inte ska ha ett fel på det sätt som avses i bestämmelsen, ska innehållet eller tjänsten uppfylla både de objektiva kraven och eventuella subjektiva krav. Om parterna inte har avtalat något annat, ska innehållet eller tjänsten dessutom överensstämma med den senaste version som var tillgänglig vid den tidpunkt då avtalet ingicks. Genom momentet genomförs artikel 6 i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster.

I 2 mom. föreslås ett undantag från huvudregeln i 1 mom. Enligt förslaget ska det digitala innehållet eller den digitala tjänsten dock inte anses stå i strid med de allmänna kraven enligt 10 § 2 mom., även om en särskild egenskap hos det digitala innehållet eller den digitala tjänsten skulle avvika från dessa krav, om konsumenten vid avtalets ingående särskilt informerats om avvikelserna och konsumenten uttryckligen och separat då godkänt avvikelserna. Genom momentet genomförs bestämmelser i artikel 8.5 i direktivet.

Avsikten är således att om ett digitalt innehåll eller en digital tjänst avviker från de allmänna kraven, måste näringsidkaren uttryckligen informera konsumenten om detta, och konsumenten ska uttryckligen godkänna avvikelserna. Det föreslås inte bli föreskrivet om något standardformat för lämnande av information eller för konsumentens godkännande, men eftersom näringsidkaren har bevisbördan för att informationen har lämnats och konsumentens godkännande har inhämtats vid tidpunkten för avtalets ingående, kan det ligga i näringsidkarens eget intresse att använda skriftlig form. Det torde också i övrigt vara ett lämpligt sätt att ingå avtal om digitalt innehåll eller digitala tjänster. Informationen ska lämnas och godkännandet inhämtas vid den tidpunkt då avtalet ingås. Med detta ska avses att lämnandet av informationen och konsumentens godkännande ska ha ett nära tidsmässigt samband med tidpunkten för avtalets ingående.

I det föreslagna 3 mom. finns bestämmelser om de situationer där näringsidkaren inte ska ansvara för fel i samband med lämnande av de uppgifter som avses i 10 § 2 mom. 2 punkten och

som ska läggas fram vid marknadsföring av digitalt innehåll eller digitala tjänster eller annars innan före avtalets ingående. Genom momentet genomförs delvis artikel 8.1 b i direktivet. Näringsidkaren ska inte ansvara för fel i samband med lämnande av uppgifterna, om näringsidkaren visar att han eller hon inte kände till, och rimligen inte kunde ha känt till, uppgifterna i fråga. Näringsidkaren ska inte heller ansvara för fel i samband med lämnande av uppgifterna om näringsidkaren visar att uppgifterna i fråga hade korrigerats vid tidpunkten för avtalets ingående på samma sätt eller på ett jämförbart sätt som uppgifterna hade lämnats. Enligt 3 mom. 3 punkten ska näringsidkaren inte heller svara för fel i samband med lämnande av uppgifterna, om näringsidkaren visar att informationen inte har kunnat inverka på konsumentens beslut att ingå ett avtal.

12 §. *Fel till följd av underlåtenhet som gäller uppdatering av digitalt innehåll eller digitala tjänster.* När det rör sig om digitalt innehåll eller digitala tjänster kan det behövas säkerhetsuppdateringar och andra uppdateringar för att innehållet eller tjänsten fortfarande i fråga om säkerhet och övriga egenskaper ska uppfylla kraven i 10 §. I 1 mom. föreslås bestämmelser om näringsidkarens skyldighet att se till inte bara att konsumenten informeras om sådana uppdateringar utan också att det anges en tidsperiod under vilken sådana uppdateringar ska tillhandahållas. Om det rör sig om ett enskilt tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster, exempelvis att konsumenten laddar ner en e-bok i en smarttelefon, eller om en rad enskilda tillhandahållanden av digitalt innehåll eller digitala tjänster, bör uppdateringar tillhandahållas konsumenten under en skälig tidsperiod, med beaktande av det digitala innehållets eller den digitala tjänstens typ och ändamål samt omständigheterna och avtalets karaktär. Om det däremot är fråga om kontinuerligt tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster under en längre tidsperiod, exempelvis ett tidsbegränsat avtal eller tillsvidareavtal om en tjänst för strömmande via nätet av videor, ska uppdateringar tillhandahållas konsumenten under den period under vilken det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahålls konsumenten enligt avtalet. Genom momentet genomförs artikel 8.2 i direktivet.

Om näringsidkaren har försummat att fullgöra sina skyldigheter enligt 1 mom., finns det enligt 2 mom. ett fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. Genom momentet genomförs delvis artikel 6 i direktivet.

Konsumenten bör fritt kunna välja att installera eller inte installera sådana uppdateringar. Om konsumenten beslutar att inte installera uppdateringar, kan detta dock ha konsekvenser för näringsidkarens ansvar. Om konsumenten således underlåter att inom skälig tid installera uppdateringar som tillhandahållits i enlighet med 1 mom., ska näringsidkaren enligt 3 mom. inte vara ansvarig för ett fel som följer enbart av bristen på den relevanta uppdateringen, förutsatt att villkoren i momentet uppfylls. För det första ska näringsidkaren ha informerat konsumenten om att uppdateringen finns att tillgå men också om konsekvenserna av konsumentens underlåtenhet att installera uppdateringen. För det andra får konsumentens underlåtenhet att installera uppdateringen eller konsumentens felaktiga installation av den inte bero på brister i de installationsbeskrivningar som lämnats konsumenten. Genom momentet genomförs artikel 8.3 i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster.

Enligt det föreslagna 4 mom. ska ett digitalt innehåll eller en digital tjänst inte heller ha ett fel det sätt som avses i paragrafen, om konsumenten vid avtalets ingående särskilt upplysts om att han eller hon inte får information om uppdateringar och att uppdateringarna inte tillhandahålls på det sätt som avses i 1 mom., och konsumenten uttryckligen och separat då godkände avvikelsen. Genom momentet genomförs delvis artikel 8.5 i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster.

13 §. Fel som beror på integration. Användningen av digitalt innehåll eller digitala tjänster kan förutsätta att de integreras, dvs. i enlighet med definitionen i 4 § 1 punkten i kapitlet att ett digitalt innehåll eller en digital tjänst sammankopplas och integreras med de olika komponenterna i konsumentens digitala miljö, så att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten kan användas i enlighet med de krav som föreskrivs i det föreslagna kapitlet. Med digital miljö avses enligt 4 § 2 punkten i kapitlet maskinvara, programvara och nätanslutningar som används av konsumenten för åtkomst till eller användning av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst.

Ett digitalt innehåll eller en digital tjänst har under vissa förutsättningar ett fel också om innehållet eller tjänsten på grund av felaktig integration avviker från det som föreskrivs i 10 §. Detta ska gälla i det fall att näringsidkaren har ansvarat för integrationen, dvs. haft ansvaret för integrationen eller övervakningen av den. Detsamma ska gälla situationer där det i sig har ankommit på konsumenten att sörja för integrationen av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten men där den felaktiga integrationen har berott på brister i de integrationsinstruktioner som näringsidkaren tillhandahållit. Genom paragrafen genomförs artikel 9 i direktivet.

14 §. Rättsligt fel. I paragrafen föreslås bestämmelser om rättsligt fel. Paragrafen motsvarar i stor utsträckning 41 § i köplagen och föreslagna 5 kap. 13 §. Med beaktande av kapitlets tillämpningsområde torde paragrafens praktiska betydelse vara liten, men bestämmelsen anses behövlig för den händelse att ett rättsligt fel hänförs till en i kapitlets 1 § 3 mom. avsedd vara, dvs. en vara som uteslutande används som bärare av digitalt innehåll.

Enligt 1 mom. har ett digitalt innehåll eller en digital tjänst ett fel också om en tredje man äger varan eller har panträtt eller någon annan rätt i en vara som avses i kapitlets 1 § 3 mom. (rättsligt fel), och det inte följer av avtalet att konsumenten ska ta emot varan med de begränsningar som tredje mans rätt medför. Bestämmelsen ska däremot inte tillämpas i de fall som är mer sannolika med tanke på tillämpningen av kapitlet, nämligen då en tredje mans immateriella rättigheter, exempelvis patenträtt, varumärkesrätt eller upphovsrätt, begränsar konsumentens möjligheter att använda det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. I sådana situationer kan de andra bestämmelser i kapitlet som gäller fel bli tillämpliga.

Enligt 2 mom. ska konsumenten också kunna göra gällande påföljder av ett rättsligt fel om tredje man påstår att han eller hon har en sådan rätt som avses ovan och det finns sannolika skäl för påståendet. Momentet motsvarar 41 § 3 mom. i köplagen.

Genom paragrafen genomförs delvis artikel 10 i direktivet, där det föreskrivs om tredje parts rättigheter.

15 §. Avgörande tidpunkt för bedömningen av om fel föreligger. I paragrafen föreslås bestämmelser om vilken tidpunkt som ska vara avgörande när ett fel i ett digitalt innehåll eller en digital tjänst ska bedömas. Genom paragrafen genomförs artikel 11 i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster.

Om det är fråga om ett enskilt tillhandahållande eller en rad enskilda tillhandahållanden av digitalt innehåll eller digitala tjänster, ska enligt 1 mom. näringsidkaren ansvara för fel som det digitala innehållet eller den digitala tjänsten har haft vid tidpunkten för tillhandahållandet av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, även om felet visar sig först senare. Bestämmelsen i 1 mom. avser att utnyttja medlemsstaternas möjlighet enligt direktivet att inte fastställa den i direktivet angivna tidsfristen på två år för ansvar för fel. I avsnitt 5.1 redogörs det för motiven för denna lösning.

Med stöd av skäl 57 i ingressen till direktivet rör det sig om kontinuerligt tillhandahållande exempelvis när konsumenter laddar ner en e-bok och lagrar den på sina personliga enheter. När tillhandahållandet består av en serie separata tillhandahållanden är det fråga om en rad enskilda tillhandahållanden. Som exempel kan nämnas ett avtal med stöd av vilket konsumenten får ladda ned en ny e-bok varje vecka.

Om det är fråga om kontinuerligt tillhandahållande av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten under en längre tidsperiod, ska enligt 2 mom. näringsidkaren ansvara för ett sådant fel som framkommer under den period då det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska tillhandahållas enligt avtalet. Som exempel på sådana avtal kan på basis av skäl 57 i ingressen till direktivet nämnas tidsbegränsade eller tillsvidare gällande avtal om molnlagring eller tillsvidaremedlemskap i en plattform för sociala medier. Ett särdrag i sådana avtal är att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten är tillgänglig eller åtkomlig för konsumenter endast under avtalets fastställda löptid eller så länge som tillsvidareavtalet är i kraft.

Det är skäl att notera att det med stöd av skäl 57 i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster inte nödvändigtvis behöver krävas långvarigt tillhandahållande för att tillhandahållandet ska betraktas som i paragrafen avsett kontinuerligt tillhandahållande av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst under en längre tidsperiod. Således kan exempelvis strömmande via nätet av ett videoklipp betraktas som i paragrafen avsett kontinuerligt tillhandahållande av digitalt innehåll under en längre tidsperiod. Då är det näringsidkaren som ska ansvara för ett fel som framkommer under den tid då det digitala innehållet ska tillhandahållas enligt avtalet. På motsvarande sätt ska som kontinuerligt tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster under en längre tidsperiod också betraktas sådana fall där specifika delar av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten görs tillgängliga periodiskt eller vid flera tillfällen under avtalets löptid. I skäl 57 till ingressen nämns som exempel antivirusprogram som kan användas i ett år och som uppdateras automatiskt varje månad under denna period, samt situationer där näringsidkaren tillhandahåller uppdateringar varje gång nya inslag i ett digitalt spel blir tillgängliga.

Enligt 3 mom. ska näringsidkaren också ansvara för ett fel till följd av underlåtenhet som gäller i 12 § avsedda uppdateringar och som framkommer under den period då uppdateringarna enligt 12 § 1 mom. ska tillhandahållas.

16 §. Felantagande. I paragrafen föreslås bestämmelser om bevisbördan vid fel. Genom paragrafen genomförs artiklarna 12.2–12.5 i direktivet, som gäller bevisbördan.

Om det är fråga om ett enskilt tillhandahållande eller en rad enskilda tillhandahållanden av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst, ska enligt 1 mom. felet antas ha funnits vid tidpunkten för tillhandahållandet om det framkommer inom ett år från denna tidpunkt. Näringsidkaren kan dock undanröja presumtionen genom att visa att felet uppstått först efter detta. Om det däremot är fråga om kontinuerligt tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster under en längre tidsperiod, och felet framkommer under perioden i fråga, är presumtionen den att det rör sig om ett fel som näringsidkaren ansvarar för, om denne inte visar något annat.

Enligt 2 mom. ska den omvända bevisbördan enligt 1 mom. inte tillämpas om näringsidkaren kan visa att konsumentens digitala miljö, dvs. enligt definitionen i 4 § 2 punkten maskinvara, programvara och eventuella nätanslutningar som används av konsumenten för åtkomst till eller användning av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst, inte är förenlig med de tekniska kraven på det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. En ytterligare förutsättning är dock att näringsidkaren har informerat konsumenten om sådana tekniska krav på ett klart och begripligt sätt innan avtalet ingicks.

För att näringsidkaren ska kunna utreda om konsumentens digitala miljö är lämplig, föreslås i 3 mom. bestämmelser om konsumentens skyldighet att samarbeta med näringsidkaren i den mån det är skäligt och behövligt för att utreda om felet eller bristen i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten beror på konsumentens digitala miljö. Som skäligt samarbete enligt momentet ska betraktas tillåtelse att använda de tekniskt tillgängliga medel som är minst ingripande för konsumenten. I skäl 60 i ingressen nämns som exempel på sådana medel att näringsidkaren förses med automatiskt genererade tillbudsrapporter, eller med uppgifter om konsumentens internetuppkoppling. Endast i vederbörligen motiverade undantagsfall ska konsumenter kunna behöva bevilja virtuell tillgång till sin digitala miljö. I det fallet är en ytterligare förutsättning den att det inte finns någon annan möjlig metod att utreda saken.

Om näringsidkaren har underrättat konsumenten om det i 2 mom. avsedda samarbetskravet på ett klart och begripligt sätt innan avtalet ingås, men konsumenten inte deltar i samarbetet, ska enligt 3 mom. inte heller i detta fall tillämpas den omvända bevisbördan enligt 1 mom.

Påföljder vid fel

17 §. Konsumentens rättigheter vid fel. I 1 mom. föreslås en sammanfattande förteckning över konsumentens rättigheter i det fall att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten har ett fel som näringsidkaren med stöd av bestämmelserna i det föreslagna kapitlet ansvarar för. Genom momentet genomförs artikel 14.1 i direktivet.

I 2 mom. föreslås för tydlighetens skull bestämmelser om att konsumentens rätt att i förhållande till näringsidkaren åberopa de rättsmedel som föreskrivs i det föreslagna kapitlet inte ska påverka näringsidkarens rätt att kräva gottgörelse av den som är ansvarig för felet i ett tidigare led av transaktionskedjan. Bestämmelsen behövs för att artikel 20 i direktivet ska genomföras på ett korrekt sätt. För tydlighetens skull bör det noteras att artikel 22 som gäller direktivets tvingande natur inte innehåller några bestämmelser om direktivets tvingande natur med hänsyn till artikel 20. Momentet påverkar alltså inte avtalsfriheten mellan näringsidkare.

18 §. Rätt att hålla inne betalningen. I paragrafen föreskrivs det om konsumentens rätt att vid fel hålla inne betalningen av köpesumman. En motsvarande bestämmelse som gäller köp av varor finns i gällande 5 kap. 17 §. Paragrafen baserar sig inte på direktivet utan det rör sig om rent nationell reglering. Att sådana bestämmelser tas in i en nationell lag anses vara möjligt med stöd av skäl 15 i ingressen till direktivet.

För att säkra konsumentens yrkanden vid fel ska enligt förslaget konsumenten i princip ha rätt att vid fel i ett digitalt innehåll eller en digital tjänst hålla inne betalningen av den andel som ännu var obetald när felet upptäcktes. Oberoende av vad som har avtalats om betalning av köpesumman ska konsumenten inte anses ligga efter med betalningen om han eller hon agerar på detta sätt.

Konsumentens rätt att hålla inne betalningen av den del av köpesumman som är nödvändig för att säkra konsumentens yrkanden ska inte vara beroende av hur väsentligt felet är och inte heller av vilka påföljder för felet konsumenten vill åberopa. Dessa omständigheter påverkar dock hur stor del av betalningen av köpesumman konsumenten får hålla inne. Om felet är sådant att det ger konsumenten rätt att häva avtalet, gäller rätten att hålla inne betalningen hela den obetalda köpesumman. Eftersom konsumenten däremot inte ska ha rätt att hålla inne betalningen av köpesumman till den del som det uppenbart överskrider vad konsumenten har rätt att kräva på grund av dröjsmålet, ska konsumenten inte ha rätt att hålla inne betalningen av hela köpesumman i det fall att det rör sig om ett ringa fel.

I praktiken kan det ofta vara svårt eller rentav omöjligt för konsumenten att exakt uppskatta penningbeloppet av de yrkanden som han eller hon har rätt att framställa på grund av ett fel. Därför kan det inte anses att konsumentens rätt att hålla inne betalningen av köpesumman ska begränsa sig uttryckligen till ett belopp som står klart först senare. Vid bedömningen av huruvida konsumenten har rätt att hålla inne betalningen av köpesumman och av hur stor del av köpesumman konsumenten får hålla inne måste det som rimligen kan förutsättas av konsumenten med beaktande av den information om konsumentens rättsliga ställning som han eller hon har eller kan få tillgång till tillmätas en avgörande roll.

För tydlighetens skull kan det noteras att bestämmelsen kan bli tillämplig endast i sådana fall där det avtalats att en köpesumma ska betalas. Om det däremot är fråga om utlämnande av personuppgifter enligt 1 § 1 mom. 2 punkten, kan bestämmelsen inte bli tillämplig.

19 §. Avhjälpande av fel. I 1 mom. föreslås en bestämmelse om konsumentens rätt att kräva att ett fel avhjälps. Avhjälpandet av fel i ett digitalt innehåll eller en digital tjänst ska ske inom skälig tid och så att det inte leder till kostnader eller betydande olägenhet för konsumenten, med beaktande av det digitala innehållets eller den digitala tjänstens karaktär och det ändamål för vilket konsumenten skaffade det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

Enligt 2 mom. ska näringsidkaren dock inte vara skyldig att avhjälpa felet, om det föreligger ett hinder som näringsidkaren inte kan övervinna eller om det skulle medföra oskäliga kostnader för honom eller henne att avhjälpa felet. I sådana fall ska det i synnerhet tas hänsyn till betydelsen av felet samt det digitala innehållets eller den digitala tjänstens värde i det fall att innehållet eller tjänsten inte hade haft något fel.

Genom paragrafen genomförs artikel 14.2 och 14.3 i direktivet.

20 §. Prisavdrag och hävning av avtal. I paragrafen föreslås bestämmelser om konsumentens rätt till prisavdrag och hävning av avtal. Om konsumenten har betalat eller förbundit sig att betala en köpesumma, ska konsumenten under vissa förutsättningar få kräva antingen ett prisavdrag eller hävning av avtalet. Om konsumenten däremot har lämnat ut eller förbundit sig att lämna ut personuppgifter, kan det bli fråga om enbart hävning av avtalet, med den skillnaden att tröskeln för hävning ska vara lägre än i det fall att konsumenten betalar en köpesumma.

Enligt 1 mom. 1 punkten ska konsumenten ha rätt att i enlighet med vad som beskrivits ovan kräva ett prisavdrag eller häva avtalet, om avhjälpande av felet inte kan komma i fråga av de orsaker som avses i 19 § 2 mom. De orsaker som avses i det momentet är att det föreligger ett hinder för fullgörande av avtalet som näringsidkaren inte kan övervinna eller att fullgörandet av avtalet skulle medföra oskäliga kostnader för näringsidkaren, i synnerhet med hänsyn till de omständigheter som nämns i det momentet. Enligt 2 punkten ska rätten att kräva prisavdrag eller häva avtalet också gälla en situation där näringsidkaren inte har avhjälpt felet på det sätt som avses i 19 § 1 mom., dvs. inom skälig tid och så att det inte leder till kostnader eller betydande olägenhet för konsumenten med beaktande av de omständigheter som anges i 19 § 1 mom. Denna rätt ska också enligt 3 punkten gälla en situation där näringsidkaren har meddelat eller det på grund av omständigheterna är uppenbart att näringsidkaren inte kommer att avhjälpa felet inom skälig tid eller utan att det medför betydande olägenhet för konsumenten. Enligt 4 punkten ska rätten att kräva prisavdrag eller hävning av avtalet också gälla en situation där ett fel framkommer trots att näringsidkaren har försökt bringa det digitala innehållet eller den digitala tjänsten i överensstämmelse med kraven i det föreslagna kapitlet.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om konsumentens omedelbara rätt till prisavdrag eller hävning av avtalet. Avsikten är att konsumenten ska ha en sådan rätt, om felet till sin natur är så allvarligt

att avhjälpande av felet inte kan komma i fråga. Momentet avser i synnerhet situationer då felet i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten är så allvarligt att konsumenten inte kan förväntas lita på näringsidkarens förmåga att avhjälp felet. Som exempel på detta kan nämnas en situation där en konsument har tillhandahållits ett virusbekämpningsprogram som i sig innehållit ett virus.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om tröskeln för hävning av avtalet. I enlighet med vad som konstateras ovan ska tröskeln för hävning vara olika beroende på om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahålls mot en köpesumma eller om konsumenten har förbundit sig att lämna ut personuppgifter. I det sistnämnda fallet ska också ett ringa fel berättiga till hävning av avtalet, eftersom konsumenten i dessa fall bland de medel som står till buds inte förfogar över en möjlighet att kräva prisavdrag. Om däremot det digitala innehållet eller den digitala tjänsten har tillhandahållits mot en köpesumma, ska enligt förslaget ett ringa fel inte berättiga till hävning av avtalet. Enligt förslaget ska näringsidkaren ha bevisbördan för att felet är ringa.

Det är möjligt att konsumenten har förbundit sig både till att betala köpesumman och till att lämna ut personuppgifter till näringsidkaren. Eftersom konsumenten i ett sådant fall också har möjlighet att kräva prisavdrag, förutsätter rätten att häva avtalet att felet inte är obetydligt.

Enligt artikel 15 i direktivet ska konsumenten utöva rätten att häva avtalet genom ett uttalande till näringsidkaren där konsumenten ger uttryck för sitt beslut att häva avtalet. Artikeln anses vara till den grad självklar att det inte anses nödvändigt att genomföra den separat.

Genom 1 och 2 mom. genomförs artikel 14.4 i direktivet och genom 3 mom. artikel 14.6 i direktivet.

21 §. Bestämmande av prisavdrag. Enligt 1 mom. i paragrafen som gäller bestämmande av prisavdrag ska ett prisavdrag stå i rätt proportion till minskningen av värdet på det digitala innehåll eller den digitala tjänst som tillhandahålls konsumenten, när prisavdraget jämförs med det värde som det digitala innehållet eller den digitala tjänsten skulle ha om innehållet eller tjänsten uppfyllde kraven i det föreslagna kapitlet. I 2 mom. föreslås bestämmelser om den tidsperiod som rätten till prisavdrag ska gälla i det fall att det rör sig om ett digitalt innehåll eller en digital tjänst som tillhandahålls under en längre tidsperiod. Rätten till prisavdrag ska i dessa fall gälla den tidsperiod då det funnits ett fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. Vid beräkningen av prisavdraget bör hänsyn då tas till den värdeminskning på det digitala innehållet eller den digitala tjänsten som beror på både bristande avtalsenlighet (i lagförslaget ”fel”) och den tid under vilken konsumenten inte kunde komma i åtnjutande av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten på ett avtalsenligt sätt (skäl 66 i ingressen).

Genom paragrafen genomförs artikel 14.5 i direktivet.

22 §. Skadestånd vid fel. I paragrafen föreslås bestämmelser om att konsumenten har rätt till ersättning för den skada som han eller hon lider på grund av fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. Ersättningsskyldigheten ska omfatta de person-, sak- och förmögenhetsskador som felet orsakat konsumenten. Till skillnad från köp av varor, där säljarens på köpet baserade skadeståndsansvar inte utsträcker sig till sådana personskador som beror på fel i varan och där produktansvarslagen blir tillämplig, ska i det föreslagna kapitlet personskador inte falla utanför tillämpningsområdet, utan näringsidkarens ansvar för fel ska på motsvarande sätt som i 8 kap. också omfatta personskador. Även om det är relativt sällsynt att ett fel i ett digitalt innehåll eller en digital tjänst orsakar personskador, kan sådana skador de facto orsakas exempelvis av olika digitala innehåll eller digitala tjänster som anknyter till hälsa, motion och välfärd.

Enligt 1 mom. ska huvudregeln vara att ersättningsskyldigheten inte är beroende av om felet eller skadan beror på oaktsamhet från näringsidkarens sida. På samma sätt som vid dröjsmål ska en sådan förutsättning dock gälla i fråga om vissa typer av skada. Med dessa s.k. indirekta skador ska vid fel avses samma typer av skada som vid dröjsmål. Ersättningsskyldighet som omfattar alla typer av skada kan uppkomma också på den grunden att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten vid tidpunkten för ingåendet av avtalet eller, om det är fråga om tillhandahållande av digitalt innehåll eller en digital tjänst under en längre tidsperiod, under perioden i fråga avvek från vad näringsidkaren särskilt har förbundit sig till.

Typiska skador som konsumenten kan orsakas på grund av ett fel är olika utredningskostnader, såsom telefon- eller resekostnader. Det föreslås att ersättningsskyldighet för sådana skador ska uppkomma oberoende av oaktsamhet. Som indirekt skada ska däremot för det första betraktas sådan inkomstförlust som konsumenten lider på grund av avtalsbrottet eller på grund av åtgärder som föranleds av avtalsbrottet. Som exempel kan nämnas fall där konsumenten blir tvungen att använda arbetstid till att utreda ett fel eller till att vidta åtgärder som detta kräver, och därigenom lider inkomstbortfall. Som indirekt skada ska också betraktas skada som beror på en förpliktelse som grundar sig på något annat avtal. Som exempel kan här nämnas en situation där konsumenten på grund av ett fel i en navigationsapplikation inte kommer fram till sin destination i tid utan missar sin anslutning och förlorar köpesumman för en bokad resa. Förutom i det fall att det inte alls betalas ersättning för en sådan skada – på grund av att kravet på ett adekvat orsakssamband inte uppfylls – ska det för att näringsidkaren ska ha ersättningsansvar alltså förutsättas att näringsidkaren har varit oaktsam. Som indirekt skada ska också betraktas en sådan väsentlig förlust av nytta av användningen av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten som inte medför direkt ekonomisk skada. Också vid fel ska den regel bli tillämplig som framgår av 9 § 4 mom. enligt vilken en ovan avsedd skada som i princip ska betraktas som en indirekt skada ska ersättas på samma sätt som en direkt skada i den mån den orsakats av åtgärder för att begränsa en direkt skada.

Paragrafens 2 mom. motsvarar 41 § 2 mom. i köplagen, som redan för närvarande är tillämpligt också på konsumentköp och som således är relevant också i fråga om avtal som omfattas av tillämpningsområdet för 5 a kap. när det rör sig om varor som uteslutande används som bärare av digitalt innehåll. Enligt momentet ska konsumenten alltid ha rätt till ersättning för skada som beror på ett rättsligt fel i samband med att avtalet ingicks, om konsumenten inte kände till eller inte heller borde ha känt till felet.

Enligt 3 mom. har en medlem av konsumentens familj som lider skada på grund av felet samma rätt till ersättning som konsumenten. Inte heller vid fel ska det med tanke på näringsidkarens ansvar i sig ha någon betydelse vem av familjemedlemmarna som formellt är avtalspart eller vem av dem som lidit skada.

Bestämmelserna grundar sig inte på direktivet utan utgör nationell reglering.

23 §. Skada på annan egendom. I 1 mom. föreslås på samma sätt som i 5 kap. 21 § bestämmelser om ersättning för skada som fel i ett digitalt innehåll eller en digital tjänst, inklusive en bärare av digitalt innehåll, orsakar på annan egendom. I det fallet ska bestämmelserna i 22 § tillämpas på näringsidkarens skadeståndsansvar endast om skadan hänför sig till egendom som i användningshänseende har omedelbar anknytning till det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

Skada på annan egendom kan uppkomma exempelvis om ett visst dataprogram som är felaktigt skadar konsumentens terminalutrustning. I sådana fall är skadan en förutsägbar följd av felet i

det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, och det kan inte anses oskäligt att näringsidkaren blir tvungen att betala konsumenten ersättning för en sådan skada, även om den inte berott på oaktsamhet från näringsidkarens sida.

Paragrafens 2 mom. motsvarar till sitt sakinnehåll gällande 5 kap. 21 § 2 mom. Att bestämmelsen tas in också i 5 a kap. anses vara behövligt, eftersom kapitlet också tillämpas när digitalt innehåll tillhandahålls via en bärare av digitalt innehåll, såsom en minnessticka eller en Blu-rayskiva.

Verkningar av hävning av avtal

24 §. *Verkningar av hävning av avtal på betalningsprestationer.* I paragrafen föreslås bestämmelser om hur hävning av avtalet påverkar parternas betalningsprestationer. Vid hävning av avtalet ska näringsidkaren enligt 1 mom. vara skyldig att till konsumenten återbetala alla prestationer som betalats till konsumenten i enlighet med avtalet. Om avtalet gäller tillhandahållande av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst mot betalning under en längre tidsperiod och det digitala innehållet eller den digitala tjänsten uppfyllt kraven i det föreslagna kapitlet under en viss tidsperiod innan avtalet hävdes, ska näringsidkaren dock vara skyldig att återbetala endast den del av det pris konsumenten betalat som motsvarar och står i förhållande till den tidsperiod under vilken det digitala innehållet eller den digitala tjänsten inte uppfyllde kraven i kapitlet. Skyldigheten ska på samma sätt gälla den del som konsumenten har betalat i förskott för den avtalsperiod som skulle ha återstått om avtalet inte hade hävts. Om konsumenten alltså exempelvis har ingått ett tillsvidareavtal om användning av en beställvideoplattform som fungerat felfritt under en viss tidsperiod, ska näringsidkaren inte behöva återbetala redan betalda prestationer till den del som tjänsten har varit felfri, utan endast för den tid som tjänsten inte uppfyllde kraven i det föreslagna kapitlet. Om konsumenten dessutom har hunnit betala t.ex. en viss månadsavgift för tjänsten i förskott, ska den avgiften återbetalas vid hävning. Genom momentet genomförs artikel 16.1 i direktivet.

I 2 mom. föreslås för tydlighetens skull en bestämmelse om att konsumenten inte ska vara skyldig att betala för användningen av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten för den tidsperiod som föregår hävningen av avtalet då det digitala innehållet eller den digitala tjänsten inte uppfyllde kraven i det föreslagna kapitlet. Bestämmelsen täcks delvis redan genom det som konstateras i 1 mom., men genom bestämmelsen förtydligas konsumentens betalningsskyldighet i de situationer där det inte finns någon avgift som ska återbetalas. Genom momentet genomförs artikel 17.3 i direktivet.

25 §. *Verkningar av hävning av avtal på användningen av digitalt innehåll eller digitala tjänster.* I paragrafen föreslås bestämmelser om användningen av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst vid hävning av avtalet.

Enligt 1 mom. ska konsumenten om avtalet hävs avhålla sig från att använda det digitala innehållet eller den digitala tjänsten och från att göra dem tillgängliga för tredje part. Genom den meningen genomförs artikel 17.1 i direktivet. Om det digitala innehållet har tillhandahållits med hjälp av en bärare av digitalt innehåll, ska enligt förslaget konsumenten dessutom vara skyldig att på näringsidkarens begäran utan obefogat dröjsmål återlämna detta medium till näringsidkaren på näringsidkarens bekostnad. För att näringsidkaren ska ha rätt att få tillbaka bäraren av det digitala innehållet bör en sådan begäran göras inom 14 dagar från det att konsumenten har underrättat näringsidkaren om sitt beslut att häva avtalet. Genom paragrafen genomförs till denna del artikel 17.2 i direktivet.

När ett avtal hävs ska näringsidkaren enligt 2 *mom.*, som baserar sig på artikel 16.5 i direktivet, ha rätt att hindra konsumenten från att få tillgång till det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. Dessutom ska näringsidkaren ha rätt att avaktivera konsumentens användarkonto eller på något annat sätt hindra konsumenten från att använda det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. Näringsidkarens rätt enligt momentet ska dock endast omfatta de fall på vilka 4 *mom.* inte tillämpas. I det momentet finns bestämmelser om de situationer där näringsidkaren är skyldig att göra tillgängligt för konsumenten allt innehåll som konsumenten har överlåtit eller skapat vid användning av det digitala innehåll eller den digitala tjänst som näringsidkaren tillhandahåller.

Enligt 3 *mom.* är utgångspunkten vid hävning den att näringsidkaren ska avhålla sig från att använda sådant innehåll som konsumenten har skapat eller överlåtit vid användning av det digitala innehåll eller den digitala tjänst som näringsidkaren har tillhandahållit. Innehåll som konsumenten skapat eller överlåtit kan vara till exempel digitala bilder samt video- och ljudfiler. Skyldigheten att avhålla sig från att använda innehåll som konsumenten skapat eller överlåtit ska dock inte vara utan undantag. För det första ska denna skyldighet enligt 1 punkten inte gälla fall där innehållet inte kan användas annat än inom ramen för det digitala innehåll eller den digitala tjänst som näringsidkaren tillhandahållit, till exempel ett visst spel. Enligt 2 punkten ska skyldigheten inte heller gälla sådana fall där innehållet i fråga endast rör konsumentens verksamhet vid användning av det digitala innehåll eller den digitala tjänst som näringsidkaren tillhandahållit. Enligt 3 punkten ska det inte heller förutsättas att näringsidkaren ska avhålla sig från att använda innehållet, om näringsidkaren har kopplat sådant innehåll till andra uppgifter och innehållet inte kan särskiljas eller det medför oskäligt besvär att särskilja innehållet. Enligt 4 punkten ska det inte heller förutsättas att näringsidkaren ska avhålla sig från att använda innehållet, om konsumenten har skapat innehållet tillsammans med andra konsumenter, till exempel efter att ha spelat ett spel tillsammans med andra, och andra konsumenter kan fortsätta att använda innehållet i fråga. Genom momentet genomförs artikel 16.3 i direktivet.

Om konsumenten vid hävning skulle vägras åtkomst till innehåll som han eller hon har överlåtit eller skapat genom användning av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, skulle konsumenten i praktiken kunna låta bli att åberopa sin hävningsrätt vid fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. För att undvika sådana situationer föreslås i 4 *mom.* bestämmelser om näringsidkarens skyldighet att på konsumentens begäran göra tillgängligt för konsumenten allt innehåll som konsumenten har överlåtit eller skapat vid användning av det digitala innehåll eller den digitala tjänst som näringsidkaren tillhandahåller. Detta ska enligt förslaget göras kostnadsfritt inom skälig tid och i ett allmänt använt och maskinläsbart format. Kravet på kostnadsfrihet gäller kostnader som särskilt hänför sig till återfående av innehåll, och kravet innebär således inte att konsumenten inte är skyldig att stå för kostnaderna för sin egen digitala miljö, exempelvis för nätförbindelsen. I artikel 16.4, som genomförs genom 4 *mom.*, konstateras det också att konsumenten ska ha rätt att hämta det digitala innehållet utan hinder från näringsidkarens sida, men detta anses vara ett så självklart krav att det inte anses nödvändigt att särskilt nämna det i bestämmelsen.

Näringsidkarens skyldighet att göra innehållet tillgängligt för konsumenten ska dock inte vara utan undantag, eftersom i momentet föreslås bestämmelser om att de fall som nämns i 3 *mom.* 1–3 punkten inte ska omfattas av skyldigheten. Skyldigheten att göra innehållet tillgängligt ska således inte tillämpas om innehållet inte kan användas annat än inom ramen för det digitala innehåll eller den digitala tjänst som näringsidkaren tillhandahållit, om innehållet i fråga endast rör konsumentens verksamhet vid användning av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten eller om näringsidkaren har kopplat sådant innehåll till andra uppgifter och innehållet inte kan särskiljas eller det medför oskäligt besvär att särskilja innehållet. Syftet med undantagen är

att täcka sådana fall där innehållet inte har någon nämnvärd praktisk nytta för konsumenten men där avlägsnandet av innehållet kräver betydande ansträngningar från näringsidkarens sida.

Enligt 5 mom. ska det som föreskrivs i 3 och 4 mom. inte gälla personuppgifter. Bestämmelser om användningen av personuppgifter finns i den allmänna dataskyddsförordningen, och i fråga om personuppgifter ska näringsidkaren iaktta de skyldigheter som ska tillämpas enligt den förordningen. Genom momentet genomförs artikel 16.2 i direktivet, samt direktivets 16.3 och 16.4 artikel till den del personuppgifter har lämnats utanför tillämpningsområdet för de artiklarna. Hänvisningen anses nödvändig av informationsskäl.

Övriga bestämmelser

26 §. Återbetalning. Enligt 1 mom. ska näringsidkaren göra de återbetalningar som avses i det föreslagna kapitlet utan kostnad, utan obefogat dröjsmål och senast 14 dagar efter det att konsumenten har meddelat näringsidkaren att han eller hon yrkar på prisavdrag eller hävning av avtalet. Om det digitala innehållet har tillhandahållits med hjälp av en bärare av digitalt innehåll, ska näringsidkaren dock efter att ha gjort en sådan begäran som avses i 25 § 1 mom. få hålla inne återbetalningen till dess att näringsidkaren har fått tillbaka bäraren av det digitala innehållet. Genom momentet genomförs artikel 18.1 och 18.3. Dessutom utnyttjas delvis det handlingsutrymme som framgår av skäl 15 i ingressen, enligt vilket medlemsstaterna kan reglera parternas rättigheter att avstå från att helt eller delvis fullgöra sina skyldigheter innan motparten fullgör sina skyldigheter.

Enligt 2 mom., som baserar sig på artikel 18.2 i direktivet, ska näringsidkaren när den återbetalar de mottagna betalningarna använda samma betalningsmedel som konsumenten använde vid den ursprungliga transaktionen. Bestämmelsen innebär att om konsumenten exempelvis har betalat sina inköp kontant, med ett debitkort eller via en nätbank, ska betalningen återbetalas till konsumenten kontant eller genom en motsvarande betalning till konsumentens bankkonto, förutsatt att näringsidkaren känner till konsumentens kontonummer. Om konsumenten inte har meddelat sitt kontonummer, ska återbetalningen göras i form av en annan penningprestation, exempelvis som en betalningsanvisning eller postanvisning. Om konsumenten har betalat sina inköp exempelvis med kreditkort eller med sin mobiltelefon så att summan debiteras på konsumentens telefonräkning, ska återbetalningen i princip genomföras som en kreditering av kreditkortskontot eller telefonräkningen.

Återbetalningen ska kunna ske med något annat betalningsmedel endast om konsumenten uttryckligen har samtyckt till något annat arrangemang. Återbetalningen av prestationer får inte i någotdera fallen medföra kostnader för konsumenten.

27 §. Ändring av digitalt innehåll eller digitala tjänster. Digitalt innehåll och digitala tjänster utvecklas ständigt, och i mer långvariga avtal kan ändringar av innehåll eller tjänster ofta vara till nytta också för konsumenterna. I paragrafen föreslås bestämmelser om de förutsättningar under vilka det ska vara tillåtet att göra andra ändringar än sådana som är nödvändiga.

När det är fråga om tillhandahållande av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst under en längre tidsperiod, ska en förutsättning för ändring av avtalet enligt 1 mom. 1 punkten för det första vara att det i avtalet har avtalats om näringsidkarens rätt att ensidigt ändra det digitala innehållet eller den digitala tjänsten och avtalats om en grundad anledning till ändring. I enlighet med vad som konstateras i skäl 75 i ingressen till direktivet kan en grundad anledning vara exempelvis att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska anpassas till en ny teknisk miljö eller till ett ökat antal användare.

Enligt 2 punkten ska en ytterligare förutsättning vara att ändringen inte medför extra kostnader för konsumenten. En annan förutsättning ska enligt 3 punkten vara att konsumenten informeras om ändringen på ett klart och begripligt sätt.

Om ändringen inverkar negativt på konsumentens möjligheter att få tillgång till eller använda det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, ska konsumenten enligt paragrafens 2 mom. i god tid tillhandahållas information i varaktig form om egenskaperna hos och tidpunkten för ändringen samt om rätten enligt 3 mom. att häva avtalet eller om möjligheten att behålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten utan en sådan ändring. I momentet föreslås också en bestämmelse om när informationen har tillhandahållits i varaktig form. Till denna del genomförs genom momentet definitionen av begreppet varaktigt medium i artikel 2.13 i direktivet.

Om en ändring av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst inverkar negativt på konsumentens möjligheter att få tillgång till eller använda det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, ska konsumenten enligt 3 mom. ha rätt att häva avtalet utan kostnad. Detta ska enligt förslaget göras inom 30 dagar från mottagandet av informationen om ändringen eller från det att näringsidkaren har ändrat det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, beroende på vilket som är det senare datumet. Någon rätt att häva avtalet ska dock inte föreligga, om den negativa inverkan av ändringen är ringa. Rätt att häva avtalet ska inte heller föreligga när näringsidkaren utan ytterligare kostnad har gett konsumenten möjlighet att behålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten utan ändring och det digitala innehållet eller den digitala tjänsten fortfarande uppfyller kraven i det föreslagna kapitlet. Om konsumenten häver avtalet med stöd av 3 mom., ska på hävningen enligt 4 mom. tillämpas vad som föreskrivs i 24–26 §.

Genom paragrafen genomförs artikel 19 i direktivet.

28 §. Begränsning av skada och nedsättning av skadestånd. I 1 mom. föreslås en bestämmelse om konsumentens skyldighet att begränsa sin skada. Bestämmelsen motsvarar 30 § 1 mom. i 5 kap. som gäller köp av varor, men i förslaget avgränsas den till att gälla endast konsumenten, eftersom det föreslagna kapitlet inte innehåller några bestämmelser om konsumentens skadeståndsskyldighet. Konsumenten ska vid näringsidkarens avtalsbrott vidta skäligen åtgärder för att begränsa sin egen skada. Påföljden för försummelse av denna skyldighet ska vara att det skadestånd som beviljas näringsidkaren minskas med ett belopp som motsvarar den skada som konsumenten skulle ha kunnat undvika genom att handla på korrekt sätt. Detta följer av de allmänna principerna för beräkning av skadestånd.

Med stöd av 2 mom. ska det vara möjligt att jämkna det skadestånd som näringsidkaren ska betala. En likartad bestämmelse finns i 5 kap. 30 § 2 mom. Den föreslagna bestämmelsen avgränsas dock till att endast gälla jämkning av skadestånd som näringsidkaren ska betala, eftersom det föreslagna kapitlet inte innehåller uttryckliga bestämmelser om skadestånd som konsumenten ska betala. Liksom i 5 kap. 30 § 2 mom. förtecknas även i det föreslagna momentet de faktorer som ska beaktas när jämkning prövas.

29 §. Preskription av krav på gottgörelse. På motsvarande sätt som i 5 kap. föreslås det för tydlighetens skull att till det nya 5 a kap. fogas en informativ hänvisning till lagen om preskription av skulder, utifrån vilken ska bestämmas den absoluta bakre gränsen för näringsidkarens lagstadgade ansvar för fel. Genom paragrafen anges till denna del genomförandet av artikel 11.2 och 11.3 i direktivet.

10 kap. **Tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter**

15 §. Tillämpning av bestämmelserna om köp av varor. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras med anledning av ändringen av rubriken för 5 kap. Dessutom ändras hänvisningen i paragrafen till konsumentköp i 5 kap. till en hänvisning till köp av varor.

12 kap Särskilda stadganden

1 §. Ansvar för förmedlare av konsumtionsnyttigheter. I 1 mom. föreslås en hänvisning till det nya 5 a kap. Samtidigt stryks hänvisningen till 41 § i köplagen. Hänvisningen till 41 § i köplagen behövs inte längre, eftersom det både i 5 kap. och 5 a kap. föreslås bestämmelser om rättsligt fel som motsvarar 41 § i köplagen.

8 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Direktiven ska genomföras senast den 1 juli 2021, och de bestämmelser genom vilka direktiven ska genomföras ska tillämpas från och med den 1 januari 2022.

Eftersom genomförandet av direktiven har fördröjts, kan den lag som hänför sig till genomförandet inte träda i kraft senast den 1 juli 2021. Lagen föreslås i stället träda i kraft den 1 januari 2022, då de bestämmelser genom vilka direktiven ska genomföras ska börja tillämpas. Detta kan inte anses oskäligt ur näringsidkarnas synvinkel med beaktande av bestämmelsernas natur och det faktum att näringsidkarna redan länge känt till att regleringen ändras.

Ändringarna i de avtalsrättsliga bestämmelserna kommer enbart att påverka sådana avtal som ingås efter ikraftträdandet av lagen.

9 Genomförande och uppföljning

Enligt artikel 25 i direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster ska kommissionen senast den 12 juni 2024 se över tillämpningen av direktivet och lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet samt för Europeiska ekonomiska och sociala kommittén. Rapporten ska bland annat behandla argumenten för en harmonisering av regler tillämpliga på avtal om annat tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster än det som omfattas av direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster, inbegripet avtal om tillhandahållande mot prestation i form av reklam.

Enligt artikel 25 i varuförsäljningsdirektivet ska kommissionen senast den 12 juni 2024 se över tillämpningen av direktivet. Översynen omfattar bl.a. bestämmelserna om rättsmedel och bevisbördan, också till den del det är fråga om begagnade varor samt varor som säljs på offentlig auktion. Översynen täcker dessutom bland annat tillverkarens kommersiella garanti för hållbarhet. Kommissionen ska lägga fram rapporten för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén. Rapporten ska i synnerhet innehålla en bedömning av om tillämpningen av varuförsäljningsdirektivet och direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster säkerställer en enhetlig och konsekvent ram för en korrekt fungerande inre marknad vad gäller tillhandahållande av digitalt innehåll, digitala tjänster och varor med digitala delar i enlighet med principer för unionens politik. Rapporten ska vid behov åtföljas av lagstiftningsförslag.

Kläm

Eftersom både direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster och varuförsäljningsdirektivet innehåller bestämmelser som föreslås bli genomförda genom lag, föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av konsumentskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs 5 kap. 12 a och 29 a § i konsumentskyddslagen (38/1978), sådana de lyder i lag 1258/2001,
ändras rubriken för 5 kap., 5 kap. 1 § och mellanrubriken före den, 3, 12, 13, 14, 15, 15 a, 15 b, 16, 18, 19, 20, 22, och 24–27 §, 29 § och mellanrubriken före den, 31 §, 10 kap. 15 § samt 12 kap. 1 §,
sådana de lyder, rubriken för 5 kap., mellanrubriken före 1 §, 20 och 24–27 §, mellanrubriken före 29 §, 31 § samt 12 kap. 1 § i lag 16/1994, 5 kap. 1 och 3 § i lag 1211/2013, 12, 14, 16, 18 och 31 § i lagarna 16/1994 och 1258/2001, 13, 15, 15 a, 15 b, 19 och 29 § i lag 1258/2001, 22 § i lagarna 16/1994 och 391/2002 och 10 kap. 15 § i lag 227/2011, samt
fogas till 2 kap. en ny 8 c §, till 5 kap. nya 2 a, 13 a, 13 b, 16 a, 18 a, 19 a, 22 a, 24 a, 24 b, 28 a–28 e § samt till lagen ett nytt 5 a kap. som följer:

2 kap.

Marknadsföring samt förfaranden i kundrelationer

8 c §

Särskild informationsskyldighet vid offentlig auktion av begagnade varor

Vid offentlig auktion av begagnade varor ska näringsidkaren på ett lättillgängligt sätt ge konsumenterna tillgång till tydlig och uttömmande information om att bestämmelserna i 5 kap. i konsumentskyddslagen om varans beskaffenhet och fel i varan inte tillämpas på köpet.

5 kap.

Köp av varor

Allmänna bestämmelser om köp av varor

1 §

Kapitlets tillämpningsområde

Detta kapitel gäller sådana köp av varor där säljaren är näringsidkare och köparen konsument. Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas också på beställning av en vara som ska tillverkas. Om köparen ska tillhandahålla en väsentlig del av det material som behövs för att tillverka varan, tillämpas dock på beställningen 8 kap. 23–31 § i stället för 23, 24, 24 a, 24 b, 25–28 och 28 a §. På en sådan beställning tillämpas dessutom vad som föreskrivs i 8 kap. 14 och 32 §. På en sådan beställning tillämpas inte vad som föreskrivs i 29 § i detta kapitel.

Med undantag av 2, 2 a och 3–11 § tillämpas bestämmelserna i detta kapitel inte på offentlig auktion av begagnade varor eller på köp av sådana varor som endast fungerar som bärare av

digitalt innehåll. På offentlig auktion av begagnade varor tillämpas dessutom bestämmelserna i 29 § 3 mom.

Vad som i detta kapitel föreskrivs om garanti tillämpas också på motsvarande utfästelse som säljaren eller tillverkaren ger köparen mot tilläggsersättning. En utfästelse som getts av tillverkaren binder dock inte i sådana fall säljaren till ansvar för fel som han eller hon inte annars skulle ansvara för med stöd av detta kapitel.

2 a §

Definitioner som anknyter till köp av varor

I detta kapitel avses med

1) *tillverkare* den som tillverkar en vara och den som importerar en vara till unionen samt den som uppger sig vara tillverkare genom att sätta sitt namn, varumärke eller annat eget kännetecken på varan,

2) *köp av en vara med digitala delar* köp som gäller en vara som enligt avtalet innehåller digitalt innehåll eller digitala tjänster som tillhandahålls av säljaren eller en tredje part eller som enligt avtalet är sammankopplat till digitalt innehåll eller digitala tjänster som tillhandahålls av säljaren eller av en tredje part och frånvaron av det digitala innehållet eller de digitala tjänsterna gör att varan inte fungerar,

3) *funktionalitet* en varas förmåga att fungera på avsett vis,

4) *kompatibilitet* en varas förmåga att fungera ihop med maskinvara eller programvara med vilken varor av samma typ normalt används, utan att varan, maskinvaran eller programvaran behöver konverteras,

5) *driftskompatibilitet* en varas förmåga att fungera ihop med annan maskinvara eller programvara än den med vilken varor av samma typ normalt används,

6) *offentlig auktion* en försäljningsmetod där säljaren genom ett öppet anbudsförfarande som sköts av en auktionsförrättare bjuder ut nyttigheter till köpare som personligen närvarar eller ges möjlighet att närvara vid auktionen, och där den som lämnar det vinnande budet är skyldig att köpa nyttigheten.

3 §

Varans avlämnande

Om inte något annat har avtalats, ska varan hållas tillgänglig för avhämtning där säljaren vid köpet hade sitt affärsställe. Om säljaren inte hade ett affärsställe som hade samband med köpet och något annat inte har avtalats, ska säljaren sända eller transportera varan till köparen.

Varan är avlämnad när köparen har fått den i sin besittning.

Om säljaren ska installera eller montera varan hos köparen, anses varan dock vid tillämpning av bestämmelserna om säljarens dröjsmål och avgörande tidpunkt för bedömningen av om fel föreligger vara avlämnad först när säljaren har uppfyllt denna förpliktelse. Vid tillämpning av de nämnda bestämmelserna anses på motsvarande sätt varan vid köp av en vara med digitala delar ha avlämnats först när också det digitala innehållet eller den digitala tjänsten har tillhandahållits köparen eller, om det är fråga om kontinuerligt tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster under en längre tidsperiod, när tillhandahållandet av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten till köparen har inletts.

Om köparen har anlitat ett av säljaren föreslaget transportföretag för transporten, anses varan vid tillämpning av bestämmelserna om risken för varan vara avlämnad först när transportföretaget har överlämnat varan i köparens besittning.

Varans beskaffenhet samt fel i varan

12 §

Varans beskaffenhet

Den vara som säljaren levererar till köparen ska överensstämma med avtalet. Varan överensstämmer med avtalet i synnerhet när den

- 1) uppfyller kraven på beskrivning, typ, kvantitet, kvalitet, funktionalitet, kompatibilitet, driftskompatibilitet och andra egenskaper i avtalet,
- 2) är lämplig för det särskilda ändamål för vilket köparen behöver den och som köparen informerat säljaren om senast vid den tidpunkt när avtalet ingicks och som säljaren har godkänt,
- 3) levereras tillsammans med alla tillbehör, installationsbeskrivningar och andra instruktioner som föreskrivs i avtalet,
- 4) levereras med uppdateringar i enlighet med avtalet.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska varan uppfylla följande allmänna krav:

- 1) den ska lämpa sig för de ändamål för vilka varor av samma typ normalt används, med beaktande av den tillämpliga lagstiftningen, tekniska standarder eller, i avsaknad av sådana tekniska standarder, tillämpliga sektorsspecifika uppförandekoder,
- 2) den ska vara av samma kvalitet som och motsvara beskrivningen av ett prov eller en modell som säljaren gjort tillgänglig för köparen innan avtalet ingicks,
- 3) den ska levereras tillsammans med tillbehör, förpackningar, installationsbeskrivningar, bruksanvisningar och andra instruktioner som köparen rimligen kan förvänta sig,
- 4) den ska vara av den kvantitet och kvalitet och besitta den hållbarhet och andra egenskaper som är normala för varor av samma typ och som köparen rimligen kan förvänta sig med hänsyn till varans karaktär och med beaktande av de uppgifter som har lämnats av eller på uppdrag av säljaren, tillverkaren eller andra personer i tidigare led i transaktionskedjan vid marknadsföringen av varan eller annars före köpet.

13 §

Allmän bestämmelse om fel

Om varan avviker från vad som föreskrivs i 12 § har varan ett fel.

Varan anses dock inte stå i strid med de allmänna kraven enligt 12 § 2 mom.

1) även om en särskild egenskap hos varan avviker från dessa krav, om köparen vid avtalets ingående särskilt informerats om avvikelsen och köparen uttryckligen och separat då godkänt avvikelsen,

2) om felet eller bristen har sitt ursprung i det material som köparen tillhandahållit för tillverkning av varan och säljaren inte har vetat och inte borde ha vetat att materialet var felaktigt.

Säljaren ansvarar inte heller för fel i samband med lämnande av de uppgifter som avses i 12 § 2 mom. 4 punkten, om säljaren visar att

- 1) han eller hon inte kände till, och rimligen inte kunde ha känt till, uppgifterna i fråga,
- 2) uppgifterna hade korrigerats vid tidpunkten för avtalets ingående på samma sätt eller på ett jämförbart sätt som uppgifterna hade lämnats, eller
- 3) uppgifterna inte har kunnat inverka på köpet.

13 a §

Fel som beror på installation

En vara har ett fel också om varan på grund av felaktig installation avviker från det som föreskrivs i 12 § och installationen av varan

1) ingår i ett avtal som gäller köpet och varan har installerats av säljaren eller av någon annan för säljarens räkning, eller

2) har ankommit på köparen och den felaktiga installationen har berott på brister i den installationsbeskrivning som tillhandahållits av säljaren eller, om det är fråga om köp av en vara med digitala delar, som tillhandahållits av säljaren eller av leverantören av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

13 b §

Fel till följd av underlåtenhet som gäller uppdateringar vid köp av varor med digitala delar

Vid köp av varor med digitala delar ska säljaren se till att köparen informeras om säkerhetsuppdateringar och andra uppdateringar som behövs för att varorna fortfarande ska uppfylla kraven i 12 § och att uppdateringarna tillhandahålls köparen

1) under en skälig tidsperiod med beaktande av varornas och de digitala delarnas typ och ändamål samt omständigheterna och avtalets karaktär, om det är fråga om ett enskilt tillhandahållande av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, eller

2) under den tidsperiod då säljaren ansvarar för en felaktig vara och i vilket fall som helst minst under den period då det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska tillhandahållas enligt avtalet, om det är fråga om ett kontinuerligt tillhandahållande av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten under en längre tidsperiod.

Om säljaren har underlåtit att sköta sina skyldigheter enligt 1 mom. finns det ett fel i varan.

Om köparen underlåter att inom skälig tid installera uppdateringar som tillhandahållits i enlighet med 1 mom., ska säljaren inte vara ansvarig för ett fel som följer av bristen på den relevanta uppdateringen, förutsatt att

1) säljaren har informerat köparen om att uppdateringen finns att tillgå och om konsekvenserna av köparens underlåtenhet att installera uppdateringen, och

2) köparens underlåtenhet att installera uppdateringen eller köparens felaktiga installation av den inte beror på brister i de installationsbeskrivningar som lämnats köparen.

En vara med digitala delar är inte heller felaktig på det sätt som avses i denna paragraf om köparen vid avtalets ingående särskilt upplysts om att köparen inte får information om uppdateringar och att uppdateringarna inte tillhandahålls på det sätt som avses i 1 mom., och köparen uttryckligen och separat då godkände avvikelsen.

14 §

Rättsligt fel

En vara är också felaktig om en tredje man äger varan eller har panträtt eller någon annan rätt i varan (*rättsligt fel*) och det inte följer av avtalet att köparen ska ta emot varan med de begränsningar som tredje mans rätt medför.

Köparen får också göra gällande påföljder av ett rättsligt fel, om tredje man påstår att han eller hon har en sådan rätt som avses ovan och det finns sannolika skäl för påståendet.

15 §

Avgörande tidpunkt för bedömningen av om fel föreligger

Frågan om varan är felaktig ska bedömas med hänsyn till dess beskaffenhet vid tidpunkten för avlämnandet av varan. Säljaren ansvarar för fel som funnits vid denna tidpunkt, även om felet visar sig först senare.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom., om det vid köp av varor med digitala delar har avtalats om kontinuerligt tillhandahållande av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten under en längre tidsperiod ansvarar säljaren i vilket fall som helst för ett sådant fel i fråga om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten som framkommer under den period då det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska tillhandahållas enligt avtalet. Säljaren ansvarar också för ett fel till följd av underlåtenhet att tillhandahålla uppdateringar som avses i 13 b § och som framkommer under den period då uppdateringarna enligt 13 b § 1 mom. ska tillhandahållas.

Visar sig ett fel inom ett år från den tidpunkt då varan avlämnats till köparen, antas felet ha funnits vid denna tidpunkt, om inte motsatsen bevisas eller detta antagande är oförenligt med felets eller varans karaktär.

Om det uppkommer en försämring av varan efter att varan har avlämnats till köparen, ska ett fel anses föreligga om försämringen är en följd av säljarens avtalsbrott.

15 a §

Garantin och dess betydelse

Om säljaren eller någon annan för säljarens räkning har förbundit sig att under en viss tid utan tilläggsersättning svara för varans användbarhet eller andra egenskaper (*garanti*), är varan felaktig om den under den angivna tiden försämras i förhållande till villkoren i garantibeviset och i den reklam som gäller garantin vid tidpunkten för eller före avtalets ingående. Ansvar för fel inträder dock inte, om säljaren gör det sannolikt att försämringen beror på en olyckshändelse, felaktig hantering av varan eller någon annan omständighet på köparens sida.

Om garantin har getts av någon annan än säljaren i ett tidigare säljled, är varan också i sådana fall felaktig under de förutsättningar som avses i 1 mom. En garanti som getts i ett tidigare säljled binder dock inte säljaren till ansvar för fel som han eller hon inte annars skulle ansvara för enligt detta kapitel, om säljaren visar att han eller hon meddelat köparen detta på ett tydligt sätt före köpet.

Om de villkor som fastställs i garantibeviset avviker till köparens nackdel från de villkor som fastställs i reklamen är garantin bindande i enlighet med de villkor som fastställs i reklamen, om inte reklamen i tid har rättats i överensstämmelse med eller på ett sätt som kan jämföras med hur villkoren har framställdes i reklamen.

En garanti begränsar inte i denna lag föreskrivet ansvar för fel.

15 b §

Garantins innehåll och tillhandahållande av garantin

Över garantin ska det upprättas ett klart och begripligt bevis som senast vid tidpunkten för avlämnande av varan ska tillhandahållas köparen personligen antingen skriftligt eller elektroniskt, så att köparen kan bevara och återge beviset i oförändrad form (*garantibevis*).

Av garantibeviset ska följande uppgifter framgå:

- 1) garantigivarens namn och adress,
- 2) beteckningen på den vara för vilken garantin gäller,
- 3) villkoren för garantin,
- 4) det förfarande som köparen ska följa för att garantin ska genomföras,
- 5) en klar redogörelse för att köparen har vissa rättigheter enligt lag och att garantin inte begränsar dessa rättigheter.

Köparen har rätt att återropa garantin, även om den inte uppfyller kraven enligt denna paragraf.

Påföljder vid fel

16 §

Köparens rättigheter

Om varan har ett fel som säljaren ansvarar för, får köparen i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel kräva att felet avhjälpas, kräva en ny leverans eller ett prisavdrag, eller häva köpet och dessutom kräva skadestånd. Köparen får också hålla inne betalningen.

16 a §

Reklamation

Köparen får inte återropa fel i varan, om köparen inte lämnar säljaren meddelande om felet inom en skälig tid efter det att köparen upptäckte felet eller borde ha upptäckt det. En reklamation kan dock alltid lämnas inom två månader efter det att köparen upptäckte felet, och den kan också lämnas till den näringsidkare som har förmedlat köpet för säljarens räkning eller förbundit sig att svara för varans egenskaper.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får köparen återropa fel i varan om

- 1) säljaren har handlat med grov oaktsamhet eller i strid med tro och heder,
- 2) felet består i att varan i fråga om sina egenskaper inte uppfyller de krav som har uppställts med stöd av konsument säkerhetslagen (920/2011) eller i andra bestämmelser eller föreskrifter som har meddelats till skydd för hälsan eller egendom, eller
- 3) felet består i att varan annars är farligt för hälsan eller egendom.

18 §

Avhjälpande av fel

Köparen har rätt att enligt eget val kräva att säljaren inom skälig tid avhjälpas felet genom att antingen rätta till det eller leverera en felfri vara. Säljaren är dock inte skyldig att avhjälpas felet på det sätt på vilket köparen kräver eller över huvud taget, om det föreligger ett hinder som säljaren inte kan övervinna eller det skulle medföra oskäliga kostnader för honom eller henne att avhjälpas felet. I sådana fall ska det i synnerhet tas hänsyn till betydelsen av felet samt varans värde, i det fall att varan inte hade haft något fel, samt till huruvida rättelse kan ske på något annat sätt utan betydande olägenhet för köparen.

Säljaren får inte återropa att han eller hon inte har fått möjlighet att avhjälpas felet, om köparen har avhjälpas felet och det med hänsyn till omständigheterna inte skäligen kunde krävas att köparen skulle avvakta avhjälpande från säljarens sida.

18 a §

Förfarande vid avhjälpande av fel

Köparen ska göra den vara som ska repareras eller bytas ut tillgänglig för säljaren. Om varan byts ut behöver köparen dock inte returnera den vara som han eller hon har tagit emot förrän omleverans sker. Köparen ska inte vara skyldig att betala för normal användning av den utbytta varan under den tid som föregått bytet.

Avhjälpande av fel ska ske inom skälig tid efter det att köparen har informerat säljaren om felet och så att det inte leder till kostnader eller betydande olägenhet för köparen, med beaktande av varans natur och det ändamål för vilket köparen behövde varan.

Säljaren ska på egen bekostnad återta den vara som ska bytas ut. Om en reparation eller ett utbyte kräver avlägsnande av en vara som installerats innan felet blev uppenbart, ska säljaren

också se till att den felaktiga varan avlägsnas och en felfri vara installeras och svara för kostnaderna för avlägsnandet och installationen, under förutsättning att varan har installerats på ett sätt som är förenligt med dess natur och ändamål.

19 §

Prisavdrag och hävning av köp

Köparen får kräva prisavdrag eller hävning av köpet, om

- 1) det är omöjligt att avhjälpa felet eller det skulle medföra sådana oskäligen kostnader som avses i 18 § 1 mom.,
- 2) säljaren inte har avhjälpt felet eller om felet inte avhjälpts på det sätt som förutsatts i 18 a § 3 mom.,
- 3) säljaren har meddelat eller det klart framgår av omständigheterna att säljaren inte kommer att avhjälpa felet inom skälig tid eller utan att det medför betydande olägenhet för köparen,
- 4) fel i varan framkommer trots att säljaren har försökt att bringa varan i överensstämmelse med kraven i detta kapitel.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får köparen omedelbart kräva prisavdrag eller hävning av köpet, om felet till sin natur är så allvarligt att avhjälpande av felet inte kan komma i fråga.

Rätten enligt denna paragraf att häva köpet gäller dock inte om felet är ringa. Säljaren har bevisbördan för att felet är ringa.

19 a §

Prisavdragets storlek

Prisavdraget ska stå i proportion till minskningen av värdet på den vara som köparen har mottagit jämfört med det värde varan skulle ha om den uppfyllde kraven i detta kapitel.

20 §

Skadestånd vid fel i varan

Köparen har rätt till ersättning för den skada han eller hon lider genom att varan har fel. Säljaren är dock skyldig att ersätta indirekt skada enligt 10 § 3 och 4 mom. endast om felet eller skadan beror på oaktsamhet från säljarens sida eller om varan vid köpet avvek från det som han eller hon särskilt har utfäst.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. har köparen alltid rätt till ersättning för skada som beror på ett rättsligt fel vid köpet, om köparen inte kände till eller inte heller borde ha känt till felet.

Om en medlem av köparens familj lider skada på grund av felet, har han eller hon samma rätt till ersättning som köparen.

22 §

Skadeståndsskyldighet för andra än säljaren

Om varan har ett fel som hänför sig till lämnande av de uppgifter som avses i 12 § 2 mom. 4 punkten, tillämpas i fråga om det ansvar som åligger den som har lämnat uppgiften att ersätta köparen för den skada han eller hon har lidit vad som ovan föreskrivs om säljarens ersättningskyldighet.

Om någon annan än säljaren har förbundit sig att avhjälpa fel i varan eller att annars svara för varans egenskaper, är den som har givit utfästelsen skyldig att enligt de bestämmelser som gäller

säljarens ersättningsskyldighet ersätta köparen för en skada som uppstått genom att utfästelsen inte har uppfyllts.

22 a §

Preskription av krav på gottgörelse

Bestämmelser om preskription av en köpares krav på gottgörelse finns i lagen om preskription av skulder (728/2003).

Köparens skyldigheter och påföljder vid köparens avtalsbrott

24 §

Tidpunkt för betalningen

Om inte något annat har avtalats, ska köparen betala när säljaren kräver det, dock inte förrän varan tillhandahålls köparen i enlighet med avtalet.

Innan köparen betalar har han eller hon rätt att undersöka varan på sedvanligt sätt eller så som är lämpligt med hänsyn till omständigheterna, om inte det avtalade sättet för avlämnande och betalning är oförenligt med en sådan undersökning.

Om betalningen sker genom förmedling av en bank eller posten, anses betalningen vid en bedömning av säljarens rättigheter enligt 26, 28 och 28 a § ha skett den dag då banken eller posten har godkänt ett betalningsuppdrag som köparen gett på behörigt sätt.

24 a §

Köparens skyldighet att medverka

Köparen ska

- 1) medverka till köpet på ett sådant sätt som skäligen kan förväntas av honom eller henne, för att säljaren ska kunna fullgöra avtalet, och
- 2) hämta eller ta emot varan.

24 b §

Krav på fullgörande av köp på grund av bristande medverkan

Om köparen inte medverkar till köpet i enlighet med bestämmelsen i 24 a § 1 punkten, får säljaren hålla fast vid köpet och kräva att köparen medverkar till köpet i enlighet med den punkten. Köparen är dock inte skyldig att medverka till köpet, om det föreligger ett hinder som han eller hon inte kan övervinna eller om hans eller hennes medverkan skulle förutsätta uppoffringar som inte är rimliga med hänsyn till säljarens intresse av köparens medverkan.

Om hindret eller missförhållandet upphör inom skälig tid, får säljaren dock kräva att köparen medverkar till köpet.

Säljaren förlorar rätten att kräva att köparen medverkar till köpet, om han eller hon väntar orimligt länge med att framställa kravet.

25 §

Krav på fullgörande av köp i vissa andra fall

Om köparen inte betalar i rätt tid, har säljaren rätt att hålla fast vid köpet och kräva betalning. Om köparen bryter mot avtalet genom att avbeställa en vara innan den har avlämnats, har säljaren inte rätt att hålla fast vid köpet och kräva betalning. Däremot har säljaren rätt till ersättning enligt 28 § för den skada som han eller hon lider.

26 §

Säljarens rätt att häva köpet på grund av dröjsmål med betalningen

Vid köparens dröjsmål med betalningen får säljaren häva köpet, om avtalsbrottet är väsentligt. Om säljaren har förelagt köparen en bestämd tilläggstid för betalningen, och om den inte är oskäligt kort, får säljaren också häva köpet, om köparen inte betalar inom tilläggstiden. Medan tilläggstiden löper får säljaren häva köpet endast om köparen meddelar att han eller hon inte kommer att betala inom denna tid.

Om varan har kommit i köparens besittning, får säljaren häva köpet endast om han eller hon har förbehållit sig rätt till detta eller köparen avvisar varan. Bestämmelser om säljarens rätt att återropa ett villkor om återtagande av varan när köparen har fått kredit finns i 7 kap.

Efter att den försenade betalningen har gjorts får säljaren inte häva köpet på grund av köparens dröjsmål med betalningen.

27 §

Säljarens rätt att häva köpet på grund av bristande medverkan

Säljaren får häva köpet, om köparen inte medverkar till köpet i enlighet med 24 a § 1 punkten och avtalsbrottet är av väsentlig betydelse för säljaren och köparen insåg eller borde ha insett detta. Säljaren får under samma förutsättningar häva köpet, om köparen inte i rätt tid hämtar eller tar emot varan och det framgår av avtalet eller omständigheterna att säljaren har ett särskilt intresse av att bli av med det som han eller hon har sålt.

Säljaren får vidare häva köpet, om köparen inte inom en bestämd tilläggstid som säljaren har förelagt köparen och som inte är oskäligt kort

- 1) medverkar till köpet enligt 24 a § 1 punkten, eller
- 2) hämtar eller tar emot varan och det framgår av avtalet eller omständigheterna att säljaren har ett särskilt intresse av att bli av med det som han eller hon har sålt.

Medan en tilläggstid löper får säljaren häva köpet endast om köparen meddelar att han eller hon inte kommer att fullgöra sina skyldigheter inom tilläggstiden.

Säljaren får inte häva köpet för att köparen inte har hämtat eller tagit emot varan, om säljaren inte meddelar köparen om hävningen innan köparen har fullgjort sin skyldighet.

Om köparen har medverkat till köpet enligt 24 a § 1 punkten, men har gjort det alltför sent, får säljaren inte häva köpet på grund av dröjsmålet, om säljaren inte inom skälig tid efter det att han eller hon fick kännedom om medverkan meddelar köparen att han eller hon häver köpet.

28 a §

Dröjsmålsränta

Vid köparens dröjsmål med betalningen har säljaren rätt till dröjsmålsränta enligt räntelagen (633/1982), om köpet inte frånträds eller hävs.

Övriga bestämmelser om köp av varor

28 b §

Partiellt avtalsbrott

Om endast en del av leveransen är försenad eller felaktig, tillämpas bestämmelserna om avtalsbrottet i fråga på denna del. Köparen får dock häva köpet i dess helhet om köparen inte rimligen kan förväntas godkänna endast den del av leveransen som uppfyller kraven i detta kapitel.

Om det kan antas att säljaren anser sig ha fullgjort köpet i dess helhet trots att allt inte har avlämnats, tillämpas bestämmelserna om fel.

28 c §

Hävning av köp vid successiv leverans

Om avlämnandet av varan ska ske efter hand och någon delleverans är försenad eller felaktig, får köparen häva köpet i fråga om denna delleverans enligt de bestämmelser som i övrigt gäller om hävning av köp.

Om dröjsmålet eller felet ger anledning att anta att ett avtalsbrott som ger rätt till hävning kommer att inträffa beträffande någon senare delleverans, får köparen på denna grund häva köpet i fråga om en sådan senare leverans, om det sker inom skälig tid.

28 d §

Verkningar av hävning

Om köpet hävs bortfaller säljarens skyldighet att avlämna varan och köparens skyldighet att betala och medverka till köpet.

Om köparen använder sin rätt att häva köpet ska köparen på säljarens bekostnad återsända varan till säljaren, och säljaren ska till köparen återbetala priset för varan vid mottagandet av varan eller enligt bevis som tillhandahålls av köparen om att han eller hon har skickat tillbaka varan.

28 e §

Nytta av en vara

Om köpet hävs, ska köparen till säljaren ge ut den avkastning av varan som han eller hon har fått samt betala en skälig ersättning, om han eller hon har haft annan nytta av varan.

Om säljaren ska återbetala priset för varan, ska säljaren betala ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen från den dag han eller hon tog emot betalningen.

29 §

Tillämpning av köplagen

På köp som omfattas av tillämpningsområdet för detta kapitel tillämpas dessutom vad som föreskrivs i 8 §, 9 § 2 och 3 mom., 46 § 1 mom., 61 och 62 §, 63 § 2 och 3 mom., 72 §, 73 § 1 mom. samt 74, 79 och 82 § i köplagen (355/1987). På hävning av köpet tillämpas vad som föreskrivs i 66 § i den lagen, och på köparens rätt till ersättning för prisskillnad tillämpas vad som föreskrivs i 68 och 69 § i den lagen.

På köp som omfattas av tillämpningsområdet för detta kapitel tillämpas också bestämmelserna i 75–78 § i köplagen. Säljaren har dock inte med stöd av nämnda paragrafer rätt till större ersättning än vad som bestäms i 28 § i detta kapitel. Vad som föreskrivs i 76 § 2 mom. i köplagen tillämpas endast när vårdplikten ankommer på säljaren.

Trots vad som föreskrivs i denna paragraf, tillämpas bestämmelserna i köplagen dock på offentlig auktion av begagnade varor, till den del något annat inte följer av bestämmelserna i denna lag.

31 §

Tidigare säljleds ansvar för fel

Köparen har rätt att på grund av fel i varan rikta krav enligt detta kapitel även mot en näringsidkare som i ett tidigare säljled har överlåtit varan för återförsäljning.

Köparen har dock inte den rätt som avses i 1 mom.

1) om felet har sin grund i orsaker som inte beror på näringsidkaren och felet har uppstått efter att han eller hon hade överlåtit varan vidare,

2) till den del kravet grundar sig på en utfästelse som har givits av någon annan än näringsidkaren i fråga och utfästelsen ger köparen bättre rätt än bestämmelserna i detta kapitel utan nämnda utfästelse,

3) till den del kravet gäller prisavdrag eller återbetalning av priset och det yrkade beloppet överstiger vad näringsidkarens avtalspart hade kunnat kräva på samma grunder, om eventuella begränsande villkor i avtalet mellan dem lämnas utan beaktande.

Köparen förlorar sin rätt att framställa krav med stöd av 1 mom., om köparen hade tillgång till de uppgifter om näringsidkaren som behövs för framställande av kravet men inte inom den tid som avses i 16 a § 1 mom. reklamerar felet till näringsidkaren eller denne inte inom samma tid får information om att felet har reklamerats till ett senare säljled. Köparen får dock återopa felet, om den näringsidkare mot vilken kravet riktas har handlat med grov oaktsamhet eller i strid med tro och heder eller om det är fråga om ett fel som avses i 16 a § 2 mom. 2 eller 3 punkten.

5 a kap.

Avtal om digitalt innehåll och digitala tjänster

Allmänna bestämmelser

1 §

Kapitlets tillämpningsområde

I detta kapitel föreskrivs om avtal med stöd av vilka en näringsidkare tillhandahåller eller förbinder sig att tillhandahålla ett digitalt innehåll eller en digital tjänst till konsumenten och

1) konsumenten betalar eller förbinder sig att betala en köpesumma, eller

2) konsumenten lämnar ut eller förbinder sig att lämna ut personuppgifter till näringsidkaren, såvida inte näringsidkaren behandlar personuppgifter som konsumenten lämnat ut enbart för att tillhandahålla digitalt innehåll eller digitala tjänster i enlighet med detta kapitel eller för att uppfylla de lagstadgade krav som gäller honom eller henne själv.

Med *digitalt innehåll* avses data som framställs och tillhandahålls i digital form. Med *digital tjänst* avses en tjänst som gör det möjligt för konsumenten att skapa, bearbeta, lagra eller få tillgång till uppgifter i digital form, eller en tjänst som gör det möjligt att utbyta eller interagera

på annat sätt med uppgifter i digital form som laddas upp eller skapas av konsumenten eller av andra användare av den tjänsten.

Med undantag för 5–9 § tillämpas detta kapitel också på avtal som gäller leverans av en vara som uteslutande används som bärare av digitalt innehåll.

2 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Bestämmelserna i detta kapitel ska inte tillämpas på avtal

1) som gäller kommunikationstjänster som avses i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014), med undantag av sådana nummeroberoende interpersonella kommunikationstjänster som avses i den lagen,

2) som gäller tjänster som omfattas av tillämpningsområdet för lotterilagen,

3) som gäller finansiella tjänster eller finansiella instrument,

4) som gäller fri programvara med öppen källkod som näringsidkaren tillhandahållit och där konsumenten inte betalar en köpesumma och de personuppgifter som konsumenten tillhandahåller behandlas av näringsidkaren enbart för att förbättra säkerheten, kompatibiliteten eller driftskompatibiliteten hos den specifika programvaran,

5) på basis av vilket digitalt innehåll som är en del av ett framförande eller ett evenemang överförs till allmänheten på annat sätt än genom signalöverföring,

6) som gäller digitalt innehåll som tillhandahålls av en offentlig myndighet i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1024 om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn.

Om ett avtal mellan parterna gäller både tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster och andra nyttigheter, ska bestämmelserna i detta kapitel tillämpas endast på de delar av avtalet som gäller digitalt innehåll eller digitala tjänster. Om det emellertid rör sig om köp av en vara med digitala delar, tillämpas på avtalet i sin helhet bestämmelserna i 5 kap. i stället för bestämmelserna i detta kapitel.

Om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten utgör en del av ett sådant paket av tjänster som tillhandahålls av teleföretag och som avses i 108 a § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation tillämpas inte 27 § i detta kapitel.

3 §

Bestämmelsernas tvingande natur

Avtalsvillkor som till konsumentens nackdel avviker från bestämmelserna i detta kapitel är utan verkan, om inte något annat föreskrivs nedan.

4 §

Definitioner

I detta kapitel avses med

1) *integration* sammankoppling och integrering av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst med de olika komponenterna i konsumentens digitala miljö, så att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten kan användas i enlighet med de krav som föreskrivs i detta kapitel,

2) *digital miljö* maskinvara, programvara och eventuella nätanslutningar som används av konsumenten för åtkomst till eller användning av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst,

3) *kompatibilitet* förmågan hos ett digitalt innehåll eller en digital tjänst att fungera ihop med maskinvara eller programvara med vilken digitalt innehåll eller digitala tjänster av samma typ normalt används, utan att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten behöver konverteras,

4) *funktionalitet* förmågan hos ett digitalt innehåll eller en digital tjänst att fungera på avsett vis,

5) *driftskompatibilitet* förmågan hos ett digitalt innehåll eller en digital tjänst att fungera ihop med annan maskinvara eller programvara än den med vilken digitalt innehåll eller digitala tjänster av samma typ normalt används.

Tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster och påföljder vid försenad leverans

5 §

Tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster

Om inte något annat har avtalats, ska det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahållas konsumenten utan obefogat dröjsmål efter det att avtalet ingåtts.

Näringsidkaren har fullgjort sin skyldighet i fråga om tillhandahållandet när

1) konsumenten, eller den funktion som konsumenten valt för ändamålet, ges tillgång eller åtkomst till det digitala innehållet eller ett medel för tillgång till eller nedladdning av det digitala innehållet,

2) den digitala tjänsten gjorts tillgänglig för konsumenten eller för den funktion som konsumenten har valt för ändamålet.

Näringsidkaren har bevisbördan för att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten har tillhandahållits konsumenten på det sätt som förutsätts i denna paragraf.

6 §

Rätt att hålla inne betalningen

Vid dröjsmål på näringsidkarens sida har konsumenten rätt att hålla inne betalningen. Konsumenten får dock inte hålla inne en betalning till den del som den uppenbart överskrider vad han eller hon har rätt att kräva på grund av dröjsmålet.

7 §

Rätt att kräva fullgörelse

Om tillhandahållandet av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst fördröjs, har konsumenten rätt att kräva att näringsidkaren fullgör avtalet. Näringsidkaren är dock inte skyldig att fullgöra avtalet, om det finns ett hinder som näringsidkaren inte kan övervinna eller om fullgörelsen skulle kräva uppoffringar som är oskäligen med hänsyn till konsumentens intresse av att avtalet fullgörs.

Om hindret eller missförhållandet upphör inom skälig tid, får konsumenten dock kräva att näringsidkaren fullgör avtalet.

Konsumenten förlorar sin rätt att kräva att avtalet fullgörs, om han eller hon väntar oskäligt länge med att framställa kravet.

8 §

Hävning av avtal

Konsumenten får häva avtalet på grund av näringsidkarens dröjsmål, om konsumenten har krävt att näringsidkaren ska tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten och näringsidkaren inte har tillhandahållit innehållet eller tjänsten utan obefogat dröjsmål eller inom en tilläggstid som parterna uttryckligen har kommit överens om. Medan en avtalad tilläggstid löper får konsumenten häva avtalet endast om näringsidkaren har meddelat eller det av omständigheterna klart framgår att näringsidkaren inte har för avsikt att tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten inom denna tid.

Konsumenten får dock häva avtalet på grund av näringsidkarens dröjsmål utan att avtala om föreläggande av en tilläggstid, om

1) näringsidkaren har meddelat eller det av omständigheterna klart framgår att näringsidkaren inte har för avsikt att tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten,

2) parterna har enats om att en leverans vid en viss tidpunkt eller senast vid en viss tidpunkt är av avgörande betydelse för konsumenten,

3) det med beaktande av de omständigheter som gällde när avtalet ingicks är klart att leverans vid en viss tidpunkt eller senast vid en viss tidpunkt är av avgörande betydelse.

På hävning av avtal tillämpas vad som föreskrivs i 24–26 §.

9 §

Skadestånd vid dröjsmål

Konsumenten har rätt till ersättning för den skada han eller hon lider genom näringsidkarens dröjsmål, om inte näringsidkaren visar att dröjsmålet beror på ett hinder utanför näringsidkarens kontroll som han eller hon inte skäligen kunde förväntas ha räknat med vid den tidpunkt när avtalet ingicks och vars följder han eller hon heller inte skäligen kunde ha undvikit eller övervunnit.

Om dröjsmålet beror på någon som näringsidkaren har anlitat för att helt eller delvis fullgöra avtalet, är näringsidkaren fri från skadeståndsskyldighet endast om också den som han eller hon har anlitat skulle vara fri enligt 1 mom. Detsamma gäller om dröjsmålet beror på någon annan i tidigare säljled.

Näringsidkarens skyldighet att ersätta indirekt skada som konsumenten lider gäller dock endast om dröjsmålet eller skadan beror på oaktsamhet från näringsidkarens sida. Som indirekt skada betraktas

1) inkomstförlust som konsumenten lider på grund av avtalsbrottet eller åtgärder som föranleds av avtalsbrottet,

2) skada som beror på en förpliktelse som grundar sig på något annat avtal, och

3) sådan väsentlig förlust av nytta av användningen av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten som inte medför direkt ekonomisk skada, samt annan därmed jämförbar väsentlig olägenhet.

En skada som avses i 3 mom. betraktas dock inte som indirekt skada i den mån den orsakas av åtgärder för att begränsa annan typ av skada.

Om en medlem av konsumentens familj lider skada på grund av dröjsmålet, har han eller hon samma rätt till ersättning som konsumenten.

Egenskaper och fel hos digitalt innehåll eller digitala tjänster

10 §

Egenskaper hos digitalt innehåll eller digitala tjänster

Det digitala innehåll eller den digitala tjänst som näringsidkaren tillhandahåller konsumenten ska överensstämma med avtalet. Innehållet eller tjänsten överensstämmer med avtalet i synnerhet när innehållet eller tjänsten

1) uppfyller kraven på beskrivning, kvantitet, kvalitet, funktionalitet, kompatibilitet, driftskompatibilitet och andra egenskaper i avtalet,

2) uppvisar lämplighet för det särskilda ändamål för vilket konsumenten behöver innehållet respektive tjänsten och som konsumenten informerade näringsidkaren om senast vid tidpunkten för avtalets ingående och som näringsidkaren har godtagit,

3) tillhandahålls tillsammans med alla tillbehör, installationsbeskrivningar och andra instruktioner som föreskrivs i avtalet,

4) inkluderar kundstöd i enlighet med avtalet,

5) uppdateras i enlighet med avtalet.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska det digitala innehållet eller den digitala tjänsten uppfylla följande allmänna krav:

1) det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska lämpa sig för de ändamål för vilka digitalt innehåll eller digitala tjänster normalt används, med beaktande av den tillämpliga lagstiftningen, tekniska standarder eller, i avsaknad av sådana tekniska standarder, tillämpliga sektorsspecifika uppförandekoder,

2) det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska vara av den kvantitet och kvalitet och besitta de egenskaper, inbegripet den funktionalitet, kompatibilitet, tillgänglighet, kontinuitet och säkerhet, som är normala för digitalt innehåll eller digitala tjänster av samma typ och som konsumenten rimligen kan förvänta sig med tanke på det digitala innehållets eller den digitala tjänstens karaktär och med beaktande av uppgifter som lämnats av eller på uppdrag av näringsidkaren eller andra personer i tidigare led i transaktionskedjan vid marknadsföringen av det digitala innehållet eller av den digitala tjänsten, eller annars före avtalets ingående,

3) i tillämpliga fall ska det digitala innehållet och den digitala tjänsten tillhandahållas tillsammans med de tillbehör och instruktioner som konsumenten rimligen kan förvänta sig att få,

4) det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska överensstämma med försöks- eller förhandsversioner som näringsidkaren gjort tillgängliga före avtalets ingående.

Om inte något annat har avtalats, ska det digitala innehållet eller den digitala tjänsten också överensstämma med den senaste version som var tillgänglig vid tidpunkten för avtalets ingående.

11 §

Allmän bestämmelse om fel

Om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten avviker från vad som föreskrivs i 10 §, har innehållet eller tjänsten ett fel.

Det digitala innehållet eller den digitala tjänsten anses dock inte stå i strid med de allmänna kraven enligt 10 § 2 mom. även om en särskild egenskap hos det digitala innehållet eller den digitala tjänsten avviker från dessa krav, om konsumenten vid avtalets ingående särskilt informerats om avvikelsen och konsumenten uttryckligen och separat då godkänt avvikelsen.

Näringsidkaren ansvarar inte heller för fel i samband med lämnande av de uppgifter som avses i 10 § 2 mom. 2 punkten, om näringsidkaren visar att

1) han eller hon inte kände till, och rimligen inte kunde ha känt till, uppgifterna i fråga,

2) uppgifterna hade korrigerats vid tidpunkten för avtalets ingående på samma sätt eller på ett jämförbart sätt som uppgifterna hade lämnats, eller

3) uppgifterna inte har kunnat inverka på konsumentens beslut att ingå ett avtal.

12 §

Fel till följd av underlåtenhet som gäller uppdateringar av digitalt innehåll eller digitala tjänster

Näringsidkaren ska se till att konsumenten informeras om säkerhetsuppdateringar och andra uppdateringar som behövs för att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten fortfarande ska uppfylla kraven i 10 § och att uppdateringarna tillhandahålls konsumenten

1) under en skälig tidsperiod med beaktande av det digitala innehållets eller den digitala tjänstens typ och ändamål samt omständigheterna och avtalets karaktär, om det är fråga om ett enskilt tillhandahållande eller en rad enskilda tillhandahållanden av digitalt innehåll eller digitala tjänster,

2) under den tidsperiod när det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahålls konsumenten med stöd av avtalet, om det är fråga om kontinuerligt tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster under en längre tidsperiod.

Om näringsidkaren har försummat att fullgöra sina skyldigheter enligt 1 mom., finns det ett fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

Om konsumenten underlåter att inom skälig tid installera uppdateringar som tillhandahållits i enlighet med 1 mom., ska näringsidkaren inte vara ansvarig för ett fel som följer enbart av bristen på den relevanta uppdateringen, förutsatt att

1) näringsidkaren har informerat konsumenten om att en uppdatering finns att tillgå och om konsekvenserna av konsumentens underlåtenhet att installera uppdateringen, och

2) konsumentens underlåtenhet att installera uppdateringen eller konsumentens felaktiga installation av den inte beror på brister i de installationsbeskrivningar som lämnats konsumenten.

Digitala innehåll eller digitala tjänster är dock inte felaktiga på det sätt som avses i denna paragraf, om konsumenten vid avtalets ingående särskilt upplysts om att konsumenten inte får information om uppdateringar och att uppdateringarna inte tillhandahålls på det sätt som avses i 1 mom., och konsumenten uttryckligen och separat då godkände avvikelser.

13 §

Fel som beror på integration

Ett digitalt innehåll eller en digital tjänst har ett fel också om innehållet eller tjänsten på grund av felaktig integration avviker från det som föreskrivs i 10 §, och

1) näringsidkaren har ansvarat för integrationen av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, eller

2) konsumenten har ansvarat för integrationen av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten och den felaktiga integrationen berodde på brister i de integrationsinstruktioner som näringsidkaren tillhandahållit konsumenten.

14 §

Rättsligt fel

Ett digitalt innehåll eller en digital tjänst har ett fel också om en tredje man äger varan eller har panträtt eller annan rätt i en vara som används som bärare av digitalt innehåll (*rättsligt fel*), och det inte följer av avtalet att konsumenten ska ta emot varan med de begränsningar som tredje mans rätt medför.

Konsumenten kan också göra gällande påföljder av ett rättsligt fel, om tredje man påstår att han eller hon har en sådan rätt som avses ovan och det finns sannolika skäl för påståendet.

15 §

Avgörande tidpunkt för bedömningen av om fel föreligger

Om det är fråga om ett enskilt tillhandahållande eller en rad enskilda tillhandahållanden av digitalt innehåll eller digitala tjänster, ansvarar näringsidkaren för fel som det digitala innehållet eller den digitala tjänsten har haft vid tidpunkten för tillhandahållandet av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, även om felet visar sig först senare.

Om det är fråga om kontinuerligt tillhandahållande av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten under en längre tidsperiod, ansvarar näringsidkaren för ett sådant fel som framkommer under den period då det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska tillhandahållas enligt avtalet.

Näringsidkaren ansvarar också för ett fel till följd av underlåtenhet som gäller i 12 § avsedda uppdateringar och som framkommer under den period då uppdateringarna enligt 12 § 1 mom. ska tillhandahållas.

16 §

Felantagande

Om det är fråga om ett enskilt tillhandahållande eller en rad enskilda tillhandahållanden av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst, antas felet ha funnits vid tidpunkten för tillhandahållandet, om det framkommer inom ett år från denna tidpunkt, om inte näringsidkaren visar något annat. Om det är fråga om kontinuerligt tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster under en längre tidsperiod och felet framkommer under perioden i fråga, antas felet vara ett fel som näringsidkaren ansvarar för, om inte näringsidkaren visar något annat.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte, om näringsidkaren visar att konsumentens digitala miljö inte är förenlig med de tekniska kraven på det digitala innehållet eller den digitala tjänsten och om konsumenten har informerats om sådana krav på ett klart och begripligt sätt innan avtalet ingicks.

Konsumenten ska samarbeta med näringsidkaren i den mån det är skäligt och behövligt för att utreda om felet eller bristen i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten beror på konsumentens digitala miljö. Om näringsidkaren har underrättat konsumenten om det i 2 mom. avsedda samarbetskravet på ett klart och begripligt sätt innan avtalet ingås, men konsumenten inte deltar i samarbetet, ska inte heller i detta fall tillämpas vad som föreskrivs i 1 mom.

Påföljder vid fel

17 §

Konsumentens rättigheter vid fel

Om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten har ett fel som näringsidkaren ansvarar för, får konsumenten i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel kräva att felet avhjälps, kräva ett prisavdrag eller häva avtalet och dessutom kräva skadestånd. Konsumenten får också hålla inne betalningen.

Konsumentens rätt att i förhållande till näringsidkaren åberopa de rättsmedel som föreskrivs i detta kapitel påverkar inte näringsidkarens rätt att kräva gottgörelse av den som är ansvarig för felet i ett tidigare skede av transaktionskedjan.

18 §

Rätt att hålla inne betalningen

Konsumenten har rätt att hålla inne betalningen på grund av fel. Konsumenten får dock inte hålla inne ett belopp till den del som det uppenbart överskrider vad han eller hon har rätt att kräva på grund av felet.

19 §

Avhjälpande av fel

Konsumenten har rätt att kräva att ett fel avhjälpas. Avhjälpandet av fel ska ske inom skälig tid och så att det inte leder till kostnader eller betydande olägenhet för konsumenten, med beaktande av det digitala innehållets eller den digitala tjänstens karaktär och det ändamål för vilket konsumenten skaffade det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

Näringsidkaren är dock inte skyldig att avhjälpa felet om det föreligger ett hinder som näringsidkaren inte kan övervinna eller om det skulle medföra oskäligen kostnader för honom eller henne att avhjälpa felet. I sådana fall ska det i synnerhet tas hänsyn till betydelsen av felet samt det digitala innehållets eller den digitala tjänstens värde, i det fall att innehållet eller tjänsten inte hade haft något fel.

20 §

Prisavdrag och hävning av avtal

Konsumenten får kräva ett prisavdrag under förutsättning att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahålls mot betalning, eller häva avtalet om

- 1) avhjälpande av felet inte kan komma i fråga av de orsaker som avses i 19 § 2 mom.,
- 2) näringsidkaren inte har avhjälpt felet på det sätt som avses i 19 § 1 mom.,
- 3) näringsidkaren har meddelat eller det av omständigheterna klart framgår att näringsidkaren inte kommer att avhjälpa felet inom skälig tid eller utan att det medför betydande olägenhet för konsumenten,
- 4) ett fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten framkommer trots att näringsidkaren har försökt bringa det digitala innehållet eller den digitala tjänsten i överensstämmelse med kraven i detta kapitel.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får konsumenten kräva prisavdrag under förutsättning att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahålls mot betalning, eller omedelbar hävning av avtalet, om felet till sin natur är så allvarligt att avhjälpande av felet inte kan komma i fråga.

Om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahålls mot betalning gäller dock inte rätten att häva avtalet, om felet är ringa. Näringsidkaren har bevisbördan för att felet är ringa.

21 §

Bestämmande av prisavdrag

Ett prisavdrag ska stå i rätt proportion till minskningen av värdet på det digitala innehåll eller den digitala tjänst som tillhandahålls konsumenten, när prisavdraget jämförs med det värde som det digitala innehållet eller den digitala tjänsten skulle ha om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten uppfyllde kraven i detta kapitel.

Om det är fråga om ett digitalt innehåll eller en digital tjänst som tillhandahålls under en längre tidsperiod, gäller rätten till prisavdrag den tidsperiod då det funnits ett fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

22 §

Skadestånd vid fel

Konsumenten har rätt till ersättning för den skada som han eller hon lider på grund av fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. Ersättningsskyldigheten omfattar de person-, sak- och förmögenhetsskador som felet orsakat konsumenten. En näringsidkare är dock skyldig att ersätta en indirekt skada som avses i 9 § 3 och 4 mom. endast om felet eller skadan beror på oaktksamhet från näringsidkarens sida, eller om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten vid tidpunkten för ingåendet av avtalet eller, om det är fråga om tillhandahållande av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst under en längre tidsperiod, under perioden i fråga avvek från vad näringsidkaren särskilt har förbundit sig till.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. har konsumenten alltid rätt till ersättning för skada som beror på ett rättsligt fel i samband med att avtalet ingicks, om konsumenten inte kände till eller inte heller borde ha känt till felet.

Om en medlem av konsumentens familj lider skada på grund av felet, har han eller hon samma rätt till ersättning som konsumenten.

23 §

Skada på annan egendom

Om ett fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten orsakar skada på annan egendom, tillämpas bestämmelserna i 22 § på näringsidkarens skadeståndsansvar endast om skadan hänförs till sig till egendom som i användningshänseende har omedelbar anknytning till det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

Om näringsidkaren betalar ersättning med stöd av 1 mom., övergår ersättningstagarens eventuella rätt att kräva ersättning med stöd av produktansvarslagen till motsvarande del på näringsidkaren. Vad som föreskrivs i 10 § produktansvarslagen tillämpas också på näringsidkarens rätt till ersättning.

Verkningar av hävning av avtal

24 §

Verkningar av hävning av avtal på betalningsprestationer

Vid hävning av avtalet är näringsidkaren skyldig att till konsumenten återbetala alla prestationer som betalats till konsumenten i enlighet med avtalet. Om avtalet gäller tillhandahållande av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst mot betalning under en längre tidsperiod och det digitala innehållet eller den digitala tjänsten uppfyllt kraven i detta kapitel under en viss tidsperiod innan avtalet hävdes, ska näringsidkaren dock till konsumenten återbetala endast den del av det pris konsumenten betalat som motsvarar och står i förhållande till den tidsperiod under vilken det digitala innehållet eller den digitala tjänsten inte uppfyllde kraven i detta kapitel samt den del som konsumenten har betalat i förskott för den avtalsperiod som skulle ha återstått om avtalet inte hade hävts.

Konsumenten är inte skyldig att betala för användningen av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten för den tidsperiod som föregår hävningen av avtalet då det digitala innehållet eller den digitala tjänsten inte uppfyllde kraven i detta kapitel.

25 §

Verkningar av hävning av avtal på användningen av digitalt innehåll eller digitala tjänster

Om avtalet hävs, ska konsumenten avhålla sig från att använda det digitala innehållet eller den digitala tjänsten och från att göra dem tillgängliga för tredje part. Om det digitala innehållet har tillhandahållits med hjälp av en bärare av digitalt innehåll, är konsumenten dessutom skyldig att på näringsidkarens begäran utan obefogat dröjsmål återlämna denna bärare av digitalt innehåll till näringsidkaren på näringsidkarens bekostnad. Näringsidkaren ska göra en sådan begäran inom 14 dagar från det att konsumenten underrättat näringsidkaren om sitt beslut att häva avtalet.

När ett avtal hävs har näringsidkaren rätt att hindra konsumenten från att få tillgång till det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, avaktivera användarkontot eller på något annat sätt hindra konsumenten från att använda det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, om inte något annat följer av bestämmelserna i 4 mom.

Näringsidkaren ska avhålla sig från att använda sådant innehåll som konsumenten har skapat eller överlåtit vid användning av det digitala innehåll eller den digitala tjänst som näringsidkaren tillhandahållit, utom om

1) innehållet i fråga inte kan användas annat än inom ramen för det digitala innehåll eller den digitala tjänst som näringsidkaren tillhandahållit,

2) innehållet i fråga endast rör konsumentens verksamhet vid användning av det digitala innehåll eller den digitala tjänst som näringsidkaren tillhandahållit,

3) näringsidkaren har kopplat sådant innehåll till andra uppgifter och innehållet inte kan särskiljas eller det medför oskäligt besvär att särskilja innehållet, eller

4) konsumenten har skapat innehållet tillsammans med andra konsumenter, och andra konsumenter kan fortsätta att använda innehållet.

I andra fall än de som avses i 3 mom. 1–3 punkten ska näringsidkaren på konsumentens begäran göra tillgängligt för konsumenten allt innehåll som konsumenten har överlåtit eller skapat vid användning av det digitala innehåll eller den digitala tjänst som näringsidkaren tillhandahåller. Detta ska göras kostnadsfritt inom skälig tid och i ett allmänt använt och maskinläsbart format.

Vad som föreskrivs i 3 och 4 mom. gäller inte personuppgifter. I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) finns bestämmelser om användningen av personuppgifter.

Övriga bestämmelser

26 §

Återbetalning

Näringsidkaren ska göra de återbetalningar som avses i detta kapitel utan kostnad, utan obefogat dröjsmål och senast 14 dagar efter det att konsumenten har meddelat näringsidkaren att han eller hon yrkar på prisavdrag eller hävning av avtalet. Om det digitala innehållet har tillhandahållits med hjälp av en bärare av digitalt innehåll, får näringsidkaren dock efter att ha gjort en sådan begäran som avses i 25 § 1 mom. hålla inne återbetalningen till dess att näringsidkaren har fått tillbaka bäraren av det digitala innehållet.

Näringsidkaren ska återbetala de mottagna betalningarna med det betalningsmedel som konsumenten använde vid den ursprungliga transaktionen, om inte konsumenten uttryckligen har samtyckt till något annat arrangemang. Återbetalningen får inte medföra kostnader för konsumenten.

27 §

Ändring av digitalt innehåll eller digitala tjänster

När det är fråga om tillhandahållande av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst under en längre tidsperiod, har näringsidkaren rätt att ändra det digitala innehållet eller den digitala tjänsten utöver vad som krävs för att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten inte ska innehålla fel, om

- 1) det i avtalet har avtalats om näringsidkarens rätt att ensidigt ändra det digitala innehållet eller den digitala tjänsten av en grundad anledning som specificerats i avtalet,
- 2) ändringen inte medför extra kostnader för konsumenten, och
- 3) konsumenten informeras om ändringen på ett klart och begripligt sätt.

Om en i 1 mom. avsedd ändring inverkar negativt på konsumentens möjligheter att få tillgång till eller använda det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, ska konsumenten i god tid tillhandahållas information i varaktig form om egenskaperna hos och tidpunkten för ändringen samt om rätten enligt 3 mom. att häva avtalet eller om möjligheten att behålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten utan en sådan ändring. Informationen har tillhandahållits i varaktig form, om den har tillhandahållits personligen antingen skriftligt eller elektroniskt så att mottagaren kan bevara och återge informationen i oförändrad form.

Om en ändring av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst inverkar negativt på konsumentens möjligheter att få tillgång till eller använda det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, har konsumenten rätt att häva avtalet utan kostnad inom 30 dagar från mottagandet av informationen om ändringen eller från det att näringsidkaren har ändrat det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, beroende på vilket som är det senare datumet. Rätt att häva avtalet föreligger dock inte, om den negativa inverkan av ändringen är ringa. Rätt att häva avtalet föreligger inte heller när näringsidkaren utan ytterligare kostnad har gett konsumenten möjlighet att behålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten utan ändring och det digitala innehållet eller den digitala tjänsten fortfarande uppfyller kraven i detta kapitel.

Om konsumenten häver avtalet med stöd av 3 mom., tillämpas på hävningen vad som föreskrivs i 24–26 §.

28 §

Begränsning av skada och nedsättning av skadestånd

Konsumenten ska vidta skäliga åtgärder för att begränsa sin skada. Om han eller hon försummar det, får han eller hon själv bära en motsvarande del av förlusten.

Skadestånd på grund av avtalsbrott kan jämkas, om skadeståndet är oskäligt med hänsyn till orsaken till avtalsbrottet, konsumentens eventuella medverkan till skadan, priset på det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, möjligheter för den som orsakat skadan att förutse och hindra uppkomsten av skadan samt omständigheterna i övrigt.

29 §

Preskription av krav på gottgörelse

Bestämmelser om preskription av en konsuments krav på gottgörelse finns i lagen om preskription av skulder.

10 kap.

Tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter

15 §

Tillämpning av bestämmelserna om köp av varor

Vad som föreskrivs i 5 kap. om köp av varor gäller i tillämpliga delar också avtal om tidsdelat boende.

12 kap.

Särskilda stadganden

1 §

Ansvar för förmedlare av konsumtionsnyttigheter

En näringsidkare som för en leverantör av nyttigheter förmedlar ett avtal som gäller en konsumtionsnyttighet svarar inför en konsument som skaffar nyttigheten för att avtalet fullgörs i enlighet med 5, 5 a och 8 kap. Ett sådant ansvar uppkommer dock inte, om förmedlaren handlar för en annan näringsidkares räkning och konsumenten vid ingåendet av avtalet är medveten om detta och om hur denna omständighet påverkar hans eller hennes rättigheter.

Förmedlarens ansvar begränsar inte konsumentens rättigheter i förhållande till en annan avtalspart.

I fråga om fastighetsmäklarens ansvar gäller vad som särskilt föreskrivs om detta.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På avtal som ingåtts och utfästelser som gjorts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 21 oktober 2021

Statsminister

Sanna Marin

Justitieminister Anna-Maja Henriksson

Lag

om ändring av konsumentkyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs 5 kap. 12 a och 29 a § i konsumentkyddslagen (38/1978), sådana de lyder i lag 1258/2001,
ändras rubriken för 5 kap., 5 kap. 1 § och mellanrubriken före den, 3, 12, 13, 14, 15, 15 a, 15 b, 16, 18, 19, 20, 22, och 24–27 §, 29 § och mellanrubriken före den, 31 §, 10 kap. 15 § samt 12 kap. 1 §,
sådana de lyder, rubriken för 5 kap., mellanrubriken före 1 §, 20 och 24–27 §, mellanrubriken före 29 §, 31 § samt 12 kap. 1 § i lag 16/1994, 5 kap. 1 och 3 § i lag 1211/2013, 12, 14, 16, 18 och 31 § i lagarna 16/1994 och 1258/2001, 13, 15, 15 a, 15 b, 19 och 29 § i lag 1258/2001, 22 § i lagarna 16/1994 och 391/2002 och 10 kap. 15 § i lag 227/2011, samt
fogas till 2 kap. en ny 8 c §, till 5 kap. nya 2 a, 13 a, 13 b, 16 a, 18 a, 19 a, 22 a, 24 a, 24 b, 28 a–28 e § samt till lagen ett nytt 5 a kap. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 kap.

Marknadsföring samt förfaranden i kund- relationer

Marknadsföring samt förfaranden i kund- relationer

8 c §

*Särskild informationsskyldighet vid offentlig
auktion av begagnade varor*

*Vid offentlig auktion av begagnade varor
ska näringsidkaren på ett lättillgängligt sätt
ge konsumenterna tillgång till tydlig och ut-
tömmande information om att bestämmel-
serna i 5 kap. i konsumentkyddslagen om va-
rans beskaffenhet och fel i varan inte tilläm-
pas på köpet.*

5 kap.

5 kap.

Konsumentköp

Köp av varor

Allmänna stadganden om konsumentköp

Allmänna bestämmelser om köp av varor

1 §

1 §

Gällande lydelse

Kapitlets tillämpningsområde

Detta kapitel gäller sådana köp av varor där säljaren är näringsidkare och köparen konsument.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas också på beställning av en vara som ska *framställas eller* tillverkas. Ska köparen tillhandahålla en väsentlig del av det material som behövs för att *framställa eller* tillverka varan, tillämpas dock på beställningen 8 kap. 23–31 § i stället för 23–28 § i detta kapitel. På en sådan beställning tillämpas dessutom 8 kap. 14 och 32 §.

Bestämmelserna i detta kapitel, med undantag för 2–11 §, tillämpas inte när begagnade varor säljs på auktion där köparna har möjlighet att närvara personligen vid försäljningen.

Föreslagen lydelse

Kapitlets tillämpningsområde

Detta kapitel gäller sådana köp av varor där säljaren är näringsidkare och köparen konsument.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas också på beställning av en vara som ska tillverkas. *Om* köparen ska tillhandahålla en väsentlig del av det material som behövs för att tillverka varan, tillämpas dock på beställningen 8 kap. 23–31 § i stället för 23, 24, 24 a, 24 b, 25–28 och 28 a §. På en sådan beställning tillämpas dessutom vad som föreskrivs i 8 kap. 14 och 32 §. *På en sådan beställning tillämpas inte vad som föreskrivs i 29 § i detta kapitel.*

Med undantag av 2, 2 a och 3–11 § tillämpas bestämmelserna i detta kapitel inte på offentlig auktion av begagnade varor eller på köp av sådana varor som endast fungerar som bärare av digitalt innehåll. På offentlig auktion av begagnade varor tillämpas dessutom bestämmelserna i 29 § 3 mom.

Vad som i detta kapitel föreskrivs om garanti tillämpas också på motsvarande utfästelse som säljaren eller tillverkaren ger köparen mot tilläggsersättning. En utfästelse som getts av tillverkaren binder dock inte i sådana fall säljaren till ansvar för fel som han eller hon inte annars skulle ansvara för med stöd av detta kapitel.

2 a §

Definitioner som anknyter till köp av varor

I detta kapitel avses med

1) **tillverkare** den som tillverkar en vara och den som importerar en vara till unionen samt den som uppger sig vara tillverkare genom att sätta sitt namn, varumärke eller annat eget kännetecken på varan,

2) **köp av en vara med digitala delar** köp som gäller en vara som enligt avtalet innehåller digitalt innehåll eller digitala tjänster som tillhandahålls av säljaren eller en tredje part eller som enligt avtalet är sammankopplat till digitalt innehåll eller digitala tjänster som tillhandahålls av säljaren eller av en tredje

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

part och frånvaron av det digitala innehållet eller de digitala tjänsterna gör att varan inte fungerar,

3) **funktionalitet** en varas förmåga att fungera på avsett vis,

4) **kompatibilitet** en varas förmåga att fungera ihop med maskinvara eller programvara med vilken varor av samma typ normalt används, utan att varan, maskinvaran eller programvaran behöver konverteras,

5) **driftskompatibilitet** en varas förmåga att fungera ihop med annan maskinvara eller programvara än den med vilken varor av samma typ normalt används,

6) **offentlig auktion** en försäljningsmetod där säljaren genom ett öppet anbudsförfarande som sköts av en auktionsförrättare bjuder ut nyttigheter till köpare som personligen närvarar eller ges möjlighet att närvara vid auktionen, och där den som lämnar det vinnande budet är skyldig att köpa nyttigheten.

3 §

3 §

Varans avlämnande

Varans avlämnande

Har inte något annat avtalats, ska varan hållas tillgänglig för avhämtning där säljaren vid köpet hade sitt affärsställe. Om säljaren inte hade ett affärsställe som hade samband med köpet och något annat inte har avtalats, ska säljaren sända eller transportera varan till köparen.

Varan är avlämnad när köparen har fått den i sin besittning.

Ska säljaren installera eller montera varan hos köparen, anses varan dock vid tillämpning av bestämmelserna om säljarens dröjsmål vara avlämnad först när säljaren har uppfyllt denna förpliktelse.

Om inte något annat har avtalats, ska varan hållas tillgänglig för avhämtning där säljaren vid köpet hade sitt affärsställe. Om säljaren inte hade ett affärsställe som hade samband med köpet och något annat inte har avtalats, ska säljaren sända eller transportera varan till köparen.

Varan är avlämnad när köparen har fått den i sin besittning.

Om säljaren ska installera eller montera varan hos köparen, anses varan dock vid tillämpning av bestämmelserna om säljarens dröjsmål och avgörande tidpunkt för bedömningen av om fel föreligger vara avlämnad först när säljaren har uppfyllt denna förpliktelse. Vid tillämpning av de nämnda bestämmelserna anses på motsvarande sätt varan vid köp av en vara med digitala delar ha avlämnats först när också det digitala innehållet eller den digitala tjänsten har tillhandahållits köparen eller, om det är fråga om kontinuerligt tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster under en längre tidsperiod, när till-

Gällande lydelse

Om köparen har anlitat ett av säljaren föreslaget transportföretag för transporten, anses varan vid tillämpning av bestämmelserna om risken för varan vara avlämnad först när transportföretaget har överlämnat varan i köparens besittning.

Varans beskaffenhet samt fel i varan

12 §

Allmänt stadgande om fel

Varan skall i fråga om art, mängd, kvalitet, andra egenskaper och förpackning överensstämma med det som följer av avtalet.

Om inte annat följer av avtalet, skall varan

1) vara ägnad för det ändamål för vilket varor av samma slag i allmänhet används,

2) vara lämplig för det särskilda ändamål för vilket varan var avsedd att användas, om säljaren vid köpet måste ha insett detta ändamål och säljaren inte före köpslutet har meddelat köparen att varan eventuellt inte är lämplig för det avsedda användningsändamålet,

Föreslagen lydelse

handahållandet av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten till köparen har inletts.

Om köparen har anlitat ett av säljaren föreslaget transportföretag för transporten, anses varan vid tillämpning av bestämmelserna om risken för varan vara avlämnad först när transportföretaget har överlämnat varan i köparens besittning.

Varans beskaffenhet samt fel i varan

12 §

Varans beskaffenhet

Den vara som säljaren levererar till köparen ska överensstämma med avtalet. Varan överensstämmer med avtalet i synnerhet när den

1) uppfyller kraven på beskrivning, typ, kvantitet, kvalitet, funktionalitet, kompatibilitet, driftskompatibilitet och andra egenskaper i avtalet,

2) är lämplig för det särskilda ändamål för vilket köparen behöver den och som köparen informerat säljaren om senast vid den tidpunkt när avtalet ingicks och som säljaren har godkänt,

3) levereras tillsammans med alla tillbehör, installationsbeskrivningar och andra instruktioner som föreskrivs i avtalet,

4) levereras med uppdateringar i enlighet med avtalet.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska varan uppfylla följande allmänna krav:

1) den ska lämpa sig för de ändamål för vilka varor av samma typ normalt används, med beaktande av den tillämpliga lagstiftningen, tekniska standarder eller, i avsaknad av sådana tekniska standarder, tillämpliga sektorsspecifika uppförandekoder,

2) den ska vara av samma kvalitet som och motsvara beskrivningen av ett prov eller en modell som säljaren gjort tillgänglig för köparen innan avtalet ingicks,

Gällande lydelse

3) stämma överens med den beskrivning säljaren har lämnat och ha egenskaper som säljaren har hänvisat till genom att lägga fram prov eller modell,

4) vara förpackad på vanligt eller annars för-
svarligt sätt, om en förpackning behövs för att
bevara eller skydda varan,

5) till sin hållbarhet och i övrigt överens-
stämma med vad konsumenter i allmänhet har
grundad anledning att förutsätta vid köp av en
sådan vara.

*Varan skall till sina egenskaper överens-
stämma med de krav som uppställs i lag, för-
ordning eller beslut av myndigheter, om inte
köparens avsikt är att använda varan för ett
ändamål där kravet saknar betydelse.*

*Om varan avviker från vad som bestäms i 1–
3 mom. är den felaktig. Köparen får dock inte
som fel åberopa en omständighet som köparen
måste antas ha känt till vid köpet. Köparen får
inte heller som fel åberopa en omständighet
som har sitt ursprung i det material som kö-
paren tillhandahållit för tillverkning eller
framställning av varan, utom då vårdslöshet
föreligger på säljarens sida.*

12 a §

*Fel som beror på installation eller bristfä-
liga anvisningar*

*Om installation eller montering av en vara
ingår i ett avtal som gäller köp och varan har
installerats av säljaren eller av någon annan
för säljarens räkning, är varan likaså felaktig
om den på grund av felaktig installation eller
montering avviker från vad som bestäms i 12
§.*

*Fel föreligger också, om varan inte åtföljs
av anvisningar som behövs för dess installe-
ring, montering, användning, skötsel eller för-
varing.*

Föreslagen lydelse

3) den ska levereras tillsammans med tillbe-
hör, förpackningar, installationsbeskriv-
ningar, bruksanvisningar och andra instrukt-
tioner som köparen rimligen kan förvänta sig,

4) den ska vara av den kvantitet och kvalitet
och besitta den hållbarhet och andra egen-
skaper som är normala för varor av samma
typ och som köparen rimligen kan förvänta sig
med hänsyn till varans karaktär och med be-
aktande av de uppgifter som har lämnats av
eller på uppdrag av säljaren, tillverkaren el-
ler andra personer i tidigare led i transakt-
ionskedjan vid marknadsföringen av varan el-
ler annars före köpet.

(se 13 §)

(upphävs)
(se 13 a §)

Gällande lydelse

13 §

Uppgifter om varan

Varan är också felaktig, om den inte överensstämmer med de uppgifter om varans egenskaper eller användning som säljaren eller någon annan i ett tidigare säljled eller för säljarens räkning har lämnat vid marknadsföringen av varan eller på något annat sätt före köpslutet.

Säljaren ansvarar dock inte för fel som avses i 1 mom., om säljaren visar att

- 1) säljaren varken kände till eller borde ha känt till de uppgifter som lämnats,
- 2) uppgifterna inte har kunnat inverka på köpet, eller
- 3) uppgifterna har rättats i tid på ett tydligt sätt.

Föreslagen lydelse

13 §

Allmän bestämmelse om fel

Om varan avviker från vad som föreskrivs i 12 § har varan ett fel.

Varan anses dock inte stå i strid med de allmänna kraven enligt 12 § 2 mom.

1) även om en särskild egenskap hos varan avviker från dessa krav, om köparen vid avtalets ingående särskilt informerats om avviken och köparen uttryckligen och separat då godkänt avviken,

2) om felet eller bristen har sitt ursprung i det material som köparen tillhandahållit för tillverkning av varan och säljaren inte har vetat och inte borde ha vetat att materialet var felaktigt.

Säljaren ansvarar inte heller för fel i samband med lämnande av de uppgifter som avses i 12 § 2 mom. 4 punkten, om säljaren visar att

1) han eller hon inte kände till, och rimligen inte kunde ha känt till, uppgifterna i fråga,

2) uppgifterna hade korrigerats vid tidpunkten för avtalets ingående på samma sätt eller på ett jämförbart sätt som uppgifterna hade lämnats, eller

3) uppgifterna inte har kunnat inverka på köpet.

13 a §

Fel som beror på installation

En vara har ett fel också om varan på grund av felaktig installation avviker från det som föreskrivs i 12 § och installationen av varan

1) ingår i ett avtal som gäller köpet och varan har installerats av säljaren eller av någon annan för säljarens räkning, eller

2) har ankommit på köparen och den felaktiga installationen har berott på brister i den installationsbeskrivning som tillhandahållits av säljaren eller, om det är fråga om köp av en vara med digitala delar, som tillhandahållits av säljaren eller av leverantören av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

13 b §

*Fel till följd av underlåtenhet som gäller
uppdateringar vid köp av varor med digitala
delar*

Vid köp av varor med digitala delar ska säljaren se till att köparen informeras om säkerhetsuppdateringar och andra uppdateringar som behövs för att varorna fortfarande ska uppfylla kraven i 12 § och att uppdateringarna tillhandahålls köparen

1) under en skälig tidsperiod med beaktande av varornas och de digitala delarnas typ och ändamål samt omständigheterna och avtalets karaktär, om det är fråga om ett enskilt tillhandahållande av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, eller

2) under den tidsperiod då säljaren ansvarar för en felaktig vara och i vilket fall som helst minst under den period då det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska tillhandahållas enligt avtalet, om det är fråga om ett kontinuerligt tillhandahållande av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten under en längre tidsperiod.

Om säljaren har underlåtit att sköta sina skyldigheter enligt 1 mom. finns det ett fel i varan.

Om köparen underlåter att inom skälig tid installera uppdateringar som tillhandahållits i enlighet med 1 mom., ska säljaren inte vara ansvarig för ett fel som följer av bristen på den relevanta uppdateringen, förutsatt att

1) säljaren har informerat köparen om att uppdateringen finns att tillgå och om konsekvenserna av köparens underlåtenhet att installera uppdateringen, och

2) köparens underlåtenhet att installera uppdateringen eller köparens felaktiga installation av den inte beror på brister i de installationsbeskrivningar som lämnats köparen.

En vara med digitala delar är inte heller felaktig på det sätt som avses i denna paragraf om köparen vid avtalets ingående särskilt upplysts om att köparen inte får information om uppdateringar och att uppdateringarna inte tillhandahålls på det sätt som avses i 1

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

mom., och köparen uttryckligen och separat då godkände avvikelser.

14 §

14 §

Befintligt skick

Rättsligt fel

*En vara är också felaktig om en tredje man äger varan eller har panträtt eller någon annan rätt i varan (**rättsligt fel**) och det inte följer av avtalet att köparen ska ta emot varan med de begränsningar som tredje mans rätt medför.*

Köparen får också göra gällande påföljder av ett rättsligt fel, om tredje man påstår att han eller hon har en sådan rätt som avses ovan och det finns sannolika skäl för påståendet.

Även om varan har sålts "i befintligt skick" eller med ett liknande allmänt förbehåll skall det anses föreligga fel

1) om varan inte överensstämmer med de uppgifter om dess egenskaper eller användning som säljaren har lämnat före köpet och som kan antas ha inverkat på köpet,

2) om säljaren före köpet har underlåtit att upplysa köparen om ett sådant väsentligt förhållande angående varans egenskaper eller användning som han måste antas ha känt till och som köparen med fog kunde räkna med att bli upplyst om, under förutsättning att underlåtelsen kan antas ha inverkat på köpet, eller

3) om varan är i sämre skick än köparen med hänsyn till varans pris och övriga omständigheter med fog har haft anledning att förutsätta.

15 §

15 §

Avgörande tidpunkt för bedömningen av om fel föreligger

Avgörande tidpunkt för bedömningen av om fel föreligger

Frågan om varan har fel skall bedömas med hänsyn till dess beskaffenhet när risken för varan går över på köparen. Säljaren svarar för fel som funnits vid denna tidpunkt, även om felet visar sig först senare.

Frågan om varan är felaktig ska bedömas med hänsyn till dess beskaffenhet vid tidpunkten för avlämnandet av varan. Säljaren ansvarar för fel som funnits vid denna tidpunkt, även om felet visar sig först senare.

Gällande lydelse

Visar sig ett fel inom sex månader från den tidpunkt då risken för varan gick över på köparen, antas felet ha funnits vid denna tidpunkt, om inte motsatsen bevisas eller detta antagande är oförenligt med felets eller varans art.

Uppkommer en försämring av varan efter det att risken gått över på köparen, skall fel anses föreligga om försämringen är en följd av säljarens avtalsbrott.

15 a §

Betydelsen av garanti

Har säljaren förbundit sig att under en viss tid svara för varans användbarhet eller andra egenskaper (garanti), anses fel föreligga i varan, om varan under den angivna tiden försämras på det sätt som avses i garantin. Ansvar för fel inträder dock inte, om säljaren gör det sannolikt att försämringen beror på en olyckshändelse, felaktig hantering av varan eller någon annan omständighet på köparens sida.

Om garantin har getts av någon annan än säljaren i ett tidigare säljled *eller för säljarens räkning*, anses fel också härvid föreligga under de förutsättningar som anges i 1 mom. En garanti som getts i ett tidigare säljled binder dock inte säljaren till ansvar för fel som han

Föreslagen lydelse

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom., om det vid köp av varor med digitala delar har avtalats om kontinuerligt tillhandahållande av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten under en längre tidsperiod ansvarar säljaren i vilket fall som helst för ett sådant fel i fråga om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten som framkommer under den period då det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska tillhandahållas enligt avtalet. Säljaren ansvarar också för ett fel till följd av underlåtenhet att tillhandahålla uppdateringar som avses i 13 b § och som framkommer under den period då uppdateringarna enligt 13 b § 1 mom. ska tillhandahållas.

Visar sig ett fel inom ett år från den tidpunkt då varan avlämnats till köparen, antas felet ha funnits vid denna tidpunkt, om inte motsatsen bevisas eller detta antagande är oförenligt med felets eller varans karaktär.

Om det uppkommer en försämring av varan efter att varan har avlämnats till köparen, ska ett fel anses föreligga om försämringen är en följd av säljarens avtalsbrott.

15 a §

Garantin och dess betydelse

Om säljaren eller någon annan för säljarens räkning har förbundit sig att under en viss tid utan tilläggsersättning svara för varans användbarhet eller andra egenskaper (garanti), är varan felaktig om den under den angivna tiden försämras i förhållande till villkoren i garantibeviset och i den reklam som gäller garantin vid tidpunkten för eller före avtalets ingående. Ansvar för fel inträder dock inte, om säljaren gör det sannolikt att försämringen beror på en olyckshändelse, felaktig hantering av varan eller någon annan omständighet på köparens sida.

Om garantin har getts av någon annan än säljaren i ett tidigare säljled, *är varan också i sådana fall felaktig* under de förutsättningar som avses i 1 mom. En garanti som getts i ett tidigare säljled binder dock inte säljaren till ansvar för fel som han eller hon inte annars

Gällande lydelse

inte annars skulle ansvara för enligt detta kapitel, om säljaren visar att han hade meddelat köparen detta på ett tydligt sätt före köpslutet.

En garanti begränsar inte i denna lag föreskrivet ansvar för fel.

15 b §

Uppgifter om garantin

Av en garanti skall klart framgå

- 1) garantins innehåll och att köparen har vissa rättigheter enligt lag och att garantin inte begränsar dessa rättigheter, samt
- 2) vem som gett garantin, garantins giltighetstid och giltighetsområde samt andra uppgifter som behövs för att kunna framställa anspråk som grundar sig på garantin.

På begäran av köparen skall garantin ges skriftligen eller elektroniskt på ett sådant sätt att informationen inte ensidigt kan ändras och att köparen har varaktig tillgång till den.

Köparen har rätt att åberopa garantin, även om den inte uppfyller kraven enligt denna paragraf.

Påföljder vid fel

16 §

Föreslagen lydelse

skulle ansvara för enligt detta kapitel, om säljaren visar att han eller hon meddelat köparen detta på ett tydligt sätt före köpet.

Om de villkor som fastställs i garantibeviset avviker till köparens nackdel från de villkor som fastställs i reklamen är garantin bindande i enlighet med de villkor som fastställs i reklamen, om inte reklamen i tid har rättats i överensstämmelse med eller på ett sätt som kan jämföras med hur villkoren har framställts i reklamen.

En garanti begränsar inte i denna lag föreskrivet ansvar för fel.

15 b §

Garantins innehåll och tillhandahållande av garantin

Över garantin ska det upprättas ett klart och begripligt bevis som senast vid tidpunkten för avlämnande av varan ska tillhandahållas köparen personligen antingen skriftligt eller elektroniskt, så att köparen kan bevara och återge beviset i oförändrad form (garantibevis).

Av garantibeviset ska följande uppgifter framgå:

- 1) garantigivarens namn och adress,*
- 2) beteckningen på den vara för vilken garantin gäller,*
- 3) villkoren för garantin,*
- 4) det förfarande som köparen ska följa för att garantin ska genomföras,*
- 5) en klar redogörelse för att köparen har vissa rättigheter enligt lag och att garantin inte begränsar dessa rättigheter.*

Köparen har rätt att åberopa garantin, även om den inte uppfyller kraven enligt denna paragraf.

Påföljder vid fel

16 §

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Reklamation

Köparens rättigheter

Om varan har ett fel som säljaren ansvarar för, får köparen i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel kräva att felet avhjälps, kräva en ny leverans eller ett prisavdrag, eller häva köpet och dessutom kräva skadestånd. Köparen får också hålla inne betalningen.

16 a §

Reklamation

Köparen får inte återropa fel i varan, om köparen inte lämnar säljaren meddelande om felet (*reklamation*) inom en skälig tid efter det att köparen upptäckte felet eller hade bort upptäcka det. En reklamation kan dock alltid lämnas inom två månader efter det att köparen upptäckte felet, och den kan också lämnas till den näringsidkare som har förmedlat köpet för säljarens räkning eller förbundit sig att svara för varans egenskaper.

Utan hinder av 1 mom. får köparen återropa fel i varan, om

1) säljaren har handlat grovt vårdslöst eller i strid med tro och heder,

2) felet består i att varan i fråga om sina egenskaper inte uppfyller de krav som har uppställts med stöd av produktsäkerhetslagen (914/86) eller i andra stadganden eller bestämmelser som har meddelats till skydd för hälsan eller egendom, eller

3) felet består i att varan annars är farlig för hälsan eller egendom.

18 §

Avhjälpan av fel

Köparen har rätt att kräva att säljaren inom skälig tid avhjälper felet genom att rätta till det eller avlämna en felfri vara så att köparen inte åsamkas kostnader eller väsentlig olägenhet. Säljaren är dock inte skyldig att avhjälpa felet, om det föreligger ett hinder som han inte kan övervinna eller det skulle medföra oskäliga kostnader för honom att avhjälpa felet med beaktande av felets betydelse och varans

Köparen får inte återropa fel i varan, om köparen inte lämnar säljaren meddelande om felet inom en skälig tid efter det att köparen upptäckte felet eller borde ha upptäckt det. En reklamation kan dock alltid lämnas inom två månader efter det att köparen upptäckte felet, och den kan också lämnas till den näringsidkare som har förmedlat köpet för säljarens räkning eller förbundit sig att svara för varans egenskaper.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får köparen återropa fel i varan om

1) säljaren har handlat med grov oaktsamhet eller i strid med tro och heder,

2) felet består i att varan i fråga om sina egenskaper inte uppfyller de krav som har uppställts med stöd av konsument säkerhetslagen (920/2011) eller i andra bestämmelser eller föreskrifter som har meddelats till skydd för hälsan eller egendom, eller

3) felet består i att varan annars är farlig för hälsan eller egendom.

18 §

Avhjälpan av fel

Köparen har rätt att enligt eget val kräva att säljaren inom skälig tid avhjälper felet genom att antingen rätta till det eller leverera en felfri vara. Säljaren är dock inte skyldig att avhjälpa felet på det sätt på vilket köparen kräver eller över huvud taget, om det föreligger ett hinder som säljaren inte kan övervinna eller det skulle medföra oskäliga kostnader för honom eller henne att avhjälpa felet. I sådana fall ska

Gällande lydelse

värde, om den var avtalsenlig, eller om rättelse kan ske på något annat sätt utan väsentlig olägenhet för köparen.

Även om köparen inte kräver det har säljaren rätt att på egen bekostnad avhjälpa felet eller avlämna en felfri vara, om han utan uppskov efter det att köparen har reklamerat erbjuder sig att göra detta. Köparen får vägra låta felet avhjälpas, om avhjälpandet skulle medföra väsentlig olägenhet för honom, nedgång i varans värde eller risk för att han inte får sina kostnader ersatta, eller om det finns andra särskilda skäl för vägran.

Säljaren får inte åberopa att han inte har fått möjlighet att avhjälpa felet *enligt 2 mom.*, om köparen har avhjälpt felet och det med hänsyn till omständigheterna inte skäligen kunde krävas att köparen skulle avvakta avhjälpande från säljarens sida.

Föreslagen lydelse

det i synnerhet tas hänsyn till betydelsen av felet samt varans värde, i det fall att varan inte hade haft något fel, samt till huruvida rättelse kan ske på något annat sätt utan betydande olägenhet för köparen.

Säljaren får inte åberopa att han eller hon inte har fått möjlighet att avhjälpa felet, om köparen har avhjälpt felet och det med hänsyn till omständigheterna inte skäligen kunde krävas att köparen skulle avvakta avhjälpande från säljarens sida.

18 a §

Förfarande vid avhjälpande av fel

Köparen ska göra den vara som ska repareras eller bytas ut tillgänglig för säljaren. Om varan byts ut behöver köparen dock inte returnera den vara som han eller hon har tagit emot förrän omleverans sker. Köparen ska inte vara skyldig att betala för normal användning av den utbytta varan under den tid som föregått bytet.

Avhjälpande av fel ska ske inom skälig tid efter det att köparen har informerat säljaren om felet och så att det inte leder till kostnader eller betydande olägenhet för köparen, med beaktande av varans natur och det ändamål för vilket köparen behövde varan.

Säljaren ska på egen bekostnad återta den vara som ska bytas ut. Om en reparation eller ett utbyte kräver avlägsnande av en vara som installerats innan felet blev uppenbart, ska säljaren också se till att den felaktiga varan avlägsnas och en felfri vara installeras och svara för kostnaderna för avlägsnandet och installationen, under förutsättning att varan har installerats på ett sätt som är förenligt med dess natur och ändamål.

Gällande lydelse

19 §

Prisavdrag och hävning

Om avhjälpande av fel eller avlämnande av felfri vara inte kommer i fråga eller inte sker på det sätt som avses i 18 §, får köparen

1) kräva ett prisavdrag som motsvarar felet, eller

2) häva köpet, utom då felet är ringa.

Föreslagen lydelse

19 §

Prisavdrag och hävning av köp

Köparen får kräva prisavdrag eller hävning av köpet, om

1) det är omöjligt att avhjälpa felet eller det skulle medföra sådana oskäligen kostnader som avses i 18 § 1 mom.,

2) säljaren inte har avhjälpt felet eller om felet inte avhjulpts på det sätt som förutsätts i 18 a § 3 mom.,

3) säljaren har meddelat eller det klart framgår av omständigheterna att säljaren inte kommer att avhjälpa felet inom skälig tid eller utan att det medför betydande olägenhet för köparen,

4) fel i varan framkommer trots att säljaren har försökt att bringa varan i överensstämmelse med kraven i detta kapitel.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får köparen omedelbart kräva prisavdrag eller hävning av köpet, om felet till sin natur är så allvarligt att avhjälpande av felet inte kan komma i fråga.

Rätten enligt denna paragraf att häva köpet gäller dock inte om felet är ringa. Säljaren har bevisbördan för att felet är ringa.

19 a §

Prisavdragets storlek

Prisavdraget ska stå i proportion till minskningen av värdet på den vara som köparen har mottagit jämfört med det värde varan skulle ha om den uppfyllde kraven i detta kapitel.

20 §

Skadestånd

Köparen har rätt till ersättning för den skada han lider genom att varan har fel. Säljaren är dock skyldig att ersätta indirekt skada enligt 10 § 3 och 4 mom. endast om felet eller skadan beror på vårdslöshet på hans sida eller om varan vid köpet avvek från det som han särskilt har utfäst.

20 §

Skadestånd vid fel i varan

Köparen har rätt till ersättning för den skada han eller hon lider genom att varan har fel. Säljaren är dock skyldig att ersätta indirekt skada enligt 10 § 3 och 4 mom. endast om felet eller skadan beror på oaktsamhet från säljarens sida eller om varan vid köpet avvek från det som han eller hon särskilt har utfäst.

Gällande lydelse

Om en medlem av köparens familj lider skada på grund av felet, har han samma rätt till ersättning som köparen.

22 §

Skadeståndsskyldighet för andra än säljaren

Om det föreligger ett fel enligt 13 § 1 mom., tillämpas i fråga om det ansvar som åligger den som har lämnat uppgiften att ersätta köparen för den skada han har lidit vad som ovan föreskrivs om säljarens ersättningsskyldighet.

Har någon annan än säljaren förbundit sig att avhjälpa fel i varan eller att annars svara för varans egenskaper, är den som har givit utfästelsen skyldig att enligt de stadganden som gäller säljarens ersättningsskyldighet ersätta köparen för en skada som uppstått genom att utfästelsen inte har uppfyllts.

Köparens skyldigheter och påföljder vid köparens avtalsbrott

24 §

Tidpunkt för betalningen

Har inte något annat avtalats, skall köparen betala när säljaren kräver det, dock inte förrän varan hålls honom till handa i enlighet med avtalet.

Innan köparen betalar har han rätt att undersöka varan så som följer av sedvänja eller bör

Föreslagen lydelse

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. har köparen alltid rätt till ersättning för skada som beror på ett rättsligt fel vid köpet, om köparen inte kände till eller inte heller borde ha känt till felet.

Om en medlem av köparens familj lider skada på grund av felet, har han eller hon samma rätt till ersättning som köparen.

22 §

Skadeståndsskyldighet för andra än säljaren

Om varan har ett fel som hänför sig till lämnande av de uppgifter som avses i 12 § 2 mom. 4 punkten, tillämpas i fråga om det ansvar som åligger den som har lämnat uppgiften att ersätta köparen för den skada han eller hon har lidit vad som ovan föreskrivs om säljarens ersättningsskyldighet.

Om någon annan än säljaren har förbundit sig att avhjälpa fel i varan eller att annars svara för varans egenskaper, är den som har givit utfästelsen skyldig att enligt de bestämmelser som gäller säljarens ersättningsskyldighet ersätta köparen för en skada som uppstått genom att utfästelsen inte har uppfyllts.

22 a §

Preskription av krav på gottgörelse

Bestämmelser om preskription av en köparens krav på gottgörelse finns i lagen om preskription av skulder (728/2003).

Köparens skyldigheter och påföljder vid köparens avtalsbrott

24 §

Tidpunkt för betalningen

Om inte något annat har avtalats, ska köparen betala när säljaren kräver det, dock inte förrän varan tillhandahålls köparen i enlighet med avtalet.

Innan köparen betalar har han eller hon rätt att undersöka varan på sedvanligt sätt eller så

Gällande lydelse

medges med hänsyn till omständigheterna, om inte det avtalade sättet för avlämnande och betalning är oförenligt med en sådan undersökning.

Om betalningen sker genom förmedling av en bank eller posten, anses betalningen vid en bedömning av säljarens rättigheter enligt 26-28 §§ ha skett den dag då banken eller posten har godkänt ett betalningsuppdrag som köparen givit på ett behörigt sätt.

Föreslagen lydelse

som är lämpligt med hänsyn till omständigheterna, om inte det avtalade sättet för avlämnande och betalning är oförenligt med en sådan undersökning.

Om betalningen sker genom förmedling av en bank eller posten, anses betalningen vid en bedömning av säljarens rättigheter enligt 26, 28 och 28 a § ha skett den dag då banken eller posten har godkänt ett betalningsuppdrag som köparen gett på behörigt sätt.

24 a §

Köparens skyldighet att medverka

Köparen ska

- 1) medverka till köpet på ett sådant sätt som skäligen kan förväntas av honom eller henne, för att säljaren ska kunna fullgöra avtalet, och
- 2) hämta eller ta emot varan.

24 b §

Krav på fullgörande av köp på grund av bristande medverkan

Om köparen inte medverkar till köpet i enlighet med bestämmelsen i 24 a § 1 punkten, får säljaren hålla fast vid köpet och kräva att köparen medverkar till köpet i enlighet med den punkten. Köparen är dock inte skyldig att medverka till köpet, om det föreligger ett hinder som han eller hon inte kan övervinna eller om hans eller hennes medverkan skulle förutsätta uppostringar som inte är rimliga med hänsyn till säljarens intresse av köparens medverkan.

Om hindret eller missförhållandet upphör inom skälig tid, får säljaren dock kräva att köparen medverkar till köpet.

Säljaren förlorar rätten att kräva att köparen medverkar till köpet, om han eller hon väntar orimligt länge med att framställa kravet.

25 §

Avbeställning

25 §

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Krav på fullgörande av köp i vissa andra fall

Om köparen inte betalar i rätt tid, har säljaren rätt att hålla fast vid köpet och kräva betalning.

Om köparen bryter mot avtalet genom att avbeställa en vara innan den har avlämnats, har säljaren inte rätt att hålla fast vid köpet och kräva betalning. Däremot har säljaren rätt till ersättning enligt 28 § för den skada som han lider.

Om köparen bryter mot avtalet genom att avbeställa en vara innan den har avlämnats, har säljaren inte rätt att hålla fast vid köpet och kräva betalning. Däremot har säljaren rätt till ersättning enligt 28 § för den skada som han eller hon lider.

26 §

26 §

Dröjsmålsränta

Säljarens rätt att häva köpet på grund av dröjsmål med betalningen

Vid köparens dröjsmål med betalningen har säljaren rätt till dröjsmålsränta enligt räntelagen (633/82), om köpet inte frånträds eller hävs.

(se 28 a §)

27 §

Säljarens rätt att häva köpet

Vid köparens dröjsmål med betalningen får säljaren häva köpet, om avtalsbrottet är väsentligt.

Har säljaren förelagt köparen en bestämd tilläggstid för betalningen och är den inte oskäligt kort, får köpet också hävas om köparen inte betalar inom tilläggstiden. Medan tilläggstiden löper får säljaren häva köpet endast om köparen meddelar att han inte kommer att betala inom denna tid.

Har varan kommit i köparens besittning, får säljaren häva köpet endast om han har förbehållit sig rätt till detta eller köparen avvisar varan. Angående säljarens rätt att återropa ett villkor om återtagande av varan när köparen har fått kredit stadgas i 7 kap.

Sedan den försenade betalningen har erlagts får säljaren inte häva köpet på grund av köparens dröjsmål med betalningen.

Vid köparens dröjsmål med betalningen får säljaren häva köpet, om avtalsbrottet är väsentligt.

Om säljaren har förelagt köparen en bestämd tilläggstid för betalningen, och om den inte är oskäligt kort, får säljaren också häva köpet, om köparen inte betalar inom tilläggstiden. Medan tilläggstiden löper får säljaren häva köpet endast om köparen meddelar att han eller hon inte kommer att betala inom denna tid.

Om varan har kommit i köparens besittning, får säljaren häva köpet endast om han eller hon har förbehållit sig rätt till detta eller köparen avvisar varan. Bestämmelser om säljarens rätt att återropa ett villkor om återtagande av varan när köparen har fått kredit finns i 7 kap.

Efter att den försenade betalningen har gjorts får säljaren inte häva köpet på grund av köparens dröjsmål med betalningen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

27 §

**Säljarens rätt att häva köpet på grund av
bristande medverkan**

Säljaren får häva köpet, om köparen inte medverkar till köpet i enlighet med 24 a § 1 punkten och avtalsbrottet är av väsentlig betydelse för säljaren och köparen insåg eller borde ha insett detta. Säljaren får under samma förutsättningar häva köpet, om köparen inte i rätt tid hämtar eller tar emot varan och det framgår av avtalet eller omständigheterna att säljaren har ett särskilt intresse av att bli av med det som han eller hon har sålt.

Säljaren får vidare häva köpet, om köparen inte inom en bestämd tilläggstid som säljaren har förelagt köparen och som inte är oskäligt kort

1) medverkar till köpet enligt 24 a § 1 punkten, eller

2) hämtar eller tar emot varan och det framgår av avtalet eller omständigheterna att säljaren har ett särskilt intresse av att bli av med det som han eller hon har sålt.

Medan en tilläggstid löper får säljaren häva köpet endast om köparen meddelar att han eller hon inte kommer att fullgöra sina skyldigheter inom tilläggstiden.

Säljaren får inte häva köpet för att köparen inte har hämtat eller tagit emot varan, om säljaren inte meddelar köparen om hävningen innan köparen har fullgjort sin skyldighet.

Om köparen har medverkat till köpet enligt 24 a § 1 punkten, men har gjort det alltför sent, får säljaren inte häva köpet på grund av dröjsmålet, om säljaren inte inom skälig tid efter det att han eller hon fick kännedom om medverkan meddelar köparen att han eller hon häver köpet.

28 a §

Dröjsmålsränta

Vid köparens dröjsmål med betalningen har säljaren rätt till dröjsmålsränta enligt räntelagen (633/1982), om köpet inte frånträds eller hävs.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Övriga bestämmelser om köp av varor

28 b §

Partiellt avtalsbrott

Om endast en del av leveransen är försenad eller felaktig, tillämpas bestämmelserna om avtalsbrottet i fråga på denna del. Köparen får dock häva köpet i dess helhet om köparen inte rimligen kan förväntas godkänna endast den del av leveransen som uppfyller kraven i detta kapitel.

Om det kan antas att säljaren anser sig ha fullgjort köpet i dess helhet trots att allt inte har avlämnats, tillämpas bestämmelserna om fel.

28 c §

Hävning av köp vid successiv leverans

Om avlämnandet av varan ska ske efter hand och någon delleverans är försenad eller felaktig, får köparen häva köpet i fråga om denna delleverans enligt de bestämmelser som i övrigt gäller om hävning av köp.

Om dröjsmålet eller felet ger anledning att anta att ett avtalsbrott som ger rätt till hävning kommer att inträffa beträffande någon senare delleverans, får köparen på denna grund häva köpet i fråga om en sådan senare leverans, om det sker inom skälig tid.

28 d §

Verkningar av hävning

Om köpet hävs bortfaller säljarens skyldighet att avlämna varan och köparens skyldighet att betala och medverka till köpet.

Om köparen använder sin rätt att häva köpet ska köparen på säljarens bekostnad återvända varan till säljaren, och säljaren ska till köparen återbetala priset för varan vid mottagandet av varan eller enligt bevis som tillhandahålls av köparen om att han eller hon har skickat tillbaka varan.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

28 e §

Nyttan av en vara

Om köpet hävs, ska köparen till säljaren ge ut den avkastning av varan som han eller hon har fått samt betala en skälig ersättning, om han eller hon har haft annan nytta av varan.

Om säljaren ska återbetala priset för varan, ska säljaren betala ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen från den dag han eller hon tog emot betalningen.

29 §

Tillämpning av köplagen

Köplagen (355/1987) tillämpas på köp som avses i detta kapitel, om inte något annat följer av bestämmelserna i denna lag. På köp som avses i detta kapitel tillämpas dock inte 13 § 3 mom., 15 §, 20 § 2 och 3 mom., 24, 31 och 35 §, 39 § 2 mom., 47 §, 49 § 3 mom., 57 § 2 mom., 58 och 60 §, 63 § 1 mom. och 73 § 2 mom. köplagen. På auktioner som hör till tillämpningsområdet för detta kapitel tillämpas inte 19 § 2 mom. eller 37 § 2 mom. köplagen. Vad som bestäms om säljarens rätt till ersättning för prisskillnad i 68 och 69 § köplagen tillämpas inte på köp som avses i detta kapitel. Vad som bestäms i 76 § 2 mom. köplagen tillämpas inte när vårdplikten ankommer på köparen. Säljaren har inte rätt till större ersättning med stöd av 75–78 § köplagen än vad som bestäms i 28 § i detta kapitel.

29 §

Tillämpning av köplagen

På köp som omfattas av tillämpningsområdet för detta kapitel tillämpas dessutom vad som föreskrivs i 8 §, 9 § 2 och 3 mom., 46 § 1 mom., 61 och 62 §, 63 § 2 och 3 mom., 72 §, 73 § 1 mom. samt 74, 79 och 82 § i köplagen (355/1987). På hävning av köpet tillämpas vad som föreskrivs i 66 § i den lagen, och på köparens rätt till ersättning för prisskillnad tillämpas vad som föreskrivs i 68 och 69 § i den lagen.

På köp som omfattas av tillämpningsområdet för detta kapitel tillämpas också bestämmelserna i 75–78 § i köplagen. Säljaren har dock inte med stöd av nämnda paragrafer rätt till större ersättning än vad som bestäms i 28 § i detta kapitel. Vad som föreskrivs i 76 § 2 mom. i köplagen tillämpas endast när vårdplikten ankommer på säljaren.

Trots vad som föreskrivs i denna paragraf, tillämpas bestämmelserna i köplagen dock på offentlig auktion av begagnade varor, till den del något annat inte följer av bestämmelserna i denna lag.

29 a §

Begränsning när det gäller laghänvisningar vid konsumentköp

Genom en laghänvisning enligt vilken på ett avtal skall tillämpas lagen i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Gällande lydelse

kan inte sådana i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet gällande bestämmelser om konsumentköp åsidosättas som skall tillämpas då en laghänvisning saknas, om köparen enligt dessa bestämmelser skyddas effektivare än enligt den lag som skall tillämpas på basis av laghänvisningen.

31 §

Tidigare säljleds ansvar för fel

Köparen har rätt att på grund av fel i varan rikta krav enligt detta kapitel även mot en näringsidkare som i ett tidigare säljled har överlåtit varan för återförsäljning.

Köparen har dock inte den rätt som avses i 1 mom.,

1) om felet har sin grund i orsaker som inte beror på näringsidkaren och felet har uppstått efter att denne hade överlåtit varan vidare,

2) till den del kravet grundar sig på en utfästelse som har givits av någon annan än näringsidkaren i fråga och utfästelsen ger köparen bättre rätt än stadgandena i detta kapitel, eller

3) till den del kravet gäller prisavdrag eller återbetalning av priset och det yrkade beloppet överstiger vad näringsidkarens avtalspart hade kunnat kräva på samma grunder, om eventuella begränsande villkor i avtalet mellan dem lämnas utan beaktande.

Köparen förlorar sin rätt att framställa krav med stöd av 1 mom., om köparen hade tillgång till de uppgifter om näringsidkaren som behövs för framställande av kravet men inte inom den tid som avses i 16 § 1 mom. under rättar näringsidkaren om felet eller denne inte inom samma tid får uppgift om att ett meddelande om felet har lämnats till ett senare säljled. Köparen får dock åberopa felet, om den näringsidkare mot vilken kravet riktas har handlat grovt vårdslöst eller i strid med tro och heder eller om det är fråga om ett fel som avses i 16 § 2 mom. 2 eller 3 punkten.

Föreslagen lydelse

31 §

Tidigare säljleds ansvar för fel

Köparen har rätt att på grund av fel i varan rikta krav enligt detta kapitel även mot en näringsidkare som i ett tidigare säljled har överlåtit varan för återförsäljning.

Köparen har dock inte den rätt som avses i 1 mom.

1) om felet har sin grund i orsaker som inte beror på näringsidkaren och felet har uppstått efter att *han eller hon* hade överlåtit varan vidare,

2) till den del kravet grundar sig på en utfästelse som har givits av någon annan än näringsidkaren i fråga och utfästelsen ger köparen bättre rätt än bestämmelserna i detta kapitel utan nämnda utfästelse,

3) till den del kravet gäller prisavdrag eller återbetalning av priset och det yrkade beloppet överstiger vad näringsidkarens avtalspart hade kunnat kräva på samma grunder, om eventuella begränsande villkor i avtalet mellan dem lämnas utan beaktande.

Köparen förlorar sin rätt att framställa krav med stöd av 1 mom., om köparen hade tillgång till de uppgifter om näringsidkaren som behövs för framställande av kravet men inte inom den tid som avses i 16 a § 1 mom. *reklamerar* felet till näringsidkaren eller denne inte inom samma tid får information om att felet har reklamerats till ett senare säljled. Köparen får dock åberopa felet, om den näringsidkare mot vilken kravet riktas har handlat med grov *oaktsamhet* eller i strid med tro och heder eller om det är fråga om ett fel som avses i 16 a § 2 mom. 2 eller 3 punkten.

Gällande lydelse

10 kap.

Tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter

15 §

Tillämpning av bestämmelserna om konsumentköp

Bestämmelserna om konsumentköp i 5 kap. gäller i tillämpliga delar också avtal om tidsdelat boende.

12 kap.

Särskilda stadganden

1 §

Ansvar som åvilar förmedlare av konsumtionsnyttigheter

En näringsidkare som för säljarens eller uppdragstagarens räkning förmedlar ett avtal angående en konsumtionsnyttighet ansvarar enligt 5 och 8 kap. i denna lag samt enligt 41 § köplagen för fullgörandet av avtalet gentemot den konsument som skaffar nyttigheten. Sådant ansvar uppstår dock inte, om förmedlaren handlar för en annan näringsidkares räkning och konsumenten vid avtalsslutet var medveten om detta och om hur detta inverkar på hans rättigheter.

Förmedlarens ansvar begränsar inte konsumentens rätt i förhållande till den andra avtalsparten.

Om fastighetsmäklares ansvar gäller vad som stadgas särskilt.

Föreslagen lydelse

10 kap.

Tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter

15 §

*Tillämpning av bestämmelserna om **köp av varor***

Vad som föreskrivs i 5 kap. om köp av varor gäller i tillämpliga delar också avtal om tidsdelat boende.

12 kap.

Särskilda stadganden

1 §

*Ansvar **för förmedlare** av konsumtionsnyttigheter*

En näringsidkare som *för en leverantör av nyttigheter* förmedlar ett avtal *som gäller en konsumtionsnyttighet svarar inför en konsument som skaffar nyttigheten för att avtalet fullgörs i enlighet med 5, 5 a och 8 kap. Ett sådant ansvar uppkommer dock inte, om förmedlaren handlar för en annan näringsidkares räkning och konsumenten vid ingåendet av avtalet är medveten om detta och om hur denna omständighet påverkar hans eller hennes rättigheter.*

Förmedlarens ansvar begränsar inte konsumentens *rättigheter* i förhållande till *en annan avtalspart*.

I fråga om fastighetsmäklares ansvar gäller vad som särskilt föreskrivs om detta.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På avtal som ingåtts och utfästelser som gjorts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.